

การพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยการ
ใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

เทพธิดา ประดิษฐผล

มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนภาษาไทย

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พุทธศักราช 2569

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

การพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยการ
ใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสอนภาษาไทย

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พุทธศักราช 2569

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

THE DEVELOPMENT OF CRITICAL READING ABILITY THROUGH PROBLEM
BASED LEARNING OF GRADE 8 STUDENTS AT BAN THA PHRA
COMMUNITY SCHOOL UNDER THE OFFICE OF KHON KAEN PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA 1

The logo of Mahamakut Buddhist University is a large, intricate emblem. It features a central shield with a sunburst at the top, a tiered stupa in the middle, and a lotus flower at the bottom. The shield is flanked by two figures holding a banner. Above the shield is a large, multi-pointed sunburst. The entire emblem is surrounded by a decorative border of lotus flowers and leaves.

THEPTHIDA PRADITPHON

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
PROGRAM IN TEACHING THAI LANGUAGE
FACULTY OF EDUCATION

MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY

2026

COPYRIGHT OF MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยการ ใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1
ชื่อนักศึกษา	เทพธิดา ประดิษฐ์ผล
ชื่อปริญญา	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	สาขาวิชาการสอนภาษาไทย
ปีพุทธศักราช	2569
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร.คชา ปราณีตพลกรัง

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(พระครูศรีวิรุณสุนทร , ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์:

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุทัศน์ วงศ์กระบอกถาวร)

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ดร.คชา ปราณีตพลกรัง)

กรรมการ

(พระสุธีวีริชธรรม , ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.)

กรรมการ

(พระมหาศุภชัย สุภกิจใจ, รองศาสตราจารย์ ดร.)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพล อาจอินทร์)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัครเดช นีละโยธิน)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัครเดช นีละโยธิน)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย

บทคัดย่อ

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยการ ใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1
ชื่อนักศึกษา	เทพธิดา ประดิษฐ์ผล
ชื่อปริญญา	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	สาขาวิชาการสอนภาษาไทย
ปีพุทธศักราช	2569
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ดร.คชา ปราณีตพลกรัง

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยการจัดการเรียนรู้ ด้วยการ ใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 หลังเรียนให้มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ขึ้นไป และมีนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการ ใช้ปัญหาเป็นฐาน กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 24 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ 1. แผนการจัดการเรียนรู้ 2. แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ 3. แบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ

ผลการวิจัย 1. ผลวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยการ ใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ จำนวน 24 คน มีคะแนนเต็ม 30 คะแนน พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 26.33 คิดเป็นร้อยละ 87.78 ของคะแนนเต็ม และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ 22 คน คิดเป็นร้อยละ 91.67 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และ 2. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการ ใช้ปัญหาเป็นฐาน ภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.71

คำสำคัญ: การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ, การจัดการเรียนรู้, ปัญหาเป็นฐาน

ABSTRACT

Thesis Topic	THE DEVELOPMENT OF CRITICAL READING ABILITY THROUGH PROBLEM BASED LEARNING OF GRADE 8 STUDENTS AT BAN THA PHRA COMMUNITY SCHOOL UNDER THE OFFICE OF KHON KAEN PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA 1
Student's Name	Thepthida Praditphon
Degree Sought	Master of Education
Program	Program in Teaching Thai Language
Anno Domini	2026
Advisor	Dr. Khacha Praneetpolkrung

The purposes of this research were: 1) to develop the critical reading abilities of Grade 8 students at Chumchon Ban Tha Phra School, under the Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 1, through Problem-Based Learning (PBL) to achieve an average score of at least 80% and ensure that at least 80% of the students passed the criteria; and 2) to study the students' satisfaction with the Problem-Based Learning approach. The target group consisted of 24 Grade 8 students. The research instruments included: 1) lesson plans, 2) a critical reading ability test, and 3) a satisfaction questionnaire. The statistics used for data analysis were mean standard deviation and percentage.

Research Findings

1. Regarding the critical reading ability through Problem-Based Learning, the 24 Grade 8 students at Chumchon Ban Tha Phra School achieved an average score of 26.33 out of 30, equivalent to 87.78%. Furthermore, 22 students (91.67%) passed the established criteria. These results exceeded the predetermined threshold and fulfilled the research objectives.

2. The students' satisfaction with Problem-Based Learning was at the highest level overall, with a mean of 4.50 and a standard deviation of 0.71.

Keywords: Critical Reading, Learning Management, Problem-Based Learning (PBL)

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี โดยได้รับความกรุณาและเอาใจใส่เป็นอย่างดีจากผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งจาก อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดร.ศษา ประณีตพลกรัง ที่เมตตาสละเวลาให้คำปรึกษาชี้แนะแนวทางในการทำงาน ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขงานวิจัยเล่มนี้ให้สมบูรณ์สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี คณะผู้บริหารโดยได้รับความเมตตาอย่างยิ่งจาก พระเดชพระคุณฯ พระสุธีวชิรธรรม, ผศ.ดร. รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน พระเดชพระคุณฯ พระพุทธิวชิรเมธี, ผศ.ดร. ผู้อำนวยการศูนย์บริการวิชาการอีสาน พระครูศรีวีระคุณสุนทร, ผศ.ดร. คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ พระมหาศุภชัย สุภกิจใจ, รศ.ดร. ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์อีสาน รศ.ดร.สุทัศน์ วงศ์กระบอกถาวร และ รศ.ดร.สิทธิพล อาจอินทร์ ที่เมตตาชี้แนะแนวทาง ให้คำปรึกษาแก้ไขสิ่งที่ขาดตกบกพร่อง อีกทั้งยังให้ความกระจ่างในด้านวิชาการเพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบคุณ นายสุพจน์ กองทุน ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ ที่เมตตาอนุเคราะห์สถานที่เก็บข้อมูลในการดำเนินการวิจัย และกราบขอบพระคุณ พระจักรพัชร์ จกภทโท ดร. หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษาศึกษา พระมหาจากรุวัฒน์ จิระจุฑาโฒ ขอขอบคุณ ดร.บัญญัติ ธรรมบุตร อาจารย์พัชรพร สาลี และอาจารย์อานันท์ กรมน้อยที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพและแก้ไขข้อบกพร่องของเครื่องมือการวิจัย

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัยทุกท่านที่อำนวยความสะดวกด้วยดีเสมอมา ตลอดจนเพื่อนนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ทุกรูป/ท่าน ที่คอยช่วยเหลือให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ครอบครัวและทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ที่คอยเป็นกำลังใจอยู่เบื้องหลังคอยสนับสนุนทุกอย่างก้าวให้แก่ผู้วิจัยตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาจนถึงสำเร็จการศึกษา

คุณงามความดีและประโยชน์อันเกิดจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอใช้เป็นเครื่องสักการบูชาแด่ พระศรีรัตนตรัยอันเป็นที่พึ่งสูงสุดของพุทธศาสนิกชนทุกหมู่เหล่า บูชาพระคุณของบิดา มารดา ครูอาจารย์ ที่ ประสิทธิ์ ประสาทความรู้ และวิชาการทั้งหลายที่ ทรงคุณค่ายิ่ง ขอแผ่คุณความดีนี้ จงสัมประสิทธิ์ถึงเพื่อนมนุษย์และสรรพสัตว์ทุกรูปนาม เทอญ

เทพธิดา ประดิษฐ์ผล

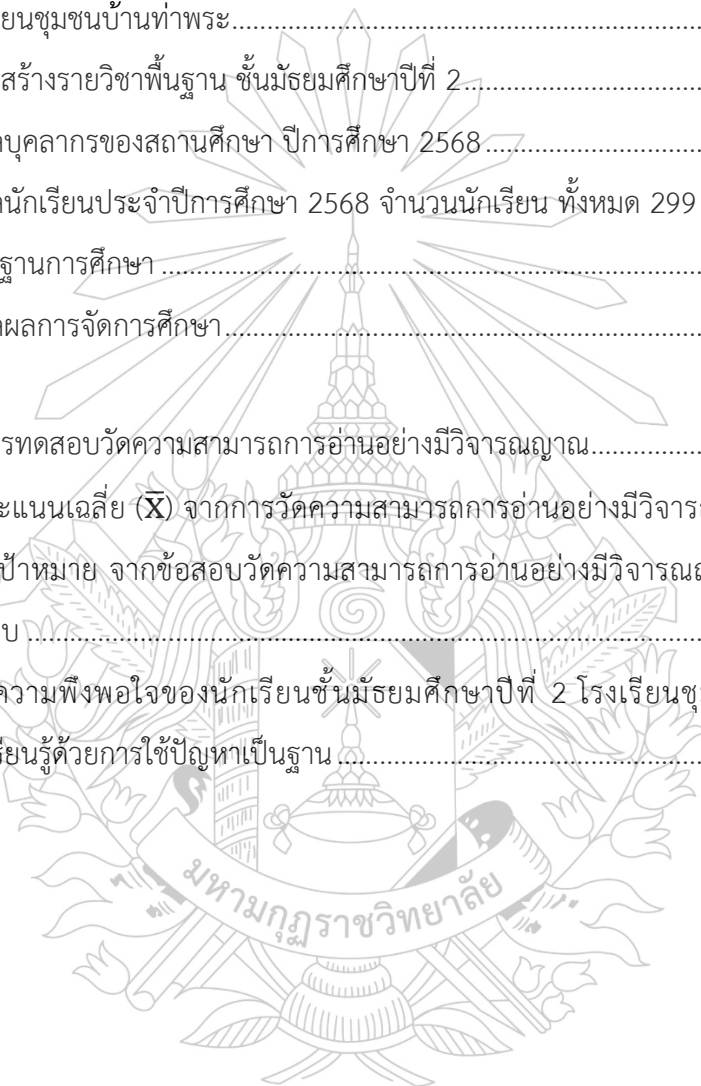
สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	จ
ABSTRACT	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญ.....	ซ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญรูปภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 คำถามวิจัย.....	7
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	8
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	9
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	10
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
2.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย	12
2.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่านและการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	26
2.4 หลักการแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ปัญหาเป็นฐาน.....	33
2.5 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้.....	41
2.6 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบความสามารถการอ่านอย่างมี วิจารณญาณ.....	46
2.7 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้.....	50
2.8 สภาพพื้นที่การวิจัย	53
2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	67
2.10 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	73
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	74

3.1 รูปแบบการวิจัย.....	74
3.2 กลุ่มเป้าหมาย	74
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลวิจัย	75
3.4 การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	75
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	80
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	81
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	82
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	82
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	83
4.3 ผลวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐาน.....	84
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	87
5.1สรุปผล	88
5.2 อภิปรายผล	89
5.3 ข้อเสนอแนะ	94
บรรณานุกรม	95
ภาคผนวก	106
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	107
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ.....	109
ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	115
ภาคผนวก ง จริยธรรมในมนุษย์.....	148
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย	150
ภาคผนวก ฉ ผลการวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	151
ภาคผนวก ช ผลการทดลองเครื่องมือในวิจัย	157
ภาคผนวก ซ หนังสือขอความอนุเคราะห์ใช้เครื่องมือเพื่อเก็บข้อมูลวิจัย	176
ภาคผนวก ซ ตารางวิเคราะห์ผลการพัฒนาความสามารถการอ่าน อย่างมีวิจารณ์ญาณ ...	254
ภาคผนวก ณ ตารางผลการวิเคราะห์แบบประเมินความพึงพอใจ	256
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	258

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง	16
ตารางที่ 2.2 โครงสร้างหลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ.....	20
ตารางที่ 2.3 โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.....	23
ตารางที่ 2.4 ข้อมูลบุคลากรของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2568.....	55
ตารางที่ 2.5 ข้อมูลนักเรียนประจำปีการศึกษา 2568 จำนวนนักเรียน ทั้งหมด 299 คน.....	56
ตารางที่ 2.6 มาตรฐานการศึกษา.....	62
ตารางที่ 2.7 ข้อมูลผลการจัดการศึกษา.....	66
ตารางที่ 4.1 ผลการทดสอบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ.....	83
ตารางที่ 4.2 ผลคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) จากการวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณทั้ง 5 ด้าน ของนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย จากข้อสอบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จากโฆษณา ปรนัยชนิดเลือกตอบ	83
ตารางที่ 4.3 ผลความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐาน.....	84

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย..... 73

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เป็นยุคแห่งเทคโนโลยีสารสนเทศมีการแลกเปลี่ยนอย่างไม่ที่สิ้นสุด การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเข้ามามีบทบาทต่อชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์เป็นอย่างมาก การอ่านเพื่อความเข้าใจนั้นยังไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตในปัจจุบัน การอ่านจึงจำเป็นต้องส่งเสริมให้มนุษย์มีความคิดรอบคอบเพื่อตัดสินใจให้ถูกต้องตามทัศนคติที่พึงาม การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจึงเป็นความสามารถการอ่านขั้นสูงที่ต้องใช้ความรู้และให้เหตุผล ความเข้าใจในสิ่งที่อ่านได้อย่างถูกต้อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจึงมีความสำคัญยิ่งสำหรับบุคคลทุกเพศ ทุกวัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเหมาะสมกับวัยเรียน กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนคิดได้ ทำเป็น เห็นประโยชน์ และเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ประกอบด้วย การอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์ การคำนวณ การสื่อสาร ทักษะอาชีพ และทักษะชีวิต จะเห็นได้จากสมรรถนะของผู้เรียน 5 ประการ ดังนี้ 1) ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมการใช้ภาษา ถ่ายทอดความคิด ความรู้ และความรู้สึก เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ รวมถึงการเจรจาต่อรองและเลือกรับข้อมูลข่าวสารอย่างมีเหตุผล 2) ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ คิดอย่างสร้างสรรค์ มีวิจารณญาณ และคิดเป็นระบบ เพื่อสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศในการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคม 3) ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ บนพื้นฐานของเหตุผล คุณธรรม และข้อมูลสารสนเทศ รวมถึงการเข้าใจความสัมพันธ์ของการเปลี่ยนแปลงในสังคม และนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา 4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ มาใช้ในชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การทำงาน และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ รวมถึงการจัดการปัญหาและความขัดแย้งอย่างเหมาะสมและการปรับตัว และ 5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกใช้เทคโนโลยีและมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยีที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาตนเอง สร้างสรรค์ชิ้นงาน และเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะเห็นได้ว่า จากการศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 และสมรรถนะของผู้เรียนทั้ง 5 ประการนั้น ผู้เรียนต้องฝึกฝนทักษะการอ่านให้มีความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารที่เหมาะสมกับวัยและยุคสมัย

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นกระบวนการอ่านที่ซับซ้อน ผู้อ่านต้องใช้ประสบการณ์เดิมและความรู้ในการแยกแยะข้อมูลประเภทเรื่องทีอ่านอย่างมีเหตุผล แยกข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น จุดประสงค์ในการแต่ง ตีความ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่าโดยมีหลักฐานสนับสนุนเป็นเครื่องตัดสินสิ่งที่อ่าน การอ่านอย่างมีวิจารณญาณในภาษาไทยมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากจะให้เห็นความสามารถ และทักษะการอ่านได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม สอดคล้องกับ รัตนาภรณ์ ทับทิมจันทร์ (2565) ที่ได้ให้ความสำคัญไว้ว่า กระบวนการอ่านที่ซับซ้อน เป็นกระบวนการอ่านขั้นสูงที่ผู้อ่านต้องมีประสบการณ์และความรู้เดิม สามารถคิดพิจารณาสิ่งที่อ่านอย่างรอบคอบ ถี่ถ้วน แยกแยะข้อมูลประเภทเรื่องทีอ่านอย่างมีเหตุผลและน่าเชื่อถือ สามารถแยกข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น วิเคราะห์คำตอบในสาระสำคัญ จุดประสงค์ของผู้เขียน วิเคราะห์ วิวิจารณ์โดยละเอียดเกี่ยวกับสิ่งที่อ่าน ซึ่งนำไปสู่การประเมินค่าในเรื่องทีอ่านได้ตามความเป็นจริงหรือสมเหตุสมผล และสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ วรณัญ โพธิ์ศิริ (2563) ได้ให้ความสำคัญไว้ว่า การอ่านขั้นสูงของกระบวนการอ่านที่ผู้อ่านต้องใช้วิจารณญาณมาพิจารณาเนื้อหาสาระของข้อความ เป็นการอ่านที่ผู้อ่านต้องใช้ความสามารถในการจับใจความสำคัญ เข้าใจวัตถุประสงค์ของผู้เขียน ตีความ วิเคราะห์ วิวิจารณ์ แยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น รวมทั้งประเมินคุณค่าจากเรื่องทีอ่านเพื่อตัดสินความน่าเชื่อถือได้ ภัทรานี เวียงนาค (2562) ได้ให้ความสำคัญไว้ว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณช่วยให้ผู้อ่านเป็นผู้ที่อ่านเป็น โดยการอ่านประกอบด้วยการใช้ความคิดพิจารณา ตั้งคำถามและหาข้อมูลความรู้เพิ่มเติม ตลอดจนนำความรู้ที่ได้รับมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุนี้เองกระทรวงศึกษาธิการ จึงได้ให้ความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และกำหนดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน ถึงแม้ว่าการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จะเป็นสิ่งทีจำเป็นสำหรับครูภาษาไทยแล้ว แต่ถึงกระนั้นก็ตาม การจัดการศึกษาการจัดการเรียนการสอนก็เป็นสิ่งสำคัญด้วยเช่นกัน

การจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทยเน้นให้ความรู้เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง เสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560) เน้นทักษะสำคัญให้แก่เด็กและเยาวชน เพื่อให้มีทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมหรือ 3R และ 8C ซึ่ง 3R ประกอบด้วย อ่านออก (Reading) เขียนได้ (Writing) และทักษะในการคำนวณ (Arithmetic) กระทรวงศึกษาธิการ (2557) โดย 8C ประกอบด้วย ทักษะในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมี วิ จารณญาณและแก้ไขปัญหาได้ (Critical Thinking and Problem Solving)

คิดอย่างสร้างสรรค์ คิดเชิงนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ให้ความร่วมมือในการทำงาน เป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration Teamwork and Leadership) ทักษะในการสื่อสาร และ รู้เท่าทันสื่อ (Communication Information and Media Literacy) ความเข้าใจความแตกต่างทาง วัฒนธรรม (Cross-Cultural Understanding) ทักษะการใช้ คอมพิวเตอร์และรู้เท่าทันเทคโนโลยี (Computing and ICT Literacy) ทักษะทางอาชีพ ทักษะการทำงาน และกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ (Career and Learning Skills) คุณธรรม เมตตา กรุณา และระเบียบวินัย (Compassion) การพัฒนา ทักษะมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพในศตวรรษที่ 21 ซึ่งผู้สอนควร ตระหนักและจัดการเรียนรู้ ให้ความสำคัญสอดคล้องกับการพัฒนาทักษะให้กับผู้เรียนเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียน นำระเบียบและกฎเกณฑ์ของหลักสูตรภาษาไทย และใช้เป็นพื้นฐานการพัฒนาทักษะการสื่อสาร ซึ่งเป็น หน้าที่สำคัญของครูภาษาไทยต้องออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระและผู้เรียน ในแต่ละระดับชั้นเรียน ดังที่ ราตรี เปรี้ยวพานิช (2547) ถ้าหากผู้เรียนเข้าใจแบบแผนกฎเกณฑ์ และโครงสร้างทางภาษาไทย ทำให้สามารถนำความรู้ไปพัฒนาทักษะการใช้ภาษา ได้แก่ ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน และทักษะการเขียน วิจารย์ พานิช (2560) กล่าวว่า การจัดการเรียน การสอนภาษาไทย ต้องประยุกต์ใช้ในการคิดและพัฒนาทักษะการสื่อสารให้เข้ากับสถานการณ์จริง ทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะที่คงทนต่อผู้เรียน ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาสาระหลักภาษาไทย อย่างลึกซึ้ง และนำความรู้ไปปรับใช้ได้อย่างเหมาะสม การออกแบบการจัดการเรียนรู้หลักภาษาไทย ให้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระในแต่ละระดับชั้นเรียนมีความสำคัญอย่างยิ่ง ต่อการพัฒนาความรู้หลัก ภาษาไทยให้กับผู้เรียนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม แต่ยังพบสภาพปัญหาจากผลรายงานระดับชาติ (O-NET) ที่ผ่านมา พบว่านักเรียนได้คะแนนสอบการอ่านเพียง 47.14 จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 (2567) ผลทดสอบต่ำกว่ามาตรฐาน โดยโรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น เป็นโรงเรียนหนึ่งที่ได้ต่ำกว่า เกณฑ์คะแนน 45.20 % เมื่อเทียบกับผลของประเทศที่ได้ 48.93 % ถือว่านักเรียนมีความสามารถ ในการอ่านอยู่ในระดับต่ำ ฉะนั้นผลการทดสอบการประเมินดังกล่าวแสดงให้เห็นว่านักเรียนโรงเรียน ชุมชนบ้านท่าพระ เกิดปัญหาในด้านการอ่านและควรได้รับการพัฒนาส่งเสริม เพื่อให้เกิดกระบวนการ คิดอย่างมีวิจารณญาณ

ถึงแม้ว่ากระทรวงศึกษาธิการจะตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ว่าเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับครูภาษาไทยที่จะต้องมีการฝึกฝนให้นักเรียนมีทักษะดังกล่าว แต่ในปัจจุบัน การเรียนการสอนทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในระดับชั้นมัธยมศึกษายังไม่ประสบความสำเร็จ

เท่าที่ควรนัก นักเรียนขาดทักษะการอ่านโดยไม่เข้าใจความหมาย ไม่สามารถวิเคราะห์ วิเคราะห์ตีความจากเรื่องที่อ่านได้ อีกทั้งนักเรียนยังขาดการพัฒนาการอ่านอย่างต่อเนื่อง ดังที่การุณันท์ รัตนแสนวงษ์ (2555) กล่าวถึงปัญหาเกี่ยวกับตัวนักเรียนไว้ว่า ปัญหาเรื่องการอ่านหนังสือไม่เข้าใจหรืออ่านไม่รู้เรื่องนั้นซึ่งเป็นปัญหาสำคัญมาก และเป็นสิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไขเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งถ้าจะเป็นนักอ่านที่ดีจะต้องมีลักษณะนิสัยที่สำคัญอย่างยิ่งคือต้องอ่านให้รู้เรื่องหรือให้เข้าใจชัดเจน จะไม่อ่านผ่าน ๆ เท่านั้น ดังคำกล่าวที่ว่า “การที่จะอ่านหนังสือให้เข้าใจดีนั้น ข้อสำคัญคือต้องมีความสนใจและความตั้งใจ ถ้าเราตั้งใจอย่างดีแล้ว เราจะเข้าใจข้อความที่อ่านได้เสมอ” การอ่านหนังสือแล้วไม่เข้าใจนั้นจึงอาจมีสาเหตุมาจากปัญหาหลายประการ เกิดจากผู้เรียนไม่มีพื้นฐานความรู้เพียงพอ มีความวิตกกังวลเรื่องศัพท์ ทำให้การอ่านไม่ต่อเนื่อง เลือกริธีอ่านไม่ตรงจุดมุ่งหมาย รวมทั้งไม่มีสมาธิในการอ่าน และไม่ตั้งใจอ่านอย่างจริงจัง ขาดคำแนะนำที่ดีในการอ่าน และมีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพทั้งร่างกาย และจิตใจ ความเห็นดังกล่าวสอดคล้องกับ สมพร มั่นตะสูตร (2526) และสุจริต เพียรชอบ (2531) ได้กล่าวถึงปัญหาการอ่านของผู้เรียน สรุปได้ว่า นักเรียนขาดทักษะการใช้ภาษาไทย ขาดโอกาสในการฝึกฝน และขาดเอกสารตำราหรือเอกสารเสริมความรู้และประสบการณ์อย่างเพียงพอ รวมทั้งนักเรียนใช้เวลาในการอ่านลดน้อยลงให้ความสนใจกับเทคโนโลยีเพื่อความบันเทิงเป็นอันมาก และนักเรียนขาดทักษะการใช้ภาษาในการเขียนแสดงความคิดเห็นหรือเรียบเรียงข้อความต่าง ๆ เช่นเดียวกับ บันลือ พลฤกษ์วัน (2534) กล่าวถึงผลวิจัยในการรณรงค์เพื่อการอ่านพบว่า เด็กวัย 15 – 25 ปี คือระดับมัธยมศึกษาที่มีทักษะการอ่านไม่ดีพอ อ่านแล้วจับประเด็นสำคัญไม่ได้

จากการที่ได้ประมวลปัญหาและสาเหตุที่ทำให้ให้นักเรียนมีความบกพร่องในการอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณที่กล่าวมาข้างต้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551) ได้เสนอแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้หลายวิธี เช่น โดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ การสอนด้วย Story line การสอนด้วยแผนภาพโครงเรื่อง การจัดการเรียนรู้ด้วยการพัฒนาความคิดโดยใช้คำถาม วิธีสอนตามคู่มือครู วิธีสอนโดยการเล่านิทาน การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค CAT (Classroom Assessment Techniques) เทคนิคการร่วมมือกันเรียนรู้ (Cooperative Learning Strategies) และ วัชรา เล่าเรียนดี (2545) ซึ่งได้เสนอวิธีการจัดการเรียนรู้การอ่านไว้ด้วยเช่นกัน เช่น วิธีสอนอ่านด้วย KWL, KWL PLUS, SQ3R เทคนิคกลุ่มช่วยสอนเป็นรายบุคคล เทคนิค CIRC (Cooperative integrated reading and composition) เทคนิคบูรณาการอ่านและการเขียนเรียงความ เทคนิคจิกซอร์ (Jigsaw) เทคนิคการศึกษาแบบกลุ่ม (Group investigation) เป็นต้น สอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550) ได้กล่าวถึงแนวทางการจัดการเรียนรู้ของครูต้นแบบ

จำนวน 9 แนวทาง ที่สอดคล้องกับมาตรา 24 (2) และ (3) แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่เน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด การฝึกทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย การฝึกปฏิบัติจริงและการประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหา ประกอบด้วย 1) การพัฒนากระบวนการคิดด้วยการใช้คำถามหมวกความคิด 6 ใบ 2) การจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการแก้ปัญหา 3) การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน 4) การจัดการเรียนรู้แบบสร้างองค์ความรู้ 5) การจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ 6) การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน 7) การจัดการเรียนรู้แบบประสบการณ์และที่เน้นการปฏิบัติ 8) การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการสู่หุปัญญา และ 9) การจัดการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ โดยสำนักงานฯ สนับสนุนให้ครูต้นแบบจำนวน 90 คนจากทุกภูมิภาค วิจัยและพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญด้านการเรียนรู้จากสถาบันครุศึกษา ผลการดำเนินงานวิจัยและพัฒนาดังกล่าวพบว่า แนวทางการจัดการเรียนรู้ทั้ง 9 แนวทางสามารถใช้ได้ผลดีผลการเรียนรู้ของนักเรียนสูงขึ้น สำนักงานฯ จึงเผยแพร่แนวทางการจัดการเรียนรู้แก่ครูทั่วประเทศและนำเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้พัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน นอกจากนี้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น พบว่าวิธีสอนที่มีความเหมาะสมและน่าสนใจที่จะนำมาใช้ในการสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณ คือ วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐาน ซึ่งเป็นวิธีที่จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจและจดจำข้อมูลได้อย่างแม่นยำ รวมถึงสามารถนำความรู้ใหม่ไปประยุกต์กับความรู้เดิมที่มีอยู่ และยังช่วยให้นักเรียนได้วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่าสิ่งที่อ่าน พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์ วิจารณ์ในเรื่องที่อ่านอย่างถูกต้อง มีความสมเหตุสมผล

เพ็ญวิษา วัฒนปรีชานนท์ (2561) ได้ให้ความหมายของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ว่าเป็นความสามารถในการพิจารณาบทอ่านโดยการสรุปใจความสำคัญ การวิเคราะห์เนื้อหาตามองค์ประกอบของบทอ่านแต่ละประเภทการตรวจสอบข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อนำมาประเมินค่าได้อย่างมีเหตุผล และพิจารณาตัดสินเพื่อเลือกข้อมูลนำไปใช้ประโยชน์ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า “การรับสารขั้นต้นคือการอ่านตัวอักษรออก จากนั้นทำความเข้าใจกับความหมายของตัวอักษรนั้นโดยอาศัยประสบการณ์ที่มนุษย์มีอยู่ การอ่านที่เข้าใจเรื่อง จับใจความ สำคัญของเรื่องได้ รวมทั้งสามารถวิเคราะห์เรื่องที่อ่านได้ จนกระทั่งสามารถประเมินค่าเรื่องที่อ่านได้ การอ่านขั้นนี้เรียกว่าการอ่านเป็น” มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2547) นอกจากนี้ ภัทรานี เวียงนาค (2562) ได้กล่าวว่า การอ่านที่ผู้อ่าน สามารถใช้ความคิด สติปัญญาวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ แยกแยะหาข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็น ประเมินค่าจากเรื่องที่อ่าน โดยนำความรู้และประสบการณ์เดิมมาเป็นเครื่องตัดสินสิ่งที่อ่านได้อย่างสมเหตุสมผล วรัญญ โปธิ์ศิริ (2563) กล่าวว่า การอ่านขั้นสูงของกระบวนการอ่านที่

ผู้อ่านต้องใช้วิจารณญาณมาพิจารณาเนื้อหาสาระของข้อความ เป็นการอ่านที่ ผู้อ่านต้องใช้ความสามารถในการจับใจความสำคัญ เข้าใจวัตถุประสงค์ของผู้เขียน ตีความ วิเคราะห์ วิจารณ์ แยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น รวมทั้งประเมินคุณค่าจากเรื่องที่อ่านเพื่อตัดสินความ น่าเชื่อถือได้ และสุดท้าย รัตนภรณ์ ทับทิมจันทร์ (2565) ได้กล่าวว่า กระบวนการอ่านที่ซับซ้อน เป็นกระบวนการอ่านขั้นสูงที่ผู้อ่าน ต้องมีประสบการณ์และความรู้เดิม สามารถคิดพิจารณาสิ่งที่อ่านอย่างรอบคอบ ถี่ถ้วน แยกแยะข้อมูล ประเภทเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผลและน่าเชื่อถือ สามารถแยกข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น วิเคราะห์คำตอบ ในสาระสำคัญ จุดประสงค์ของผู้เขียน วิเคราะห์ วิจารณ์โดยละเอียด เกี่ยวกับสิ่งที่อ่าน ซึ่งนำไปสู่ การประเมินค่าในเรื่องที่อ่านได้ตามความเป็นจริงหรือสมเหตุสมผล และสามารถนำความรู้ที่ได้ จากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

วิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐาน ซึ่งเป็นเทคนิควิธีที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในการจัดการเรียนรู้รายวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ มัธยมศึกษา ธรรมบศุศย์ (2545) กล่าวถึงความเป็นมาของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สรุปได้ว่า ในช่วงแรกของศตวรรษที่ 20 Dewey นักการศึกษาชาวอเมริกา ซึ่งเป็นผู้คิดค้นวิธีสอนแบบแก้ปัญหา ได้เสนอแนวคิดไว้ว่า การเรียนรู้เกิดขึ้นจากการลงมือทำ นำไปสู่การสอนรูปแบบต่าง ๆ ในปัจจุบัน การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นการสอนที่มุ่งสร้างความเข้าใจ และหาทางแก้ไขปัญหา โดยปัญหาจะเป็นจุดตั้งต้นของกระบวนการเรียนรู้ และปัญหาจะกระตุ้นให้นักเรียนพัฒนาการแก้ปัญหา การค้นคว้าข้อมูล การใช้เหตุผล การค้นหาวิธีแก้ปัญหา โดยผู้สอนอาจนำนักเรียนเผชิญปัญหาจริงหรือสถานการณ์จำลอง ซึ่งกระบวนการข้างต้นจะมีผลทำให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิด กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ด้วยตนเอง เมื่อได้ลงมือทำเองก็จะเกิดความรู้ ความเข้าใจที่คงทน ดังที่ได้มีผู้ทดลองใช้วิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานแล้วได้ผล คือ อ้อแก้ว เดือนอุประ (2555) ศึกษาผลการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีต่อความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ผลการวิจัยพบว่านักเรียนส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มคำตอบที่ถูกต้องในทุกตัวบ่งชี้ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิชัย เหล่าพิเดช (2556) ได้ศึกษา เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ เรื่อง ปัญหาทางสังคมของไทย ของนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์การเรียนหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์หลังจากที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐานอยู่ในระดับปานกลาง และณิชชาพัฒน์ ไชยเสนบดินทร์ (2557) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็น

ฐาน ผลจากการศึกษาพบว่า ความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนกลุ่มดังกล่าวมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด

จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานนั้นเป็นวิธีการที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ อย่างแท้จริง เข้าใจเนื้อหาอย่างลึกซึ้ง อีกทั้งยังช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาความคิดอย่างหลากหลาย ทั้งด้านการหาข้อมูลที่เป็นความจริง นอกจากนี้ จากการศึกษาปัญหาด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและผลการวิจัยต่าง ๆ ทำให้ผู้วิจัยได้สังเกตเห็นว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน น่าจะเป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุด สำหรับการแก้ไขปัญหาการอ่าน อย่างมีวิจารณญาณ เพราะการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ได้เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญและเป็นศูนย์กลาง ในการจัดการเรียนการสอนนั้นจะเริ่มต้นด้วยการใช้ปัญหาเป็น ตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนไปศึกษาหาความรู้ด้วยวิธีต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ในการแก้ปัญหาโดยที่ไม่ได้ มีการศึกษาหรือเตรียมตัวมาก่อนล่วงหน้า ฝึกให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม ฝึกกระบวนการคิด วิเคราะห์ แยกแยะข้อเท็จจริงข้อคิดเห็น ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเพื่อพัฒนา ความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยการใช้อยู่ปัญหาเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปพัฒนาผลการเรียนรู้ของผู้เรียนสืบต่อไป

1.2 คำถามวิจัย

1.2.1 การพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้ ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 หลังเรียนเป็นอย่างไร

1.2.2 ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้ ปัญหาเป็นฐานเป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.3.1 เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยการจัดการเรียนรู้ ด้วยการ ใช้ ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 หลังเรียนให้มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 และมีนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป

1.3.2 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐาน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำนวน 24 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

1.4.2 ขอบเขตตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐาน

ตัวแปรตาม ได้แก่

- 1) ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
- 2) ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐาน

1.4.3 ขอบเขตเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย คือ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน ตัวชี้วัด ม.2/2 จับใจความ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน โดยมีเนื้อหาในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 3 เรื่อง ดังนี้ 1) การอ่านจับใจความสำคัญ 2) การสรุปความ 3) การอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน เพื่อให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1.4.4 ระยะเวลาในการวิจัย

ผู้วิจัยทำวิจัยในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง รวมเวลาทดสอบหลังเรียน 1 ชั่วโมง เป็น 13 ชั่วโมง สถานที่วิจัยคือ โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.5.1 การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง กระบวนการอ่านที่ซับซ้อนผู้อ่านต้องใช้ประสบการณ์เดิมและความรู้ในการแยกแยะข้อมูลประเภทเรื่องทีอ่านอย่างมีเหตุผล แยกข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น จุดประสงค์ในการแต่ง ตีความ วิเคราะห์สังเคราะห์ และประเมินค่าโดยมีหลักฐานสนับสนุนเป็นเครื่องตัดสินสิ่งที่อ่าน

1.5.2 ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นกระบวนการอ่านขั้นสูงที่ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาอย่างลึกซึ้ง แยกแยะข้อเท็จจริง กับข้อคิดเห็น ตีความ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่าสิ่งที่อ่านอย่างมีเหตุผลโดยใช้หลักฐานสนับสนุน ผู้อ่านจะสามารถจับใจความสำคัญ เข้าใจเจตนาของผู้เขียน และนำความรู้จากการอ่านไปใช้ในการแก้ปัญหาและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม ซึ่งวัดจากคะแนนที่ได้จากการตอบแบบทดสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น มีลักษณะเป็นแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ตามแนวคิดของ Harris (2000) ซึ่งประกอบด้วย

- 1) การเข้าใจสาระสำคัญของเรื่อง
- 2) การเข้าใจความคิดและจุดประสงค์ของผู้เขียน
- 3) การวิเคราะห์แยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น
- 4) สามารถประเมินหลักฐาน ข้อมูล เหตุผลที่ผู้เขียนใช้
- 5) ให้ข้อสรุปอย่างสมเหตุสมผล

1.5.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน หมายถึง เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาจากชีวิตจริงหรือสถานการณ์จำลองเป็นจุดเริ่มต้น เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ฝึกการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา และเชื่อมโยงความรู้เดิมกับประสบการณ์ใหม่ ทั้งยังส่งเสริมทักษะการทำงานเป็นทีม และพัฒนาทางสติปัญญาอย่างมีประสิทธิภาพ ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ได้นำขั้นตอนของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550) กำหนดขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานไว้ 6 ขั้นตอนดังนี้

- 1) ขั้นกำหนดปัญหา เป็นขั้นที่ผู้สอนจัดสถานการณ์ต่าง ๆ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และมองเห็นปัญหา สามารถกำหนดสิ่งที่เป็นปัญหาที่ผู้เรียนอยากรู้อยากเรียนได้ และเกิดความสนใจที่ในการที่จะค้นหาคำตอบ
- 2) ขั้นทำความเข้าใจกับปัญหา ผู้เรียนจะต้องทำความเข้าใจปัญหาที่ต้องการเรียนรู้ซึ่งผู้เรียนจะต้องสามารถอธิบายสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาได้

3) ขึ้นดำเนินการศึกษาค้นคว้า ผู้เรียนกำหนดสิ่งที่ต้องเรียน ดำเนินการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองด้วยวิธีการหลากหลาย

4) ขึ้นสังเคราะห์ความรู้ เป็นขั้นที่ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ค้นคว้ามานำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอภิปรายผล และสังเคราะห์ความรู้ที่ได้มาว่า มีความเหมาะสมหรือไม่เพียงใด

5) สรุปและประเมินค่าของคำตอบ ผู้เรียนแต่ละกลุ่มสรุปผลงานของกลุ่มตนเอง และประเมินผลว่าข้อมูลที่ศึกษาค้นคว้ามีความเหมาะสมหรือไม่เพียงใด โดยพยายามตรวจสอบแนวคิดภายในกลุ่มของตนเองอย่างอิสระ ทุกกลุ่มช่วยกันสรุปองค์ความรู้ในภาพรวมของปัญหาอีกครั้ง

6) นำเสนอและประเมินผลงาน ผู้เรียนนำข้อมูลที่นำมาจัดเป็นองค์ความรู้ใหม่โดยออกมานำเสนอผลงาน และร่วมกันประเมินความรู้ที่จัดกระทำด้วยวิธีการที่หลากหลาย

1.5.4 ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน หมายถึง การเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนและทำกิจกรรมต่าง ๆ จนบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ การสร้างความพึงพอใจควรเริ่มตั้งแต่ต้นของการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีและพร้อมต่อการเรียนรู้ การสอบถามความพึงพอใจประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) ด้านครูผู้สอน 2) ด้านเนื้อหา 3) ด้านการจัดการเรียนการสอน 4) ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน 5) ด้านการวัดและประเมิน

1.6 ประโยชน์ที่ได้รับ

1.6.1 ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจที่คงทน และมีความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้น เกิดการพัฒนาทักษะการคิด การเรียนรู้ด้วยตนเอง การทำงานเป็นทีม และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง

1.6.2 การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานจะกระตุ้นให้ผู้เรียนวิเคราะห์ปัญหาที่ซับซ้อน ตั้งสมมติฐาน รวบรวมข้อมูล และหาแนวทางแก้ไขอย่างเป็นระบบสามารถแยกข้อเท็จจริงข้อคิดเห็นได้

1.6.3 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 สามารถนำผลในการศึกษาค้นคว้าไปบริหารจัดการจัดการเรียนการสอน และพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมคะแนน O-NET ต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เรื่อง การพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

- 2.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
- 2.2 หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
- 2.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่านและการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
 - 2.3.1 ความหมายของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
 - 2.3.2 ความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
 - 2.3.3 องค์ประกอบของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
 - 2.3.4 หลักการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
 - 2.3.5 ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
 - 2.3.6 ประโยชน์ของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
- 2.4 หลักการแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ปัญหาเป็นฐาน
 - 2.4.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน
 - 2.4.2 ลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน
 - 2.4.3 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน
- 2.5 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้
 - 2.5.1 ความหมายของการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้
 - 2.5.2 ความสำคัญของการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้
 - 2.5.3 ขั้นตอนการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้
- 2.6 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบความสามารถการอ่านอย่างมี
วิจารณญาณ
 - 2.6.1 ความหมายของแบบทดสอบความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
 - 2.6.2 ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

2.7 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้

2.7.1 ความหมายของความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้

2.7.2 ความสำคัญของแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้

2.7.3 การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้

2.8 สภาพพื้นที่การวิจัย

2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.9.1 งานวิจัยในประเทศ

2.9.2 งานวิจัยต่างประเทศ

2.10 กรอบแนวคิดการวิจัย

2.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

2.1.1 วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็น มนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้ และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

2.1.2 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

1) **ความสามารถในการสื่อสาร** เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูล ข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2) ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3) ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูล สารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาและมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคลการจัดการ ปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

2.1.3 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

- 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
- 2) ซื่อสัตย์สุจริต
- 3) มีวินัย
- 4) ใฝ่เรียนรู้
- 5) อยู่อย่างพอเพียง
- 6) มุ่งมั่นในการทำงาน
- 7) รักความเป็นไทย
- 8) มีจิตสาธารณะ

นอกจากนี้ สถานศึกษาสามารถกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมให้สอดคล้องตามบริบทและจุดเน้นของตนเอง

2.1.4 ทำไมต้องเรียนภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนาระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี และสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

2.1.5 เรียนรู้อะไรในภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้ต้องมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตรจริง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

การอ่าน การอ่านออกเสียงคำ ประโยค การอ่านบทร้อยแก้ว คำประพันธ์ชนิดต่าง ๆ การอ่านในใจเพื่อสร้างความเข้าใจ และการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้จากสิ่งที่อ่าน เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

การเขียน การเขียนสะกดตามอักขรวิธี การเขียนสื่อสาร โดยใช้ถ้อยคำและรูปแบบต่าง ๆ ของการเขียน ซึ่งรวมถึงการเขียนเรียงความ ย่อความ รายงานชนิดต่าง ๆ การเขียนตามจินตนาการ วิเคราะห์วิจารณ์ และเขียนเชิงสร้างสรรค์

การฟัง การดู และการพูด การฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ การพูดแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก พูดลำดับเรื่องราวต่าง ๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผล การพูดในโอกาสต่าง ๆ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และการพูดเพื่อโน้มน้าวใจ

หลักการใช้ภาษาไทย ธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของภาษาไทย การใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสและบุคคล การแต่งบทประพันธ์ประเภทต่าง ๆ และอิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

วรรณคดีและวรรณกรรม วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อศึกษาข้อมูล แนวความคิด คุณค่าของงานประพันธ์ และความเพลิดเพลิน การเรียนรู้และทำความเข้าใจบทแห่ง

บทร้องเล่นของเด็ก เพลงพื้นบ้านที่เป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่าของไทย ซึ่งได้ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีต และความงดงามของภาษา เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและภูมิใจ ในบรรพบุรุษที่ได้สั่งสมสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

2.1.6 สารและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของ ภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทย อย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

2.1.7 จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1) อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง เข้าใจความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย จับใจความสำคัญและรายละเอียดของสิ่งที่อ่าน แสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด ย่อความ เขียนรายงานจาก สิ่งที่อ่านได้ วิเคราะห์ วิจาร์ณ อย่างมีเหตุผล ลำดับความอย่างมีขั้นตอน และความเป็นไปได้ของเรื่องที่อ่าน รวมทั้งประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้สนับสนุนจากเรื่อง ที่อ่าน

2) เขียนสื่อสารด้วยลายมือที่อ่านง่ายชัดเจน ใช้ถ้อยคำได้ถูกต้องเหมาะสมตามระดับ ภาษาเขียนคำขวัญ คำคม คำอวยพรในโอกาสต่างๆ โฆษณา คติพจน์ สุนทรพจน์ ชิวประวัติ

อัตชีวประวัติและประสบการณ์ต่าง ๆ เขียนย่อความ จดหมายกิจธุระ แบบกรอกสมัครงาน เขียนวิเคราะห์ วิจารณ์ และแสดงความรู้ความคิดหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล ตลอดจนเขียนรายงาน การศึกษาค้นคว้าและเขียนโครงการ

3) พุดแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วิจารณ์ ประเมินสิ่งที่ได้จากการฟังและดู นำข้อคิดไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน พุดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบมีศิลปะในการพูด พุดในโอกาสต่าง ๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ และพุดโน้มน้าวอย่างมีเหตุผล น่าเชื่อถือรวมทั้งมีการยาทในการฟัง ดู และพุด

4) เข้าใจและใช้คำราชาศัพท์ คำบาลีสันสกฤต คำภาษาต่างประเทศอื่น ๆ คำทับศัพท์ และศัพท์บัญญัติในภาษาไทย วิเคราะห์ความแตกต่างในภาษาพูด ภาษาเขียน โครงสร้างของประโยครวม ประโยคซ้อน ลักษณะภาษาที่เป็นทางการ กึ่งทางการและไม่เป็นทางการ และแต่งบท ร้อยกรองประเภทกลอนสุภาพ กาพย์ และโคลงสี่สุภาพ

5) สรุปรื่องวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน วิเคราะห์ตัวละครสำคัญ วิถีชีวิตไทย และคุณค่าที่ได้รับจากวรรณคดีวรรณกรรมและบทอาขยาน พร้อมทั้งสรุปความรู้ข้อคิดเพื่อนำไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

2.1.8 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตารางที่ 2.1 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.2	1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว และบทร้อยกรองได้ถูกต้อง	การอ่านออกเสียง ประกอบด้วย - บทร้อยแก้วที่เป็นบทบรรยาย และ บทพรรณนา - บทร้อยกรอง เช่น กลอนบทละคร กลอนนิทาน กลอนเพลงยาว และกาพย์ห่อโคลง
	2. จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน 3. เขียนผังความคิดเพื่อแสดงความเข้าใจในบทเรียนต่าง ๆ ที่อ่าน	การอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ เช่น - วรรณคดีในบทเรียน - บทความ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.2	4. อภิปรายแสดงความคิดเห็น และ ข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	- บันทึกเหตุการณ์ - บทสนทนา
	5. วิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริง ข้อมูลสนับสนุน และข้อคิดเห็นจาก บทความที่อ่าน	- บทโฆษณา - งานเขียนประเภทโน้มน้าวใจ - งานเขียนหรือบทความแสดง ข้อเท็จจริง
	6. ระบุข้อสังเกตการชวนเชื่อ การ โน้มน้าวหรือความสมเหตุสมผลของ งานเขียน	- เรื่องราวจากบทเรียนในกลุ่ม สาระการ เรียนรู้ภาษาไทย และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น
	7. อ่านหนังสือ บทความ หรือคำ ประพันธ์อย่างหลากหลาย และ ประเมินคุณค่าหรือแนวคิดที่ได้จาก การอ่าน เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาใน ชีวิต	การบรรยายประสบการณ์ การอ่านตามความสนใจ เช่น - หนังสืออ่านนอกเวลา - หนังสือที่นักเรียนสนใจและ เหมาะสมกับวัย - หนังสืออ่านที่ครูและนักเรียน กำหนด ร่วมกัน
	8. มีมารยาทในการอ่าน	มารยาทในการอ่าน

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นทักษะสำคัญที่แทรกอยู่ในตัวชี้วัดต่าง ๆ คือ ท 1.1 ม.2/2 จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน ท 1.1 ม.2/4 อภิปราย แสดงความคิดเห็น และข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ท 1.1 ม.2/5 วิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริง ข้อมูลสนับสนุน และข้อคิดเห็นจากบทความที่อ่าน ท 1.1 ม.2/6 ระบุข้อสังเกตการชวนเชื่อการโน้มน้าวหรือความสมเหตุสมผลของงานเขียน และ ท 1.1 ม.2/7 อ่านหนังสือบทความหรือคำประพันธ์อย่างหลากหลาย และประเมินคุณค่าหรือแนวคิดที่ได้จากการอ่านเพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต จึงจำเป็นต้องพัฒนาให้เกิดขึ้นกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ทั้งนี้ได้กำหนดสาระการเรียนรู้แกนกลางของสาระการอ่านชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เช่น การอ่านวรรณคดีในบทเรียน บทความ บันทึกเหตุการณ์ บทสนทนา บทโฆษณา งานเขียนประเภทโน้มน้าว

น้ำใจ งานเขียนหรือบทความแสดงข้อเท็จจริง เรื่องราวจากบทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น หนังสืออ่านนอกเวลา หนังสือที่นักเรียนสนใจและเหมาะสมกับวัย

2.1.9 ทักษะการสื่อสาร

ทักษะการสื่อสาร ได้แก่ ทักษะการพูด การฟัง การอ่าน และการเขียน ซึ่งเป็นเครื่องมือของการส่งสารและการรับสาร การส่งสาร ได้แก่ การส่งความรู้ ความเชื่อ ความคิด ความรู้สึกด้วยการพูด และการเขียน ส่วนการรับสาร ได้แก่ การรับความรู้ ความเชื่อ ความคิด ด้วยการอ่านและการฟัง การฝึกทักษะการสื่อสารจึงเป็นการฝึกทักษะการพูด การฟัง การอ่าน และการเขียน ให้สามารถ รับสารและส่งสารอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

2.2.1 ทำไมต้องเรียนภาษาไทย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นที่มาของการจัดทำหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ เพื่อเป็นกรอบและทิศทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพทั้งด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีความเปลี่ยนแปลง และสามารถแสวงหาความรู้ เพื่อพัฒนาตนเองได้ต่อเนื่องตลอดชีวิต

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร เพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรมการงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุขและเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจารณ์ และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี และสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อุนรัักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

2.2.2 เรียนรู้อะไรในภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง

1) การอ่าน การอ่านออกเสียงคำ ประโยค การอ่านบทร้อยแก้ว คำประพันธ์ชนิดต่าง ๆ การอ่านในใจเพื่อสร้างความเข้าใจ และการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้จากสิ่งที่อ่านเพื่อนำไป ปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

2) การเขียน การเขียนสะกดตามอักขรวิธี การเขียนสื่อสาร โดยใช้ถ้อยคำและรูปแบบต่าง ๆ ของการเขียน ซึ่งรวมถึงการเขียนเรียงความ ย่อความ รายงานชนิดต่าง ๆ การเขียนตามจินตนาการ วิเคราะห์วิจารณ์ และเขียนเชิงสร้างสรรค์

3) การฟัง การดู และการพูด การฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ การพูดแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก พูดลำดับเรื่องราวต่าง ๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผล การพูดในโอกาสต่าง ๆ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และการพูดเพื่อนำใจ

4) หลักการใช้ภาษาไทย ธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของภาษาไทย การใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสและบุคคล การแต่งบทประพันธ์ประเภทต่าง ๆ และอิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

5) วรรณคดีและวรรณกรรม วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อศึกษาข้อมูล แนวความคิด คุณค่าของงานประพันธ์ และความเพลิดเพลิน การเรียนรู้และทำความเข้าใจบทเห่บทร้องเล่นของเด็ก เพลงพื้นบ้านที่เป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่าของไทย ซึ่งได้ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีต และความงดงามของภาษา เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและภูมิใจ ในบรรพบุรุษที่ได้สั่งสมสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

2.2.3 สารและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทย อย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

2.2 โครงสร้างหลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ

ตารางที่ 2.2 โครงสร้างหลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ

ภาคเรียนที่ 1	หน่วยกิต/ชม.	ภาคเรียนที่ 2	หน่วยกิต/ชม.
รายวิชาพื้นฐาน	11 (440)	รายวิชาพื้นฐาน	11 (440)
ท 22101 ภาษาไทย	1.5 (60)	ท 22102 ภาษาไทย	1.5 (60)
ค 22101 คณิตศาสตร์	1.5 (60)	ค 22102 คณิตศาสตร์	1.5 (60)
ว 22101 วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	2.0 (80)	ว 22102 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	2.0 (80)
ส 22101 สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	1.5 (60)	ส 22103 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	1.5 (60)
ส 22102 ประวัติศาสตร์	0.5 (20)	ส 22104 ประวัติศาสตร์	0.5 (20)
พ 22101 สุขศึกษา	0.5 (20)	พ 22103 สุขศึกษา	0.5 (20)
พ 22102 พลศึกษา (เทเบิลเทนนิส)	0.5 (20)	พ 22104 กรีฑา	0.5 (20)
ศ 22101 ศิลปะ	1.0 (40)	ศ 22102 ศิลปะ	1.0 (40)
ง 22101 การงานอาชีพ	0.5 (20)	ง 22102 การงานอาชีพ	0.5 (20)
อ 22101 ภาษาอังกฤษ	1.5 (60)	อ 22102 ภาษาอังกฤษ	1.5 (60)
รายวิชาเพิ่มเติม	3.0 (120)	รายวิชาเพิ่มเติม	3.0 (120)
ท 22201 การอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณ1	0.5 (20)	ท 22202 การอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณ2	0.5 (20)
ค 22201 เสริมทักษะคณิตศาสตร์	0.5 (20)	ค 22202 เสริมทักษะคณิตศาสตร์	0.5 (20)
ส 22233 หน้าที่พลเมือง 3	0.5 (20)	ส 22234 หน้าที่พลเมือง 4	0.5 (20)

ส 22211 ศาสตร์พระราชา 3	0.5 (20)	ส 22212 ศาสตร์พระราชา 4	0.5 (20)
ว 22201 โปรแกรมนำเสนอ งาน	1.0 (40)	ว 22202 การสร้างงาน แอนิเมชัน	1.0 (40)
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	60	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	60
แนะแนว	20	แนะแนว	20
ชุมนุม/ชมรม	20	ชุมนุม/ชมรม	20
ลูกเสือ - เนตนารี	12	ลูกเสือ - เนตนารี	13
กิจกรรมเพื่อสังคมและ สาธารณประโยชน์	8	กิจกรรมเพื่อสังคมและ สาธารณประโยชน์	7
รวมเวลาเรียน	620	รวมเวลาเรียน	620

ชุมนุม

ก 20901 ชุมนุมยุวบรรณารักษ์

ก 20903 ชุมนุมสนุกคิดกับวิทยาศาสตร์

ก 20905 ชุมนุมกีฬาพาลิน

ก20907 ชุมนุมสวยด้วยมือเรา 1

ก 20902 ชุมนุมธรรมชาติกับเรขาคณิต

ก 20904 ชุมนุมต้นกล้าพอเพียง

ก 20906 ชุมนุมธรรมชาติกับภาษาอังกฤษ

ก20907 ชุมนุมสวยด้วยมือเรา 2

ที่มา: ฝ่ายวิชาการ, รายงานประจำปีระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2568 (ขอนแก่น:โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ 2568)

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน

ท 22102 ภาษาไทย

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2

เวลา 60 ชั่วโมง/ภาคเรียน (จำนวน 1.5 หน่วยกิต)

การศึกษาวิธีการอ่าน งานเขียนประเภทโน้มน้าวใจ งานเขียนหรือบทความแสดงข้อเท็จจริง การบันทึกเหตุการณ์ บทสนทนา โฆษณา วิเคราะห์ วิจารณ์ การเขียนสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ การเขียนรายงาน การเขียนจดหมายกิจธุระ การเขียนวิเคราะห์ วิจารณ์ แสดงความรู้ ความคิดเห็น การพูดอวยพร การพูดโน้มน้าวใจ การพูดโฆษณา การพูดรายงานการศึกษาค้นคว้าด้วยภาษาที่ถูกต้อง และเหมาะสมแก่โอกาส กาลเทศะ และบุคคล การสร้างคำในภาษาไทย (คำสมาส) การวิเคราะห์ โครงสร้างประโยคสามัญ ประโยครวม ประโยคซ้อน การอธิบายคุณค่าและข้อคิดของวรรณคดี วรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่น การท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่า ตามความสนใจ

โดยใช้กระบวนการฝึกทักษะทางภาษา ฝึกปฏิบัติ กระบวนการคิด กระบวนการแก้ปัญหา การอภิปราย กระบวนการกลุ่ม การสืบค้นข้อมูล อย่างมีมารยาท เพื่อนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันอย่างมีจริยธรรม รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ มีนิสัยรักการอ่าน มีมารยาทในการอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด เห็นคุณค่าวรรณคดี วรรณกรรมและวรรณกรรมท้องถิ่น รักความเป็นไทย

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ท 1.1	ม.2/6	ม.2/8		
ท 2.1	ม.2/5	ม.2/6	ม.2/7	ม.2/8
ท 3.1	ม.2/2	ม.2/5	ม.2/6	

จำนวน 9 ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดปลายทาง

ท 1.1	ม.2/7	
ท 3.1	ม.2/4	
ท 4.1	ม.2/1	ม.2/2
ท 5.1	ม.2/5	

จำนวน 5 ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน

รหัสวิชา ท 22101

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2

เวลา 60 ชั่วโมง จำนวน 1.5 หน่วยกิต

อัตราส่วนคะแนน ระหว่างภาค 70 : ปลายภาค 30

ตารางที่ 2. 3 โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

หน่วย ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
1	การอ่านออกเสียง บทร้อยแก้ว และบทร้อยกรอง	ท 1.1 ม. 2/1, ม. 2/8	- การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว - การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง ประเภทกลอน - การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง ประเภทกาพย์ห่อโคลง	3	4
2	การอ่าน จับใจความ	ท 1.1 ม. 2/2, ม. 2/8	- การอ่านจับใจความข้อเขียน ที่เป็นบทความ - การอ่านจับใจความข้อเขียน ที่เป็นเรื่องราว - การสรุปความจากเรื่องที่อ่าน	12	5
3	การเขียน ผังความคิด จากเรื่องที่อ่าน	ท 1.1 ม. 2/3, ม. 2/8	- การอ่านข้อความหรือเรื่อง ที่มีขนาดยาว มีรายละเอียดมาก สิ่งที่จะช่วยให้เกิดความเข้าใจ และจดจำได้ง่าย โดยการเขียน ผังความคิด	3	2
4	การอภิปราย เกี่ยวกับเรื่อง ที่อ่าน	ท 1.1 ม. 2/4, ม. 2/8	- การอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านเป็นการ พัฒนาความรู้ของผู้อ่าน	2	2
5	ข้อเท็จจริง ข้อสนับสนุน และข้อคิดเห็นจาก บทความ ที่อ่าน	ท 1.1 ม. 2/5, ม. 2/8	- การอ่านบทความประเภทต่าง ๆ ผู้อ่าน ควรเข้าใจเรื่องที่อ่านว่าตอนใดเป็น ข้อเท็จจริง ตอนใดเป็นข้อความสนับสนุน และข้อคิดเห็น	3	2
6	ข้อสังเกตการ ชวนเชื่อ การโน้มน้าว	ท 1.1 ม. 2/6, ม. 2/8	- งานเขียนต่าง ๆ ย่อมเป็นไปตาม จุดประสงค์ของผู้สื่อสารที่แตกต่างกัน ทั้งงาน เขียนแบบชวนเชื่อเรื่องต่าง ๆ การโน้มน้าว ใจให้ผู้รับสารคล้อยตาม	2	2

หน่วย ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
	หรือความ สมเหตุสมผล ของงานเขียน				
7	การประเมินคุณค่า สารที่ได้จากการ อ่าน	ท 1.1 ม. 2/7, ม. 2/8	- การอ่านวรรณกรรมต่าง ๆ - การอ่านบทความต่าง ๆ แล้วประเมินคุณค่าหรือแนวคิดที่ได้	2	2
8	การคัดลายมือ	ท 2.1 ม. 2/1, ม. 2/8	- การคัดลายมือต้องเขียนตัวบรรจงให้ ถูกต้อง สวยงาม และอ่านง่าย	1	2
9	การเขียนบรรยาย และพรรณนา	ท 2.1 ม. 2/2, ม. 2/8	- การเขียนบรรยาย - การเขียนพรรณนา	3	3
10	การเขียน เรียงความเกี่ยวกับ ประสบการณ์	ท 2.1 ม. 2/3, ม. 2/8	- การเรียงความ เป็นงานเขียนที่มีรูปแบบ ชัดเจน ประกอบด้วย คำนำ เนื้อเรื่อง และ สรุป - การเขียนเรียงความเกี่ยวกับประสบการณ์	3	2
11	การเขียนย่อความ	ท 2.1 ม. 2/4, ม. 2/8	- การเขียนย่อความ	2	2
12	การเขียนรายงาน : การเขียนรายงาน จากการศึกษา ค้นคว้า	ท 2.1 ม. 2/5, ม. 2/8	- การเขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า	3	2
13	การเขียนรายงาน โครงงาน	ท 2.1 ม. 2/5, ม. 2/8	- การเขียนรายงานโครงงาน	4	2
14	การเขียนจดหมาย กิจธุระ	ท 2.1 ม. 2/6, ม. 2/8	- จดหมายกิจธุระ	1	2
15	การเขียนวิเคราะห์ วิจารณ์ จากสื่อต่าง ๆ	ท 2.1 ม. 2/7, ม. 2/8	- การเขียนวิเคราะห์ วิจารณ์ จากสื่อต่าง ๆ	2	2
16	โคลงภาพพระราช พงศาวดาร	<u>ตัวชี้วัดระหว่าง ทาง</u> ท 5.1 ม. 1/1 , ม. 1/2 ม.1/3 , ม. 1/4	สรุปเนื้อหา ความรู้ข้อคิดวรรณคดี โคลงภาพพระราชพงศาวดาร	4	5

หน่วย ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
		<u>ตัวชี้วัดปลายทาง</u> ท 5.1 ม. 1/5			
17	บทเสภาสามัคคี เสวก	<u>ตัวชี้วัดระหว่าง ทาง</u> ท 5.1 ม. 1/1 , ม. 1/2 ม.1/3 , ม. 1/4 <u>ตัวชี้วัดปลายทาง</u> ท 5.1 ม. 1/5	สรุปเนื้อหา ความรู้ข้อคิดวรรณคดี บทเสภาสามัคคีเสวก	4	5
18	ศิลาจารึก หลักที่ 1	<u>ตัวชี้วัดระหว่าง ทาง</u> ท 5.1 ม. 1/1 , ม. 1/2 ม.1/3 , ม. 1/4 <u>ตัวชี้วัดปลายทาง</u> ท 5.1 ม. 1/5	สรุปเนื้อหา ความรู้ข้อคิดวรรณคดี ศิลาจารึกหลักที่ 1	4	4
สอบกลางภาค				1	15
สอบปลายภาค				1	15
คะแนนรวมสอบกลางภาค ปลายภาค					100

จากโครงสร้างรายวิชาภาษาไทย ผู้วิจัยใช้หน่วยที่ 2 การอ่านจับใจความ สร้างแผน
การจัดการเรียนรู้จำนวน 6 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง
ที่มา: ฝ่ายวิชาการ,รายงานประจำปีระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2568 (ขอนแก่น:โรงเรียน
ชุมชนบ้านท่าพระ 2568)

จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษา
โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ผู้วิจัยได้นำมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด
มาดำเนินการวิจัยดังนี้ มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้
ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน และตัวชี้วัด ม.2/2 จับใจความสำคัญ
สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน โดยมีเนื้อหาในการอ่านสื่อสาร จำนวน 3 เรื่อง
ดังนี้ 1) การอ่านโฆษณาอย่างมีวิจารณญาณ 2) การอ่านเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ 3) การอ่านบน

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดไว้

2.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่านและการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

2.3.1 ความหมายของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

เอมอร์ เนียมน้อย (2551) ได้ให้ความสำคัญไว้ว่า การอ่านที่ผู้อ่านใช้ความคิด พิจารณาส่งที่อ่านอย่างรอบคอบ ถี่ถ้วน มีเหตุผล เพื่อวิเคราะห์หาคำตอบ สรุปสาระสำคัญ ทั้งเข้าใจ ความหมายโดยนัยของถ้อยคำ อารมณ์ จุดประสงค์ของผู้เขียน สามารถแยกแยะข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และประเมินคุณค่าของสิ่งที่อ่านได้อย่างถูกต้องเที่ยงธรรม

เพ็ญวิภา วัฒนปรีชานนท์ (2561) ได้ให้ความสำคัญไว้ว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นความสามารถในการพิจารณาบทอ่านโดยการสรุปใจความสำคัญ การวิเคราะห์เนื้อหาตามองค์ประกอบของบทอ่านแต่ละประเภทการตรวจสอบข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อนำมาประเมินค่าได้อย่างมีเหตุผล และพิจารณาตัดสินเพื่อเลือกข้อมูลนำไปใช้ประโยชน์

ภัทธานี เวียงนาค (2562) ได้ให้ความสำคัญไว้ว่า การอ่านที่ผู้อ่าน สามารถใช้ความคิด สติปัญญาวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ แยกแยะหาข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น ประเมินค่าจากเรื่องที่อ่าน โดยนำความรู้และประสบการณ์เดิมมาเป็นเครื่องตัดสินสิ่งที่อ่านได้อย่างสมเหตุผล

วรัญญา โพธิ์คีรี (2563) ได้ให้ความสำคัญไว้ว่า การอ่านขั้นสูงของกระบวนการอ่านที่ผู้อ่านต้องใช้วิจารณญาณมาพิจารณาเนื้อหาสาระของข้อความ เป็นกรอ่านที่ ผู้อ่านต้องใช้ความสามารถในการจับใจความสำคัญ เข้าใจวัตถุประสงค์ของผู้เขียน ตีความ วิเคราะห์ วิจาร์ณ แยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น รวมทั้งประเมินคุณค่าจากเรื่องที่อ่านเพื่อตัดสินความ น่าเชื่อถือได้

รัตนาภรณ์ ทับทิมจันทร์ (2565) ได้ให้ความสำคัญไว้ว่า กระบวนการอ่านที่ซับซ้อน เป็นกระบวนการอ่านขั้นสูงที่ผู้อ่าน ต้องมีประสบการณ์และความรู้เดิม สามารถคิดพิจารณาสิ่งที่อ่านอย่างรอบคอบ ถี่ถ้วน แยกแยะข้อมูล ประเภทเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผลและน่าเชื่อถือ สามารถแยกข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น วิเคราะห์คำตอบ ในสาระสำคัญ จุดประสงค์ของผู้เขียน วิเคราะห์ วิจาร์ณ โดยละเอียดเกี่ยวกับสิ่งที่อ่าน ซึ่งนำไปสู่ การประเมินค่าในเรื่องที่อ่านได้ตามความเป็นจริงหรือสมเหตุสมผล และสามารถนำความรู้ที่ได้ จากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

จากที่กล่าวมาข้างต้นกล่าวโดยสรุปได้ว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง กระบวนการอ่านที่ซับซ้อนผู้อ่านต้องใช้ประสบการณ์เดิมและความรู้ในการแยกแยะข้อมูลประเภท เรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล แยกข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น จุดประสงค์ในการแต่ง ตีความ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่าโดยมีหลักฐานสนับสนุนเป็นเครื่องตัดสินสิ่งที่อ่าน

2.3.2 ความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

พรทิพย์ แข็งชัน และคณะ (2553) ได้ให้ความสำคัญไว้ว่า การอ่านอย่างมี วิจารณญาณเป็นเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ บุคคลที่คิดอย่างมีวิจารณญาณได้ จะสามารถคัดสรรกรณกรองข้อมูลและนำข้อมูลไปใช้ให้เกิด ประโยชน์สูงสุดเพื่อแก้ไขปัญหาตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในศตวรรษที่ 21 ความสามารถในการคิด อย่างมีวิจารณญาณจะเป็นสมรรถนะ ของบุคคลซึ่งมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการเข้า ปฏิบัติงานของหน่วยงานองค์กร และบริษัท ต่าง ๆ ตลอดจนเป็นองค์ประกอบที่แสดงคุณภาพของ การจัดการศึกษาอีกด้วย

พรรณิการ์ สมัคร (2557) ได้ให้ความสำคัญไว้ว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณมี ความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน เพราะจะช่วยในการประเมินสิ่งที่อ่านในแง่มุมต่าง ๆ เช่น ความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือของข้อมูล และสามารถวินิจฉัยข้อถูกหรือผิดต่าง ๆ ของข้อมูลได้ โดยอาศัยเหตุผลประกอบการตัดสินใจ ช่วยเพิ่มพูนความรู้สติปัญญา ให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลง ของข้อมูลต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

ภัทรณี เวียงนาค (2562) ได้ให้ความสำคัญไว้ว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณช่วย ให้ผู้อ่านเป็นผู้ที่อ่านเป็น โดยการอ่านประกอบกับการใช้ความคิดพิจารณา ตั้งคำถามและหาข้อมูล ความรู้เพิ่มเติม ตลอดจนนำความรู้ที่ได้รับมาปรับใช้ในชีวิตรประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วิจิตรา สามาอาพัฒ (2563) ได้ให้ความสำคัญไว้ว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณมี ความสำคัญมาก เพราะเป็นการอ่านที่พัฒนาความคิด สติปัญญาของผู้อ่านเพื่อจะได้เกิดการตีความ วิเคราะห์ และประเมินค่าข้อมูลได้อย่างถูกต้อง เพื่อนำผลที่ได้มาปรับใช้ในชีวิตรประจำวัน

รัตนภรณ์ ทับทิมจันทร์ (2565) ได้ให้ความสำคัญไว้ว่า เป็นเครื่องมือในการพัฒนา สติปัญญา และความรู้ เพื่อช่วยให้ ผู้อ่านสามารถวิเคราะห์ และสังเคราะห์โดยใช้เหตุผลในการ แก้ปัญหา และรู้จักตัดสินใจประเมินค่า จากสิ่งที่อ่านได้อย่างถูกต้อง สามารถกรณกรองข้อมูลและนำ ข้อมูลไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง และสังคมได้เป็นอย่างดี

จากที่กล่าวมาข้างต้นกล่าวโดยสรุปได้ว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณมีความสำคัญ เพราะ เป็นการอ่านที่ช่วยพัฒนา ความคิดและสติปัญญา ผู้อ่านจะได้ฝึกการวิเคราะห์และสังเคราะห์ ข้อมูล โดยใช้เหตุผล ในการแก้ปัญหา และประเมินค่าจากสิ่งที่อ่านได้อย่างถูกต้อง

2.3.3 องค์ประกอบของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

วัฒน์ารี ทวีวรติลก (2543) ได้เสนอองค์ประกอบของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้ 3 ระดับ ได้แก่

- 1) ระดับข้อเท็จจริง หมายถึง ความเข้าใจเรื่องที่อ่านตามตัวอักษร
- 2) ระดับตีความ หมายถึง ความเข้าใจโดยอาศัยการสรุปความ ตีความ และแปลความจากเรื่องที่อ่าน

3) ระดับประเมินค่า หมายถึง ระดับที่ต้องใช้การคิดไตร่ตรอง หาเหตุผล
 ธีรรัตน์ สมานพันธ์ (2549) ได้เสนอองค์ประกอบของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
 เพื่อประเมินองค์ประกอบของหลักฐานในการสรุปประเด็นปัญหา โดยกำหนดเป็นความสามารถที่จะ
 เกิดกับผู้เรียน 6 ด้านได้แก่

1) การจับใจความสำคัญของเรื่อง (getting the main idea) หมายถึง
 ความสามารถในการจับใจความของเรื่องที่อ่าน ทั้งที่กล่าวไว้และไม่ได้กล่าวไว้ในบทอ่าน และเชื่อมโยง
 ใจความสำคัญ กับรายละเอียดที่มาสนับสนุนใจความสำคัญนั้นได้

2) การแยกข้อคิดเห็นและข้อเท็จจริง (distinguishing opinion and fact)
 หมายถึง ความสามารถในการแยกความแตกต่างระหว่างความจริงของเรื่องที่เสนอกับความคิดเห็น
 ส่วนตัวของ ผู้เขียน

3) การสืบหาแหล่งที่มาของข้อมูล (investing sources of information)
 ได้แก่ การสำรวจประเมินและรวบรวมความคิดเห็นของผู้เขียน ว่ามาจากแหล่งข้อมูลใดน่าเชื่อถือหรือ
 เป็นไปได้ หรือไม่

4) การคาดคะเนหรือทำนายเหตุการณ์ หรือผลที่เกิดขึ้น (anticipating
 outcome) หมายถึง ความสามารถในการทำนายเหตุการณ์หรือผลที่จะเกิดตามมาโดยการคาดคะเน
 จากเรื่องที่ อ่าน

5) การตระหนักถึงจุดมุ่งหมายของผู้เขียน (recognizing author's
 purpose) ได้แก่ การทราบถึงอคติพื้นฐานประสบการณ์ ความคิดเห็น ทศนคติของผู้เขียน ตลอดจน
 ความเชื่อถือได้ และจุดมุ่งหมายในการแสดงความคิดเห็นนั้น ๆ ออกมา

6) การสรุปอ้างอิง (drawing inference) หมายถึง ความสามารถในการ
 ตีความเรื่อง ที่อ่านการรู้ว่าผู้แต่งต้องการแสดงความคิดเห็นไปในแนวใด ซึ่งผู้แต่งไม่ได้กล่าวไว้โดยตรง

เพ็ญวิษา วัฒนปรีชานนท์ (2561) ได้เสนอองค์ประกอบของการอ่านอย่างมี
 วิจารณญาณได้ 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่

- 1) การสรุปใจความสำคัญ
- 2) การวิเคราะห์เนื้อหาตามองค์ประกอบของบทอ่าน
- 3) การประเมินค่าได้อย่างมีเหตุผล
- 4) การนำข้อมูลจากบทอ่านไปใช้ประโยชน์

สุกัญญา สันติเจริญเลิศ (2561) ได้เสนอองค์ประกอบในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
 ดังนี้

- 1) เข้าใจจุดมุ่งหมายของการเขียนในแต่ละครั้ง
- 2) คาดการณ์ความเป็นไปได้จากเรื่องที่อ่าน

- 3) วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของข้อมูลจากเรื่องที่อ่าน
- 4) พิจารณาถึงสารประโยชน์ แง่คิด ความคิดสร้างสรรค์ จากเรื่องที่อ่าน ว่าก่อให้เกิด ความเจริญงอกงามสร้างสรรค์อย่างไรบ้าง

5) วิเคราะห์การถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียนจากเรื่องที่อ่าน
Harris (2000) กล่าวว่าองค์ประกอบของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ 5 ข้อ ดังนี้

- 1) การเข้าใจสาระสำคัญของเรื่อง
- 2) การเข้าใจความคิดและจุดประสงค์ของผู้เขียน
- 3) การวิเคราะห์แยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น
- 4) สามารถประเมินหลักฐาน ข้อมูล เหตุผลที่ผู้เขียนใช้
- 5) ให้ข้อสรุปอย่างสมเหตุสมผล

จากที่กล่าวมาข้างต้นกล่าวโดยสรุปได้ว่า ได้นำองค์ประกอบของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของ Harris (2000) กล่าวว่าองค์ประกอบของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ 5 ข้อ ดังนี้

- 1) การเข้าใจสาระสำคัญของเรื่อง
- 2) การเข้าใจความคิดและจุดประสงค์ของผู้เขียน
- 3) การวิเคราะห์แยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น
- 4) สามารถประเมินหลักฐาน ข้อมูล เหตุผลที่ผู้เขียนใช้
- 5) ให้ข้อสรุปอย่างสมเหตุสมผล

2.3.4 หลักการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

สมบัติ จำปาเงิน (2557) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับหลักการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ ดังนี้

- 1) พิจารณาความถูกต้องของภาษาที่อ่าน เช่น ด้านความหมาย การวางตำแหน่งคำ การเว้นวรรคตอน ความผิดพลาดดังกล่าวจะทำให้การสื่อความหมายเสียไป
- 2) พิจารณาความต่อเนื่องของประโยคว่ามีเหตุรับกันดีหรือไม่ โดยอาศัยความรู้ด้านตรรกวิทยาเข้ามาช่วย ใจความจากประโยคจะต้องไม่ขัดแย้งกันหรือเรียงลำดับไม่สับสนวุ่นวายจนอ่านไม่รู้เรื่องหรืออ่านเสียเวลาเปล่า
- 3) พิจารณาความต่อเนื่องของเรื่องราวระหว่างเรื่องที่เป็นแกนหลักหรือแกนนำกับแกนรอง และส่วนประกอบอื่น ๆ ว่ากลมกลืนกันดีหรือไม่
- 4) รู้จักแยกแยะข้อเท็จจริงออกจากเรื่องของการแสดงความรู้สึกและข้อคิดเห็นของผู้แต่ง เพื่อจะได้นำมาพิจารณาภายหลังได้ถูกต้องใกล้เคียงกับความเป็นจริงยิ่งขึ้น
- 5) พิจารณาความรู้เนื้อหาตัวอย่างที่ได้ว่า มีส่วนสัมพันธ์กันอย่างเหมาะสมหรือไม่ เพียงใด เป็นความรู้ความคิดตัวอย่างที่แปลกใหม่ หรืออ้างอิงมาจากไหน น่าสนใจเพียงใดจากนั้น ควร

ทำให้เป็นการประเมินผลโดยทั่วไปว่าผลการอ่านจะทำให้เกิดความรู้ความคิดมากเพียงใด โดยเฉพาะอย่างยิ่งความคิดสร้างสรรค์ที่ผู้อ่านประสงค์หรือปรารถนาจะได้อ่านการอ่านนั้น ๆ อยู่เสมอ

Wallce (2011) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับหลักการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ 3 ขั้นตอน โดยให้ผู้เรียน ตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ดังนี้

1) ก่อนอ่าน (Pre-reading) ก่อนลงมืออ่านข้อเขียนนั้น ผู้อ่านควรตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน เช่น เรื่องนี้สามารถนำไปเขียนด้วยวิธีใดบ้าง เหตุใดจึงมีการเลือกเรื่องนี้มาเขียนเรื่องนี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับอะไร

2) ขณะอ่าน (While reading) คำถามที่ผู้อ่านควรถามตัวเอง คือข้อเขียนนี้มีวิธีการนำเสนอเช่นไรเพื่อให้เข้าใจเรื่องที่อ่านได้ดีทั้งนี้เพราะการค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ตั้งไว้ในลักษณะเช่นนี้ผู้อ่านจะต้องทำความเข้าใจเนื้อหาที่อ่าน ในขณะที่อ่านผู้อ่านต้องทำสิ่งต่อไปนี้ด้วย ได้แก่ การคาดเดาว่าข้อเขียนที่จะตามมาคืออะไรคิดเกี่ยวกับแนวทางในการเขียนข้อเขียนที่จะตามมาทั้งหมดตั้งคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่านใช้วิธีอ่านอย่างไรวิเคราะห์วิจารณ์

3) หลังอ่าน (Post reading) เมื่ออ่านจบแล้ว ผู้อ่านควรตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่อง เช่น ข้อเขียนนี้มุ่งเขียนให้ผู้อ่านกลุ่มใดหรือใครคือผู้อ่านเรื่องนี้ เรื่องนี้ผู้เขียนสามารถเลือกเขียนด้วยวิธีอื่นได้หรือไม่ การตั้งคำถามก่อนอ่าน ระหว่างอ่าน และหลังอ่านนี้เป็นทางหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้อ่านคิดถึงสิ่งที่อ่านอย่างรอบคอบ นับเป็นอีกกลวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้อ่านมีวิจารณญาณในการอ่าน

สุพิชฌาย์ นพวงศ์ ณ ออยุธยา (2563) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับหลักการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ ดังนี้

1) การวิเคราะห์ถ้อยคำความหมายโดยตรง หมายถึง คำที่มีในพจนานุกรมใช้ใน ชีวิตประจำวัน

2) การวิเคราะห์ประโยค คือ การพิจารณาการใช้และเรียบเรียงคำข้อความใน ประโยคว่าถูกต้องหรือไม่

3) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ คือ การวิเคราะห์ความสำคัญของแต่ละตอน ซึ่งอาจ มากน้อยไม่เท่ากันต้องสามารถบอกได้ว่าตอนใดสำคัญตอนใดไม่สำคัญ มีข้อสรุปได้แย้งกับความ คิดเห็นกับข้อเท็จจริงหรือไม่

4) การวิเคราะห์เปรียบเทียบ คือ การนำบทความ ข้อความ ข่าว จากเรื่องเดียวกัน แต่ต่างจากผู้เขียน 2 คนมาวิเคราะห์ในด้านภาษา ท่วงทำนอง ความคิด จุดเน้น เจตนาผู้เขียน

วิจิตรา สามาอาพัฒ (2564) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับหลักการอ่านอย่างมี วิจารณญาณไว้ได้ดังนี้

1) การจำความหมายของคำข้อความหรือประโยคเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่าน

2) สรุปมโนทัศน์ของเรื่อง

- 3) เรียงลำดับเหตุการณ์หรือเล่าเรื่องได้
- 4) นำเหตุการณ์ไปเทียบเคียงหรือแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน
- 5) วิเคราะห์แยกแยะรายละเอียดของเนื้อเรื่องแล้วประเมินค่า
- 6) พิจารณาตัดสินข้อเท็จจริงหรือ ข้อคิดเห็นและ 7. พิจารณาคุณค่าเหตุผลและความประทับใจที่ได้รับจากการอ่าน

พระมหาศรารุช ฝุยเถิง (2565) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับหลักการอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณไว้ว่า หลักการอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณนั้นจำเป็นต้องเริ่มจาก 1) อ่านเพื่อพิจารณาความถูกต้องของภาษาทั้งด้านความหมายและการใช้ภาษาในประโยค 2) อ่านเพื่อพิจารณาความเป็นเหตุเป็นผลแยกข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น วิเคราะห์ สังเคราะห์ โดยใช้หลัก ตรรกวิทยาเข้ามาช่วย และ 3. อ่านเพื่อตีความหรือประเมินค่าเรื่องที่อ่านว่ามีเหตุผลน่าเชื่อถือเพียงใด

จากที่กล่าวมาข้างต้นกล่าวโดยสรุปได้ว่า เป็นการอ่านที่ผู้อ่านจะต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน จากนั้นใช้กระบวนการคิดพิจารณา แยกข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น วิเคราะห์ สังเคราะห์ ตีความ และประเมินค่าเรื่องที่อ่านว่ามีเหตุผลน่าเชื่อถือเพียงใด และนำไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน

2.3.5 ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณ

นิภาพรรณ พิศออน (2550) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับความสามารถของการอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณไว้ว่า ช่วยให้นักเรียนได้รับความรู้อย่างถูกต้อง เป็นผู้ที่มีเหตุผลใช้ความคิดพิจารณาสิ่งที่อ่านอย่างรอบคอบ และสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณไปใช้ ประโยชน์ต่อตนเอง และสังคม รวมทั้งสามารถนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ดียิ่งขึ้น

อุษาวดี ชุกกลิ่นหอม (2560) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณว่าเป็นความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณเป็นกระบวนการการอ่านขั้นสูง เพื่อให้เข้าใจเนื้อเรื่องโดยแยกแยะข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น จุดประสงค์ของผู้แต่ง สามารถตีความสรุปความ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่าสิ่งที่อ่านอย่าง สมเหตุสมผลโดยมีหลักฐานมาสนับสนุน

ภัทรานี เวียงนาค (2562) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณว่า เป็นความสามารถที่ผู้อ่านจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ ลำดับเหตุการณ์ของเรื่องวิเคราะห์ แยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น ตีความ วิพากษ์วิจารณ์ ประเมินค่า ตัดสินเรื่องที่อ่าน และนำข้อคิดที่ได้จากการอ่านมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันอย่างสมเหตุผล

จิตติมา เขียวพันธ์ (2563) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณว่า เป็นความสามารถที่ประกอบด้วยความสามารถในการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ การเข้าใจ รายละเอียดของเรื่องที่อ่าน การตีความจากเรื่องที่อ่านรู้ว่าผู้แต่งต้องการแสดงความคิดเห็นไป

ในแนวใด โดยสังเกตจากการใช้คำและน้ำเสียงของเรื่อง การสรุปความจากการอ้างอิง การอ้างอิงสรรพนาม และการประเมินค่าของเรื่องที่อ่าน การสังเคราะห์ เป็นความสามารถที่เริ่มตั้งแต่จับใจความสำคัญของ เรื่องที่อ่าน ไปจนถึงการประเมินค่าของเรื่องที่อ่าน

พระมหาศรารุช ฝุยเถิง (2565) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณว่า เป็นกระบวนการการอ่านขั้นสูง ที่ต้องอาศัยประสบการณ์เดิมเข้ามาประกอบเพื่อให้เข้าใจเนื้อเรื่องโดย แยกแยะข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น จุดประสงค์ของผู้แต่ง ดีความ สรุปความ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และ ประเมินค่าสิ่งที่อ่านอย่างสมเหตุสมผลโดยมีหลักฐานมาสนับสนุน

จากที่กล่าวมาข้างต้นกล่าวโดยสรุปได้ว่า ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นกระบวนการอ่านขั้นสูงที่ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อเรื่องได้อย่างลึกซึ้งและถูกต้อง ผู้อ่านต้องใช้เหตุผลพิจารณาเนื้อหาอย่างรอบคอบ และสามารถแยกแยะข้อเท็จจริงออกจากข้อคิดเห็นได้อย่างชัดเจน การอ่านลักษณะนี้ช่วยให้สามารถตีความ สรุปความ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่าสิ่งที่อ่านได้อย่างมีหลักฐานรองรับ อีกทั้งยังช่วยให้เข้าใจเจตนาารมณ์และจุดประสงค์ของผู้แต่งได้อย่างถูกต้อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณยังส่งเสริมให้ผู้อ่านสามารถจับใจความสำคัญและเข้าใจรายละเอียดของเรื่องได้ดีมากขึ้น ผู้อ่านจะสามารถนำข้อคิดที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันอย่างสมเหตุสมผล การอ่านลักษณะนี้ต้องอาศัยประสบการณ์เดิมมาช่วยในการทำความเข้าใจเรื่องราวอย่างมีระบบ นอกจากนี้ยังช่วยพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์และการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจึงเป็นทักษะสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนรู้เท่าทันข้อมูล ใช้ความคิดอย่างสร้างสรรค์ และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้ทั้งต่อตนเองและสังคม

2.3.6 ประโยชน์ของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

นงนุช ปัญญาศรี (2556) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับประโยชน์ของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณช่วยให้ผู้อ่านคิดพิจารณา แยกแยะ และตัดสินใจประเมินค่าจากเรื่องที่อ่าน ด้วยเหตุผลอย่างรอบคอบ ถี่ถ้วน

สุกัญญา ทาโสศ (2562) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับประโยชน์ของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณทำให้ผู้อ่านเข้าใจในเนื้อหาและจุดมุ่งหมายของผู้เขียนมากยิ่งขึ้น โดยอาศัยกระบวนการคิด วิเคราะห์ และการประเมินค่าจากเรื่องที่อ่าน

ชนานันท์ กุ่มพรม (2565) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับประโยชน์ของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ มีประโยชน์แก่ผู้อ่านเป็นอย่างยิ่ง เพราะทำให้ผู้อ่านได้ทราบถึงข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน เข้าใจในเนื้อหาและจุดมุ่งหมายของผู้เขียนมากยิ่งขึ้น ทั้งยังสามารถสรุปความจากเรื่องที่อ่าน มีความคิดสร้างสรรค์ และมีทัศนคติที่กว้างไกล

เอมอร เนียมน้อย (2551) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับประโยชน์ของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณมีประโยชน์อย่างมาก ทำให้ผู้อ่านได้มีโอกาสพัฒนา

สมองเพื่อการคิด มี ความคิดสร้างสรรค์และกว้างไกล นอกจากนั้นการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณช่วยให้ ผู้เรียนได้รับความรู้ อย่างถูกต้องเพราะในขณะที่อ่านจะต้องคิดพิจารณาอย่างมีเหตุผลและประเมิน คุณค่าสิ่งที่อ่านควบคู่ไป ด้วย ทำให้ไม่ตกเป็นเหยื่อของการโฆษณาชวนเชื่อได้ง่าย

กนกกาญจน์ ยี่สุน (2566) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับประโยชน์ของการอ่านอย่างมี วิจารณ์ญาณไว้ว่า ช่วยให้ผู้อ่านรู้จักพิจารณาสิ่งที่อ่านอย่างละเอียดและ สามารถนำประโยชน์ที่ได้จาก การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณไปใช้ในชีวิตประจำวันในการตัดสินใจ แก้ปัญหาและไตร่ตรอง สิ่งต่าง ๆ ก่อนเสมอ

จากที่กล่าวมาข้างต้นกล่าวโดยสรุปได้ว่า การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณมีประโยชน์ใน การช่วยให้ผู้อ่านสามารถคิดวิเคราะห์ แยกแยะข้อเท็จจริงและความคิดเห็น ดีความ และประเมินค่า สิ่งที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล ทำให้เข้าใจเนื้อหาและจุดมุ่งหมายของผู้เขียนอย่างลึกซึ้ง พัฒนาความคิด สร้างสรรค์ ไม่หลงเชื่อสิ่งต่าง ๆ ได้ง่าย และสามารถนำความรู้ไปใช้ในการตัดสินใจ แก้ปัญหา และดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างมีวิจารณ์ญาณและรอบคอบ

2.4 หลักการแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ปัญหาเป็นฐาน

2.4.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

กนกวรรณ เขียวน้ำชุม (2563) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ ปัญหาเป็นฐานว่า การสอนโดยใช้ปัญหาในชีวิตประจำวันของนักเรียนมาเป็นจุดตั้งต้นและกระตุ้น กระบวนการเรียนรู้ในการแสวงหาความรู้จนเกิดทักษะเรียนรู้และพัฒนาทักษะในการคิดอย่างมี วิจารณ์ญาณ ตลอดจนการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยตนเองและร่วมทำงานเป็นทีมในสังคม โลกได้อย่างกลมกลืน

ธีรภัทร์ นิตยกุลเศรษฐ์ (2563) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ ปัญหาเป็นฐานว่า เป็นการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานมีความเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม ที่เชื่อมโยงกับ ประสบการณ์เรียนรู้เดิมที่โยงไปเชื่อมกับประสบการณ์ใหม่และพัฒนาทางสติปัญญา ต่อไป

ยุภารัตน์ พิซสิงห์ (2564) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็น ฐานว่า การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้ปัญหาเป็น เครื่องมือ ให้นักเรียนได้เผชิญปัญหาหรือสถานการณ์ปัญหา และฝึกกระบวนการวิเคราะห์ปัญหาและ แก้ปัญหาได้ด้วยตนเองจากการค้นคว้า สืบค้นข้อมูล จนนักเรียนเกิดการเรียนรู้ตรงตามเป้าหมาย

ธัญพร ตีบุตร (2565) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้น โดยปัญหา

นั้นจะต้องเป็นปัญหาที่พบได้ในชีวิตประจำวัน หรือเป็นสถานการณ์จำลอง เพื่อให้ผู้เรียนได้นึกภาพตามและเกิดทักษะการคิดแก้ปัญหา โดยการแก้ปัญหาจะเป็นระบบการทำงานกลุ่ม นักเรียนภายในกลุ่มจะมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนความรู้และช่วยกันคิดแก้ไขปัญหาที่ออกมา

รุ่งทิพย์พร เสน่หา (2566) ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานว่า เป็นจุดเริ่มต้นในการจัดการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนเผชิญปัญหาหรือสถานการณ์ จนทำให้เกิดทักษะและกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง จากการสืบค้นข้อมูล และแก้ปัญหาด้วยตนเอง

จากที่กล่าวมาข้างต้นกล่าวโดยสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning: PBL) เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาจากชีวิตจริงหรือสถานการณ์จำลองเป็นจุดเริ่มต้น เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ฝึกการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา และเชื่อมโยงความรู้เดิมกับประสบการณ์ใหม่ ทั้งยังส่งเสริมทักษะการทำงานเป็นทีม และพัฒนาทางสติปัญญาอย่างมีประสิทธิภาพ

2.4.2 ลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน

นวรรตน์ ไชยมณี, ดวงใจ เปลี่ยนบำรุง, กิตติพร เนาว์สุวรรณ, (2562) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานไว้ว่า เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองไม่ได้เกิดจากการสอนของผู้สอน เป็นการเรียนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด ด้วยโจทย์ปัญหาที่ผู้สอนสร้างขึ้นบน พื้นฐานความจริง เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดคำถาม และนำไปสู่การค้นหาคำตอบด้วยตนเองโดย ลักษณะเด่นของการเรียนโดยการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นการใช้ปัญหาแท้จริงเป็นตัวกระตุ้น การแก้ปัญหาและเป็นจุดเริ่มต้นในการแสวงหาองค์ความรู้อื่น ๆ สิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึง คือ การให้ ผู้เรียนได้ผ่านการเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างครบถ้วน 3 ประการ ประกอบด้วย

1. problem-based learning เป็นกระบวนการเรียนที่ผู้สอนใช้ “ปัญหา” เป็นฐานในการ กระตุ้น ให้ผู้เรียนแสวงหาองค์ความรู้ด้วยตนเองเพื่อแสวงหาองค์ความรู้ใหม่ ๆ

2. self-directed learning เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ให้อิสระทางความคิดแก่ผู้เรียนในการ แสวงหาองค์ความรู้เพื่อตอบวัตถุประสงค์การเรียนรู้ตามความสามารถของตนเอง

3. small-group learning เป็นการเรียนรู้กลุ่มเล็กประมาณ 8-10 คน ซึ่งเป็นวิธีการส่งเสริม ผู้เรียนในการพัฒนาความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นรวมทั้งการทำงานเป็นทีม เพื่อการค้นคว้า องค์ความรู้ใหม่ ๆ

จุฑารัตน์ วิเศษ (2564) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับลักษณะสำคัญของการเรียนรู้โดยการใช้ปัญหาเป็นฐาน ตามที่ได้มีผู้กล่าวไว้ข้างต้น ผู้วิจัยได้สรุปลักษณะสำคัญของการเรียนรู้โดยการใช้ปัญหาเป็นฐานไว้ดังนี้

1. จะต้องมีสถานการณ์ที่เป็นปัญหาโดยสถานการณ์ปัญหาดังกล่าวอาจเกิดจากการออกไป เฝ้ายกกับสถานการณ์จริงที่เป็นปัญหาหรือผู้สอนจำลองสภาพการณ์ให้นักเรียนเผชิญกับปัญหาก็ได้

2. ผู้สอนและนักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาและหาสาเหตุของปัญหาดังกล่าว

3. นักเรียนร่วมกันการวางแผนการแก้ไขปัญหาร่วมกันเป็นกลุ่มนักเรียนมีการศึกษาค้นคว้า และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ลงมือแก้ปัญหา รวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูลสรุปและประเมินผล ด้วยตนเอง

4. ผู้สอนเป็นผู้ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือนักเรียนในการแสวงหาแหล่งความรู้และการวิเคราะห์ ข้อมูล

5. การเรียนรู้จะยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางเนื่องจากนักเรียนจะต้องเรียนรู้ด้วยตนเอง

6. ครูผู้สอนจะมีการกระตุ้นนักเรียนให้เกิดการค้นคว้าวิธีการแก้ไขปัญหาที่หลากหลาย และคัดเลือกวิธีที่เหมาะสม

7. ในด้านการประเมินผลครูผู้สอนจะประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งในด้านผลงานและ ทักษะกระบวนการ

วรรณละออ ตั้งสุข (2565) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับลักษณะสำคัญของการเรียนรู้โดยการใช้ปัญหาเป็นฐานไว้ดังนี้

ขั้นที่ 1 แบ่งกลุ่ม นักเรียนจะเริ่มต้นการเรียนรู้โดยการแบ่งกลุ่มและกำหนดบทบาทของ สมาชิกภายในกลุ่ม ครูให้นักเรียนอ่านสถานการณ์คลุมเครือเกี่ยวกับสาเหตุ ผลกระทบ และแนวทาง การชะลอการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ และโดยเน้นคำศัพท์ใหม่เพื่อสร้างนิยามในการทำ ความเข้าใจ ร่วมกัน

ขั้นที่ 2 ทำความเข้าใจปัญหา สมาชิกในกลุ่มใช้ความรู้และประสบการณ์พูดคุยโต้แย้ง ร่วมกันว่า อะไรคือสิ่งที่รู้ อะไรคือสิ่งที่ไม่รู้ จากสถานการณ์ปัญหา จากนั้น ร่วมกันแยกแต่ละช่องว่าง ของความรู้ และตัดสินใจว่าจะต้องสำรวจเรื่องอะไร สมาชิกในกลุ่มร่วมกันระดมความคิดเพื่อ ทำความเข้าใจปัญหา โดยพิจารณาประเด็นปัญหา ซึ่งมีระบบเหตุและระบบผลที่เกิดขึ้น ระบุ องค์ประกอบย่อยอื่น ๆ ที่สังเกตได้ ขั้นที่ 3 ระดมสมอง นักเรียนเริ่มอ่านบททวนสถานการณ์อีกครั้งเพื่อจัดระเบียบหมวดหมู่โดย แบ่งส่วนประกอบหลัก คือ เหตุและผล จากนั้นระบุองค์ประกอบย่อยที่สอดคล้องกับองค์ ประกอบ หลัก พร้อมทั้งระบุหน้าที่/บทบาท/กระบวนการภายในที่เกิดขึ้น ต่อมาสมาชิกกลุ่มอภิปรายแนวคิด และคำถามที่เกิดขึ้นระหว่างการทำกิจกรรม จากนั้น สรุปประเด็น ปัญหาให้ชัดเจนและตรงกับ ความ เข้าใจของกลุ่ม เช่น กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้กำหนดแหล่ง ค้นคว้าหาความรู้ เป็นต้น เพื่อนำไปสู่ การหาคำตอบ ขั้นที่ 4 ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล นักเรียนแบ่งหน้าที่มอบหมายงานให้สมาชิกโดยใช้ เป้าหมายการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ สมาชิกเข้าสู่

กระบวนการรวบรวมความรู้ตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย จากนั้น สมาชิกแต่ละคนจะรายงานข้อมูลที่รวบรวมพร้อมทั้งร่วมกันสรุปประเด็นสำคัญ และบันทึก รายละเอียดลงในใบกิจกรรม และนำมาสร้างแผนภาพที่มีโครงสร้างระบบทั้งหมดที่ประกอบด้วย สถานการณ์ปัญหา สาเหตุ ผลลัพธ์ และแนวทางป้องกัน/ชะลอ/แก้ปัญหาที่เป็นไปได้ ขั้นที่ 5 รายงานผล ครูให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน ครูและนักเรียนร่วมอภิปรายเกี่ยวกับ กิจกรรมการเรียนรู้ทั้งหมดที่ผ่านมา รวมถึงนักเรียนสามารถกำหนดคำตอบที่เหมาะสมสำหรับปัญหา ได้

รุ่งทิพย์พร เสน่หา (2566) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานข้างต้น ผู้วิจัยได้สรุปลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานได้ ดังนี้

1. เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้นให้เริ่มกระบวนการเรียนรู้
2. การเรียนรู้เริ่มต้นจากผู้เรียนที่จะค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง
3. ต้องมีการบูรณาการความรู้และทักษะกระบวนการเพื่อให้เกิดการเรียนรู้
4. ครูผู้สอนเป็นเพียงอำนวยความสะดวก ในการเรียนรู้

Simamora et al. (2017) ได้กำหนดโครงสร้าง PBL เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ และ ทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียนผ่านการเรียนรู้PBL ในมัธยมต้นมี 5 ขั้น มีดังนี้ ขั้นที่ 1 การปฐมนิเทศนักเรียนกับปัญหา โดยผู้สอนจะอธิบายจุดประสงค์ของการเรียนรู้ อธิบายตรรกะที่จำเป็น และกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาที่เลือก ขั้นที่ 2 จัดระเบียบนักเรียน ครูช่วยนักเรียนกำหนดและจัดระเบียบงานที่เกี่ยวข้องกับ ปัญหา ขั้นที่ 3 แนะนำแนวทางการค้นคว้ารายบุคคลและรายกลุ่ม โดยครูส่งเสริมให้นักเรียนรวบรวม ข้อมูลที่เหมาะสม ส่งเสริมให้นักเรียนทำการทดลองสำหรับการอธิบายและการแก้ปัญหา ขั้นที่ 4 พัฒนาและนำเสนอผลงาน ครูช่วยเหลือนักเรียนในการวางแผนและเตรียมงาน อย่างเหมาะสม เช่น ทำรายงาน สร้างแบบจำลอง และแบ่งปันงานที่ได้รับมอบหมายให้กับเพื่อนๆ ขั้นที่ 5 วิเคราะห์และประเมินกระบวนการแก้ปัญหา ครูประเมินผลการเรียนรู้เกี่ยวกับ เนื้อหาที่ศึกษา ตั้งคำถามแก่แต่ละกลุ่ม หลังจากจบการนำเสนอผลงาน

จากที่กล่าวมาข้างต้นกล่าวโดยสรุปได้ว่า การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning: PBL) เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยใช้ปัญหาจริงหรือสถานการณ์จำลองเป็นจุดเริ่มต้นกระตุ้นให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ผ่านการทำงานเป็นกลุ่ม วิเคราะห์ วางแผน แก้ปัญหา และนำเสนอผลงาน โดยครูทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวก ทั้งนี้ยังเน้นการ บูรณาการความรู้และพัฒนาทักษะกระบวนการคิดอย่างมีระบบครบวงจร

2.4.3 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550) ได้กำหนดขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานไว้ 6 ขั้นตอนดังนี้

- 1) ขั้นกำหนดปัญหา เป็นขั้นที่ผู้สอนจัดสถานการณ์ต่าง ๆ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และมองเห็นปัญหา สามารถกำหนดสิ่งที่เป็นปัญหาที่ผู้เรียนอยากรู้อยากเรียนได้ และเกิดความสนใจที่จะค้นหาคำตอบ
- 2) ขั้นทำความเข้าใจกับปัญหา ผู้เรียนจะต้องทำความเข้าใจปัญหาที่ต้องการเรียนรู้ซึ่งผู้เรียนจะต้องสามารถอธิบายสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาได้
- 3) ขั้นดำเนินการศึกษาค้นคว้า ผู้เรียนกำหนดสิ่งที่ต้องเรียน ดำเนินการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองด้วยวิธีการหลากหลาย
- 4) ขั้นสังเคราะห์ความรู้ เป็นขั้นที่ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ค้นคว้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน อภิปรายผล และสังเคราะห์ความรู้ที่ได้มาว่า มีความเหมาะสมหรือไม่เพียงใด
- 5) สรุปและประเมินค่าของคำตอบ ผู้เรียนแต่ละกลุ่มสรุปผลงานของกลุ่มตนเอง และประเมินผลว่าข้อมูลที่ศึกษาค้นคว้ามีความเหมาะสมหรือไม่เพียงใด โดยพยายามตรวจสอบแนวคิดภายในกลุ่มของตนเองอย่างอิสระ ทุกกลุ่มช่วยกันสรุปองค์ความรู้ในภาพรวมของปัญหาอีกครั้ง
- 6) นำเสนอและประเมินผลงาน ผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้มาจัดเป็นองค์ความรู้ใหม่โดยออกมานำเสนอผลงาน และร่วมกันประเมินความรู้ที่จัดกระทำด้วยวิธีการที่หลากหลาย

เนตรนพิต คำอ่อนสา (2563) ได้กำหนดขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานไว้ 6 ขั้นตอนดังนี้

- ขั้นที่ 1) ขั้นกำหนดปัญหา เป็นขั้นที่ผู้สอนจัดสถานการณ์ต่าง ๆ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และมองเห็นปัญหาสามารถกำหนดสิ่งที่เป็นปัญหาที่ผู้เรียนอยากรู้อยากเรียนได้และเกิดความสนใจที่จะค้นหาคำตอบ
- ขั้นที่ 2) ขั้นทำความเข้าใจกับปัญหา ผู้เรียนจะต้องทำความเข้าใจปัญหาที่ต้องการเรียนรู้ซึ่งผู้เรียนจะต้องสามารถอธิบายสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาได้
- ขั้นที่ 3) ขั้นดำเนินการศึกษาค้นคว้า ผู้เรียนกำหนดสิ่งที่ต้องเรียน ดำเนินการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองด้วยวิธีการหลากหลาย

ขั้นที่ 4) ขั้นสังเคราะห์ความรู้ เป็นขั้นที่ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ค้นคว้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน อภิปรายผล และสังเคราะห์ความรู้ที่ได้มาว่ามีความเหมาะสมหรือไม่เพียงใด

ขั้นที่ 5) ขั้นสรุปและประเมินค่าของคำตอบ ผู้เรียนแต่ละกลุ่มสรุปผลงานของกลุ่มตนเองและประเมินผลว่าข้อมูลที่ ศึกษาค้นคว้ามีความเหมาะสมหรือไม่เพียงใด โดยพยายามตรวจสอบแนวคิดภายในกลุ่มของตนเองอย่างอิสระ ทุกกลุ่มช่วยกันสรุปองค์ความรู้ในภาพรวมของปัญหาอีกครั้ง

ขั้นที่ 6) ขั้นนำเสนอและประเมินผลงาน ผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้มาจัดระดับองค์ความรู้ และนำเสนอเป็นผลงานในรูปแบบที่หลากหลาย ผู้เรียนทุกกลุ่มรวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาร่วมกัน ประเมินผลงาน

ภัทรวดี มากมี (2554) ได้กำหนดขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานไว้ 6 ขั้นตอนดังนี้

1) การกำหนดปัญหาในขั้นตอนการกำหนดปัญหา (Problem) ผู้สอนแบ่งกลุ่มนักศึกษาเพื่อร่วมกันระบุปัญหาจากโจทย์ที่ได้รับมอบหมายให้มีความชัดเจน

2) การระดมสมอง ในขั้นตอนการระดมสมอง (Brain Storming) จากกลุ่มนักศึกษาที่แบ่งไว้ในขั้นตอนที่ 1 จะเริ่มเข้าใจปัญหามากขึ้นโดยการแตกปัญหาออกเป็นประเด็นย่อย ๆ เชื่อมโยงปัญหาโดยใช้ “ความรู้เดิม”

3) การวิเคราะห์ปัญหา ในขั้นตอนการวิเคราะห์ปัญหา (Problem Analysis) เริ่มต้นจากการให้กลุ่มนักศึกษวิเคราะห์ปัญหาโดยใช้เหตุผล ซึ่งให้กลุ่มนักศึกษากำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ เพื่อค้นหาข้อมูลที่จะอธิบายผลการวิเคราะห์ที่ตั้งไว้ นักศึกษาสามารถบอกได้ว่าความรู้ส่วนใดรู้แล้วส่วนใดต้องกลับไปทบทวน ส่วนใดยังไม่รู้หรือจำเป็นต้องไปค้นคว้าเพิ่มเติม

4) การวางแผนการศึกษาค้นคว้า ในขั้นตอนการวางแผนการศึกษาค้นคว้า (Planning) นักศึกษาได้วางแผนการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลความรู้ จากแหล่งต่าง ๆ การจัดสรรแบ่ง งานกันของนักศึกษาในกลุ่ม

5) การสร้างประเด็นการเรียนรู้และประยุกต์ใช้ข้อมูลเพื่อแก้ปัญหา ในขั้นตอนการสร้างประเด็นการเรียนรู้และการประยุกต์ใช้ข้อมูลเพื่อแก้ปัญหา (Learning and Application) โดยกลุ่มนักศึกษานำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาซึ่งเป็น “ความรู้ใหม่” เป็น Input ของการแก้ปัญหาซึ่งคาดว่าส่วนหนึ่งจะประกอบด้วย แนวคิด หลักการหรือทฤษฎีที่ต้องการให้นักศึกษาได้เรียนรู้ในหน่วยการสอนนั้น ๆ รวมทั้งคำตอบบางส่วนที่ได้จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในขั้นตอนนี้ผู้สอนมีบทบาทที่ต้อง

ศึกษาแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ก่อนมอบหมายให้นักศึกษาไปค้นคว้าแล้วตรวจสอบข้อมูลที่นักศึกษาได้ 41 รวบรวมมาว่า สอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการให้นักศึกษาเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาและเพียงพอสำหรับการแก้ปัญหาแล้วหรือยัง กลุ่มนักศึกษาทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประยุกต์ใช้ข้อมูลสำหรับการแก้ปัญหาที่กำหนดไว้ จนได้ผลลัพธ์ซึ่งเป็นคำตอบของปัญหา

6) การสรุปผลและรายงานผล (Summary and Report) เป็นสิ่งที่ได้จากการเรียนรู้ และนำแนวคิด หลักการ หรือทฤษฎีที่นักศึกษาได้ศึกษามาจากขั้นตอนที่ผ่านมาพร้อมนำเสนอผลการแก้ปัญหา

Good (1973) ได้กำหนดขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานไว้ 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กลุ่มผู้เรียนทำความเข้าใจคำศัพท์ ข้อความที่ปรากฏอยู่ในปัญหาให้ชัดเจน โดยอาศัยความรู้พื้นฐานของสมาชิกในกลุ่ม หรือการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารตำราหรือสื่อ อื่น ๆ

ขั้นตอนที่ 2 กลุ่มผู้เรียนระบุปัญหาหรือข้อมูลสำคัญร่วมกัน โดยทุกคนในกลุ่มเข้าใจ ปัญหา เหตุการณ์หรือปรากฏการณ์ใดที่กล่าวถึงในปัญหานั้น

ขั้นตอนที่ 3 กลุ่มผู้เรียนระดมสมองเพื่อวิเคราะห์ปัญหาต่างๆอธิบายความเชื่อมโยงต่าง ๆ ของข้อมูลหรือปัญหา

ขั้นตอนที่ 4 กลุ่มผู้เรียนกำหนดและจัดลำดับความสำคัญของสมมติฐาน พยายามหาเหตุผลที่จะอธิบายปัญหาหรือข้อมูลที่พบ โดยใช้พื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียน การแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ตั้งสมมติฐานอย่างสมเหตุสมผลสำหรับปัญหานั้น

ขั้นตอนที่ 5 กลุ่มผู้เรียนกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้เพื่อค้นหาข้อมูลหรือความรู้ที่จะอธิบายหรือทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผู้เรียนสามารถบอกได้ว่าความรู้ส่วนใดรู้แล้ว ส่วนใดต้องกลับไปทบทวน ส่วนใดยังไม่รู้หรือจำเป็นต้องไปค้นคว้าเพิ่มเติม

ขั้นตอนที่ 6 ผู้เรียนค้นคว้ารวบรวมสารสนเทศจากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ขั้นตอนที่ 7 จากรายงานข้อมูลหรือสารสนเทศใหม่ที่ได้มา กลุ่มผู้เรียนนำมาอภิปราย วิเคราะห์ สังเคราะห์ ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แล้วนำมาสรุปเป็นหลักการและประเมินผลการเรียนรู้

Hung, Jonassen & Liu (2008) ได้กำหนดขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) เริ่มต้นการเรียนรู้โดยการจำลองสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง
- 2) นักเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้
- 3) นักเรียนเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง
- 4) เป็นการสะท้อนคิดด้วยตนเอง
- 5) ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกไม่ใช่เผยแพร่ความรู้

จากที่กล่าวมาข้างต้นกล่าวโดยสรุปได้ว่า ได้นำขั้นตอนของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550) ได้กำหนดขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานไว้ 6 ขั้นตอนดังนี้

- 1) ขั้นกำหนดปัญหา เป็นขั้นที่ผู้สอนจัดสถานการณ์ต่าง ๆ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และมองเห็นปัญหา สามารถกำหนดสิ่งที่เป็นปัญหาที่ผู้เรียนอยากรู้อยากเรียนได้ และเกิดความสนใจที่ในการที่จะค้นหาคำตอบ
- 2) ขั้นทำความเข้าใจกับปัญหา ผู้เรียนจะต้องทำความเข้าใจปัญหาที่ต้องการเรียนรู้ซึ่งผู้เรียนจะต้องสามารถอธิบายสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกัปัญหาได้
- 3) ขั้นดำเนินการศึกษาค้นคว้า ผู้เรียนกำหนดสิ่งที่ต้องเรียน ดำเนินการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองด้วยวิธีการหลากหลาย
- 4) ขั้นสังเคราะห์ความรู้ เป็นขั้นที่ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ค้นคว้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน อภิปรายผล และสังเคราะห์ความรู้ที่ได้มาว่า มีความเหมาะสมหรือไม่เพียงใด
- 5) สรุปและประเมินค่าของคำตอบ ผู้เรียนแต่ละกลุ่มสรุปผลงานของกลุ่มตนเอง และประเมินผลว่าข้อมูลที่ศึกษาค้นคว้ามีความเหมาะสมหรือไม่เพียงใด โดยพยายามตรวจสอบแนวคิดภายในกลุ่มของตนเองอย่างอิสระ ทุกกลุ่มช่วยกันสรุปองค์ความรู้ในภาพรวมของปัญหาอีกครั้ง
- 6) นำเสนอและประเมินผลงาน ผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้มาจัดเป็นองค์ความรู้ใหม่โดยออกมานำเสนอผลงาน และร่วมกันประเมินความรู้ที่จัดกระทำด้วยวิธีการที่หลากหลาย

2.5 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

2.5.1 ความหมายของการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2553) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้ว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การใช้สื่อการเรียนรู้ และการวัดประเมินผลที่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแผนการจัดการเรียนรู้ คือ การนำวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์ ที่ต้องทำการสอนตลอดภาคเรียน มาสร้างเป็นแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่ออุปกรณ์การสอน การวัดและการประเมินผล สำหรับเนื้อหาสาระและจุดประสงค์การเรียนการสอนย่อย ๆ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือจุดเน้นของหลักสูตร สภาพผู้เรียน ความพร้อมของโรงเรียนในด้านวัสดุอุปกรณ์ และ ตรงกับชีวิตจริงในท้องถิ่น ซึ่งถ้ากล่าวอีกนัยหนึ่ง แผนการจัดการเรียนรู้คือการเตรียมการสอนเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ล่วงหน้า หรือ คือการบันทึกการสอนตามปกติ

จรัสศรี พัวจินดาเนตร (2560) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้หรือแผนการสอนหมายถึง เอกสารประกอบหลักสูตรชนิดหนึ่งที่ครูใช้เป็นคู่มือสำหรับจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้สื่ออุปกรณ์การเรียนรู้และการวัดจุดประสงค์การเรียนรู้ของนักเรียนในแต่ละบท

พรชัย ผาดไรสง (2560) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้ว่า หมายถึง กระบวนการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปสู่การจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน โดยผู้สอนดำเนินการอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร มีการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา การวิเคราะห์หน่วยการเรียนรู้และการจัดทำกำหนดการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาไปสู่การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

วัชรพล วิบูลยศริน (2561) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้คือ แนวทางการจัดการเรียนรู้ของผู้สอนเพื่อดำเนินการส่งผ่านเนื้อหาไปยังผู้เรียนผ่าน กิจกรรมและสื่อการเรียนการสอน ประกอบด้วยวิธีการกำหนดเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ (สิ่งที่ผู้เรียนได้รับ) วิธีการบรรลุหรือไปยังเป้าหมาย (ขั้นตอน กระบวนการ) และวิธีการวัดคุณภาพของการบรรลุเป้าหมาย (แบบทดสอบ ใบงาน การบ้าน และอื่น ๆ)

ศิริพร ทานะเวช (2564) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้คือ คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้สอนได้จัดทำเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ล่วงหน้า โดยมีรายละเอียดของ กิจกรรมอย่างครบถ้วน เพื่อให้ดำเนินการสอนได้อย่างราบรื่นและบรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

จากที่กล่าวมาข้างต้นกล่าวโดยสรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้คือเอกสารลายลักษณ์อักษรที่ครูจัดทำไว้ล่วงหน้า เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตร จุดประสงค์การเรียนรู้ และบริบทของผู้เรียน โดยครอบคลุมการวางแผนเนื้อหา วิธีการสอน การใช้สื่อ และการวัดผลอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและสามารถพัฒนาผู้เรียนได้ตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

2.5.2 ความสำคัญของการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

ศุภลักษณ์ ทองจีน (2560) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้ว่า แผนการสอน หรือการวางแผนการจัดการเรียนรู้เป็นงานสำคัญของครูผู้สอน การสอนจะประสบผลสำเร็จด้วยดีหรือไม่มากนักย่อมขึ้นอยู่กับ การวางแผนการสอนเป็นสำคัญประการหนึ่ง ถ้าผู้สอนมีการวางแผนการสอนที่ดีก็เท่ากับบรรลุจุดหมายปลายทางไปแล้วครึ่งหนึ่ง การวางแผนการสอนจึงมีความสำคัญหลายประการ ในการวางแผนการสอนจึงเป็นการเตรียมการสอนสำหรับการสอนล่วงหน้า ครอบคลุมภารกิจในชั้นเรียนที่ ครูจะต้องดำเนินการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง และนอกจากนั้นแล้วยังรวมไปถึงการวางแผนกิจกรรมการเรียนตลอดภาคเรียนและตลอดปีการศึกษา ด้วยการเตรียมการสอนล่วงหน้าอย่างนี้จะเป็นผลดีต่อผู้สอนสามารถจัดประสบการณ์ และกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้เรียน การวิเคราะห์ลำดับเนื้อหา และกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนการเตรียมสื่ออุปกรณ์ตามที่ระบุไว้ในบทเรียนที่จะสอนในแต่ละชั่วโมง ผู้เรียนก็จะได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องครบถ้วนตามหลักสูตรการศึกษาที่ตั้งไว้ การวางแผนการสอนหรือการวางแผนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว จะอำนวยความสะดวกทั้งผู้สอนและผู้เรียน

รัชชนาลี สนวนพลู (2561) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้ว่าครูที่ประสบความสำเร็จในการสอนส่วนมากจะวางแผนการจัดการเรียนรู้ก่อนทำการสอนทุกครั้ง สำหรับครูใหม่หรือครูที่มีประสบการณ์การสอนน้อย ยังมีความจำเป็นต้องวางแผนการเรียนรู้ให้สมบูรณ์ก่อนทำการสอน แผนการจัดการเรียนรู้จึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับครูดังนี้ 1. แผนการเรียนรู้จะช่วยให้ผู้สอนทราบว่าในแต่ละสัปดาห์หรือแต่ละชั่วโมง ครูจะสอน รายวิชาใด หรือหัวข้อความรู้อะไร ขอบข่ายสาระการเรียนรู้เพียงใด เหตุใดจึงต้องสอน สอนแบบใด จะใช้วัสดุอุปกรณ์อะไร แหล่งเรียนรู้อะไร ช่วยให้ผู้สอนเกิดความมั่นใจ เรียนรู้ และสามารถประเมินผลนักเรียนทำให้นักเรียนสามารถพัฒนาตัวเองในด้านต่าง ๆ 2. แผนการจัดการเรียนรู้ช่วยอำนวยความสะดวกแก่ครูที่ไม่มีประสบการณ์เฉพาะการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ให้เกิดความเข้าใจ เรียนรู้ สามารถสอนได้ และถ้าเกิดกรณีจำเป็นต้องเปลี่ยนตัวครูผู้สอนหรือจัดครูผู้สอน ไม่ให้กระทบกระเทือนนักเรียน

จนเกินไป 3. แผนการจัดการเรียนรู้ช่วยให้ผู้บริหารและผู้นิเทศได้แนวทางที่จะให้คำแนะนำตลอดจนให้ความสนับสนุนในด้านต่าง ๆ

กุลิสรา จิตรขญาวนิช (2563) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการวางแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นหน้าที่ของผู้สอนที่ต้องรับผิดชอบในการจัดทำเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งความสำคัญของการวางแผนการจัดการเรียนรู้ดังนี้ 1. เป็นเข็มทิศในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้สอน กล่าวคือ การวางแผนการจัดการเรียนรู้เปรียบเสมือนเข็มทิศนำทาง ที่ทำให้ผู้สอนสามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ ทำให้ผู้สอนรู้ว่าการจัดการเรียนรู้แต่ละครั้งมีจุดประสงค์อะไร จะใช้เนื้อหาอะไร จะจัดกิจกรรมอย่างไร จะใช้สื่อการเรียนรู้อะไร และจะมีการวัดประเมินผลอย่างไร 2. ทำให้ผู้สอนมีความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้ เพราะจะได้มีการวางแผนเตรียมความพร้อมล่วงหน้า ในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน เช่น มีการเตรียมจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาหรือสาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล 3. ทำให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์ ในการจัดการเรียนรู้ เพราะผู้สอนมีการวางแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบล่วงหน้า จึงทำให้ การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพส่งผลให้ผู้เรียนได้รับความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่มีค่า รวมทั้ง มีความสุขและสนุกกับการเรียนรู้ 4. ทำให้ผู้เรียนศรัทธาในตัวผู้สอน เพราะผู้สอนมีการเตรียมพร้อม ในการจัดการเรียนรู้มาก่อนล่วงหน้า จึงทำให้การจัดการเรียนรู้ดำเนินไปด้วยความราบรื่น และมีเป้าหมาย ทำให้ผู้เรียนมาเรียนแล้วไม่รู้สึกผิดหวังและเบื่อหน่ายในการจัดการเรียนรู้ 5. ทำให้ การจัดการเรียนรู้เป็นไปตามลำดับขั้นตอน เพราะผู้สอนมีการวางแผนการจัดการเรียนรู้ไว้อย่างเป็น ระบบ ทำให้สามารถใช้เวลาในการจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างคุ่มและบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ 6. ผู้สอนสามารถสอนหรือจัดการเรียนรู้แทนกันได้ ในกรณีที่ผู้สอนประจำชั้นหรือประจำสาระ การเรียนรู้ไม่อยู่ ผู้สอนคนอื่นสามารถที่จะดำเนินการจัดการเรียนรู้แทนได้โดยไม่ต้องปล่อยให้ผู้เรียน เสียโอกาสในการเรียนรู้ เพราะผู้สอนแทนสามารถที่จะศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้จัดทำไว้เป็น ลายลักษณ์อักษรและเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ได้ 7. ช่วยให้ผู้สอนนำข้อบกพร่องที่พบ จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปปรับปรุงแก้ไขในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในครั้งต่อไปให้ดียิ่งขึ้น

พระมหาสายัณห์ เปมสีโล (2564) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการวางแผนการจัดการ เรียนรู้ว่าจะช่วยให้ผู้สอนดำเนินการสอนด้วยความมั่นใจในการสอนตามทิศทางที่ออกแบบไว้ สามารถ ที่จะเตรียมเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ สามารถทำนายผลสำเร็จจากการจัดการเรียนรู้ได้ดังคำที่ว่า การวางแผนดีมีชัยในการสอนไปกว่า ครั้งหนึ่ง

ศิตา เยี่ยมขันติถาวร , จรีลักษณ์ รัตนาพันธ์ (2567) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้ว่าแผนการสอนเป็นสิ่งที่จำเป็นมากสำหรับครูผู้สอนทุกระดับ โดยทั่วไปแผนการสอนประกอบด้วย วัตถุประสงค์ เนื้อหา การปฏิบัติในห้องเรียน การวัดประเมินผลตาม วัตถุประสงค์การเรียนรู้ และการสะท้อนความรู้หลังการเรียนการสอน

จากที่กล่าวมาข้างต้นกล่าวโดยสรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้เป็นเครื่องมือสำคัญ ที่ช่วยให้ครูดำเนินการสอนอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ช่วยให้ครูมีความมั่นใจ เตรียมความพร้อม และสามารถจัดกิจกรรมได้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังเป็นแนวทางที่ผู้สอนสามารถใช่วางลำดับขั้นตอนการสอนให้เป็นระบบ ผู้เรียนได้รับความรู้และประสบการณ์อย่างเต็มที่ ช่วยให้การสอนราบรื่น ลดผลกระทบหากต้องเปลี่ยนครูผู้สอน และยังสามารถใช้ปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในอนาคตได้อย่างเหมาะสม

2.5.3 องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534) ได้อธิบายถึงแผนการจัดการเรียนรู้ว่าประกอบด้วย หัวข้อสำคัญ ดังต่อไปนี้ 1) สารระสำคัญ 2) จุดประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กิจกรรมการเรียนการสอน 6) การวัดและประเมินผล 7) กิจกรรมเสนอแนะเพิ่มเติม หรือภาคผนวก

สุวิทย์ มูลคา และคณะ (2551) ได้อธิบายถึงแผนการจัดการเรียนรู้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีหลายรูปแบบอาจอยู่ในรูปของความเรียงหรือตาราง หรือทั้งความเรียงและตารางร่วมกันก็ได้ ดังตัวอย่างที่กล่าวมา ซึ่งผู้สอนสามารถเลือกรูปแบบได้ตามความเหมาะสม จะเห็นว่าแผนการจัดการเรียนรู้ควรประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือ 1) ส่วนนำหรือหัวแผนการจัดการเรียนรู้ 2) ตัวแผนการจัดการเรียนรู้ (องค์ประกอบที่สำคัญ) 3) ท้ายแผนการจัดการเรียนรู้

เอกรินทร์ สีมหาศาล (2552) ได้อธิบายถึงแผนการจัดการเรียนรู้ว่า องค์ประกอบของแผนโดยทั่วไปจะมี 7 องค์ประกอบดังนี้ 1) สารระสำคัญ เป็นการเขียนในลักษณะเป็นความคิดรวบยอด หรือ Concept 2) จุดประสงค์การเรียนรู้ เขียนในลักษณะจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม 3) สารระการเรียนรู้ เป็นการเขียนเนื้อหาสาระในลักษณะเป็นประเด็นสำคัญสั้น ๆ สอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ 4) กิจกรรมการเรียนรู้ ระบุวิธีสอน กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เทคนิคการสอนที่หลากหลาย 5) สื่อ แหล่งการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ จะกำหนดสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ ประกอบการเรียนการสอนไว้อย่างชัดเจน มีใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกทักษะการเรียนรู้เอกสาร เพิ่มเติมสำหรับผู้สอนตามความเหมาะสม 6) การวัดและประเมินผล ทุกแผนการจัดการเรียนรู้ จะระบุรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่อง การวัด และประเมินผลทุกแผน

การจัดการเรียนรู้จะระบุรายละเอียดเกี่ยวกับ เรื่องการวัดและประเมินผล 7) บันทึกผลการจัดการเรียนรู้ เป็นการบันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมาย

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2553) ได้อธิบายถึงแผนการจัดการเรียนรู้ว่าประกอบด้วย หัวข้อสำคัญ ดังต่อไปนี้ ส่วนนำ : รายวิชา / กลุ่ม ชั้น ชื่อหน่วยการเรียนรู้ หรือชื่อแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวนเวลาที่สอน 1) มาตรฐานการเรียนรู้ 2) ตัวชี้วัดชั้นปี 3) สาระสำคัญ 4) จุดประสงค์การเรียนรู้ 5) สาระการเรียนรู้ 6) กิจกรรมการเรียนรู้ 7) การวัดผลประเมินผล 8) สื่อและแหล่งเรียนรู้ 9) บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

วัชรรา เล่าเรียนดี และคณะ (2560) กล่าวว่า องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้กันอยู่ในประเทศไทยตามที่หน่วยงานทางการศึกษา นักวิชาการ และสถานศึกษาใช้กันอยู่ในปัจจุบัน พบว่ามีองค์ประกอบที่สำคัญดังที่จะอธิบายในรายละเอียด ต่อไปนี้

1) ส่วนนำ ประกอบด้วยข้อมูลสำคัญดังต่อไปนี้คือลำดับที่ของแผน ชื่อรายวิชา ระดับ ชั้น ชื่อหน่วยการเรียนรู้ชื่อเรื่องและ/หรือ ชื่อหน่วยย่อย - ชื่อเรื่องย่อย ระยะเวลาและข้อมูลที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ เช่น ชื่อครูผู้สอน และวันเดือนปี ที่สอน

2) ส่วนเนื้อหา ประกอบด้วยข้อมูลสำคัญดังต่อไปนี้ คือ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องสาระสำคัญจุดประสงค์การเรียนรู้เนื้อหาสาระ/สาระการเรียนรู้หลักฐานการเรียนรู้และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

3) เอกสารประกอบ ประกอบด้วย ใบความรู้ ใบงาน ใบกิจกรรม เครื่องมือวัดและประเมินผล และบันทึกผลการจัดการเรียนรู้

กฤษรา จิตรชญาวณิช (2562) ได้อธิบายถึงแผนการจัดการเรียนรู้ว่าประกอบด้วย 2 หัวข้อสำคัญ ดังต่อไปนี้ หัวข้อที่ 1 ส่วนที่เป็นหัวแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นองค์ประกอบต่าง ๆ ที่อยู่บนส่วนหัว หรือส่วนบนของแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วยหัวข้อหรือองค์ประกอบดังนี้ 1) กลุ่มสาระการเรียนรู้หรือชื่อวิชาที่เรียน 2) ลำดับหน่วยการเรียนรู้และเรื่องที่สอน 3) ระดับชั้นที่สอนปีการศึกษาที่สอน 4) จำนวนชั่วโมงที่สอนหรือจำนวนคาบเวลาที่สอน หัวข้อที่ 2 ส่วนที่เป็นตัวแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นองค์ประกอบต่าง ๆ ที่อยู่ในส่วนของตัวแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้ 1) สาระสำคัญ 2) จุดประสงค์การเรียนรู้ 3) สาระการเรียนรู้ 4) กิจกรรมการเรียนรู้หรือกระบวนการจัดการเรียนรู้ 5) สื่อการเรียนรู้ 6) แหล่งการเรียนรู้ 7) การวัดผลและประเมินผล 8) บันทึกผลการจัดการเรียนรู้ หรือบันทึกหลังสอน

จากที่กล่าวมาข้างต้นกล่าวโดยสรุปได้ว่า องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ จากแนวคิดของนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ มีทั้งรูปแบบความเรียง ตาราง หรือผสมผสาน โดยสามารถจำแนกเป็น 3 ส่วนหลัก ได้แก่ ส่วนนำ เช่น ชื่อวิชา ระดับชั้น หน่วยการเรียนรู้ จำนวน ชั่วโมง สำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด ส่วนเนื้อหาประกอบด้วยสาระ การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ เทคนิค วิธีการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ การวัด และประเมินผล และเอกสารประกอบ เช่น ใบงาน ใบความรู้ แบบประเมิน ตลอดจนการบันทึกผล หลังสอน เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.6 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบความสามารถการอ่านอย่าง มีวิจารณญาณ

2.6.1 ความหมายของแบบทดสอบความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

สมบูรณ์ สุขสำราญ (2561) ข้อสอบวัดการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นเครื่องมือที่ใช้ ประเมินความสามารถในการอ่านที่ลึกซึ้ง โดยไม่เพียงแต่เข้าใจข้อความ แต่ยังสามารถตั้งคำถาม วิเคราะห์เจตนาและตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลในเนื้อหาได้

องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) (2019) แบบทดสอบ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Reading Test) หมายถึง เครื่องมือหรือวิธีการวัดความสามารถ ของผู้เรียนในการวิเคราะห์, ตีความ, ประเมิน และ แยกแยะข้อมูล จากข้อความที่อ่านอย่างมีเหตุผล โดยไม่ยึดติดกับอารมณ์หรือความคิดเห็นส่วนตัว ผู้ทำแบบทดสอบต้องสามารถตั้งคำถาม ตรวจสอบ ความถูกต้องของข้อมูล และประเมินความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลได้

สมาคมครูภาษาไทยแห่งประเทศไทย (2563) ข้อสอบวัดการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ มุ่งประเมินทักษะในการตีความ เปรียบเทียบ ตั้งข้อสังเกต และตัดสินใจเกี่ยวกับเนื้อหาที่อ่านโดยใช้ เหตุผลประกอบอย่างรอบคอบ

สมเกียรติ วัฒนาพงษากุล (2564) กล่าวว่า ข้อสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็น ข้อสอบที่ผู้เรียนต้องแสดงความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างลึกซึ้ง มีเหตุผล และสามารถประเมิน คุณค่าของข้อความหรือข้อคิดเห็นในเนื้อเรื่องได้อย่างเป็นระบบ

ทิวา สำราญใจ (2566) กล่าวว่า แบบทดสอบเป็นเครื่องมือวัดหรือตรวจสอบความรู้ ความเข้าใจที่วัดได้ทั้ง 3 ด้าน ไม่ว่าจะเป็นพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าว เป็นคุณลักษณะภายในของมนุษย์ ไม่สามารถสังเกตได้ แบบทดสอบจึงทำหน้าที่กระตุ้นให้เกิด

พฤติกรรมภายนอกและสามารถสังเกตได้ นอกจากนี้แบบทดสอบยังเป็นข้อคำถามหรือชุดคำถามที่ผู้สร้างสร้างขึ้นเองหรืออ้างอิงมาจากแบบทดสอบของนักวิจัยท่านอื่นก็ได้

จากที่กล่าวมาข้างต้นกล่าวโดยสรุปได้ว่า ข้อสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นเครื่องมือที่ใช้วัดความสามารถในการเข้าใจ วิเคราะห์ และประเมินข้อความอย่างลึกซึ้ง ผู้เรียนต้องสามารถตั้งคำถาม ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล และแยกแยะความคิดเห็นจากข้อเท็จจริงได้ แบบทดสอบเน้นการใช้เหตุผล ไม่ยึดตามอารมณ์ส่วนตัว ประเมินทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ช่วยกระตุ้นพฤติกรรมภายนอกที่สามารถสังเกตได้ มีการวัดทักษะตีความเปรียบเทียบ และตัดสินใจอย่างมีเหตุผล เป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการพัฒนาทักษะคิดวิเคราะห์เชิงวิจารณญาณของผู้เรียน.

2.6.2 ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ณัฐวดี ธาตุดีและณัฐกิตติ์ สิริวัฒนาทากุล (2562) กล่าวว่า แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนและหลังเรียนการจัด กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และทฤษฎีการสร้างแบบทดสอบตามแนวคิด ของบลอม (Blom) สร้างแบบทดสอบปรนัยจำนวน 50 ข้อ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วจึงนำไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ผลการ ตรวจสอบได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.67 -1.00 จากนั้นปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ได้ค่าความยากง่าย (p) มีค่าเท่ากับ 0.43 - 0.80 ค่าอำนาจจำแนก (r) มีค่าเท่ากับ 0.20 - 0.57 และคัดเลือกข้อสอบ ที่มีคุณภาพจำนวน 30 ข้อ หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตร KR 20 ของคูเดอร์และริชาร์ดสัน ได้ค่าความ เชื่อมั่นเท่ากับ 1.00 แล้วนำไปใช้กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

อุษาวดี ชุกกลิ่นหอม และสมพร ร่วมสุข (2562) กล่าวว่า แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีรายละเอียดดังนี้ 1. วิเคราะห์เนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ 2. จัดทำตารางแจกแจงข้อสอบ (test blueprint) 3. สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณตามตารางแจกแจง ข้อสอบ 45 ข้อ 4. เสนอแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบการใช้ภาษา ความถูกต้องของข้อคำถาม จากนั้นปรับปรุงและแก้ไข 5. เสนอแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่าน

อย่างมีวิจรรย์ญาณต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) โดยพิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์การเรียนรู้เนื้อหาและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คำนวณได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (Index of Item Objective Congruence: IOC) ทุกข้อเท่ากับ 1.00 6. นำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจรรย์ญาณไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 7. นำผลการทดสอบมาวิเคราะห์ทางสถิติรายข้อเพื่อหาประสิทธิภาพ เลือกข้อสอบไว้ 30 ข้อ โดยเลือกข้อที่มีความยากง่ายของข้อสอบ (p) ระหว่าง 0.49 - 0.80 และค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ (r) ระหว่าง 0.20 - 0.76 8. วิเคราะห์ความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้สูตร KR-20 ของ Kruder & Richardson (บุญชม ศรีสะอาด, 2538: 167) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93 9. นำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจรรย์ญาณจำนวน 30 ข้อ ที่ได้ปรับปรุงตามเกณฑ์แล้วนำไปใช้ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

สุริย์ แซ่ท้าว (2562) ได้ออกแบบ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านออกเสียงคำที่สะกดด้วยแม่กน แม่กด แม่กบ ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้ 1. ชั้นวิเคราะห์ ศึกษาและวิเคราะห์สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ และจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อนำมาสร้างแบบทดสอบซึ่งเป็นเนื้อหาเดียวกับที่กำหนดใน แบบฝึกทักษะ และแผนการจัดการเรียนรู้ 2. ชั้นออกแบบ 2.1 กำหนดรูปแบบของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบทดสอบการอ่าน คำจำนวน 15 ข้อ ตอนที่ 2 เป็นแบบทดสอบการอ่าน ประโยค จำนวน 15 ข้อ ตอนที่ 3 เป็นแบบทดสอบการเขียนคำ จำนวน 3 ข้อ 2.2 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 33 ข้อ ตามที่ได้กำหนดไว้ 3. ชั้นพัฒนา 3.1 สร้างแบบประเมินความสอดคล้อง ระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม 3.2 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาให้คำแนะนำ และนำไปเสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและความสอดคล้องระหว่าง ข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ แล้วนำมาหาค่าดัชนี ความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (IOC) พบว่า มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 ได้ข้อสอบที่ผ่านเกณฑ์สามารถนำไปใช้ได้ทุกข้อ 3.3 นำแบบทดสอบที่ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบคุณภาพแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง อีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้เป็นข้อสอบที่สมบูรณ์ โดยตอนที่ 1 ข้อสอบการอ่านออกเสียงคำ ได้แบบทดสอบจำนวน 10 ข้อ ตอนที่ 2 การอ่านประโยค ได้แบบทดสอบ จำนวน 10 ข้อ และตอนที่ 3 การเขียนคำ ได้แบบทดสอบจำนวน 1 ข้อ 3.4 ชั้นทดลองใช้ 3.4.1 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นและ ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลองกับนักเรียน กลุ่มรอบรู้ คือ นักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียน บ้านมนตรวิทยา ปีการศึกษา 2562 จำนวน 20 คน 3.4.2 นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หา ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ โดยคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.2 - 0.8 ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ ได้แบบทดสอบที่มีค่า p อยู่ระหว่าง 0.20-0.80 จำนวน 21 ข้อ และผลการ วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกได้ค่า r ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป จำนวน 21 ข้อ จากนั้นนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตรของ Kuder - Richardson (K.R. - 20) (นพพร ณะชัยจันทร์, 2552) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.7837 3.5 ชั้นประเมินผล นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 21 ข้อ ไปใช้กับกลุ่มประชากร โดยการทดสอบ ก่อนเรียนและบันทึกผลไว้ หลังจากทีนักเรียนเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียง แม่กน แม่กต แม่กบเสร็จแล้วทำการทดสอบหลังเรียนอีกครั้งโดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกันแต่สลับข้อและสลับตัวเลือก แล้วนำผลที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยแล้วเปรียบเทียบกัน

สันติศักดิ์ ทองสร้อย และ พิณพนธ์ คงวิจิตร (2565) กล่าวว่า แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นข้อสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ข้อสอบอัตนัย จำนวน 2 ข้อ ผู้วิจัยสร้างโดยยึดแนวคิดระดับการเรียนรู้ของนักเรียนตามแนวคิด Bloom's Revised Taxonomy และผ่านการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ ผลการ ประเมินของผู้เชี่ยวชาญได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 เมื่อดำเนินการทดลองใช้ แบบทดสอบพบว่า มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.25 – 0.80 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.37–0.74 และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.72 ใช้ศึกษาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ 3) แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการรู้ซึ่ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิดขั้นสูง ประกอบด้วย ข้อคำถามจำนวน 15 ข้อ แบ่งคำถามเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 5 ข้อ ด้านบรรยากาศในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 5 ข้อ และด้านประโยชน์ที่ได้รับ จำนวน 5 ข้อ ซึ่งแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามทฤษฎีของลิเคิร์ทแบบสอบถาม ความคิดเห็นนี้ผ่านการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00

กัญญกิตติ ศิลปเจริญ (2566) ได้กล่าวสรุปถึงการสร้างแบบทดสอบ ครูผู้สอนควรทำความเข้าใจข้อสอบแต่ละชนิดและทุกครั้งที่ออกข้อสอบชนิดใด ควรคำนึงถึงหลักการออกข้อสอบชนิดนั้น ๆ ด้วย ข้อสอบชนิดใดก็ตามหากมีคุณสมบัติเป็นไปตามคุณลักษณะของแบบทดสอบที่ดีหลายประการก็เป็นข้อสอบที่ดีมากเท่านั้น ปัจจุบันนักเรียนมีจำนวนมากการพิมพ์

และการตรวจข้อสอบสามารถใช้เครื่องจักรกล แทนการตรวจด้วยคน จึงควรใช้ข้อสอบแบบเลือกตอบ โดยทั่วไปในการสอบแต่ละครั้งน่าจะใช้ข้อสอบเพียง 2 ชนิดก็มีประสิทธิภาพเพียงพอแล้ว ได้แก่ ข้อสอบอัตนัยหรือความเรียงกับข้อสอบแบบเลือกตอบ ส่วนข้อสอบชนิดอื่น ๆ น่าจะใช้เป็นเพียงแบบฝึกหัดหรืออาจจะใช้งานทดสอบย่อยเพื่อช่วยจูงใจให้นักเรียนสนใจในวิชาที่กำลังสอน และสามารถพัฒนาให้เป็นข้อสอบ 2 ชนิดนี้ กล่าวคือ ถ้าเป็นข้อสอบแบบกาถูก - กาผิดควรพัฒนาให้เป็นข้อสอบแบบเลือกตอบ ถ้าเป็นข้อสอบแบบจับคู่ควรพัฒนาให้เป็นข้อสอบแบบเลือกตอบชนิดตัวเลือกคงที่ และถ้าเป็นข้อสอบเติมคำหรือตอบสั้น ๆ ควรพัฒนาให้เป็นข้อสอบแบบเลือกตอบ (ถ้าให้ตอบสั้น ๆ) หรือแบบอัตนัย (ถ้าให้ตอบยาว ๆ)

จากที่กล่าวมาข้างต้นกล่าวโดยสรุปได้ว่า จากการศึกษาพบว่า แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์นิยมใช้แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ร่วมกับแบบอัตนัยบางกรณี โดยการสร้างแบบทดสอบต้องผ่านขั้นตอนวิเคราะห์เนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ จัดทำตารางแจกแจงข้อสอบ ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งควรมีค่าใกล้เคียงหรือเท่ากับ 1.00 การวิเคราะห์ข้อสอบใช้เกณฑ์ค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.20 - 0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป พร้อมทั้งหาค่าความเชื่อมั่นด้วยสูตร KR - 20 โดยควรได้ค่าใกล้เคียง 1.00 การใช้แบบทดสอบควรมีทั้งก่อนเรียนและหลังเรียนเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ได้ชัดเจน ข้อสอบที่ดีควรมีความถูกต้อง ครบคลุม เป้าหมายการเรียนรู้ และสามารถใช้เทคนิคต่าง ๆ เช่น การสุ่ม (เทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบหมุนเวียนฐานความคิด โดยให้นักเรียนเคลื่อนที่ไปรอบห้องหรือเปลี่ยนสถานีไปยังจุดต่าง ๆ ที่มีคำถาม หรือหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับบทเรียน แล้วร่วมกันระดมความคิดเห็น เขียนคำตอบ) หรือคำถามคิดขั้นสูงเพื่อส่งเสริมทักษะวิเคราะห์ของผู้เรียน.

2.7 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้

2.7.1 ความหมายของความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้

นิธินา คงสวัสดิ์ (2544) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับความพึงพอใจไว้ว่า เป็นผลของความสนใจเอาใจใส่ในเรื่งนั้นๆ ความรู้สึกในทางที่ดีมีความสุขมีความชอบมีความพอใจของบุคคลที่มีปัจจัยต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำงานหรือการเรียนซึ่งความรู้สึกมีแรงจูงใจเหล่านั้นได้รับการตอบสนองทำให้มีการปฏิบัติงาน

ณัฐสิทธิ์ วงศ์ตลาด (2544) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับความพึงพอใจไว้ว่า เป็นความรู้สึกหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อการปฏิบัติงาน และการที่บุคคลปฏิบัติงานด้วยความเป็นสุข จนเป็นผลให้การทำงานนั้นประสบความสำเร็จ สนองนโยบายและบรรลุวัตถุประสงค์

นงลักษณ์ วาณิช (2545) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับความพึงพอใจไว้ว่า เป็นความรู้สึกที่ดีของบุคคลต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งเป็นความรู้สึกที่ดีที่เกิดจากการตอบสนองทั้งทางร่างกายและจิตใจ

จิรนุช วงษ์อารักษ์ (2558) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับความพึงพอใจไว้ว่า เป็นความรู้สึกในทางที่ดี หรือในทางบวกต่อสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นหรือผ่านเข้ามาในชีวิตและตอบสนองความต้องการทั้งร่างกาย จิตใจ ทำให้มนุษย์มีความสุขมีความรู้สึกชอบ มีความรู้สึกดี มีความรู้สึกสมหวัง รู้สึกสบายทั้งกายและใจ ความพึงพอใจของแต่ละคนขึ้นอยู่กับความสามารถที่จะปรับตัวต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างความต้องการและการได้รับการตอบสนองต่อสิ่งต่าง ๆ

ณัฐภา ผิวมา และ ปรีศนา มัชฌิมา (2560) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจของนักเรียนเป็นความรู้สึกของความสุข หรือความผิดหวัง เมื่อนักเรียนเปรียบเทียบประสิทธิภาพการรับรู้กับความคาดหวังของนักเรียน

จากที่กล่าวมาข้างต้นกล่าวโดยสรุปได้ว่า ความพึงพอใจหมายถึง ความรู้สึกของนักเรียนที่เกิดขึ้นจากการเปรียบเทียบระหว่างประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับจริง ซึ่งสามารถแบ่งระดับความพึงพอใจได้ 5 ระดับดังนี้ 1) เห็นด้วยมากที่สุด 2) เห็นด้วยมาก 3) เห็นด้วยปานกลาง 4) เห็นด้วยน้อย และ 5) เห็นด้วยน้อยที่สุด

2.7.2 ความสำคัญของแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้

ฉัตรมงคล แก้วศรี (2564) ได้กล่าวถึงความสำคัญของความพึงพอใจไว้ว่า เป็นความรู้สึกที่ดีหรือทัศนคติทางบวก ซึ่งมักจะเกิดจากการได้รับการตอบสนองตามที่ตนต้องการ หรือสิ่งที่คาดหวังไว้ เมื่อเข้ารับบริการจึงรู้สึกพึงพอใจในการได้รับสิ่งที่ตอบสนองต่อความต้องการของตนเอง เพื่อให้ นักเรียนเกิดพึงพอใจต่อการให้บริการ ผู้วิจัยจึงศึกษาถึงความสำคัญของความพึงพอใจเพื่อให้นักเรียนได้รับประโยชน์สูงสุดในการใช้บริการ

ชาญณรงค์ ณะมุล (2556) ได้กล่าวถึงความสำคัญของความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจเกิดจากความรู้สึกในทางบวก และความรู้สึกในทางลบ ความรู้สึกในทางบวกเป็นความรู้สึกเมื่อเกิดขึ้นแล้ว จะทำให้มีความสุข ความสุขนี้เป็นความสุขที่สามารถทำให้เกิดความสุขทางบวกเพิ่มขึ้นได้อีก ดังนั้น จะเห็นได้ว่าความสุขนี้เป็นสุขที่สลับซับซ้อน และความสุขนี้จะมีผลต่อบุคคลมากกว่าความรู้สึกทางบวกอื่น ๆ

ปรีชกร พรหมมา และไพฑูรย์ ศรีฟ้า (2560) ได้กล่าวถึงความสำคัญของความพึงพอใจไว้ว่า เป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย หรือเป็นความรู้สึกขั้นสุดท้าย (End State of Feeling) ที่ได้รับผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์

ลิลลา อุดุลยศาสน์ (2561) ได้กล่าวถึงความสำคัญของความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ทศนคติในทางบวกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งจะเปลี่ยนแปลงเป็นความพอใจในการปฏิบัติต่อสิ่งนั้น พฤติกรรมเกี่ยวกับความพึงพอใจของมนุษย์

พัฒนา พรหมณี และคณะ (2564) ได้กล่าวถึงความสำคัญของความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจมีความสำคัญต่อบุคคล ต่องาน และหน่วยงานทำให้เป็นสุขเกิดแรงจูงใจ และกำลังใจที่ดีมีความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงาน ผู้ปฏิบัติงานได้แสดงศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ เกิดความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความร่วมมือน่าสนใจในการปฏิบัติงาน ทำให้ระบบงานดำเนินไปด้วยความราบรื่น เรียบร้อย และหน่วยงานมีบรรยากาศ และสภาพลักษณะที่ดีอีกทั้งช่วยให้เกิดความรัก ความสามัคคี มีพลังผลักดันให้หน่วยงาน เจริญก้าวหน้า ที่สำคัญที่สุด ผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจในระดับสูงสุด

จากความสำคัญข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกเชิงบวกหรือทัศนคติที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลได้รับการตอบสนองตามความต้องการหรือความคาดหวังที่ตั้งไว้ การได้รับการหรือผลลัพธ์ที่ตรงกับสิ่งที่หวังจะก่อให้เกิดความรู้สึกพึงพอใจและความสุขในใจ ซึ่งความสุขที่เกิดจากความพึงพอใจนี้มีความซับซ้อนและส่งผลกระทบต่อดำเนินชีวิตและพฤติกรรมของบุคคลในเชิงบวก เป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ตั้งใจไว้ จึงถือเป็นความรู้สึกขั้นสุดท้ายที่สะท้อนถึงความสำเร็จ ความพึงพอใจมีความสำคัญทั้งต่อบุคคลและองค์กร เพราะช่วยสร้างแรงจูงใจ กำลังใจ และความเชื่อมั่นในการทำงาน อีกทั้งยังทำให้บุคคลแสดงศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่ ส่งผลให้งานบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ

2.7.3 การสร้างแบบสอบถามพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้

สมคิด สร้อยน้ำ (2545) กล่าวถึงความพึงพอใจที่ดีต่อการเรียนไว้ว่า ในการเรียนรู้นั้นสร้างความพึงพอใจในการเรียนตั้งแต่เริ่มต้นให้แก่ผู้เรียน เพราะความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ดังนั้นผู้เรียนจะต้องเกิดความพึงพอใจ 5 ด้านดังต่อไปนี้ คือ 1) ด้านตัวครูผู้สอน 2) ด้านเนื้อหา 3) ด้านการจัดการเรียนการสอน 4) ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน 5) ด้านการวัดและประเมิน

อดิเรก สาริพิมพ์ (2555) กล่าวว่า ความรู้สึกที่ดีของนักเรียนที่เรียนด้วยกระบวนการเรียนรู้ IAR ซึ่งมี 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดการเรียนการสอน 2) ด้านกระบวนการเรียน การสอน 3) ด้านสื่อ/นวัตกรรมและ 4) ด้านการวัดและประเมินผลเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะ การวัดมาตรา ส่วนประมาณค่าระดับความคิดเห็น 5 ระดับคือระดับที่ 5 หมายถึง มีค่ามากที่สุด ระดับ ที่ 4 หมายถึง

มีค่ามากที่สุด 3 หมายถึง มีค่าปานกลางระดับที่ 2 หมายถึง มีค่าน้อยและระดับที่ 1 หมายถึง มีค่าน้อยที่สุด

ฉันทกานต์ ใจบุญ (2560) กล่าวว่า การวัดความพึงพอใจเป็นการวัด คุณลักษณะภายในของบุคคล ซึ่งเกี่ยวข้องกับอารมณ์และความรู้สึกหรือเป็นลักษณะทางจิตใจ คุณลักษณะดังกล่าวมีการเปลี่ยนแปลงได้ง่าย แต่อย่างไรก็ตาม ความพึงพอใจของบุคคลที่มีต่อ สิ่งใดสิ่งหนึ่งก็ยังสามารถวัดหลายวิธีได้โดยใช้แบบสอบถาม แบบสังเกตหรือแบบสัมภาษณ์

สุจิตรา สามารถ (2562) กล่าวว่า การวัดความพึงพอใจเป็นการบอกถึงความชอบของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งสามารถวัดได้หลายวิธี การสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถามความคิดเห็น การใช้แบบสำรวจความรู้สึก ซึ่งใครนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเพื่อ สอบถามความพึงพอใจของนักเรียนประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านครูผู้สอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ และด้านความรู้ที่ได้รับ

จากการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ความพึงพอใจในการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนและทำกิจกรรมต่าง ๆ จนบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ การสร้างความพึงพอใจควรเริ่มตั้งแต่ต้นของการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีและพร้อมต่อการเรียนรู้ การสอบถามความพึงพอใจประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) ด้านครูผู้สอน 2) ด้านเนื้อหา 3) ด้านการจัดการเรียนการสอน 4) ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน 5) ด้านการวัดและประเมิน

2.8 สภาพพื้นที่การวิจัย

โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ ตั้งอยู่ : หมู่ที่ 10 ถนนมิตรภาพ ตำบลท่าพระ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น รหัสไปรษณีย์ 40260 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 1 ถึงระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2568 มีนักเรียนทั้งหมดจำนวน 268 คน แบ่งเป็นระดับอนุบาล 1 ถึงระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 174 คน มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 94 คน จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งหมด 21 คน แบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน ข้าราชการครูจำนวน 16 คน ครูธุรการจำนวน 1 คน และนักการ 2 คน

ประวัติสถานศึกษาโรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ก่อตั้งเมื่อ วันที่ 1 พฤษภาคม 2564 เดิมชื่อ “โรงเรียนประชาบาลดอนหัน 2 วัดหนองปลาแซง ” สังกัดกรมสามัญศึกษากระทรวงศึกษาธิการ โดยมีนายจุมพราบณศักดิ์

เป็นครูใหญ่คนแรก เปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ครั้งเมื่อ พ.ศ. 2484 นายนทเทศ หงษ์เทศคหบดี ชาวท่าพระ ได้มอบที่ดินแปลงที่ตั้งโรงเรียนปัจจุบันนี้ให้เป็นสมบัติของโรงเรียนจึงได้ขอเปลี่ยนชื่อ โรงเรียนเป็น “โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ (หงษ์เทศอนุกุล)” ตามชื่อของผู้มอบให้ เพื่อเป็นอนุสรณ์ ซึ่งต่อมาประชาชนนิยมเรียกสั้น ๆ ว่า “โรงเรียนหงษ์เทศ” โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ จัดการเรียนการสอน ตั้งแต่แรกจนถึงปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงสรุปได้

พ.ศ. 2464 - 2502	เปิดสอนระดับ	ป.1 - ป.4
พ.ศ. 2503 - 2514	เปิดสอนระดับ	ป.1 - ป.6
พ.ศ. 2515 - 2520	เปิดสอนระดับ	เด็กเล็ก ถึง ป.7
พ.ศ. 2521 - 2537	เปิดสอนระดับ	เด็กเล็ก ถึง ป.6
พ.ศ. 2538 - 2543	เปิดสอนระดับ	อนุบาล - ป.6
พ.ศ. 2539	เป็นโรงเรียนปฏิรูปการศึกษา	
พ.ศ. 2546 - ปัจจุบัน	เปิดสอนระดับ	อนุบาล - มัธยมศึกษาตอนต้น

วิสัยทัศน์ โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ เป็นโรงเรียนคุณภาพ ผู้เรียนมีทักษะในศตวรรษที่ 21 ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมพัฒนาคุณภาพการศึกษา น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติอย่างยั่งยืน

พันธกิจ พัฒนาระบบบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน SBM ส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาการเรียนรู้อุ้มาตรฐานการศึกษา

อัตลักษณ์ ใฝ่สวย มีวินัย รู้ใช้ ICT

เอกลักษณ์ สถานศึกษาพอเพียง

- จุดเน้น**
1. โรงเรียน ICT
 2. การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
 3. พัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยในชั้นเรียน
 4. โรงเรียนมีคุณธรรมชั้นนำ

ผู้อำนวยการโรงเรียน นายสุพจน์ กองทุน

สังกัด สพป.ขอนแก่น เขต 1 (1040010000)

ที่อยู่ เลขที่ ตลาดท่าพระ หมู่ที่ 10 ถนน - ตำบล/แขวง ท่าพระ
อำเภอ/เขต
เมืองขอนแก่น จังหวัด ขอนแก่น รหัสไปรษณีย์ 40260

ที่ดิน	ที่ราชพัสดุ
ข้อมูลไฟฟ้า	ไฟฟ้าจากหน่วยงานรัฐ-รัฐวิสาหกิจ
ข้อมูลแหล่งน้ำ	ประปาจากหน่วยงานอื่น
ข้อมูลอินเทอร์เน็ต	มีการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตด้วย ADSL (Broadband)
ชั้นเรียนที่เปิดสอน	อนุบาล 1 - มัธยมศึกษาปีที่ 3
วันที่ก่อตั้งโรงเรียน	2464-11-25
จำนวนห้องเรียน	13 ห้องเรียน
Website	http://ccthapra.kkzone1.go.th/
Email	junoi13434@gmail.com
โทรศัพท์	098 1031 292
โทรสาร	043261045

ตารางที่ 2.4 ข้อมูลบุคลากรของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2568

ที่	ชื่อ	ตำแหน่ง	วุฒิการศึกษา	ประจำชั้น/ กลุ่มสาระ ที่สอน
1	นายสุพจน์ กองทุน	ผอ.	ศษ.ม.บริหาร การศึกษา	-
2	นายสิริชัย สมบัติโพธิ์	รอง ผอ.	ศษ.ม.การบริหาร การศึกษา	-
3	น.ส.วราภรณ์ หงษ์คำ	ครู	ศษ.บ.บริหาร การศึกษา	อนุบาล
4	นางอรุรา พระเมือง	ครู	คบ.การศึกษา ปฐมวัย	อนุบาล
5	น.ส.ทิพวรรณ นิกชอบ	ครู	คบ.การศึกษา ปฐมวัย	อนุบาล
6	น.ส.จุฑามาศ เหมาะสมาน	ครู	คบ.ภาษาไทย	ป.1
7	นางนัยนา พรหมทอง	ครู	คบ.การ ประถมศึกษา	ป.2
8	นางประนอม โชคเจริญ	ครู คบ.	เกษตรกรรม	ป.3
9	นายนवल นาทองพูน	ครูผู้ช่วย	คม.คอมพิวเตอร์ ศึกษา	ป.4

10	นางจันทิwa ศรีมะโฮงนาม	ครู	ศษ.ม.หลักสูตร และการสอน	ป.5
11	น.ส.รัตนาวลี พันธุ์ห้วยพงษ์	ครู	ศษ.ม.การบริหาร การศึกษา	ป.5
12	นางรศดา มงคลสวัสดิ์	ครู	ศษ.ม.การ ประถมศึกษา	ป.6
13	นายธงชัย กัลยา	ครู	ศษ.ม.การบริหาร การศึกษา	ป.6
14	น.ส.สุมาภรณ์ แสนเหล่า	ครู	ศษ.ม.การ ประถมศึกษา	ม.1
15	น.ส.เทพธิดา ประดิษฐ์ผล	ครูผู้ช่วย	ศษ.บ.ภาษาไทย	ม.1
16	น.ส.คณิตา ไม่เดิน	ครู	ศษ.ม.การบริหาร การศึกษา	ม.2
17	นายปิ่นณวิชญ์ ประุงคำมา	ครูผู้ช่วย	ศษ.บ.คณิตศาสตร์ ศึกษา	ม.2
18	นายอดิศร โคตรชาติ	ครู	กศม.การบริหาร การศึกษา	ม.3
19	นางสาวบัวทอง ทาจัน	ครู	วทบ.เคมี	ม.3
20	นางสาวณัชชา มหาโคตร	ครูธุรการ	วทบ.การประมง	-
21	นายปรีชา โนนสว่าง	นักการภารโรง	มัธยมศึกษาตอนต้น	-

ตารางที่ 2.5 ข้อมูลนักเรียนประจำปีการศึกษา 2568 จำนวนนักเรียน ทั้งหมด 299 คน

ชั้น	จำนวน วันที่ จัดการ เรียนการ สอน	รายการ			หมายเหตุ
		จำนวน นักเรียน	จำนวน ห้องเรียน	จำนวนครู	
ระดับปฐมวัย	(200)		1	1	
อนุบาล 1	200	6	1	1	
อนุบาล 2	200	14	1	1	
อนุบาล 3	200	23	1	1	
รวม	200	40	3	3	ครู 1 : เด็ก 14
ระดับประถมศึกษา	200				
ระดับประถมศึกษา 1	200	24	1	1	

ระดับประถมศึกษา 2	200	23	1	2	
ระดับประถมศึกษา 3	200	32	1	1	
ระดับประถมศึกษา 4	200	28	1	1	
ระดับประถมศึกษา 5	200	33	1	2	
ระดับประถมศึกษา 6	200	45	1	2	
รวม	200	185	6	9	ครู 1 : เด็ก 23
ระดับมัธยมศึกษา	200				
มัธยมศึกษาปีที่ 1	200	20			
มัธยมศึกษาปีที่ 2	200	24			
มัธยมศึกษาปีที่ 3	200	30			
รวม	200	74	3	6	ครู 1 : เด็ก 17
รวมทั้งสิ้น	200	299	12	18	ครู 1 : เด็ก 19

จากตารางข้อมูลนักเรียนผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 24 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย

มัธยมศึกษาตอนต้น

การยกระดับคุณภาพผู้เรียนในการทดสอบการศึกษาระดับชาติ การทดสอบเพื่อประเมินความสามารถในการอ่าน (Reading Test : RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 การวัดความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (National Test : NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test : O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในรายงานการประเมินตนเองของโรงเรียนปีการศึกษา 2568 พบว่านักเรียนยังมีผลการอ่านอยู่ในระดับที่ควรพัฒนา แม้ผลการอ่าน คีตวิเคราะห์ จะอยู่ในเกณฑ์ดีขึ้นเรื่อย ๆ

นักเรียนยังพบสภาพปัญหาจากผลรายงานระดับชาติ (O-NET) ที่ผ่านมา พบว่านักเรียนได้คะแนนสอบการอ่านเพียง 47.14 จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1, 2567) ผลทดสอบต่ำกว่ามาตรฐาน โดยโรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น เป็นโรงเรียนหนึ่งที่ได้ต่ำกว่าเกณฑ์คะแนน 45.20 % เมื่อเทียบกับผลของประเทศที่ได้ 48.93 % ถือว่านักเรียนมีความสามารถในการอ่านอยู่ในระดับต่ำ ฉะนั้นผลการทดสอบการประเมินดังกล่าวแสดงให้เห็นว่านักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ เกิดปัญหาในด้านการอ่านและควรได้รับการพัฒนาส่งเสริม เพื่อให้เกิดกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

ผลการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ จัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2553) มีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 –มัธยมศึกษาปีที่ 3 รวม 263 คน จัดชั้นเรียน 9 ห้อง ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน ครูผู้สอน 15 คน เจ้าหน้าที่ธุรการ 1 คน ครูพี่เลี้ยงเด็กพิเศษ 1 คน นักการภารโรง 1 คน ได้จัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ปีการศึกษา 2568 และนำเสนอผลการ ประเมินต่อคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานต้นสังกัด และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ผ่านช่องทางการประชุม เว็บไซต์ของสถานศึกษา แบบ ปพ.5 และเผยแพร่ในสื่อ เช่น กลุ่มไลน์ Facebook นอกจากนี้ได้นำผลการประเมินไปใช้ในการวางแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

สรุปผลการประเมินในภาพรวมของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามมาตรฐาน การศึกษาของโรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ อยู่ใน ระดับ ดีเลิศ

มาตรฐานการศึกษาระดับคุณภาพ

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ดีเลิศ

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ ยอดเยี่ยม

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดีเลิศ

สรุปผลการประเมินในภาพรวมของสถานศึกษา ดีเลิศ

ผลการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามมาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียนบ้านชุมชนบ้านท่าพระ ซึ่งมาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน มีผลการประเมินอยู่ในระดับ ดีเลิศ มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ มีผลการประเมินอยู่ในระดับ ยอดเยี่ยม และมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีผลการประเมินอยู่ใน ระดับ ดีเลิศ

จุดเด่นที่พบ

ด้านคุณภาพผู้เรียน ผลการเรียนรู้ที่เป็นคุณภาพของผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ผู้เรียนอ่านออกเขียนได้ทุกคน ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา และผลการ ทดสอบระดับชาติหรือผลการทดสอบอื่นๆ พบว่ามีความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาส่งเสริมให้ ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงงาน กิจกรรมการฝึกประสบการณ์ตรง

จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างหลากหลายที่เน้น Active Learning เป็นไปตามปัญหา และความต้องการพัฒนาตามสภาพของผู้เรียน จัดกิจกรรมพัฒนาทักษะอาชีพและทักษะชีวิตให้แก่ ผู้เรียนโดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาสู่กลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ สอดคล้องกับจุดเน้นของสถานศึกษาและสภาพของชุมชนท้องถิ่นส่งผลให้มีผลการพัฒนาคุณภาพของ

ผู้เรียนอยู่ในระดับ ดีเลิศ พัฒนาการของค่าเฉลี่ยผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น เป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน และ เขียน สามารถสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ความสามารถในการคิดคำนวณ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้ดี และมีความประพฤติด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนดปรากฏอย่างชัดเจน

ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีวิสัยทัศน์และมีภาวะผู้นำ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ บริหารงานแบบมีส่วนร่วม ผู้บริหารสถานศึกษามีความเข้าใจปรัชญาแนวคิด หลักการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นอย่างดี โรงเรียนส่งเสริมให้ครูได้เข้ารับการอบรม/ประชุมสัมมนา ศึกษาดูงาน หาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับหัวข้อเรื่องหรือหลักสูตร/วิชาที่จะเป็นประโยชน์ต่อวิชาชีพครู ส่งเสริมให้ครูใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมสอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียน ส่งเสริมให้ครูใช้เครื่องมือการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย และสรุปรายงานผลพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้แก่ผู้ปกครองได้รับทราบ ส่งเสริมให้ครูทุกคนทำการวิจัยและพัฒนารจัดการเรียนรู้ที่ตนรับผิดชอบ ผู้บริหารยึดหลักการบริหารให้เป็นประชาธิปไตย เป็นกัลยาณมิตร สนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรได้เข้าร่วมอบรมพัฒนาเทคนิค/วิธีการ/เพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ดำเนินการนิเทศตามแผนการนิเทศภายในร่วมกับคณะกรรมการ ติดตามผลงานและการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างสม่ำเสมอด้วยกิจกรรม PLC เช่น นิเทศแผนการจัดการเรียนรู้ นิเทศการสอนของครู นิเทศแฟ้มสะสมผลงานของครูและนักเรียน มีการนำคณะครูศึกษาดูงานเพื่อเพิ่มประสบการณ์และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมวิชาชีพ สร้างขวัญกำลังใจแก่บุคลากรในโอกาสอันสำคัญต่างๆตามความเหมาะสม และจัดให้มีชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำมาใช้ในการพัฒนางานและการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นขั้นตอน มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลจนมีผลการประเมินอยู่ในระดับ ยอดเยี่ยม โดยโรงเรียนให้ความสำคัญกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเพื่อเกิดความร่วมมือในการวางระบบและดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็นอย่างดีและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความมั่นใจต่อการบริหารจัดการของสถานศึกษาในระดับสูง

ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ครูมีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา จัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีผลการประเมินอยู่ในระดับ ดีเลิศ มีการวิเคราะห์ออกแบบและจัดการเรียนรู้ที่เป็นไปตามความต้องการของหลักสูตร สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ จุดเน้น และบริบทของสถานศึกษา พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ ใช้สื่อการเรียนรู้ ติดตาม ตรวจสอบและช่วยเหลือผู้เรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาและแก้ปัญหาผู้เรียนรายบุคคลและการประเมินผลจากสภาพจริงในทุกชั้นตอน ครูได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ โดยนำหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อ

เป็นแนวทางในการจัดกระบวนการเรียนการสอนสร้างโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วม เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและการปฏิบัติจริง ส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ แหล่งเรียนรู้ รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ นอกจากนี้ ยังได้ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักและรู้คุณค่าของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม มีความรู้ความเข้าใจ และใช้ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างคุ้มค่าตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จุดที่ควรพัฒนา

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ปลูกฝังให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่านทุกที่ทุกเวลา และสื่อรอบๆ ตัว ต้องส่งเสริมให้เป็นนิสัย และควรเผยแพร่โครงการคุณธรรม ให้ผู้เรียนทั้งโรงเรียน ทุกคนมีส่วนร่วมและช่วยกันจัดกิจกรรม ปลูกฝังในด้านคุณธรรม จริยธรรม เพื่อเป็นโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ระดับ 4 ดาว โรงเรียนควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถของผู้เรียนในเรื่อง ของความกล้า แสดงออก มีความมั่นใจในตนเอง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีจิตอาสา เอื้ออาทร ต่อบุคคลรอบข้าง และเข้าร่วมกิจกรรม ที่เกี่ยวข้องกับดนตรี นาฏศิลป์ กีฬา นันทนาการ อย่างต่อเนื่อง ด้วยความเต็มใจ เพื่อให้เกิดความรักความสามัคคี รู้จักอนุรักษ์ทรัพยากรและใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด และคุ้มค่า โดยให้ผู้เรียนปฏิบัติจนเป็นนิสัย ทั้งในเรื่องของคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ ตามหลักสูตรของโรงเรียน

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน สร้างเครือข่ายความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มีความเข้มแข็ง มีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษา และการขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการศึกษา ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรนำกระบวนการวิจัย มาใช้ในการพัฒนาผู้เรียน ส่งเสริมและผลักดันให้ครูเข้ารับการพัฒนาตามมาตรฐานตำแหน่งและมีหรือเลื่อนวิทยฐานะให้สูงขึ้นและมากขึ้น และสร้างความร่วมมือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการ โดยจัดให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้ารับการพัฒนา ศึกษาดูงาน เพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ควรส่งเสริมผู้เรียนให้เข้าใช้ห้องสมุดให้มากขึ้น และมีกิจกรรมเสริมสร้างความรู้กับผู้เรียนเพื่อสุขอนามัยที่ดีของตัวเอง จัดแหล่งเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงให้มากยิ่งขึ้น ดำเนินการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนอย่างยั่งยืน สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันได้ตลอดเวลา ทั้งครู ผู้ปกครอง ผู้เรียน และรวมไปถึงหน่วยงานราชการอื่น ๆ

มาตรฐานที่ 3 ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเพิ่มมากขึ้น จัดกิจกรรมที่เน้นประสบการณ์

ตรง และสามารถให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนทันทีเพื่อให้ผู้เรียนได้นำความรู้กลับไปใช้ พัฒนาตนเอง และสามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข การจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ เข้าสอนตรงเวลา และให้ความรู้กับผู้เรียนอย่างเต็มที่ ครูและบุคลากรประพฤติกปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนและชุมชน ดำเนินการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนอย่างยั่งยืน สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ได้ตลอดเวลาทั้ง ครู ผู้ปกครอง ผู้เรียน และรวมไปถึงหน่วยงานราชการอื่นๆ ใกล้เคียง

แผนการดำเนินงานเพื่อให้ยกระดับ (1 ระดับ)

1. จัดทำโครงการพัฒนาผู้เรียนและโครงการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เน้นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ในการพัฒนาในทุกด้าน เช่น โครงการปรับปรุงห้องเรียน, โครงการพัฒนาระบบการเงินบัญชีและพัสดุ, โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์, โครงการปรับปรุงซ่อมแซมระบบไฟฟ้า, โครงการต่อเติมอาคารเรียน, โครงการระดมทุนกองทุนการศึกษา, แผนปฏิบัติงานประจำปี, แผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา, แผนการนิเทศ ติดตามการเรียนการสอน, กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ PLC, โครงการการใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน, โครงการศึกษาแหล่งเรียนรู้, โครงการห้องสมุดมีชีวิต, โครงการบูรณาการเรียนการสอนสู่หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง, โครงการสถานศึกษาพอเพียง, โครงการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นต้น

2. การส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดทำกรวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ

3. การพัฒนาบุคลากรโดยเข้ารับการอบรม ส่งเสริม ให้ขวัญกำลังใจ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในงานที่ได้รับมอบหมาย ติดตามผลการนำไปใช้และผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

4. ดำเนินการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนตามนโยบาย จุดเน้นและแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา โดยเน้นด้านการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

5. มุ่งพัฒนาส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง คนดีของสังคม มีจิตสาธารณะและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขและพัฒนาเป็นโรงเรียนคุณธรรม สภฐ.ระดับสูงขึ้น

6. พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นทักษะอาชีพ ทักษะชีวิตและทักษะวิชาการ

7. การยกระดับคุณภาพผู้เรียนในการทดสอบการศึกษาระดับชาติ การทดสอบเพื่อประเมินความสามารถในการอ่าน (Reading Test : RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 การวัดความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (National Test : NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และการทดสอบการศึกษา

ระดับชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test : O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในปีการศึกษา 2567 ให้สูงกว่าปีการศึกษา 2566

ผลการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ จัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2563) มีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – มัธยมศึกษาปีที่ 3 รวม 265 คน จัดชั้นเรียน 9 ห้อง ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน ครูผู้สอน 15 คน เจ้าหน้าที่ธุรการ 1 คน ครูพี่เลี้ยงเด็กพิเศษ 1 คน นักการภารโรง 1 คน ได้จัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ปีการศึกษา 2568 และนำเสนอผลการประเมินต่อคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานต้นสังกัด และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ผ่านช่องทางการประชุม เว็บไซต์ของสถานศึกษา แบบ ปพ.5 และเผยแพร่ในสื่อ เช่น กลุ่มไลน์ Facebook นอกจากนี้ได้นำผลการประเมินไปใช้ในการวางแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

สรุปผลการประเมินในภาพรวมของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามมาตรฐาน การศึกษาของโรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ อยู่ใน ระดับ ดีเลิศ ตารางที่ 2.6 มาตรฐานการศึกษา

มาตรฐานการศึกษา	ระดับคุณภาพ
มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน	ดีเลิศ
มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ	ยอดเยี่ยม
มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ดีเลิศ
สรุปผลการประเมินในภาพรวมของสถานศึกษา	ดีเลิศ

ผลการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามมาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียนบ้านชุมชนบ้านท่าพระ ซึ่งมาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน มีผลการประเมินอยู่ในระดับ **ดีเลิศ** มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ มีผลการประเมินอยู่ในระดับ **ยอดเยี่ยม** และมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีผลการประเมินอยู่ใน ระดับ **ดีเลิศ**

จุดเด่นที่พบ

ด้านคุณภาพผู้เรียน ผลการเรียนรู้ที่เป็นคุณภาพของผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ผู้เรียนอ่านออกเขียนได้ทุกคน ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา และผลการ ทดสอบระดับชาติหรือผลการทดสอบอื่นๆ พบว่ามีความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาส่งเสริมให้ ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ

โครงการ กิจกรรมการฝึกประสบการณ์ตรง จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างหลากหลายที่เน้น Active Learning เป็นไปตามปัญหาและความต้องการพัฒนาตามสภาพของผู้เรียน จัดกิจกรรมพัฒนาทักษะอาชีพและทักษะชีวิตให้แก่ผู้เรียนโดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าสู่กลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ สอดคล้องกับจุดเน้นของสถานศึกษาและสภาพของชุมชนท้องถิ่นส่งผลให้มีผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอยู่ในระดับ ดีเลิศ พัฒนาการของค่าเฉลี่ยผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น เป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน และ เขียน สามารถสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ความสามารถในการคิดคำนวณ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้ดี และมีความประพฤติด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนดปรากฏอย่างชัดเจน

ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์และมีภาวะผู้นำ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ บริหารงานแบบมีส่วนร่วม ผู้บริหารสถานศึกษามีความเข้าใจปรัชญาแนวคิด หลักการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นอย่างดี โรงเรียนส่งเสริมให้ครูได้เข้ารับการอบรม/ประชุมสัมมนา ศึกษาดูงาน หาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับหัวข้อเรื่องหรือหลักสูตร/วิชาที่จะเป็นประโยชน์ต่อวิชาชีพครู ส่งเสริมให้ครูใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสม สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียน ส่งเสริมให้ครูใช้เครื่องมือการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย และสรุปรายงานผลพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้แก่ผู้ปกครองได้รับทราบ ส่งเสริมให้ครูทุกคนทำการวิจัยและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ตนรับผิดชอบ ผู้บริหารยึดหลักการบริหารให้เป็นประชาธิปไตย เป็นกัลยาณมิตร สนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรได้เข้าร่วมอบรมพัฒนาเทคนิค/วิธีการ/เพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ดำเนินการนิเทศตามแผนการนิเทศภายในร่วมกับคณะกรรมการ ติดตามผลงานและการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างสม่ำเสมอด้วยกิจกรรม PLC เช่น นิเทศแผนการจัดการเรียนรู้ นิเทศการสอนของครู นิเทศประเมินผลงานของครูและนักเรียน มีการนำคณะครูศึกษาดูงานเพื่อเพิ่มประสบการณ์และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมวิชาชีพ สร้างขวัญกำลังใจแก่บุคลากรในโอกาสอันสำคัญต่างๆตามความเหมาะสม และจัดให้มีชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำมาใช้ในการพัฒนางานและการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นขั้นตอน มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลจนมีผลการประเมินอยู่ในระดับ **ยอดเยี่ยม** โดยโรงเรียนให้ความสำคัญกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเพื่อเกิดความร่วมมือในการวางระบบและดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของ

สถานศึกษาเป็นอย่างดีและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความมั่นใจต่อการบริหารจัดการของสถานศึกษาในระดับสูง

ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ครูมีความรู้ ความเข้าใจ ในกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา จัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีผลการประเมินอยู่ในระดับ **ดีเลิศ** มีการวิเคราะห์ ออกแบบและจัดการเรียนรู้ที่เป็นไปตามความต้องการของหลักสูตร สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ จุดเน้น และบริบทของสถานศึกษา พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ ใช้สื่อการเรียนรู้ ติดตาม ตรวจสอบและช่วยเหลือผู้เรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาและแก้ปัญหาผู้เรียนรายบุคคลและการประเมินผลจากสภาพจริงในทุกชั้นตอน ครูได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ โดยนำหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกระบวนการเรียนการสอนสร้างโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วม เน้นให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและการปฏิบัติจริง ส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ แหล่งเรียนรู้ รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ นอกจากนี้ ยังได้ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักและรู้คุณค่าของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม มีความรู้ความเข้าใจ และใช้ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างคุ้มค่าตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จุดที่ควรพัฒนา

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ปลูกฝังให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่านทุกที่ทุกเวลา และสื่อรอบๆ ตัว ต้องส่งเสริมให้เป็นนิสัย และควรเผยแพร่โครงการคุณธรรม ให้ผู้เรียนทั้งโรงเรียน ทุกคนมีส่วนร่วมและช่วยกันจัดกิจกรรม ปลูกฝังในด้านคุณธรรม จริยธรรม เพื่อเป็นโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ระดับ 4 ดาว โรงเรียนควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถของผู้เรียนในเรื่อง ของความกล้า แสดงออก มีความมั่นใจในตนเอง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีจิตอาสา เอื้ออาทร ต่อบุคคลรอบข้าง และเข้าร่วมกิจกรรม ที่เกี่ยวข้องกับดนตรี นาฏศิลป์ กีฬา นันทนาการ อย่างต่อเนื่อง ด้วยความเต็มใจ เพื่อให้เกิดความรักความสามัคคี รู้จักอนุรักษ์ทรัพยากรและใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด และคุ้มค่า โดยให้ผู้เรียนปฏิบัติจนเป็นนิสัย ทั้งในเรื่องของคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ ตามหลักสูตรของโรงเรียน

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน สร้างเครือข่ายความร่วมมือของผู้มีส่วน

เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มีความเข้มแข็ง มีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษา และการขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการศึกษา ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรนำกระบวนการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียน ส่งเสริมและผลักดันให้ครูเข้ารับการพัฒนาตามมาตรฐานตำแหน่งและมีหรือเลื่อนวิทยฐานะให้สูงขึ้นและมากขึ้น และสร้างความร่วมมือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการ โดยจัดให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้ารับการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน เพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ควรส่งเสริมผู้เรียนให้เข้าใช้ห้องสมุดให้มากขึ้น และมีกิจกรรมเสริมสร้างความรู้กับผู้เรียนเพื่อสุขอนามัยที่ดีของตนเอง จัดแหล่งเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงให้มากยิ่งขึ้น ดำเนินการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนอย่างยั่งยืน สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันได้ตลอดเวลา ทั้งครู ผู้ปกครอง ผู้เรียน และรวมไปถึงหน่วยงานราชการอื่นๆ

มาตรฐานที่ 3 ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเพิ่มมากขึ้น จัดกิจกรรมที่เน้นประสบการณ์ตรง และสามารถให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนทันทีเพื่อให้ผู้เรียนได้นำความรู้กลับไปใช้ พัฒนาตนเอง และสามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข การจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ เข้าสอนตรงเวลา และให้ความรู้กับผู้เรียนอย่างเต็มที่ ครูและบุคลากรประพฤติปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนและชุมชน ดำเนินการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนอย่างยั่งยืน สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ได้ตลอดเวลาทั้ง ครู ผู้ปกครอง ผู้เรียน และรวมไปถึงหน่วยงานราชการอื่นๆ ใกล้เคียง

แผนการดำเนินงานเพื่อให้ยกระดับ (1 ระดับ)

1. จัดทำโครงการพัฒนาผู้เรียนและโครงการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เน้นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนาในทุกด้าน เช่น โครงการปรับปรุงห้องเรียน, โครงการพัฒนาระบบการเงินบัญชีและพัสดุ, โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์, โครงการปรับปรุงซ่อมแซมระบบไฟฟ้า, โครงการต่อเติมอาคารเรียน, โครงการระดมทุนกองทุนการศึกษา, แผนปฏิบัติงานประจำปี, แผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา, แผนการนิเทศ ติดตามการเรียนการสอน, กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ PLC, โครงการการใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน, โครงการศึกษาแหล่งเรียนรู้, โครงการห้องสมุดมีชีวิต, โครงการบูรณาการการเรียนการสอนสู่หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง, โครงการสถานศึกษาพอเพียง, โครงการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นต้น

2. การส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อ

พัฒนาผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ

3. การพัฒนาบุคลากรโดยเข้ารับการอบรม ส่งเสริม ให้ขวัญกำลังใจ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในงานที่ได้รับมอบหมาย ติดตามผลการนำไปใช้และผลที่เกิดกับผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

4. ดำเนินการพัฒนากิจการจัดการเรียนการสอนตามนโยบาย จุดเน้นและแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษา โดยเน้นด้านการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

5. มุ่งพัฒนาส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง คนดีของสังคม มีจิตสาธารณะและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขและพัฒนาเป็นโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.ระดับสูงขึ้นไป

6. พัฒนากิจการจกกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นทักษะอาชีพ ทักษะชีวิตและทักษะวิชาการ

7. การยกระดับคุณภาพผู้เรียนในการทดสอบการศึกษาระดับชาติ การทดสอบเพื่อประเมินความสามารถในการอ่าน (Reading Test : RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 การวัดความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (National Test : NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test : O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในปีการศึกษา 2567 ให้สูงกว่าปีการศึกษา 2566

ข้อมูลผลการจัดการศึกษา

ผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ค่าเฉลี่ยร้อยละของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ของโรงเรียน) ปีการศึกษา 2566-2568

จำแนกเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้

ตารางที่ 2.7 ข้อมูลผลการจัดการศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้	เฉลี่ยร้อยละ		
	ปีการศึกษา 2566	ปีการศึกษา 2567	ปีการศึกษา 2568
ภาษาไทย	76.76	78.76	78.80
คณิตศาสตร์	77.05	72.04	68.00
วิทยาศาสตร์	76.84	75.75	75.14
สังคมศึกษา ศาสนา	85.48	81.83	81.70
ศิลปะ	81.76	84.41	72.97
สุขศึกษาและพลศึกษา	80.54	83.48	81.14
การงานอาชีพและเทคโนโลยี	77.55	81.87	79.16
ภาษาอังกฤษ	76.08	76.98	78.27
เฉลี่ยร้อยละ	79.01	79.39	86.07

โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ เป็นโรงเรียนขยายโอกาสขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ตั้งอยู่ในพื้นที่เขตชุมชนเมือง มีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ และการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรมและความสามารถทางวิชาการ ตามวิสัยทัศน์ของโรงเรียนที่มุ่งสู่มาตรฐานสากล ภายในปีการศึกษา 2568 บนพื้นฐานของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

จากสภาพพื้นที่การวิจัย ผลการประเมินคุณภาพภายในสรุปโรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระมีการดำเนินงานเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนในทุกด้าน โดยเฉพาะด้านการอ่าน คิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบระดับชาติ ซึ่งยังอยู่ในระดับที่ควรพัฒนา โรงเรียนได้ส่งเสริมให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้ทุกคน และมีพัฒนาการทางการเรียนรู้ที่ดีขึ้นต่อเนื่อง ครูจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้สื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์และภาวะผู้นำ บริหารงานแบบมีส่วนร่วมและส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนมีการนิเทศ ติดตาม และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในด้วยกระบวนการ PLC อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีแก่ผู้เรียน รวมทั้งบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จุดที่ควรพัฒนา คือการปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน การส่งเสริมความกล้าแสดงออก การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนจึงกำหนดแผนพัฒนาเพื่อยกระดับผลความสามารถทางการเรียน เช่น การพัฒนาโครงการต่าง ๆ การอบรมครู การใช้เทคโนโลยี และการส่งเสริมคุณธรรม เพื่อยกระดับผลการทดสอบ RT NT และ O-NET ให้สูงขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.9.1 งานวิจัยในประเทศ

อรมนัส วงศ์ไทย (2562) ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา เรื่อง ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า 1) การจัดการเรียนรู้เริ่มต้นจากการใช้สถานการณ์ปัญหาซึ่งเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริงเป็นตัวกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหาส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นในชั้นที่ 3 รวบรวมและจัดการกับข้อมูล และชั้นที่ 5 การประเมินและตัดสินใจ โดยครูจะมีบทบาทอย่างมาก ในช่วงแรกในการใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นและเกิดการโต้แย้ง และจะ ค่อยๆ ลดบทบาทลงเมื่อเห็นว่านักเรียนสามารถพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการ แก้ปัญหาได้

ด้วยตนเอง 2) นักเรียนมีการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหาเพิ่มขึ้นตามลำดับจากวงจรปฏิบัติการที่ 1 ถึง 3 โดยมีการพัฒนาทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การให้ เหตุผล การคิดอย่างเป็นระบบ การประเมินและตัดสินใจ และการแก้ปัญหา

มัชชุลานอก (2565) ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน วิชาสังคมศึกษา เพื่อส่งเสริม ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีจุดมุ่งหมายดังนี้ 1) เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน วิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน วิชาสังคม ศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน 3) เพื่อศึกษาความพึง พอใจ ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองบัวแดงวิทยา อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ประชากร และสิ่งแวดล้อม จำนวน 6 แผน เวลา 12 ชั่วโมง โดยแผนการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.42$) 2) แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีค่าความยากรายข้อ ตั้งแต่ 0.20 ถึง 0.80 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ตั้งแต่ 0.20 ถึง 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้ง ฉบับเท่ากับ 0.93 3) แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับจำนวน 10 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.36 ถึง 0.68 และมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.83 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ 1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 75.92/80.74 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 75/75 2. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน วิชาสังคมศึกษา ความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน วิชาสังคมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$ และ S.D. = 0.40)

สุพรทิพย์ ยมศรีเคน (2565) ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาเทคโนโลยี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาเทคโนโลยี ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาเทคโนโลยี ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยวิธีปกติ และ 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาเทคโนโลยี หลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานกับนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยวิธีปกติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 2 ห้องเรียน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนคลองปึกหลัก กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างจำนวน 78 คน ได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยวิธีปกติ 2) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานและ 3) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาเทคโนโลยี สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบไปด้วย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐานโดยใช้การทดสอบค่าที่ ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนรายวิชาเทคโนโลยี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนรายวิชาเทคโนโลยี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยวิธีปกติสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนรายวิชาเทคโนโลยี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยวิธีปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วรรณละออ ตังสุข (2565) ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อพัฒนาการคิดอย่างเป็นระบบ เรื่อง การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยมีจุดมุ่งหมายคือ 1) เพื่อพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบปัญหาเป็นฐาน เรื่องการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ 2) เพื่อพัฒนาการคิดอย่างเป็นระบบของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เรื่องการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ มีกลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 5 ห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์จากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษแห่งหนึ่งใน จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 32 คน การวิจัยนี้ดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 ดำเนินการ โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้แบบ สะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ใบกิจกรรมของนักเรียน และแบบทดสอบการคิดอย่างเป็นระบบ โดยใช้ วิธีวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) เพื่อพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบปัญหาเป็นฐาน เรื่องการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ครูควรนำเสนอสถานการณ์ปัญหาที่หลากหลายที่นักเรียนมีโอกาสพบได้ในชีวิตประจำวัน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้เห็นมุมมองที่หลากหลายและอยู่ใกล้ตัวซึ่ง ทั้งหมดนี้มี

ความสัมพันธ์เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกัน ครูจึงควรเตรียมตัวให้พร้อมสำหรับการส่งเสริมให้ นักเรียนเกิด เรียนรู้เนื่องจากในปัจจุบันเรื่องการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศส่งผลกระทบต่อทุกคนในทุก มิติและครูควร แนะนำให้นักเรียนได้ทำความรู้เข้าใจคำศัพท์ที่พบในสถานการณ์ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับ เนื้อหาซึ่งจะทำให้ นักเรียนได้ทำความเข้าใจปัญหาจนนำไปสู่การศึกษาค้นคว้าและนำมาประยุกต์ใช้ใน การแก้ปัญหา หรือหาวิธีรับมือให้สอดคล้องกับสถานการณ์ตามที่นักเรียนได้รับมอบหมาย ครูควรส่งเสริมให้นักเรียน ได้นำเสนอความคิดผ่านผลงาน และครูควรกระตุ้นให้เกิดการอภิปรายร่วมกันในชั้นเรียน เพื่อให้ นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และ 2) นักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 5 มีพัฒนาการคิดอย่างเป็นระบบ เรื่อง การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ในระดับดีมาก

เกษมสันต์ พุ่มลำภู (2563) ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ในรายวิชา ประวัติศาสตร์ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการคิดวิเคราะห์ของ นักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 โดยวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้น ประถม ศึกษาปีที่ 5 และ 2) เปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ ระหว่างก่อนเรียน กับหลังเรียน โดยการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียน ที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 40 คน โรงเรียนวัดเลา เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร โดยการ เลือกแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน จำนวน 10 แผน แผนการเรียนรู้ 20 ชั่วโมง และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ จำนวน 30 ข้อ และแบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ จำนวน 8 ชั่วโมง 2) แบบทดสอบวัดทักษะ การคิดวิเคราะห์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ จำนวน 8 ข้อ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ ค่าเฉลี่ย ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test แบบ dependentผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา ประวัติศาสตร์ โดยการจัดการเรียนรู้แบบ ใช้ปัญหาเป็นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลัง เรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ทักษะการคิดวิเคราะห์ทางการเรียน วิชาประวัติศาสตร์ โดยการจัดการเรียนรู้แบบ ใช้ปัญหาเป็นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.9.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Erwin, 1993 ได้ทำวิจัยเรื่องความก้าวหน้าในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และการประเมิน ด้านเหตุผลระหว่างผู้อ่านที่ขาดทักษะการอ่านในระดับวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับ

วิทยาลัยชั้นปีที่ 1 จำนวน 49 คน วิธีดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยการสอนทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยศึกษาผลการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและผลการปฏิบัติในการสอน พบว่าทั้ง 2 ด้านมีนัยสำคัญสูงแต่ด้านการประเมินเหตุผลไม่สูงตามไปด้วย

แม็คคาร์ซี (2001) ได้ทดลองจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานในวิชาคณิตศาสตร์ระดับประถมศึกษา เพื่อพัฒนาความคิดรวบยอดเรื่องทศนิยม โดยทำการทดลองกับนักเรียนเกรด 12 กลุ่มเล็ก ๆ ในเวลา 8 คาบเรียน คาบเรียนละ 45 นาที โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสำรวจความรู้พื้นฐานของนักเรียน และมีการวิเคราะห์ว่าการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสามารถพัฒนาความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ได้อย่างไร จากหลักฐานที่ได้จากการบันทึกวิดีโอได้ชี้ให้เห็นว่านักเรียนมีการพัฒนาความเข้าใจในวิชาคณิตศาสตร์ตลอดเวลาที่ได้พยายามหาวิธีแก้ปัญห โดยนักเรียนใช้ภาษาพูดเป็นตัวบ่งชี้ถึงความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องทศนิยมที่นักเรียนมีอยู่ก่อนแล้ว และยังแสดงถึงความคิดรวบยอดใหม่ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับทศนิยมอย่างถูกต้อง

เซอร์โซ (2004) ได้ศึกษาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) โดยจัดให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นแผนการเรียนคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน แล้ววิเคราะห์ผลการเรียน การพัฒนาตนเองของผู้เรียน และการสัมภาษณ์ผู้เรียน พบว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานได้สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้เรียนและการทำงานเป็นกลุ่ม พัฒนาระบบการทำงานกลุ่มสร้างแรงกระตุ้นให้กับผู้เรียน ทำให้กลุ่มผู้เรียนสามารถควบคุมแนวทางเพื่อที่จะค้นหาคำตอบด้วยตัวเองได้ และกลุ่มผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาที่มีความซับซ้อนได้สำเร็จ

เบลแลนด์ กลาซซวิก และเอิร์ธเมอร์ (2009) ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) ในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนระดับอนุบาลถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 (K-12) โดยกลุ่มที่ศึกษาเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีความสามารถพิเศษ (Gifted) 1 กลุ่ม กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทั่วไป (average students) 2 กลุ่ม ขณะดำเนินการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนเป็นผู้ให้การสนับสนุนและให้การแนะนำ และมีการบันทึกเทปกระบวนการทำงานกลุ่ม การสนทนาของผู้เรียนเพื่อนำมาวิเคราะห์ พบว่านักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ (Gifted) มีศักยภาพในการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) สูงกว่านักเรียนทั่วไป (average students) และจากการสัมภาษณ์พบว่า พวกเขามีความเชื่อมั่นว่าคำตอบที่ผ่านกระบวนการกลุ่มของพวกเขามีความถูกต้อง และการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) เพิ่มแรงจูงใจในการแก้ปัญหาของพวกเขา

Bosma (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาเชิงทดลองเพื่อตัดสินความเป็นไปได้ในการใช้วรรณกรรมพื้นบ้าน เพื่อใช้ในการสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนเกรด 6 กลุ่มตัวอย่างนักเรียนเกรด 6 จำนวน 99 คนแบ่งเป็น 4 กลุ่มได้แก่กลุ่มทดลอง 2 กลุ่มจำนวน 50 คน และกลุ่มควบคุม 2 กลุ่ม จำนวน 49 คน วิธีดำเนินการวิจัย กลุ่มทดลองสอนทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยวิธีให้อ่านนิทานพื้นบ้าน 2 วิธีคือ 1) ครูอ่านให้ฟังและแสดงวิธีการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ 2) ให้นักเรียนเลือกอ่านนิทานเอง กลุ่มควบคุมทำการสอนโดย 1) ครูเป็นผู้อ่านให้ฟังจากหนังสือต่าง ๆ ที่ไม่ใช่นิทานพื้นบ้าน และอ่านให้ฟังถึงลักษณะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ 2) นักเรียนทำแบบฝึกตามที่ได้รับมอบหมาย ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มทดลองมีความก้าวหน้าในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณคือคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ พบว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) และการสอนที่เน้นการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ช่วยพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การแก้ปัญหา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนได้อย่างชัดเจน สามารถพัฒนาทักษะการคิด การแก้ปัญหา และการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของผู้เรียนได้อย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะในรายวิชาคณิตศาสตร์และภาษาไทย ทั้งยังส่งผลต่อความพึงพอใจในการเรียนรู้ของนักเรียนในระดับสูง แนวทางการสอนเหล่านี้เน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วม กระตุ้นการคิดวิเคราะห์ และส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ครูมีบทบาทสำคัญในช่วงแรกเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนตั้งคำถาม แสดงความคิดเห็น และโต้แย้งเชิงเหตุผล ก่อนจะค่อย ๆ ลดบทบาทลงเมื่อผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์ได้ด้วยตนเอง การจัดการกิจกรรมที่เริ่มจากสถานการณ์ปัญหาจริง ทำให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจและเห็นความเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน นักเรียนที่เรียนด้วย PBL มีพัฒนาการด้านการคิดเป็นระบบ การประเมินและตัดสินใจดีขึ้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และสูงกว่าวิธีการเรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ นักเรียนยังมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ในระดับมาก ทั้งนี้ PBL ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสร้างความเข้าใจที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

2.10 กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐาน มีตัวแปรต้นคือ การจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยมีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 6 ชั้น ดังนี้ ชั้นที่ 1 ชั้นกำหนดปัญหา ชั้นที่ 2 ชั้นทำความเข้าใจกับปัญหา ชั้นที่ 3 ชั้นดำเนินการศึกษาค้นคว้า ชั้นที่ 4 ชั้นสังเคราะห์ความรู้ ชั้นที่ 5 ชั้นสรุปและประเมินค่าของคำตอบ ชั้นที่ 6 ชั้นนำเสนอและประเมินผลงาน

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เรื่อง การพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ผู้วิจัยได้นำเสนอวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

- 3.1 รูปแบบการวิจัย
- 3.2 กลุ่มเป้าหมาย
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลวิจัย
- 3.4 การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงทดลองแบบ (Experimental Research) ดำเนินการตามแบบทดลองกลุ่มเดียว (One Group Posttest Design) มาเรียม นิลพันธุ์ (2555) และวัดผลเฉพาะหลังการจัดการเรียนรู้ ดังแบบแผนการทดลองดังนี้

X หมายถึง การจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐาน

O₂ หมายถึง การทดสอบหลังการจัดการกิจกรรมตามแผนการเรียนรู้

3.2 กลุ่มเป้าหมาย

เรื่อง การพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 24 คน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลวิจัย

3.3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน จำนวน 6 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง

3.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ประกอบด้วย

1) แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่าน หลังเรียน ซึ่งเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกันจากการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 1 ฉบับ โดยเป็นข้อสอบปรนัย 4 ตัวเลือก กำหนดการให้ค่าคะแนนตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน จำนวน 30 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน รวม 30 คะแนน

2) แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้การพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 แบบมาตราส่วนประมาณค่าตามวิธีของ Likert จำนวน 25 ข้อ

3.4 การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.4.1 ขั้นตอนการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้แนวคิดปัญหาเป็นฐาน

1) ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ และวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ โดยพิจารณาตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2) ศึกษาแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐาน จากแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งใน และต่างประเทศ

3) วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาการเรียนรู้ และกำหนดเวลาเรียน

4) สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องเนื้อหาด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน จำนวน 6 แผน ประกอบด้วย 1) เรื่อง การอ่านโฆษณาอย่างมีวิจารณญาณ 2) เรื่อง การอ่านเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ 3) เรื่อง การอ่านวรรณกรรมพื้นบ้านอย่างมีวิจารณญาณ 4) เรื่อง การอ่านข่าวสังคมอย่างมีวิจารณญาณ 5) เรื่อง การอ่านบทความสารคดีอย่าง

มีวิจารณ์ญาณ 6) เรื่อง การอ่านบทความอย่างมีวิจารณ์ญาณ

5) นำแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐาน จำนวนทั้งสิ้น 6 แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยุเพื่อพิจารณาตรวจสอบ และเสนอแนะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยุ

6) นำแผนการจัดการเรียนรู้ความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐาน จำนวน 6 แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยุ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ได้แก่

6.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย 2 ท่าน ได้แก่

6.1.1 พระมหาจรรุวัฒน์ จิรจุฑโฒ (สุพิบาล) การศึกษามหาบัณฑิต (การสอนภาษาและวรรณกรรมไทย) ศึกษาศาสตรบัณฑิต (การสอนภาษาไทย) ตำแหน่งประธานหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์

6.1.2 นางสาวพัชรพร สาลี ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาและวรรณกรรมไทย) ศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาษาไทย) ตำแหน่งประธานหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

6.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน 2 ท่าน ได้แก่

6.2.1 พระจักรพัทธ์ จกภทโท (หิรัญคำ), ดร. ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต (บริหารการศึกษา) ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การสอนภาษาไทย) ศาสตรศาสตรบัณฑิต (การสอนภาษาไทย) ตำแหน่งหัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

6.2.2 ดร.ปัญญา ธรรมบุตร ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต (บริหารการศึกษา) ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การสอนภาษาไทย) ศาสตรศาสตรบัณฑิต (การสอนภาษาไทย) ตำแหน่งประธานหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

6.3 ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล 1 ท่าน

6.3.1 นายอานันท์ กรมน้อย การศึกษามหาบัณฑิต (วิจัยและประเมินผลการศึกษา) ศึกษาศาสตรบัณฑิต (การสอนภาษาอังกฤษ) ตำแหน่งอาจารย์ประจำสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสานเพื่อประเมินความเหมาะสมของ

แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายของข้อมูล ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

7) นำผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของผู้เชี่ยวชาญ ไปวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ได้คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งฉบับมีความเหมาะสมมากขึ้นไป ($\bar{X} = 3.50$) จึงนำไปใช้ ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้ภาพรวมมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$)

8) ทำการปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิจัย

9) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขเสร็จไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.4.2 ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

1) ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้แบบทดสอบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบ

2) วิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับแบบทดสอบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

3) สร้างแบบทดสอบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นการทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก (Multiple Choice) รายบุคคล จำนวน 40 ข้อ เพื่อคัดเลือกใช้จริง จำนวน 30 ข้อ ตามเนื้อหาที่กำหนด

4) ตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) โดยนำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์แล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) หากค่า IOC มีค่าสูงกว่า 0.50 ขึ้นไป แสดงว่าข้อคำถามจากแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ชุดนั้น ๆ มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัดและสามารถนำไปทดลองใช้ได้ โดยใช้สูตร IOC จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 5 ท่าน โดยกำหนดคะแนนความคิดเห็น ไว้ดังนี้ (ไพศาล วรคำ, 2561)

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดตามจุดประสงค์การเรียนรู้

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดตามจุดประสงค์การเรียนรู้

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นไม่วัดตามจุดประสงค์การเรียนรู้

5) นำผลการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องโดยใช้สูตร IOC ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญได้ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00 และผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะให้ปรับแบบทดสอบ ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

6) ทดลองใช้แบบทดสอบปรนัยกับกลุ่มนักเรียน (Try-out) โดยนำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ที่ปรับปรุงเสร็จแล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ ภาคเรียนที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2568 จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของข้อสอบ

7) วิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยนำผลการทดสอบมาวิเคราะห์ค่าสถิติรายข้อเพื่อหาประสิทธิภาพของแบบทดสอบปรนัยให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ โดยมี ค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.40 - 0.77 และค่าอำนาจจำแนก (r) 0.20 - 0.60 เพื่อคัดเลือกข้อสอบที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ จำนวน 30 ข้อ ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) มีค่าเท่ากับ 0.89 โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ และริชาร์ดสัน (Kuder and Richardson)

3.4.3 ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีขั้นตอนดังนี้

1) ศึกษาวิธีการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐาน จากหลักการแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2) สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐาน ซึ่งเป็นแบบมาตราประเมินค่าตามวิธีของ Likert จำนวน 25 ข้อ โดยมีตัวเลือก 5 ระดับ กำหนดดังนี้

5	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
3	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
2	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
1	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

3) นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยการ ใช้ปัญหาเป็นฐาน ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิจัยเพื่อพิจารณาตรวจสอบและแก้ไขก่อนที่จะให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจ จากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านตรวจประเมินค่า IOC เพื่อพิจารณาตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้องแล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขและนำไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย ซึ่งการประเมิน IOC ต้องอยู่ที่ระดับ 0.50 – 1.00 ขึ้นไปโดยได้กำหนดเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าแบบสอบถามสอดคล้องกับนิยามความพึงพอใจ

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าแบบสอบถามสอดคล้องกับนิยามความพึงพอใจ

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าแบบสอบถามไม่สอดคล้องกับนิยามความพึงพอใจ

เพื่อพิจารณาตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้องแล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข และนำไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งการประเมิน IOC ต้องอยู่ที่ระดับ 0.50 – 1.00 ขึ้นไปจึงจะนำไปใช้ได้ พบว่าการประเมิน IOC อยู่ที่ 0.60 - 1.00

4) ปรับปรุงแก้ไขตามผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปทดลองกับกลุ่มเป้าหมายเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha Coefficient) มากกว่าหรือเท่ากับ 0.70 ถึงจะนำไปใช้ได้

5) นำผลทดลองจากกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha Coefficient) มากกว่าหรือเท่ากับ 0.70 แล้วนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างขึ้นไป ทั้งฉบับพบว่าอยู่ที่ 0.86

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้ ดังนี้

3.5.1 ปฐมนิเทศนักเรียน โดยให้ความรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 รวมทั้งข้อตกลง บทบาทหน้าที่ เป้าหมาย เกณฑ์ต่าง ๆ สำหรับนักเรียนเพื่อการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้

3.5.2 ผู้วิจัยทำการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง รวมเวลาทดสอบหลังเรียน 1 ชั่วโมง เป็น 13 ชั่วโมง สถานที่วิจัยคือ โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ประกอบด้วย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การอ่านโฆษณาอย่างมีวิจารณญาณ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การอ่านเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การอ่านวรรณกรรมพื้นบ้านอย่างมีวิจารณญาณ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การอ่านข่าวสังคมอย่างมีวิจารณญาณ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง การอ่านบทความสารคดีอย่างมีวิจารณญาณ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง การอ่านบทความอย่างมีวิจารณญาณ

3.5.3 ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังเรียนเพื่อทดสอบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน หลังเรียน โดยผู้วิจัยใช้แบบทดสอบหลังเรียนความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

3.5.4 ผู้วิจัยทำการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดความพึงพอใจที่มีต่อการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน แล้วนำมาสรุปรวบรวมคะแนนความพึงพอใจโดยใช้สถิติพรรณนา

3.5.5 ผู้วิจัยทำการรวบรวมคะแนนหลังเรียน แล้วนำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติพรรณนาของคะแนนแต่ละคน เพื่อนำคะแนนหลังเรียนมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด ร้อยละ 80 ใช้สถิติเปรียบเทียบ โดยใช้การวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติเพื่อตรวจสอบสมมติฐานต่อไป

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.6.1 ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐาน หลังเรียน มาหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) กับค่าร้อยละแล้วนำคะแนนเฉลี่ยมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด ร้อยละ 80

3.6.2 ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จากแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดความพึงพอใจที่มีต่อการพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐาน มาหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และสรุปผลของความพึงพอใจ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยการจัดการเรียนรู้ ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 หลังเรียนให้มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ขึ้นไป และมีนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐาน กลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 ซึ่งผู้วิจัยได้จัดการเรียนรู้เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐาน จำนวน 6 แผนการจัดการเรียนรู้ แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังต่อไปนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐาน ให้มีคะแนนเฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80 และมีนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป

4.3 ผลวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐาน

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	หมายถึง	กลุ่มเป้าหมาย
\bar{X}	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย
S.D.	หมายถึง	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
% of Mean	หมายถึง	ค่าร้อยละ

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐาน ให้มีคะแนนเฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80 และมีนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป

เมื่อผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษาที่ 2568 สิ้นสุดลง ผู้วิจัยได้ดำเนินการวัด ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนจำนวน 24 คน โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถ จำนวน 30 ข้อ ผลปรากฏดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ผลการทดสอบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

จำนวนนักเรียน (คน)	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	% of Mean	จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ (คน)			
					ผ่าน		ไม่ผ่าน	
					(คน)	% of Mean	(คน)	% of Mean
24	30	26.33	2.75	87.78	22	91.67	2	8.33

จากตารางที่ 4.1 ผลวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวนนักเรียน 24 คน มีคะแนนเต็ม 30 คะแนน พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 26.33 คิดเป็นร้อยละ 87.78 ของคะแนนเต็ม และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 91.67 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ตารางที่ 4.2 ผลคะแนนเฉลี่ย \bar{X} จากการวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณทั้ง 5 ด้านของนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย จากข้อสอบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จากโฆษณา ปรนัย ชนิดเลือกตอบ

รายการประเมิน	คะแนนเต็ม	แยกเป็นรายด้าน	
		คะแนนเฉลี่ย \bar{X}	ร้อยละ % of Mean
1. การเข้าใจสาระสำคัญของเรื่อง	6	4.78	95.60
2. การเข้าใจความคิดและจุดประสงค์ของผู้เขียน	6	4.22	84.40

3. การวิเคราะห์แยกแยะข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็น	6	3.89	77.80
4. สามารถประเมินหลักฐาน ข้อมูล เหตุผลที่ผู้เขียนใช้	6	3.56	71.20
5. ให้ข้อสรุปอย่างสมเหตุสมผล	6	3.33	66.60

จากตารางที่ 4.2 พบว่า คะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) จากการวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณทั้ง 5 ด้าน พบว่า ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการอ่านจับใจความสำคัญและรายละเอียด มีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.78 รองลงมาคือ ด้านการสรุปอ้างอิง มีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.67 ด้านการแยกความคิดเห็นและข้อเท็จจริง มีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.22 ด้านการสืบหาแหล่งที่มาของข้อมูล มีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 3.89 ด้านการคาดคะเนหรือทำนายเหตุการณ์หรือผลที่เกิดขึ้น มีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 3.56 และด้านที่มีคะแนนเฉลี่ย ต่ำสุด คือ ด้านการตระหนักถึงจุดมุ่งหมายของผู้เขียน มีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 3.33 ตามลำดับ

4.3 ผลวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐาน

ท่าพระ ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐาน

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน สิ้นสุดลงทั้ง 6 แผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนทั้งหมด 5 ด้าน จำนวน 25 ข้อ ผลปรากฏดังนี้ ตารางที่ 4.3 ผลความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐาน

ข้อ	รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านที่ 1 ดานครูผู้สอน		4.36	0.73	ดีมาก
1.1	ครูมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาเป็นอย่างดี	4.24	0.72	ดีมาก
1.2	ครูสามารถอธิบายเนื้อหาได้ชัดเจนและเข้าใจง่าย	4.20	0.82	ดีมาก
1.3	ครูให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์	4.52	0.71	ดีมาก
1.4	ครูมีความกระตือรือร้นในการสอนและเป็นแบบอย่างที่ดีในการสื่อสาร	4.12	0.83	ดีมาก

1.5	ครูให้ความสนใจและช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.72	0.54	ดีมาก
ด้านที่ 2 ด้านเนื้อหา		4.50	0.69	ดีมาก
2.1	เนื้อหามีความถูกต้องและเหมาะสมกับระดับชั้น	4.28	0.79	ดีมาก
2.2	เนื้อหามีความหลากหลายและครอบคลุมตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้	4.44	0.71	ดีมาก
2.3	เนื้อหามีความทันสมัยและเชื่อมโยงกับสถานการณ์ปัจจุบัน	4.68	0.63	ดีมาก
2.4	เนื้อหามีความชัดเจนและเข้าใจง่าย	4.68	0.56	ดีมาก
2.5	เนื้อหาที่น่าสนใจและช่วยกระตุ้นการเรียนรู้	4.44	0.77	ดีมาก
ด้านที่ 3 ด้านการจัดการเรียนการสอน		4.50	0.73	ดีมาก
3.1	ครูมีการเตรียมการสอนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	4.64	0.57	ดีมาก
3.2	ครูสามารถอธิบายเนื้อหาได้อย่างชัดเจน เข้าใจง่าย	4.36	0.76	ดีมาก
3.3	ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน	4.56	0.77	ดีมาก
3.4	ครูมีวิธีการสอนที่หลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน	4.48	0.71	ดีมาก
3.5	ครูสามารถแก้ไขข้อสงสัยและตอบคำถามได้อย่างเหมาะสม	4.44	0.82	ดีมาก
ด้านที่ 4 ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน		4.53	0.70	ดีมาก
4.1	นักเรียนมีความสุขในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้	4.56	0.77	ดีมาก
4.2	ครูมีเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้	4.56	0.65	ดีมาก
4.3	นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นของตนเอง และยอมรับฟังความ	4.56	0.71	ดีมาก
4.4	ฝึกให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์และอ่านเชิงวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล	4.64	0.57	มาก
4.5	นักเรียนสามารถนำกระบวนการอ่านเชิงวิเคราะห์ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	4.32	0.80	ดีมาก
ด้านที่ 5 ด้านการวัดและประเมินผล		4.59	0.72	ดีมาก
5.1	การประเมินผลมีความยุติธรรมและเป็นธรรม	4.60	0.71	ดีมาก
5.2	เกณฑ์การประเมินมีความชัดเจนและเข้าใจง่าย	4.64	0.76	ดีมาก
5.3	การประเมินผลสอดคล้องกับการเรียนการสอน	4.56	0.71	ดีมาก
5.4	รูปแบบการประเมินมีความหลากหลาย	4.64	0.64	ดีมาก
5.5	การประเมินผลช่วยให้ทราบความก้าวหน้าในการเรียนรู้	4.52	0.77	ดีมาก
รวม		4.50	0.71	ดีมาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่าความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐาน ภาพรวมนักเรียนมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 4.50$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน $S.D. = 0.71$ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านที่ 5 ด้านการวัดและประเมินผล นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.59 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน $S.D. = 0.72$ รองลงมาคือ

ด้านที่ 4 ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.53 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. = 0.70 ต่อมา ด้านที่ 3 ด้านการจัดการเรียนการสอน นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.50 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. = 0.73 ต่อมา ด้านที่ 2 ด้านเนื้อหา นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.50 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. = 0.69 ส่วนด้านที่นักเรียนมีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ ด้านที่ 1 ด้านครูผู้สอนนักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.36 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. = 0.73

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยการจัดการเรียนรู้ ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 หลังเรียนให้มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ขึ้นไป และมีนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐาน กลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 ซึ่งผู้วิจัยได้จัดการเรียนรู้เรื่องการพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐาน จำนวน 6 แผนการจัดการเรียนรู้ แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้ ปัญหาเป็นฐาน จำนวน 6 แผน เวลาสอน 12 ชั่วโมง มีคุณภาพอยู่ในระดับมีความเหมาะสมมากที่สุด (\bar{X} = 4.61 ,S.D. = 0.05) และ 2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบ วัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เรื่อง การอ่านโฆษณาอย่างมีวิจารณญาณ เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีค่า Index of Consistency เท่ากับ 0.60 – 1.00 ค่าความยากง่าย (P) อยู่ระหว่าง 0.40 – 0.77 ค่าอำนาจจำแนก (R) อยู่ระหว่าง 0.20 – 0.60 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.89 และแบบสอบถามความพึงพอใจ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 5 ด้าน จำนวน 25 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency) อยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00 สำหรับการหาประสิทธิภาพของแบบวัดใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach (1951 อ้างถึงใน ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538) ซึ่งมีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.70

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำคะแนนของนักเรียนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ไปวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่า

ร้อยละ และทำการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนโดยใช้การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สามารถสรุปผล อภิปรายการวิจัย ได้ดังนี้

5.1สรุปผล

1. ผลวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวนนักเรียน 24 คน มีคะแนนเต็ม 30 คะแนน พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 26.33 คิดเป็นร้อยละ 87.78 ของคะแนนเต็ม และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 91.67 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) จากการวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณทั้ง 5 ด้าน พบว่า ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเข้าใจสาระสำคัญของเรื่อง มีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.78 รองลงมาคือ ด้านการเข้าใจความคิดและจุดประสงค์ของผู้เขียน มีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.22 ด้านการวิเคราะห์แยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น มีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 3.89 ด้านการสามารถประเมินหลักฐาน ข้อมูล เหตุผลที่ผู้เขียนใช้ มีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 3.56 และด้านที่มีคะแนนเฉลี่ย ต่ำสุด คือ ด้านการให้ข้อสรุปอย่างสมเหตุสมผล มีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 3.33 ตามลำดับ

2. จากตารางที่ 4.3 พบว่าความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐาน ภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.50 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. = 0.71 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านที่ 5 ด้านการวัดและประเมินผล นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.59 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. = 0.72 รองลงมาคือ ด้านที่ 4 ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.53 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. = 0.70 ต่อมา ด้านที่ 3 ด้านการจัดการเรียนการสอน นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.50 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. = 0.73 ต่อมา ด้านที่ 2 ด้านเนื้อหา นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.50 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. = 0.69 ส่วนด้านที่นักเรียนมีความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ ด้านที่ 1 ด้านครูผู้สอนนักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.36 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. = 0.73

5.2 อภิปรายผล

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1. เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยการจัดการเรียนรู้ ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 หลังเรียนให้มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ขึ้นไป และมีนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป พบว่า ผลวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวนนักเรียน 24 คน มีคะแนนเต็ม 30 คะแนน พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 26.33 คิดเป็นร้อยละ 87.78 ของคะแนนเต็ม และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 91.67 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาจากชีวิตจริงหรือสถานการณ์จำลอง การนำเอาปัญหามาเป็น ตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีการฝึกคิดวิเคราะห์ แก้ไขปัญหา และ เชื่อมโยงความรู้เดิมกับประสบการณ์ใหม่ ส่งเสริมทักษะการทำงานเป็นทีม ซึ่งครูจะเปลี่ยนบทบาท จากผู้สอนมาเป็นผู้อำนวยความสะดวก โดยเริ่มจาก ขั้นที่ 1 ขึ้นกำหนดปัญหา ครูจัดสถานการณ์ ต่าง ๆ กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจ และมองเห็นปัญหา สามารถกำหนดสิ่งที่เป็ปัญหาที่ผู้เรียน อยากรู้อยากเรียน ครูยกประเด็นปัญหาให้นักเรียนอภิปรายในกลุ่มเพื่อกำหนดปัญหา ขั้นที่ 2 ขึ้นทำความเข้าใจกับปัญหา นักเรียนทำความเข้าใจปัญหาที่ต้องการเรียนรู้ซึ่งนักเรียนจะต้องสามารถ อธิบายสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาได้ นักเรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับการอ่านอย่างมี วิจารณญาณ ครูช่วยสรุปประเด็น ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น จุดมุ่งหมายของเนื้อหา ขั้นที่ 3 ขึ้นดำเนินการศึกษาค้นคว้า ให้นักเรียนทำงานกลุ่ม โดยเลือกบทอ่านในแต่ละแผน นักเรียนศึกษา ข้อมูลโดยตอบคำถามในใบงาน ขั้นที่ 4 ขึ้นสังเคราะห์ความรู้ นักเรียนนำความรู้ที่ได้ค้นคว้ามา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน สังเคราะห์ความรู้ แต่ละกลุ่มอภิปรายและเขียนสรุปผลการวิเคราะห์ลงในแผ่นชาร์ต เตรียมที่จะนำเสนอ ขั้นที่ 5 ขึ้นสรุปและประเมินค่าของคำตอบ นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุป ผลงานของกลุ่มตนเอง และประเมินผลว่าข้อมูลที่ศึกษาค้นคว้ามีความเหมาะสมหรือไม่ กลุ่มนักเรียน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ครูจะคอยชี้แนะเพิ่มเติม ขั้นที่ 6 ขึ้นนำเสนอและประเมินผลงาน นักเรียนนำ ข้อมูลที่ได้มาจัดเป็นองค์ความรู้ใหม่โดยออกมานำเสนอผลงาน แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผล การวิเคราะห์ นักเรียนและครูช่วยกันสะท้อนความคิดเห็น ครูให้ข้อเสนอแนะ จากการจัดการเรียนรู้ โดยการใช้ปัญหาเป็นฐาน ดังกล่าวเป็นขั้นตอนและชัดเจนที่ผู้วิจัยได้จัดการเรียนรู้ส่งผลให้นักเรียน มีความมุ่งมั่นในการเรียน สนุกกับการเรียน มีความเข้าใจในเนื้อหามากยิ่งขึ้น เข้าใจวิธีการอ่านอย่างมี

วิจารณ์ญาณ และอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณได้ง่ายและดีขึ้น ทำให้นักเรียนอ่านได้อย่างมีวิจารณ์ญาณได้ดีขึ้น จึงส่งผลให้ความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณของนักเรียนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับสุพรทิพย์ ยมศรีเคน (2565) ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาเทคโนโลยี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนรายวิชาเทคโนโลยี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับมัณฑุสสุเลานอก (2565) ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน วิชาสังคมศึกษา เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยปรากฏว่าแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 75.92/80.74 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 75/75 และมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อีกทั้งสอดคล้องกับเกษมสันต์ พุ่มล้าภู (2563) ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ในรายวิชาประวัติศาสตร์ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ โดยการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) จากการวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณทั้ง 5 ด้าน พบว่า ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเข้าใจสาระสำคัญของเรื่องและรายละเอียด มีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.78 รองลงมาคือ ด้านการเข้าใจความคิดและจุดประสงค์ของผู้เขียนมีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.22 ด้านการวิเคราะห์แยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น มีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 3.89 ด้านการสามารถประเมินหลักฐาน ข้อมูล เหตุผลที่ผู้เขียนใช้ มีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 3.56 และด้านที่มีคะแนนเฉลี่ย ต่ำสุด คือ ด้านการให้ข้อสรุปอย่างสมเหตุสมผล มีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 3.33 ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นเพราะ การจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาจากชีวิตจริงหรือสถานการณ์จำลอง การนำเอาปัญหามาเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ ธนยพร ดีบุร (2565) ได้อธิบายความหมายเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ว่าเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้น โดยปัญหานั้นจะต้องเป็นปัญหาที่พบได้ในชีวิตประจำวัน หรือเป็นสถานการณ์จำลอง เพื่อให้ผู้เรียนได้นึกภาพตามและเกิดทักษะการคิดแก้ปัญหา โดยการแก้ปัญหาานั้นจะเป็นระบบการทำงานกลุ่ม นักเรียนภายในกลุ่มจะมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนความรู้และช่วยกันคิดแก้ไขปัญหาที่ออกมา ดังนั้น การเรียนรู้

โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning: PBL) จึงเป็นผลมาจากกระบวนการทำงานที่ต้องอาศัยความเข้าใจและการแก้ปัญหาเป็นหลัก เป็นเทคนิคการสอนที่ส่งเสริมผู้เรียนให้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เรียนรู้ปัญหาจากชีวิตจริง การได้ประสบการณ์ตรงจากโจทย์ปัญหาผ่านการคิดและสะท้อนกลับมาไปสู่ความรู้ และความคิดรวบยอด สามารถนำไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ได้ สอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550) ได้กล่าวถึงขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานไว้ 6 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นกำหนดปัญหา เป็นขั้นที่ผู้สอนจัดสถานการณ์ต่าง ๆ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และมองเห็นปัญหา สามารถกำหนดสิ่งที่เป็นปัญหาที่ผู้เรียนอยากรู้อยากเรียนได้ และเกิดความสนใจที่ในการที่จะค้นหาคำตอบ ขั้นที่ 2 ขั้นทำความเข้าใจกับปัญหา ผู้เรียนจะต้องทำความเข้าใจปัญหาที่ต้องการเรียนรู้ซึ่งผู้เรียนจะต้องสามารถอธิบายสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาได้ ขั้นที่ 3 ขั้นดำเนินการศึกษาค้นคว้า ผู้เรียนกำหนดสิ่งที่ต้องเรียน ดำเนินการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองด้วยวิธีการหลากหลาย ขั้นที่ 4 ขั้นสังเคราะห์ความรู้ เป็นขั้นที่ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ค้นคว้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน อภิปรายผล และสังเคราะห์ความรู้ที่ได้มาว่า มีความเหมาะสมหรือไม่เพียงใด ขั้นที่ 5 สรุปและประเมินค่าของคำตอบ ผู้เรียนแต่ละกลุ่มสรุปผลงานของกลุ่มตนเอง และประเมินผลว่าข้อมูลที่ศึกษาค้นคว้ามีความเหมาะสมหรือไม่เพียงใด โดยพยายามตรวจสอบแนวคิดภายในกลุ่มของตนเองอย่างอิสระ ทุกกลุ่มช่วยกันสรุปองค์ความรู้ในภาพรวมของปัญหาอีกครั้ง ขั้นที่ 6 นำเสนอและประเมินผลงาน ผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้มาจัดเป็นองค์ความรู้ใหม่โดยออกมานำเสนอผลงาน และร่วมกันประเมินความรู้ที่จัดกระทำด้วยวิธีการที่หลากหลาย ทั้งนี้ การจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐาน ยังเป็นวิธีสอนที่สำคัญที่ช่วยในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่ได้ให้นักเรียนได้พิจารณาคุณค่าของเรื่องที่อ่านด้วยการตีความ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ใช้ความคิดประเมินค่าเรื่องที่อ่านสามารถแยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น ทำให้นักเรียนนั้นไม่เชื่อสิ่งที่อ่านได้โดยง่าย นำความรู้ประสบการณ์เดิมมาตัดสินสิ่งที่อ่านได้อย่างสมเหตุสมผล นักเรียนเกิดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้อย่างสมบูรณ์มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ เกษมสันต์ พุ่มลำภู (2563) ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ในรายวิชาประวัติศาสตร์ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการคิดวิเคราะห์ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 40 คน โรงเรียนวัดเลา เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ที่มีต่อการจัดการ

เรียนรู้ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐาน พบว่า ภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.50 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. = 0.71 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านที่ 5 ด้านการวัดและประเมินผล นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.59 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. = 0.72 รองลงมาคือ ด้านที่ 4 ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.53 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. = 0.70 ต่อมา ด้านที่ 3 ด้านการจัดการเรียนการสอน นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.50 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. = 0.73 ต่อมา ด้านที่ 2 ด้านเนื้อหา นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.50 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. = 0.69 ส่วนด้านที่นักเรียนมีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ ด้านที่ 1 ด้านครูผู้สอนนักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 4.36 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. = 0.73 ทั้งนี้ เป็นเพราะ การจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐาน ช่วยพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การแก้ปัญหา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนได้อย่างชัดเจน สามารถพัฒนาทักษะการคิด การแก้ปัญหา และการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของผู้เรียนได้อย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะในรายวิชาคณิตศาสตร์และภาษาไทย ทั้งยังส่งผลต่อความพึงพอใจในการเรียนรู้ของนักเรียนในระดับสูง แนวทางการสอนเหล่านี้เน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วม กระตุ้นการคิดวิเคราะห์ และส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ครูมีบทบาทสำคัญในช่วงแรกเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนตั้งคำถาม แสดงความคิดเห็น และโต้แย้งเชิงเหตุผล ก่อนจะค่อย ๆ ลดบทบาทลงเมื่อผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์ได้ด้วยตนเอง การจัดกิจกรรมที่เริ่มจากสถานการณ์ปัญหาจริง ทำให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจและเห็นความเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน นักเรียนที่เรียนด้วย PBL มีพัฒนาการด้านการคิดเป็นระบบการประเมินและตัดสินใจดีขึ้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และสูงกว่าวิธีการเรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ นักเรียนยังมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ในระดับมาก ทั้งนี้ PBL ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสร้างความเข้าใจที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ อรมนัส วงศ์ไทย (2562) ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา เรื่อง ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า 1) การจัดการเรียนรู้เริ่มต้นจากการใช้สถานการณ์ปัญหาซึ่งเป็นเรื่องที่ เกิดขึ้นจริงเป็นตัวกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่จะช่วยส่งเสริมให้ นักเรียนเกิดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา ส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นในขั้นที่ 3 รวบรวมและจัดการกับข้อมูล และขั้นที่ 5 การประเมินและตัดสินใจ

โดยครูจะมีบทบาทอย่างมาก ในช่วงแรกในการใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็น และเกิดการโต้แย้ง และจะ ค่อย ๆ ลดบทบาทลงเมื่อเห็นว่านักเรียนสามารถพัฒนาทักษะการคิดอย่าง มีวิจารณญาณและการแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง 2) นักเรียนมีการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมี วิจารณญาณและการแก้ปัญหาเพิ่มขึ้นตามลำดับจากวงจรปฏิบัติการที่ 1 ถึง 3 โดยมีการพัฒนา ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การให้เหตุผล การคิดอย่างเป็นระบบ การประเมินและตัดสินใจ และการแก้ปัญหา และสอดคล้องกับ เกษมสันต์ พุ่มลำภู (2563) ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ใน รายวิชาประวัติศาสตร์ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการคิดวิเคราะห์ของ นักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 โดยวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถม ศึกษาศึกษาปีที่ 5 และ 2) เปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ ระหว่างก่อน เรียน กับหลังเรียน โดยการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ โดยการจัดการเรียนรู้แบบ ใช้ปัญหา เป็นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 2) ทักษะการคิดวิเคราะห์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ โดยการจัดการเรียนรู้แบบ ใช้ ปัญหาเป็นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 อีกทั้งสอดคล้องกับ มัญชสุ เสนานอก (2565) ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็น ฐาน วิชาสังคมศึกษา เพื่อส่งเสริม ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5 มีจุดมุ่งหมายดังนี้ 1) เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน วิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 2) เพื่อเปรียบเทียบ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน วิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจ ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้ 1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 75.92/80.74 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 75/75 2. นักเรียนที่ได้รับการ จัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน วิชาสังคมศึกษา ความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียน 3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหา เป็นฐาน วิชาสังคมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X}) = 4.25 และ S.D. = 0.40

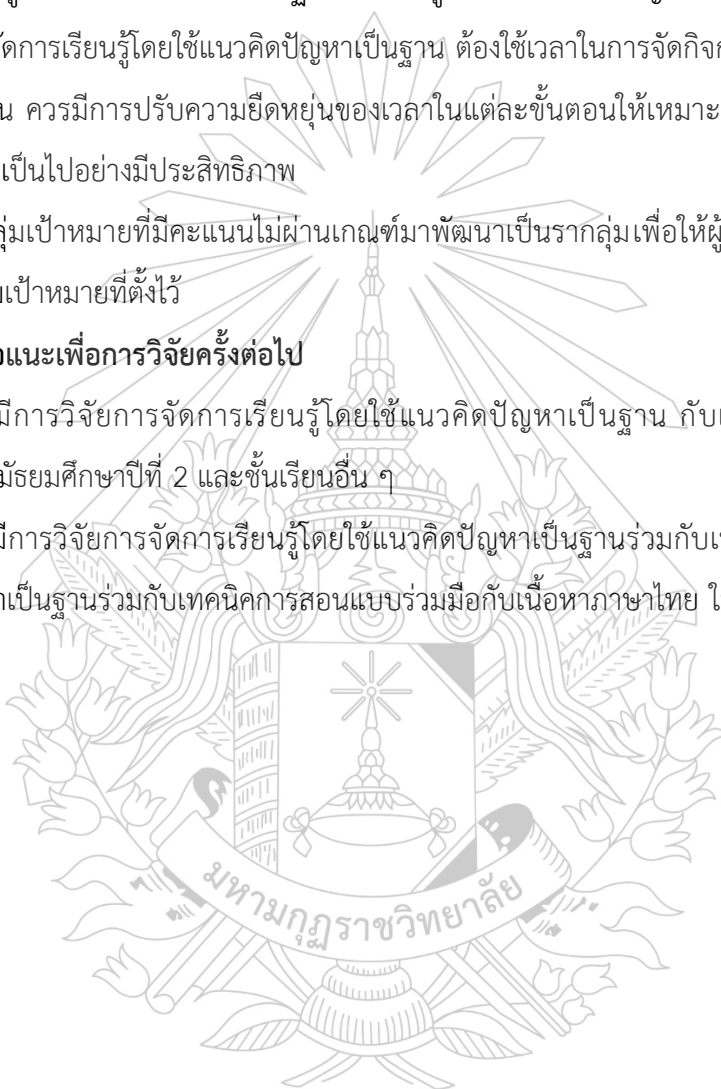
5.3 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานครูผู้สอนควรทำความเข้าใจในกระบวนการของปัญหาเป็นฐานอย่างละเอียดก่อนนำไปจัดการเรียนรู้
2. ก่อนการจัดการเรียนรู้ควรชี้แจงแก่นักเรียนให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและไม่เกิดปัญหา
3. การจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดปัญหาเป็นฐาน ต้องใช้เวลาในการจัดกิจกรรมค่อนข้างมาก และหลายขั้นตอน ควรมีการปรับความยืดหยุ่นของเวลาในแต่ละขั้นตอนให้เหมาะสม เพื่อให้การจัดการกิจกรรมการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
4. นำกลุ่มเป้าหมายที่มีคะแนนไม่ผ่านเกณฑ์มาพัฒนาเป็นรากกลุ่มเพื่อให้ผู้เรียนมีคะแนนที่ดีขึ้นและบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดปัญหาเป็นฐาน กับเนื้อหาภาษาไทย เรื่องอื่น ๆ ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และชั้นเรียนอื่น ๆ
2. ควรมีการวิจัยการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิควิธีการสอนอื่น ๆ เช่น ปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการสอนแบบร่วมมือกับเนื้อหาภาษาไทย ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

บรรณานุกรม

- กนกกาญจน์ ยี่สุน. (2566). การศึกษาผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จากสื่อออนไลน์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้กลวิธีสตาร์ท (START). วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย แผน ก แบบ ก 2 ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กนกวรรณ เขียวน้ำขุม. (2563). การพัฒนาทักษะการเรียนรู้รายวิชาวิทยาศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนบ้านดงน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- กัลญญา เพชรภรณ์. (2563). วิทยาการจัดการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- กัญญกิตติ์ ศิลปะเจริญ. (2566). การสร้างแบบทดสอบความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. กบศศาสตร์ทั่วไปสำหรับนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา. วารสารอิสลามศึกษา, 10(1), 26 - 38.
- กิตติพร เนาว์สุวรรณ, ดวงใจ เปลี่ยนบำรุง, และนวรรตน์ ไชยมณี. (2562). การเรียนรู้แบบเชิงรุก: การเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานในศตวรรษที่ 21. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, 14(1), 149-159.
- กุลิสรา จิตรชญาวนิช. (2562). การจัดการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กุลิสรา จิตรชญาวนิช. (2563). การจัดการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เกรียงศักดิ์ พลอยแสง. (2553). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษากับการสื่อสารที่จัดการเรียนรู้ แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- คุณภาพการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 (พิมพ์ครั้งที่12).กรุงเทพฯ: บริษัท เพชรเกษมพรินต์ติ้งกรุ๊ป จำกัด.

จรัสศรี พัวจินดาเนตร. (2560). หลักกิจกรรมพื้นฐานการทำงานอาชีพสำหรับครู. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จิตตปัญญาศึกษา การเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน และระบบพี่เลี้ยง สำหรับนักศึกษาครู สาขาการศึกษาปฐมวัย. วารสารราชภัฏเพชรบูรณ์สาร, 21(1), 63 - 78.

จิตติกานต์ คำมะสอน. (2558). การพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้เทคนิคการสอนแบบ SQ5R ผ่านหนังสือพิมพ์. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

จิตติมา เขียวพันธ์. (2563). การพัฒนารูปแบบการสอนการอ่านภาษาอังกฤษตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึ่มร่วมกับกลยุทธ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเพื่อส่งเสริม ความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย. (2558). การพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ของนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัย.

จุฑารัตน์ วิเศษ. (2564). ผลการจัดการเรียนรู้รัฐจักรการเรียนรู้ ชั้น (7E) ร่วมกับการใช้ปัญหาเป็นฐานต่อการแก้ปัญหาเชิงวิทยาศาสตร์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2542). การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน. กรุงเทพฯ: ศิลปาบรรณาการ.

ชนานันท์ กุ่มพรม. (2565). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การ จัดการเรียนรู้แบบ 4Ex2 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ชาติ แจ่มนุช. (2545). สอนอย่างไรให้คิดเป็น. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เลียงเชียง.

- ณัฐวดี ธาตุดีและณัฐกิตต์ สิริวัฒนาทากุล. (2565). การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมี
 วิจารณ์ญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก
 (Active Learning). วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีที่ 17 ฉบับที่ 2
 (กรกฎาคม 2562 – ธันวาคม 2562), 134.
- ณัณฑ์ขจร กันชาติ. (2550). ผลของการสอนอ่านแบบ SQ3R ที่มี ต่อความสามารถใน การอ่านอย่าง
 มีวิจารณ์ญาณและความสนใจในการอ่านภาษาไทยของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.
 วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน. กำแพงเพชร :
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- ทัศนธร จุ้ยสวัสดิ์. (2564). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการคิดอย่างมี วิจารณ์ญาณ
 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน.
 การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทิวาร์ ศรณรินทร์. (2558). การเปรียบเทียบการคิดวิจารณ์ญาณและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ
 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคหมวกหกใบกับผัง
 กราฟิก. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
 รำไพพรรณี.
- ธัญพร ดีบุร. (2565). ผลของวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับการใช้โปรแกรม
 GeoGebra และวิธีการจัดการเรียนรู้ตามปกติสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่
 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ธิดารัตน์ สมานพันธ์. (2549) ผลของการใช้รูปแบบการสอนที่เน้นกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ
 และความยืดหยุ่นในการ เรียนรู้ต่อการพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมี
 วิจารณ์ญาณ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการ
 สอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ธีรภัทร์ นิตยกุลเศรษฐ์. (2563). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ประเด็น
 สำคัญทางประวัติศาสตร์ไทย กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษา
 ปีที่ 6 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
 มหาสารคาม.

- นวกัทร ตระกูลพร. (2558). การพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะการแสวงหาความรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem – Based Learning) ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคกลุ่มสืบสวนสอบสวน(Group Investigation). สืบค้นจาก <http://ednet.kku.ac.th/edjournal/>.
- น้ำลิน เทียมแก้ว. (2561). การศึกษาความพึงพอใจต่อคุณภาพการให้บริการ สำนักวิทยบริการ.
- นิภาพรรณ พิศออน. (2550). การพัฒนาแผนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้รูปแบบซิปปา และเทคนิคแบบ Jigsaw วิชาทักษะภาษาไทยเพื่ออาชีพ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง. เพื่อ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เนตรนพิศ คำอ่อนสา. (2563). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชีววิทยาและการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดการเรียนรู้ปัญหาเป็นฐาน. ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เนาวนิตย์ สงคราม. (2556). การสร้างนวัตกรรมเปลี่ยนผู้เรียนให้เป็นสร้างนวัตกรรมจากงานวิจัยสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประณมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) วิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- ประณมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปริญานุช มานูจำ. (2560). ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเชื่อมโยงกับแนวคิดของสะเต็มศึกษาต่อการคิดไตร่ตรอง. Proceedings of AMM 2017 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, EDM-22- 1-15.
- พงศธร มหาวิจิตร. (2562). การประยุกต์ใช้แนวคิดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับการเรียนรู้แบบเชิงรุกในรายวิชาการประถมศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะ การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 42 (2), 73-90.

- พรชัย ผาดไธสง. (2560). กระบวนการพัฒนาหลักสูตร. นครราชสีมา: โฟโต้บุ๊กคอตเน็ต.
- พรทิพย์ แข็งขัน และคณะ. (2553). คู่มือฝึกอบรมภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรรณิการ์ สมัคร. (2557). การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนแบบ SQ3R. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พระมงคลธรรมวิธานและคณะ. (2560). ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา.
- พระมหาศราวุธ ผุยเถิง. (2565). การพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการคิดวิเคราะห์ ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับผังกราฟิก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น).
- พระมหาสายัณห์ เปมสีโล. (2564). หลักสูตรและวิทยาการจัดการเรียนรู้. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย.
- พิกุลทอง นักทำนา. (2565). การพัฒนาแบบทดสอบการอ่านและการสะกดคำภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายที่มีความเสี่ยงบกพร่องด้านการอ่าน: การศึกษานำร่อง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เพ็ญวิษา วัฒนปรีชานนท์. (2561). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามหลักการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์และแนวคิดการเรียนรู้แบบสืบสอบเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาปริญญาบัณฑิต. ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพศาล สุวรรณน้อย. (2558). การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน. ในเอกสารประกอบการบรรยายโครงการพัฒนาการเรียนการสอน. สืบค้นจาก <http://ph.kku.ac.th/thai/images/file/km/pbl-he-58-1.pdf>.

ภัทรานี เวียงนาค. (2562). การจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีสตาร์ท (START) เพื่อพัฒนา ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ภัทราวดี มากมี. (2554). การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based Learning).

วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย.

มหาวิทยาลัยมหาสารคามประจำปีการศึกษา 2560 มหาสารคาม: สำนักวิทยบริการมหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์. (2554). รวมบทความ PBL ฉบับพิเศษ: การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน. นครศรีธรรมราช.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2564). เอกสารการสอนชุดวิชา การอ่านภาษาไทยเพื่อการคิดวิเคราะห์. นนทบุรี: สำนักพิมพ์ มสธ.

ยามิละห์ โต๊ะแมม. (2562). การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน รายวิชาการบูรณาการศาสตร์อิสลาม.

ยุพาวดี มหาหงส์. (2557). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับหมวกความคิด 6 ใบ เพื่อ ส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่5. กศ.ม สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ยุภารัตน์ พิษสิงห์. (2564). การพัฒนาทักษะการคิดเชิงคำนวณโดยใช้การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ แบบใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับเครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

รวีวรรณ วงค์เดชาพันธ์ (2563). การพัฒนาและการเขียนคะแนนหลังเรียนการเรียนรู้สังคมศึกษา. วิทยาลัยสงฆ์พิจิตร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

รักษณาลี สนวนพลู. (2561). การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นทักษะกระบวนการทำงานในรายวิชาการงานอาชีพ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตร การสอน และเทคโนโลยีการเรียนรู้ (หลักสูตรและการสอน). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- รัตนารณณ์ ทับทิมจันทร์. (2565). การสร้างแบบฝึกทักษะโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ5R เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่าน อย่างมีวิจารณ์ญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์เสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาลัทธิสุตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- รุ่งทิพย์พร เสน่หา. (2566). การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อพัฒนาทักษะการคิดเชิงคำนวณของนักศึกษาอาชีวศึกษา เรื่อง การเคลื่อนที่ในแนวเส้นตรง. การค้นคว้าอิสระเสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาลัทธิสุตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วรรณละออ ตังสุข. (2565). การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อพัฒนาการคิดอย่างเป็นระบบ เรื่อง การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์เสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาลัทธิสุตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วรรณัญ โปธิ์ศิริ. (2563). การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณจากสื่อออนไลน์โดยใช้ วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วัชรพล วิบูลยศริน. 2561. วิธีวิทยาการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัชรรา เล่าเรียนดีและคณะ. (2560). กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อพัฒนาการคิดและยกระดับคุณภาพการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 (พิมพ์ครั้งที่12). นครปฐม : เพชรเกษมพรินต์ติ้งกรุ๊ป.
- วิจิตรา สามาอาพัฒ. (2563). การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณจากสื่อออนไลน์โดยใช้เทคนิคการสอนแบบ KWLH-Plus. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสุตรและวิธีสอน, บัณฑิตวิทยาลัย.

วิภาวัญย์ สารทรัพย์. (2559) การศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิควิธีการคิดแบบหมวก 6 ใบ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

วิริยา วิริยารัมภะ. (2551). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนโดยใช้เทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ และวิธีสอนแบบปกติ.
นครปฐม : สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ศิตา เขี่ยมขันติถาวร, จรีลักษณ์ รัตนาพันธ์. (2567). การศึกษาข้อผิดพลาดการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต แขนงหลักสูตรและการสอน เอกภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ศิริพร ทานะเวช. (2564). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง ความน่าจะเป็น ระหว่างการจัดการเรียนรู้เทคนิค KWDL กับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ. (ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).

ศุภลักษณ์ ทองเงิน. (2560). การออกแบบและการจัดการเรียนรู้. อุดรธานี: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

สมบัติ จำปาเงิน. (2557). กลเม็ดการอ่านให้เก่ง. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สถาพรบุ๊คส์.

สมบูรณ์ สุขสำราญ. (2561). การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ผ่านการอ่าน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมาคมครูภาษาไทยแห่งประเทศไทย. (2563). แนวทางการออกข้อสอบวัดผลภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา.

สรวงพร กุศลส่ง. (2562). การพัฒนารูปแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ แบบบูรณาการแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา การเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน และระบบพี่เลี้ยง สำหรับนักศึกษาครู สาขาการศึกษาปฐมวัย. วารสารราชภัฏเพชรบูรณ์สาร, 21(1), 63-78.

- สันติศักดิ์ ทองสร้อย และ พิณพนธ์ คงวิจิตร. (2565). การพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมี
 วิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้เทคนิคการรู้ซูล ร่วมกับการใช้คำถาม
 พัฒนาการคิดขั้นสูง. วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ปีที่ 5 ฉบับที่ 2
 (เมษายน – มิถุนายน 2565), 316.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน. กรุงเทพฯ:
 ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). แผนพัฒนาฉบับที่ 12:
 ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ. กรุงเทพฯ: สหมิตรพรินติ้ง.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2548). แนวทางจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ:
 โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). กรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษาในช่วงแผนพัฒนา
 เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษา
 แห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2549). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถ ของ
 เด็กในการอ่าน คิด วิเคราะห์ เขียน และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยเน้นผู้เรียนเป็น
 สำคัญ. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2548). การใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานตามทัศนะของ
 ครูผู้สอน. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- สุพิชฌาย์ นพวงศ์ ณ อยุธยา. (2563). กลวิธีการดัดแปลงนวนิยาย “บ่วงเสน่หา” ของกันยามาสู่บท
 ละครโทรทัศน์ “เกมเสน่หา”. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
 มหาสารคาม.
- สุรีย์ แซ่ท้าว. (2562). การสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำที่สะกดด้วยแม่กน แม่กด แม่กบ
 โดยใช้เพลง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง โรงเรียน
 บ้านมนตรวิทย์ .วารสารพินเนศวร์สาร ปีที่ 17 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม - มิถุนายน 2564, 128 -
 129.

- สุวิทย์ มูลคำ และคณะ. (2551). การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิด. พิมพ์ครั้งที่ 3. อารมณ์ ใจเที่ยง. (2553). หลักการสอน. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: โอ. เอส. พริ้นติ้ง เฮ้าส์.
- อารมณ์ ใจเที่ยง. (2553). หลักการสอน. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- อุษาวดี ชุกกลิ่นหอม และสมพร ร่วมสุข. (2562). การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมี
 วิจารณ์ญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ
 SQ5R. วารสารสังคมศาสตร์วิจัย ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2562), 308-309.
- อุษาวดี ชุกกลิ่นหอม. (2560). การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณของ นักเรียน
 มัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ5R. วิทยานิพนธ์ ปริญญา
 ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
 ศิลปากร.
- เอกรินทร์ สีมหาศาล. (2552). กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา. แนวคิดสู่ปฏิบัติ. กรุงเทพฯ:
 เอมอร เนียมน้อย. (2551). พัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณด้วยเทคนิค SQ3R. กรุงเทพฯ:
 สุวีริยาสาส์.
- อรมนัส วงศ์ไทย. (2562). การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อพัฒนาทักษะการคิดอย่างมี
 วิจารณ์ญาณและการแก้ปัญหา เรื่อง ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา
 ปีที่ 5. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยธนเว
 ศวร.
- มัณฑุส เลานอก. (2565). การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน วิชาสังคมศึกษา เพื่อส่งเสริม
 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์
 การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
 มหาสารคาม.
- สุพรทิพย์ ยมศรีเคน. (2565). การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการ
 เรียนรายวิชาเทคโนโลยี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ปริญญาศึกษาศาสตร
 มหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและนวัตกรรมการสอน คณะครุศาสตร์
 อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

วรรณละออ ตังสุข. (2565). การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อพัฒนาการคิดอย่างเป็นระบบ เรื่อง การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยธนเรศวร.

เกษมสันต์ พุ่มลำภู. (2563). การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ในรายวิชาประวัติศาสตร์ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการคิดวิเคราะห์ของ นักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5. ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและ นวัตกรรมการสอน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

Good, Carter V. (1973). *The Dictionary of Education*. 3 ed. New York : McGraw Hill Book Company.

Hung, W., Jonassen, D. H., & Liu, R. (2008). *Problem-Based Learning Handbook of Research on Educational Communications and Technology*. New York: Lawrence Erlbaum Associates.

OECD. (2019). *PISA 2018 Assessment and Analytical Framework*.

Simamora, R. E. , Sidabutar, D. R. , & Surya, E. (2017). Improving Learning Activity and Student Problem Solving Skill through Problem Based Learning (PBL) in Junior High School. *International Journal of Sciences: Basic and Applied Research*, 33, 321 - 331.

Wallace, M., & Wray, A. (2011). *Critical Reading and Writing for Postgraduates*. 3 rd ed. London: SAGE.

ภาคผนวก

มหามกุฏราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการประเมินและตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่

1. พระจักรพัชร์ จุกกภทโท, ดร. (หิรัญคำ)

ตำแหน่ง : หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษา

สถานที่ทำงาน : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

2. พระมหาจรรุวัฒน์ จิรวุฑโฒ

ตำแหน่ง : ประธานหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย

สถานที่ทำงาน : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์

กาฬสินธุ์

3. นายอานันท์ กรมน้อย

ตำแหน่ง : อาจารย์ประจำสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ

สถานที่ทำงาน : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

4. ดร.บัญชา ธรรมบุตร

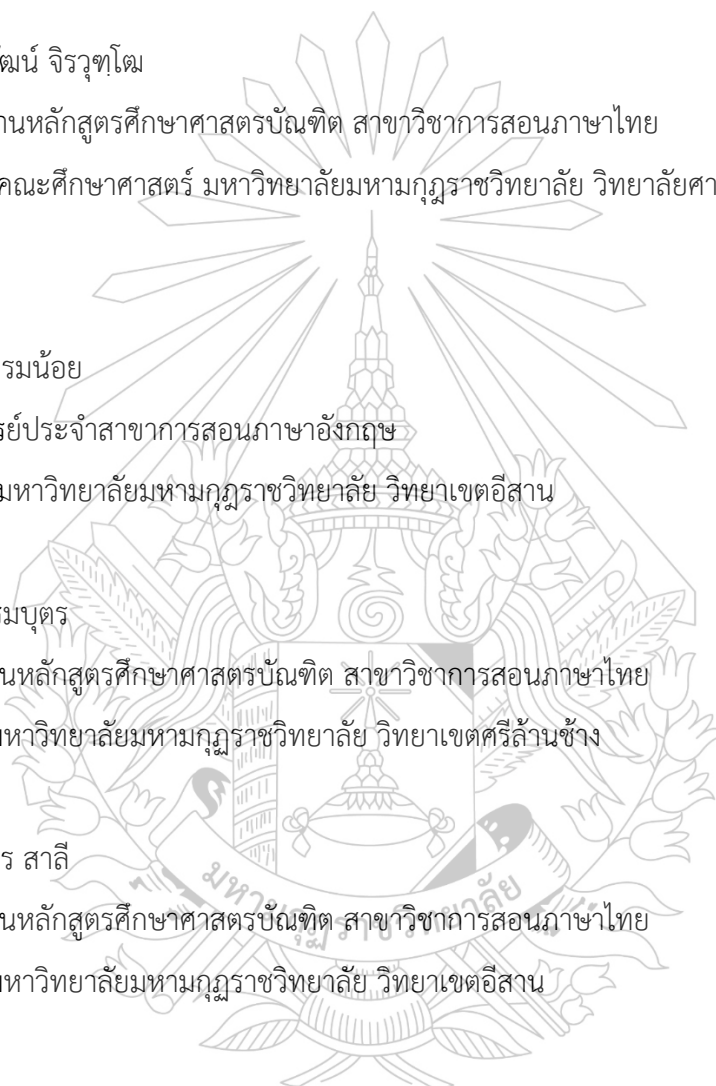
ตำแหน่ง : ประธานหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย

สถานที่ทำงาน : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

5. นางสาวพัชรพร สาลี

ตำแหน่ง : ประธานหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย

สถานที่ทำงาน : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ

มหามกุฏราชวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โทร. ๐๔๓ ๒๔๑๘๕๕

ที่ อว ๗๙๑๔/๖๐๔๐๙

วันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตเป็นผู้ใช้ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน พระจักรพัชร จุกภทโท, ดร. (ทริณคำ)

ด้วย นางสาวเทพธิดา ประดิษฐ์ผล เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๖๒๐๔๔๐๑๓๒๐๑๐ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย รุ่นที่ ๓/๒๕๖๖ กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑” ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยก่อนที่จะนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการศึกษาต่อไป

ในกรณี เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์เป็น อย่างดี จึงใคร่ขออนุญาตเป็นผู้ใช้ยวชาญในการตรวจสอบและพิจารณาเครื่องมือวิจัยของนักศึกษา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีเช่นเคย ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณา

(พระสุวิจิตรธรรม, ผศ.ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

มหาวิทยาลัย

พระจักรพัชร จุกภทโท

พระจักรพัชร

(พระจักรพัชร จุกภทโท, ดร.)

หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษา

๒ ก.ย. ๖๘

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โทร. ๐๔๓ ๒๔๑๘๕๕

ที่ อว ๗๙๑๔/ว๐๔๐๙ วันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เจริญพร ดร.บัญชา ธรรมบุตร

ด้วย นางสาวเทพธิดา ประดิษฐ์ผล เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๖๒๐๔๔๐๑๓๒๐๑๐ นักศึกษา
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย รุ่นที่ ๓/๒๕๖๖ กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
“การพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐาน
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ขอนแก่น เขต ๑” ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือ
การวิจัยก่อนที่จะนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการศึกษาต่อไป

ในการนี้ เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์เป็น อย่างดี จึงใคร่ขอ
ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบและพิจารณาเครื่องมือวิจัยของนักศึกษา และหวังเป็นอย่างยิ่ง
ว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีเช่นเคย ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณา

(พระสุวิจิตรธรรม, ผศ.ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

-ยื่นขอในความอนุเคราะห์
ตรวจสอบเครื่องมือในการทำ
วิทยานิพนธ์ต่อไป

2 ไร่
(นายมีสุข ธรรมบุตร)
๕ กันยายน ๒๕๖๘

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โทร. ๐๔๓ ๒๔๑๘๕๙

ที่ อว ๗๙๑๔/ว๐๔๐๙

วันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เจริญพร นายอนันต์ กรมน้อย

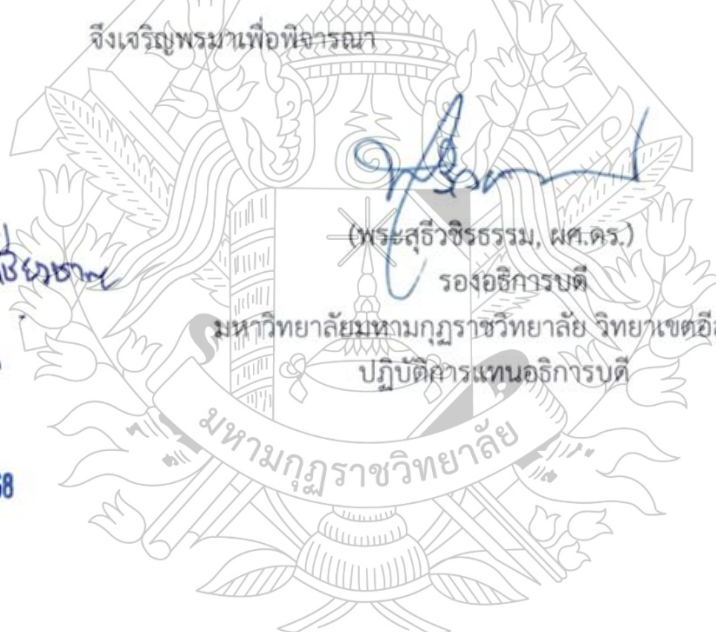
ด้วย นางสาวเทพธิดา ประดิษฐ์ผล เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๖๒๐๔๔๐๑๓๒๐๑๐ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย รุ่นที่ ๓/๒๕๖๖ กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑” ซึ่งในกรศึกษาครั้งนี้จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยก่อนที่จะนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการศึกษาต่อไป

ในการนี้ เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์เป็น อย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบและพิจารณาเครื่องมือวิจัยของนักศึกษา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีเช่นเคย ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณา

๓๐๖ วิเบศร์ พิธีกร
วิเบศร์

29 ส.ค. 2568

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โทร. ๐๔๓ ๒๔๑๘๕๕

ที่ อว ๗๙๑๔/๑๔๐๙

วันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุมัติคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน พระมหาจตุวัฒน์ จีรุตโธ (สุพิบาล)

ด้วย นางสาวเทพธิดา ประดิษฐ์ผล เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๖๒๐๔๔๐๓๓๒๐๑๐ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย รุ่นที่ ๓/๒๕๖๖ กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑” ซึ่งในกรศึกษาครั้งนี้จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยก่อนที่จะนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการศึกษาต่อไป

ในการนี้ เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์เป็น อย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบและพิจารณาเครื่องมือวิจัยของนักศึกษา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีเช่นเคย ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณา

(พระสุธีวัชรธรรม, ผศ.ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ทอ. ๑๗ โคม

๒๓ ส.ค. ๖๘

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โทร. ๐๔๓ ๒๔๑๘๕๙

ที่ อว ๗๔๑๔/๑๐๔๐๙

วันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เจริญพร นางสาวพัชรพร สาลี

ด้วย นางสาวเทพธิดา ประดิษฐ์ผล เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๖๒๐๕๔๐๑๓๒๐๑๐ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย รุ่นที่ ๓/๒๕๖๖ กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาความสามารถการอ่านอวยงมีวิจารณ์ญาณ โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑” ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยก่อนที่จะนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการศึกษาคือไป

ในกรณี เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์เป็น อย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบและพิจารณาเครื่องมือวิจัยของนักศึกษา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีเช่นเคย ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณา

(พระสุธีจิวธรรม, ผศ.ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

ต่อม รม เวิน ผู้เชี่ยวชาญ

(นางสาวพัชรพร สาลี)

แบบตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องจุดประสงค์การเรียนรู้

กับการจัดการเรียนการเรียนรู้ และการวัดผลการประเมินผล

(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

แผนที่ 1 - 6

ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐาน

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

คำชี้แจง

เพื่อให้แบบประเมินดังกล่าว ได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญถึงความสอดคล้องของข้อคำถามกับรายการประเมินเพื่อให้ทราบว่า “ข้อคำถามที่ตั้งมีเนื้อหาสอดคล้องกับรายการสำรวจหรือไม่” จึงใคร่ขอความกรุณาท่านโปรดพิจารณาข้อคำถามในแบบสอบถามข้างล่าง แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง 5, 4, 3, 2, และ 1 โดย

ระดับ 5 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เหมาะสมในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เหมาะสมในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เหมาะสมในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เหมาะสมในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

ขณะเดียวกัน ใคร่ขอความกรุณาท่านโปรดให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงในข้อที่ยังมีความสอดคล้อง/เหมาะสมน้อย ว่าควรปรับปรุงแก้ไขเป็นอย่างไร

ผู้วิจัย

(เทพธิดา ประดิษฐ์ผล)

ข้อ	รายการประเมิน	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					ข้อเสนอแนะเพื่อ การปรับปรุง
		5	4	3	2	1	
1	หัวแผนการจัดการเรียนรู้						
	1.1 มีรายละเอียดครบถ้วน						
	1.2 ระบุสาระสำคัญและความมุ่งหมายของบทเรียนชัดเจน						
	1.3 มีการจัดลำดับองค์ประกอบเป็นระบบ อ่านง่าย และ ตรวจสอบได้สะดวก						
2	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด						
	2.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้						
	2.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้						
	2.3 สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล						
3	จุดประสงค์การเรียนรู้						
	3.1 มีองค์ประกอบครบ 3 ด้านคือ ด้านความรู้ ด้านทักษะ กระบวนการ และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์						
	3.2 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้						
	3.3 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้						
	3.4 สอดคล้องกับการเรียนรู้และประเมินผล						
4	เนื้อหา/สาระการเรียนรู้						
	4.1 ความเหมาะสมของเนื้อหากับมาตรฐานและตัวชี้วัด						
	4.2 ความชัดเจนและถูกต้องของสาระการเรียนรู้						
	4.3 ความเชื่อมโยงของเนื้อหากับชีวิตประจำวันและการนำไปใช้						
5	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด						
	5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้						
	5.2 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้						
	5.3 สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล						
6	เนื้อหา/สาระการเรียนรู้						
	6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้						
	6.2 สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด						
	6.3 สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล						
7	กระบวนการจัดการเรียนรู้						
	7.1 สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคหมวก 6 ใบ						

ข้อ	รายการประเมิน	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					ข้อเสนอแนะเพื่อ การปรับปรุง
		5	4	3	2	1	
	7.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้						
	7.3 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้						
	7.4 สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล						
8	ชิ้นงาน/ภาระงาน						
	8.1 ความเหมาะสมของชิ้นงาน/ภาระงานกับจุดประสงค์การเรียนรู้						
	8.2 ความท้าทายและส่งเสริมการคิดวิเคราะห์/สร้างสรรค์ของผู้เรียน						
	8.3 ความเหมาะสมกับเวลาและระดับความสามารถของผู้เรียน						
9	สื่อ/วัสดุ/อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้						
	9.1 ความเหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้						
	9.2 ความหลากหลายและเอื้อต่อการมีส่วนร่วมของผู้เรียน						
	9.3 ความพร้อมใช้งานและความเป็นไปได้จริงในการจัดการเรียนรู้						
10	การวัดและการประเมินผล						
	10.1 ความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้						
	10.2 ความหลากหลายของวิธีการประเมิน						
	10.3 ความเป็นธรรมและสะท้อนศักยภาพผู้เรียนได้แท้จริง						

ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมและความสอดคล้องจุดประสงค์การเรียนรู้กับการจัดการเรียนรู้
และการวัดผลการประเมินผล
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					รวม	ค่าเฉลี่ย	ผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	5	4	5	4	5	23	4.60	มากที่สุด
2	4	5	4	5	5	23	4.60	มากที่สุด
3	5	4	5	5	5	24	4.80	มากที่สุด
4	5	5	5	5	5	25	5.00	มากที่สุด
5	5	4	4	4	5	22	4.40	มาก
6	5	5	5	5	4	24	4.80	มากที่สุด
7	5	4	4	4	4	21	4.20	มาก
8	5	5	5	5	5	25	5.00	มากที่สุด
9	5	5	5	4	5	24	4.80	มากที่สุด
10	4	5	4	5	5	23	4.60	มากที่สุด
11	5	5	5	5	5	25	5.00	มากที่สุด
12	4	5	5	5	5	24	4.80	มากที่สุด
13	5	5	4	4	5	23	4.60	มากที่สุด
14	5	5	4	5	5	24	4.80	มากที่สุด
15	5	4	5	5	5	24	4.80	มากที่สุด
16	4	4	4	5	5	22	4.40	มาก
17	5	5	5	5	5	25	5.00	มากที่สุด
18	5	5	5	5	5	25	5.00	มากที่สุด
19	5	5	5	5	5	25	5.00	มากที่สุด
20	5	5	5	5	5	25	5.00	มากที่สุด
21	4	4	4	4	5	21	4.20	มาก
22	4	5	5	4	4	22	4.40	มาก
23	5	4	5	5	4	23	4.60	มากที่สุด
รวม							4.71	มากที่สุด

ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมและความสอดคล้องจุดประสงค์การเรียนรู้กับการจัดการเรียนรู้
และการวัดผลการประเมินผล
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					รวม	ค่าเฉลี่ย	ผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	4	4	5	4	5	22	4.40	มาก
2	5	5	4	5	5	24	4.80	มากที่สุด
3	5	4	5	4	4	22	4.40	มาก
4	4	5	4	4	5	22	4.40	มาก
5	5	4	4	4	5	22	4.40	มาก
6	5	5	5	5	4	24	4.80	มากที่สุด
7	5	4	4	4	4	21	4.20	มาก
8	5	5	4	5	5	24	4.80	มากที่สุด
9	5	4	5	4	5	23	4.60	มากที่สุด
10	4	5	4	5	4	22	4.40	มาก
11	5	4	5	5	5	24	4.80	มากที่สุด
12	4	5	4	4	5	22	4.40	มาก
13	4	5	4	4	4	21	4.20	มาก
14	5	5	4	5	4	23	4.60	มากที่สุด
15	5	4	5	5	4	23	4.60	มากที่สุด
16	4	4	4	5	4	21	4.20	มาก
17	5	4	4	5	5	23	4.60	มากที่สุด
18	5	5	5	5	5	25	5.00	มากที่สุด
19	5	5	5	4	4	23	4.60	มากที่สุด
20	4	5	5	5	5	24	4.80	มากที่สุด
21	4	4	4	4	5	21	4.20	มาก
22	4	5	4	4	4	21	4.20	มาก
23	5	4	5	5	4	23	4.60	มากที่สุด
รวม							4.52	มากที่สุด

ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมและความสอดคล้องจุดประสงค์การเรียนรู้กับการจัดการเรียนรู้
และการวัดผลการประเมินผล
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					รวม	ค่าเฉลี่ย	ผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	5	5	4	5	4	23	4.60	มากที่สุด
2	4	5	4	5	5	23	4.60	มากที่สุด
3	5	4	5	5	5	24	4.80	มากที่สุด
4	5	5	5	5	5	25	5.00	มากที่สุด
5	4	4	5	5	5	23	4.60	มากที่สุด
6	5	5	5	5	4	24	4.80	มากที่สุด
7	4	5	4	5	4	22	4.40	มาก
8	5	5	5	5	5	25	5.00	มากที่สุด
9	5	5	5	4	5	24	4.80	มากที่สุด
10	5	5	5	4	5	24	4.80	มากที่สุด
11	5	5	5	5	5	25	5.00	มากที่สุด
12	5	5	5	4	5	24	4.80	มากที่สุด
13	5	4	5	4	5	23	4.60	มากที่สุด
14	5	5	4	5	4	23	4.60	มากที่สุด
15	5	4	5	5	5	24	4.80	มากที่สุด
16	4	4	4	5	5	22	4.40	มาก
17	4	5	4	4	5	22	4.40	มาก
18	5	4	5	5	5	24	4.80	มากที่สุด
19	4	4	5	5	4	22	4.40	มาก
20	5	5	5	4	5	24	4.80	มากที่สุด
21	4	4	4	4	5	21	4.20	มาก
22	4	4	5	4	5	22	4.40	มาก
23	5	4	5	4	4	22	4.40	มาก
รวม							4.65	มากที่สุด

ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมและความสอดคล้องจุดประสงค์การเรียนรู้กับการจัดการเรียนรู้
และการวัดผลการประเมินผล
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					รวม	ค่าเฉลี่ย	ผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	5	5	5	5	5	25	5.00	มากที่สุด
2	5	5	5	5	5	25	5.00	มากที่สุด
3	5	4	5	5	5	24	4.80	มากที่สุด
4	4	5	5	4	5	23	4.60	มากที่สุด
5	5	4	5	5	5	24	4.80	มากที่สุด
6	5	5	4	4	4	22	4.40	มาก
7	4	4	4	5	4	21	4.20	มาก
8	4	5	4	5	4	22	4.40	มาก
9	5	4	5	4	4	22	4.40	มาก
10	5	5	5	4	5	24	4.80	มากที่สุด
11	5	5	5	5	5	25	5.00	มากที่สุด
12	4	4	5	4	5	22	4.40	มาก
13	5	4	4	4	5	22	4.40	มาก
14	5	5	4	5	4	23	4.60	มากที่สุด
15	5	5	4	5	4	23	4.60	มากที่สุด
16	5	4	5	5	5	24	4.80	มากที่สุด
17	4	5	4	4	5	22	4.40	มาก
18	5	4	4	5	4	22	4.40	มาก
19	4	5	5	5	4	23	4.60	มากที่สุด
20	5	4	5	4	5	23	4.60	มากที่สุด
21	5	4	4	4	5	22	4.40	มาก
22	4	5	5	5	5	24	4.80	มากที่สุด
23	5	5	5	5	5	25	5.00	มากที่สุด
รวม							4.63	มากที่สุด

ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมและความสอดคล้องจุดประสงค์การเรียนรู้กับการจัดการเรียนรู้
และการวัดผลการประเมินผล
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					รวม	ค่าเฉลี่ย	ผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	5	4	5	4	4	22	4.40	มาก
2	5	4	4	5	4	22	4.40	มาก
3	5	4	5	5	5	24	4.80	มากที่สุด
4	4	5	5	4	5	23	4.60	มากที่สุด
5	5	5	5	5	5	25	5.00	มากที่สุด
6	5	5	5	5	4	24	4.80	มากที่สุด
7	5	5	5	5	4	24	4.80	มากที่สุด
8	5	5	4	5	4	23	4.60	มากที่สุด
9	5	4	5	5	4	23	4.60	มากที่สุด
10	5	5	5	4	5	24	4.80	มากที่สุด
11	5	5	5	5	5	25	5.00	มากที่สุด
12	4	5	5	5	5	24	4.80	มากที่สุด
13	5	4	5	5	5	24	4.80	มากที่สุด
14	5	5	5	5	4	24	4.80	มากที่สุด
15	5	5	5	5	4	24	4.80	มากที่สุด
16	5	4	5	5	5	24	4.80	มากที่สุด
17	4	5	4	4	5	22	4.40	มาก
18	5	5	4	5	4	23	4.60	มากที่สุด
19	4	5	5	5	4	23	4.60	มากที่สุด
20	5	4	5	5	5	24	4.80	มากที่สุด
21	5	4	5	4	4	22	4.40	มาก
22	5	5	5	4	5	24	4.80	มากที่สุด
23	5	4	5	5	4	23	4.60	มากที่สุด
รวม							4.70	มากที่สุด

ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมและความสอดคล้องจุดประสงค์การเรียนรู้กับการจัดการเรียนรู้
และการวัดผลการประเมินผล
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					รวม	ค่าเฉลี่ย	ผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	5	4	5	4	4	22	4.40	มาก
2	5	4	5	5	4	23	4.60	มากที่สุด
3	4	4	4	5	5	22	4.40	มาก
4	4	5	4	4	5	22	4.40	มาก
5	5	5	5	5	5	25	5.00	มากที่สุด
6	5	4	5	4	4	22	4.40	มาก
7	4	5	5	5	4	23	4.60	มากที่สุด
8	5	5	4	5	4	23	4.60	มากที่สุด
9	5	4	5	5	4	23	4.60	มากที่สุด
10	5	4	4	4	5	22	4.40	มาก
11	5	5	5	5	5	25	5.00	มากที่สุด
12	4	5	4	4	5	22	4.40	มาก
13	5	4	5	5	5	24	4.80	มากที่สุด
14	5	4	5	5	4	23	4.60	มากที่สุด
15	5	5	5	4	4	23	4.60	มากที่สุด
16	5	4	4	5	5	23	4.60	มากที่สุด
17	4	4	4	5	5	22	4.40	มาก
18	5	5	4	5	4	23	4.60	มากที่สุด
19	4	5	5	4	4	22	4.40	มาก
20	4	4	5	4	5	22	4.40	มาก
21	5	4	5	4	4	22	4.40	มาก
22	5	5	5	4	5	24	4.80	มากที่สุด
23	4	4	5	4	4	21	4.20	มาก
รวม							4.55	มากที่สุด

แบบตรวจสอบความสอดคล้องของข้อทดสอบกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้
แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
(Index of Item - Objective Congruence: IOC)

สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง

ในการทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

ผู้วิจัยได้สร้าง “แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐาน”

โดยแบบทดสอบดังกล่าว มีวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ผู้วิจัยได้สร้างเป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

จึงใคร่ขอความกรุณาท่านโปรดพิจารณาข้อทดสอบในแบบทดสอบข้างล่าง แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง +1 หรือ 0 หรือ -1 โดย

+ 1 หมายถึง ข้อทดสอบมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้

0 หมายถึง ไม่แน่ใจในความสอดคล้องของข้อทดสอบกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้

-1 หมายถึง ข้อทดสอบไม่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้

ขณะเดียวกัน ใคร่ขอความกรุณาท่านโปรดให้ข้อเสนอแนะในข้อทดสอบที่เห็นว่าไม่เหมาะสมว่าควรปรับปรุงแก้ไขเป็นอย่างไร

ผู้วิจัย

(นางสาวเทพธิดา ประดิษฐ์ผล)

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อทดสอบ	ความเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ เพื่อการ ปรับปรุง แก้ไข
		+1	0	- 1	
เรื่องการอ่านโฆษณาอย่างมีวิจารณญาณ					
1. สามารถอธิบายการอ่านโฆษณาอย่างมีวิจารณญาณได้ (K)	1) “การอ่านโฆษณาอย่างมีวิจารณญาณ” หมายถึงข้อใด (ด้านความรู้ความจำ) ก. การอ่านโฆษณาเพื่อจดจำเนื้อหาได้ทั้งหมด ข. การอ่านโฆษณาโดยใช้เหตุผลวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือและเจตนา ค. การอ่านโฆษณาเพื่อหาข้อผิดพลาดของผู้เขียน ง. การอ่านโฆษณาเพื่อซื้อตามคำโฆษณาโดยไม่ตั้งคำถาม				
	2) ข้อใดแสดงถึงจุดประสงค์สำคัญของการอ่านโฆษณาอย่างมีวิจารณญาณ (ความเข้าใจ) ก. เพื่อให้เข้าใจเนื้อหาที่ผู้โฆษณาต้องการสื่อเท่านั้น ข. เพื่อช่วยให้ตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าอย่างมีเหตุผล ค. เพื่อทำให้เชื่อในสิ่งที่โฆษณากล่าวไว้ทั้งหมด ง. เพื่อจดจำสโลแกนของโฆษณาได้แม่นยำ				
สามารถแยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากโฆษณาได้ (P)	3) ข้อใดเป็น “ข้อเท็จจริง” ที่มีปรากฏในข้อความโฆษณา (ความเข้าใจ) ก. สบู่ยี่ห้อนี้ผลิตจากวัตถุดิบนำเข้ามาจากประเทศฝรั่งเศส ข. สบู่ยี่ห้อนี้ดีที่สุดในโลก ค. สบู่ยี่ห้อนี้หอมกว่าทุกยี่ห้อ ง. สบู่ยี่ห้อนี้ทำให้คุณดูดีขึ้นแน่นอน				
	4) ข้อใดเป็น “ข้อคิดเห็น” ในข้อความโฆษณา (ความเข้าใจ) ก. โทรศัพท์รุ่นนี้ใช้แบตเตอรี่ความจุ 5,000 mAh ข. โทรศัพท์รุ่นนี้ผลิตโดยบริษัทชื่อดังระดับโลก ค. โทรศัพท์รุ่นนี้สวยที่สุดในตอนนี้ ง. โทรศัพท์รุ่นนี้มีระบบกล้องหลัง 3 ตัว				

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อทดสอบ	ความเห็น ของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ เพื่อการ ปรับปรุง แก้ไข
		+1	0	- 1	
	<p>5) หากนักเรียนพบข้อความโฆษณาว่า “ดื่มแล้วผิวขาวภายใน 7 วัน” ควรใช้วิธีใดในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (ด้านวิเคราะห์)</p> <p>ก. เชื่อทันทีเพราะเห็นในโทรทัศน์</p> <p>ข. ตรวจสอบข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งอื่นและผู้เชี่ยวชาญ</p> <p>ค. ลองซื้อใช้ก่อนแล้วค่อยตัดสินใจ</p> <p>ง. แשרต่อให้เพื่อนทันทีเพื่อให้รู้ข่าว</p>				
ตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านโฆษณาอย่างมีวิจารณญาณได้ (A)	<p>6) เหตุใดเราจึงควรอ่านโฆษณาอย่างมีวิจารณญาณ (ด้านการนำไปใช้)</p> <p>ก. เพื่อไม่เสียเวลาอ่านเนื้อหาที่ไม่จำเป็น</p> <p>ข. เพื่อเข้าใจเทคนิคการใช้ภาษาของผู้โฆษณา</p> <p>ค. เพื่อป้องกันการหลงเชื่อข้อมูลเกินจริงและตัดสินใจอย่างมีเหตุผล</p> <p>ง. เพื่อให้โฆษณาได้รับความนิยมมากขึ้น</p>				
	<p>7) เมื่อนักเรียนพบโฆษณาที่กล่าวว่า “กินแล้วลดน้ำหนักได้ภายใน 3 วัน” นักเรียนควรทำอะไร (ด้านการนำไปใช้)</p> <p>ก. เชื่อทันทีเพราะเห็นผลไว</p> <p>ข. บอกต่อเพื่อนให้ลองใช้</p> <p>ค. ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญและตรวจสอบข้อมูลจากแหล่งอื่น</p> <p>ง. ไม่สนใจและเลื่อนผ่านไปโดยไม่คิด</p>				
เรื่องการอ่านเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ					
สามารถอธิบายโครงเรื่อง ตัวละคร และแนวคิดหลักของเรื่องสั้นได้ (K)	<p>8) แนวคิดหลักของเรื่องสั้นหมายถึงข้อใด (ความเข้าใจ)</p> <p>ก. เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง</p> <p>ข. ลักษณะนิสัยของตัวละครเอก</p> <p>ค. ฉากที่เกิดเหตุในเรื่อง</p> <p>ง. ข้อคิดสำคัญที่ผู้เขียนต้องการสื่อให้ผู้อ่านได้รับ</p>				

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อทดสอบ	ความเห็น ของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ เพื่อการ ปรับปรุง แก้ไข
		+1	0	- 1	
สามารถแยก ข้อเท็จจริงและ ข้อคิดเห็นจาก เรื่องสั้นที่อ่านได้ (P)	9) ข้อใดเป็น “ข้อเท็จจริง” ที่พบได้ในเรื่องสั้น (ด้านวิเคราะห์) ก. เด็กชายมานะเป็นคนเก่งที่สุดในโรงเรียน ข. เด็กชายมานะเป็นแบบอย่างที่ดีของเพื่อน ๆ ค. เด็กชายมานะควรได้รับรางวัลนักเรียนดีเด่น ง. เด็กชายมานะเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2				
	10) . ข้อใดเป็น “ข้อคิดเห็น” จากเรื่องสั้น (ด้านวิเคราะห์) ก. นางเอกอาศัยอยู่ในหมู่บ้านบนภูเขา ข. นางเอกเป็นคนที่มึนงงใจดีและเสียสละ ค. นางเอกทำงานเป็นครูประจำโรงเรียน ง. นางเอกอายุ 25 ปี				
	11) เมื่อนักเรียนอ่านเรื่องสั้นแล้วพบว่า “ตัวละครเอกทำผิดแต่กลับได้รับคำชม” ควรใช้วิธีใดในการอ่านอย่างมี วิจารณญาณ (ด้านวิเคราะห์) ก. ยอมรับตามที่เรื่องเสนอโดยไม่ตั้งคำถาม ข. อ่านเฉพาะส่วนที่ชอบแล้วข้ามส่วนอื่นไป ค. สรุปทันทีว่าผู้เขียนลำเอียง ง. พิจารณาเหตุผลและเจตนาของผู้เขียนว่าต้องการ สื่อสิ่งใด				
ตระหนักถึง ความสำคัญของ การอ่านเรื่องสั้น (A)	12) เหตุใดนักเรียนจึงควรอ่านเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ (ด้านการนำไปใช้) ก. เพื่อให้รู้เรื่องราวและชื่อผู้แต่งเท่านั้น ข. เพื่ออ่านให้จบโดยเร็วที่สุด ค. เพื่อเล่าเรื่องต่อให้ผู้อื่นได้				

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อทดสอบ	ความเห็น ของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ เพื่อการ ปรับปรุง แก้ไข
		+1	0	- 1	
	ง. เพื่อเรียนรู้ข้อคิดและมุมมองชีวิตจากเรื่องสั้นได้ อย่างลึกซึ้ง				
	13) เมื่อนักเรียนอ่านเรื่องสั้นที่มีเนื้อหาชวนให้ทำสิ่งไม่ เหมาะสม ควรปฏิบัติอย่างไร (ด้านการนำไปใช้) ก. ปฏิบัติตามเพราะเป็นเรื่องที่อ่านมาจากหนังสือ ข. เลิกอ่านทันทีโดยไม่คิดวิเคราะห์ ค. แชรต่อให้เพื่อนอ่านโดยไม่พิจารณา ง. วิเคราะห์และเลือกยึดถือเฉพาะสิ่งที่เป็น ประโยชน์				
เรื่องการอ่านวรรณกรรมพื้นบ้านอย่างมีวิจารณ์ญาณ					
สามารถอธิบาย ลักษณะและ สาระสำคัญของ วรรณกรรม พื้นบ้านได้ (K)	14) ข้อใดเป็นองค์ประกอบสำคัญของวรรณกรรมพื้นบ้าน (ด้านความรู้ความจำ) ก. โครงเรื่อง ตัวละคร และแนวคิดหลัก ข. ผู้เขียน ผู้พิมพ์ และผู้อ่าน ค. เพลงประกอบและฉากละคร ง. คำศัพท์ยากและภาษาทางการ				
	15) แนวคิดหลักของวรรณกรรมพื้นบ้านหมายถึงข้อใด (ความ เข้าใจ) ก. ข้อคิดหรือคุณค่าที่ผู้เล่าต้องการสื่อให้ผู้อ่านได้รับ ข. เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบ ค. ชื่อตัวละครและบทสนทนาในเรื่อง ง. คำศัพท์โบราณที่ใช้ในเรื่อง				
สามารถแยก ข้อเท็จจริงและ ข้อคิดเห็นใน วรรณกรรม พื้นบ้านที่อ่านได้ (P)	16) ข้อใดเป็น “ข้อเท็จจริง” ในวรรณกรรมพื้นบ้าน (ด้าน ความเข้าใจ) ก. พระสุธนเป็นคนรูปร่างที่สุดในเมือง ข. พระสุธนเป็นบุคคลที่มีเมตตาและเสียสละ ค. พระสุธนสมควรได้รับรางวัลความกล้าหาญ ง. พระสุธนเป็นโอรสของพระราชาแห่งเมืองอินทร์ ปัตน์				

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อทดสอบ	ความเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ เพื่อการ ปรับปรุง แก้ไข
		+1	0	- 1	
	<p>17) เมื่ออ่านวรรณกรรมพื้นบ้านที่มีเนื้อหาเชื่อมโยงกับความเชื่อทางศาสนา นักเรียนควรใช้วิธีใดในการวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ (ด้านวิเคราะห์)</p> <p>ก. ปฏิเสธเรื่องทั้งหมดเพราะไม่ตรงกับยุคปัจจุบัน</p> <p>ข. วิเคราะห์ความหมายและคุณค่าที่แฝงอยู่ในเรื่องโดยใช้เหตุผล</p> <p>ค. อ่านเฉพาะส่วนที่ตนชอบและละส่วนอื่น</p> <p>ง. ยอมรับทุกอย่างตามที่เรื่องกล่าวโดยไม่ตั้งคำถาม</p>				
	<p>18) หากนักเรียนต้องการเผยแพร่วรรณกรรมพื้นบ้านให้คนรุ่นใหม่เข้าใจง่าย ควรทำอย่างไร (ด้านสร้างสรรค์)</p> <p>ก. เขียนสรุปเป็นคำย่อให้อ่านง่ายโดยไม่เปลี่ยนเนื้อหา</p> <p>ข. ตัดแปลงเป็นการ์ตูนหรือคลิปวิดีโอที่สอดแทรกข้อคิดของเรื่อง</p> <p>ค. ตัดตอนเฉพาะส่วนที่น่าสนใจโดยละข้อคิดท้ายเรื่อง</p> <p>ง. คัดลอกข้อความเดิมทั้งหมดโดยไม่เรียบเรียงใหม่</p>				
มีความมุ่งมั่นในการทำงาน (A)	<p>19) เหตุใดนักเรียนจึงควรอ่านวรรณกรรมพื้นบ้านอย่างมีวิจารณญาณ (ด้านการนำไปใช้)</p> <p>ก. เพื่อเรียนรู้ค่านิยมและบทเรียนจากอดีตอย่างมีเหตุผล</p> <p>ข. เพื่อให้เข้าใจคำศัพท์โบราณเท่านั้น</p> <p>ค. เพื่อจดจำชื่อเรื่องและตัวละครได้มากที่สุด</p> <p>ง. เพื่ออ่านให้จบโดยเร็วที่สุด</p>				
	<p>20) เหตุใดนักเรียนจึงควรอ่านวรรณกรรมพื้นบ้านอย่างมีวิจารณญาณ (ด้านการนำไปใช้)</p> <p>ก. เพื่อจำชื่อเรื่องและตัวละครให้ครบทุกเรื่อง</p> <p>ข. เพื่อเข้าใจความเชื่อและค่านิยมของคนในอดีตและนำข้อคิดไปปรับใช้ในชีวิต</p>				

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อทดสอบ	ความเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ เพื่อการ ปรับปรุง แก้ไข
		+1	0	- 1	
	ค. เพื่ออ่านตามที่ครูกำหนดเท่านั้น ง. เพื่อให้มีความรู้เรื่องประวัติศาสตร์มากขึ้น				
เรื่องการอ่านข่าวสังคมอย่างมีวิจารณญาณ					
สามารถอธิบาย การอ่านข่าวสังคม ได้ (K)	21) “ข่าวสังคม” หมายถึงข้อใด (ด้านความรู้ความจำ) ก. ข่าวที่เกี่ยวข้องกับการเมือง การปกครอง ข. ข่าวที่เสนอเรื่องกีฬาและการแข่งขัน ค. ข่าวที่เสนอเรื่องราวของบุคคล เหตุการณ์ หรือ กิจกรรมในสังคม ง. ข่าวที่เน้นความบันเทิงและศิลปวัฒนธรรม				
	22) การอ่านข่าวสังคมอย่างมีวิจารณญาณหมายถึงข้อใด (ด้านความเข้าใจ) ก. การอ่านข่าวโดยเชื่อทุกอย่างที่สื่อเสนอ ข. การอ่านข่าวเพื่อความบันเทิงและความรู้ทั่วไป ค. การอ่านข่าวเฉพาะหัวข้อที่สนใจเท่านั้น ง. การอ่านข่าวโดยใช้เหตุผล ตรวจสอบข้อเท็จจริง และพิจารณาแหล่งข้อมูล				
สามารถวิเคราะห์ ข่าวสังคมได้ (P)	23) หากนักเรียนพบข่าวเกี่ยวกับ “การจัดกิจกรรมปลูกป่า ของนักเรียนในโรงเรียน” ข้อใดเป็นการเข้าใจเนื้อหาข่าวได้ถูกต้อง (ด้านความเข้าใจ) ก. ข่าวนี้ทำให้เห็นว่าโรงเรียนต้องการสร้างชื่อเสียง เท่านั้น ข. ข่าวนี้สะท้อนให้เห็นถึงความร่วมมือของนักเรียน ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ค. ข่าวนี้ไม่มีประโยชน์ต่อผู้อ่าน ง. ข่าวนี้น่าสนใจเพราะมีภาพสวยงาม				

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อทดสอบ	ความเห็น ของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ เพื่อการ ปรับปรุง แก้ไข
		+1	0	- 1	
	<p>24) เมื่อนักเรียนอ่านข่าวสังคมที่มีข้อมูลขัดแย้งกัน ควรทำอย่างไร (ด้านวิเคราะห์)</p> <p>ก. เชื่อเฉพาะข่าวที่เพื่อนแชร์มา</p> <p>ข. ปลดปล่อยโดยไม่สนใจเนื้อหาข่าว</p> <p>ค. ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของแหล่งข่าวและข้อมูลเพิ่มเติม</p> <p>ง. แสดงความคิดเห็นโดยไม่ต้องตรวจสอบข้อเท็จจริง</p>				
	<p>25) หากข่าวสังคมเรื่อง “การช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วม” มีการเสนอภาพผู้ประสบภัยที่ดูน่าสงสารมาก นักเรียนควรวิเคราะห์ข่าวอย่างไร (ด้านวิเคราะห์)</p> <p>ก. เชื่อทันทีว่าเหตุการณ์รุนแรงมากโดยไม่ต้องตรวจสอบ</p> <p>ข. พิจารณาว่าสื่อใช้ภาพเพื่อกระตุ้นอารมณ์หรือสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง</p> <p>ค. ตำหนีสื่อว่าทำให้ผู้ชมรู้สึกเศร้าเกินไป</p> <p>ง. มองว่าเป็นเรื่องปกติของข่าวทั่วไป</p>				
	<p>26) เมื่อนักเรียนอ่านข่าวเกี่ยวกับการรณรงค์ลดการใช้ถุงพลาสติก นักเรียนควรนำไปสร้างสรรค์สิ่งใด(สร้างสรรค์)</p> <p>ก. แชร์ข่าวโดยไม่อ่านเนื้อหา</p> <p>ข. เขียนบทความหรือทำสื่อประชาสัมพันธ์รณรงค์ลดถุงพลาสติกในโรงเรียน</p> <p>ค. คัดลอกข้อความในข่าวมาโพสต์ต่อ</p> <p>ง. อ่านข่าวแล้วไม่ทำอะไรต่อ</p>				
เห็นคุณค่าที่ได้จากข่าว (A)	<p>27) การอ่านข่าวสังคมอย่างมีวิจารณญาณช่วยให้นักเรียนเกิดผลดีข้อใดมากที่สุด (ด้านการนำไปใช้)</p> <p>ก. สามารถเล่าข่าวให้เพื่อนฟังได้ถูกต้องทุกคำ</p> <p>ข. จดจำเนื้อหาข่าวได้มากขึ้น</p>				

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อทดสอบ	ความเห็น ของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ เพื่อการ ปรับปรุง แก้ไข
		+1	0	- 1	
	<p>ค. รู้เท่าทันสื่อและนำข้อคิดจากข่าวไปปรับใช้ใน ชีวิตประจำวัน</p> <p>ง. อ่านข่าวได้รวดเร็วและทันเหตุการณ์</p>				
เรื่องการอ่านบทความสารคดีอย่างมีวิจารณญาณ					
สามารถอธิบาย บทความสารคดี ได้ (K)	<p>28) ข้อใดกล่าวถึงลักษณะของ “บทความสารคดี” ได้ถูกต้อง ที่สุด (ด้านความรู้ความจำ)</p> <p>ก. เรื่องที่นำเสนอข้อเท็จจริง มีสาระ และให้ความรู้ แก่ผู้อ่าน</p> <p>ข. เรื่องแต่งที่มุ่งให้ความบันเทิง</p> <p>ค. เรื่องราวสมมุติที่มีตัวละครดำเนินเรื่อง</p> <p>ง. บทความที่แสดงความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียน เท่านั้น</p>				
	<p>29) จุดมุ่งหมายสำคัญของการอ่านบทความสารคดีคือข้อใด (ด้านความเข้าใจ)</p> <p>ก. เพื่อจำเนื้อหาของบทความให้ได้มากที่สุด</p> <p>ข. เพื่อทำความเข้าใจและเรียนรู้สาระจาก ข้อเท็จจริงที่ผู้เขียนนำเสนอ</p> <p>ค. เพื่อค้นหาความบันเทิงจากเรื่องราว</p> <p>ง. เพื่อจับผิดข้อเท็จจริงในบทความ</p>				
สามารถวิเคราะห์ บทความสารคดี ได้ (P)	<p>30) เมื่อนักเรียนอ่านบทความสารคดีเรื่อง “การอนุรักษ์ป่า ชายเลน” ข้อใดแสดงว่าเข้าใจเนื้อหาได้ถูกต้อง(ด้านความ เข้าใจ)</p> <p>ก. ผู้เขียนต้องการเสนอให้ใช้ประโยชน์จากป่าชาย เลนมากขึ้น</p> <p>ข. ผู้เขียนต้องการบอกว่าป่าชายเลนมีความสำคัญต่อ สิ่งแวดล้อมและชุมชน</p> <p>ค. ผู้เขียนเขียนเพื่อบันเทิงผู้อ่านเท่านั้น</p> <p>ง. ผู้เขียนเขียนเพื่อขายผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับป่า ชายเลน</p>				

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อทดสอบ	ความเห็น ของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ เพื่อการ ปรับปรุง แก้ไข
		+1	0	- 1	
	<p>31) การอ่านบทความสารคดีอย่างมีวิจารณญาณควรทำอย่างไร (ด้านวิเคราะห์)</p> <p>ก. เชื่อทุกอย่างที่ผู้เขียนกล่าว</p> <p>ข. ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลและเจตนาของผู้เขียน</p> <p>ค. อ่านผ่าน ๆ เพื่อจับใจความสำคัญเท่านั้น</p> <p>ง. สนใจเฉพาะบทความที่ตรงกับความคิดของตนเอง</p>				
	<p>32) หากบทความสารคดีมีการใช้ถ้อยคำปลุกเร้าอารมณ์ เช่น “หากเรายังนิ่งเฉย โลกจะร้อนเกินกว่าจะอยู่ได้” นักเรียนควรพิจารณาอย่างไร (ด้านวิเคราะห์)</p> <p>ก. เชื่อทันทีว่าข้อมูลถูกต้องแน่นอน</p> <p>ข. วิเคราะห์ว่าผู้เขียนใช้ถ้อยคำเพื่อสร้างอารมณ์หรือชักจูงผู้อ่าน</p> <p>ค. มองว่าเป็นเพียงคำพูดธรรมดา</p> <p>ง. ปลื้มผ่านไม่ต้องพิจารณา</p>				
	<p>33) หลังอ่านบทความสารคดีเรื่อง “การลดขยะในโรงเรียน” นักเรียนควรสร้างสรรค์สิ่งใดต่อไป (สร้างสรรค์)</p> <p>ก. เขียนสรุปย่อบทความแล้วเก็บไว้คนเดียว</p> <p>ข. จัดทำโปสเตอร์หรือคลิปวิดีโอณรงค์ลดขยะในโรงเรียน</p> <p>ค. แชรบทความโดยไม่อ่านเนื้อหา</p> <p>ง. แสดงความคิดเห็นในสื่อสังคมออนไลน์โดยไม่ตรวจสอบข้อมูล</p>				
สามารถประเมินคุณค่าจากการอ่านบทความสารคดีอย่างมี	<p>34) การอ่านบทความสารคดีอย่างมีวิจารณญาณช่วยให้นักเรียนเกิดผลดีข้อใดมากที่สุด (ด้านการนำไปใช้)</p> <p>ก. อ่านบทความได้รวดเร็วมากขึ้น</p> <p>ข. มีความรอบคอบในการรับข้อมูลข่าวสาร และนำสาระไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน</p>				

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อทดสอบ	ความเห็น ของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ เพื่อการ ปรับปรุง แก้ไข
		+1	0	- 1	
วิจารณ์งานได้ (A)	ค. สามารถจำเนื้อหาได้ทุกย่อหน้า ง. เชื่อกุอย่างกัผู้เขียนกล่าวไว้ในบทความ				
เรื่อง การอ่านบทความอย่างมีวิจารณ์งาน					
สามารถอธิบาย เนื้อหาบทความ ได้ (K)	35) การอ่านบทความอย่างมีวิจารณ์งาน หมายถึงข้อใด (ด้านความเข้าใจ) ก. การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญเท่านั้น ข. การอ่านเพื่อเข้าใจและพิจารณาข้อเท็จจริงกับ ความคิดเห็นของผู้เขียนอย่างมีเหตุผล ค. การอ่านเพื่อจำข้อมูลในบทความทั้งหมด ง. การอ่านเพื่อหาข้อผิดพลาดของผู้เขียน				
สามารถวิเคราะห์ บทความอย่างมี วิจารณ์งานได้ (P)	36) หากผู้เขียนบทความกล่าวว่า “การอ่านหนังสือวันละ 10 นาทีช่วยเพิ่มพลังสมองได้” ผู้อ่านควรทำอย่างไร (ด้าน วิเคราะห์) ก. เชื่อทันทีเพราะเป็นข้อความในบทความ ข. ตรวจสอบว่ามีแหล่งข้อมูลหรือหลักฐานทาง วิชาการสนับสนุนหรือไม่ ค. ปฏิเสธทันทีโดยไม่อ่านต่อ ง. แสร้งข้อความดังกล่าวต่อไปโดยไม่พิจารณา				
	37) ข้อใดแสดงถึงการวิเคราะห์แนวคิดของผู้เขียนได้อย่างมี วิจารณ์งาน (ด้านวิเคราะห์) ก. ผู้เขียนเขียนบทความเพราะไม่มีข้อมูลอื่นจะ นำเสนอ ข. ผู้เขียนพยายามยึดเนื้อหาให้บทความยาวขึ้น ค. ผู้เขียนต้องการโน้มน้าวให้ผู้อ่านเห็นด้วยกับตน โดยใช้ข้อมูลบางส่วน ง. ผู้เขียนเขียนเพียงเพราะได้รับคำสั่งจาก บรรณาธิการ				

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อทดสอบ	ความเห็น ของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ เพื่อการ ปรับปรุง แก้ไข
		+1	0	- 1	
	<p>38) หลังจากอ่านบทความเรื่อง “การรักษาสิ่งแวดล้อมเริ่มได้จากตัวเรา” นักเรียนควรทำสิ่งใดเพื่อแสดงความเข้าใจอย่างสร้างสรรค์ (สร้างสรรค์)</p> <p>ก. เขียนสรุปใจความสำคัญของบทความไว้คนเดียว ข. จัดทำโปสเตอร์รณรงค์ลดการใช้พลาสติกในโรงเรียน ค. เล่าบทความให้เพื่อนฟังโดยไม่เพิ่มเติมความคิดเห็น ง. ทิ้งขยะลงพื้นเพราะไม่เกี่ยวกับตนเอง</p>				
มีความมุ่งมั่นในการทำงาน (A)	<p>39) การอ่านบทความอย่างมีวิจารณญาณช่วยให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะใด (ด้านการนำไปใช้)</p> <p>ก. เชื่อข้อมูลทุกอย่างในสื่อออนไลน์ ข. มุ่งมั่นในการค้นคว้าหาความรู้และตรวจสอบข้อมูลก่อนนำไปใช้ ค. อ่านอย่างรวดเร็วโดยไม่ใส่ใจเนื้อหา ง. ใช้เวลาอ่านให้น้อยที่สุดเพื่อประหยัดเวลา</p> <p>40) หลังจากอ่านบทความเรื่อง “การทำงานให้ประสบความสำเร็จ” นักเรียนควรแสดงพฤติกรรมใดเพื่อสะท้อนความมุ่งมั่นในการทำงาน (ด้านการนำไปใช้)</p> <p>ก. ทำงานเฉพาะวันที่ครูตรวจเท่านั้น ข. พยายามทำงานให้เสร็จแม้จะมีอุปสรรค ค. รอให้เพื่อนทำงานก่อนแล้วค่อยทำตาม ง. เลือกทำเฉพาะงานที่ง่ายและไม่ต้องใช้ความพยายาม</p>				

รายการประเมิน ความสามารถการอ่าน อย่างมีวิจารณญาณ	4 คะแนน ดีมาก	3 คะแนน ดี	2 คะแนน พอใช้	1 คะแนน ปรับปรุง
	1. การวิเคราะห์ ข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็น	แยกแยะข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นได้ ถูกต้องทั้งหมด พร้อมระบุเหตุผล ประกอบได้ชัดเจน	แยกแยะข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นได้ ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่ แต่เหตุผลประกอบ ยังไม่ชัดเจนบางจุด	แยกแยะ ข้อเท็จจริงและ ข้อคิดเห็นได้ ถูกต้องเพียง บางส่วน หรือ สับสนในบาง ประเด็น
2. การระบุจุดประสงค์ และน้ำเสียงของผู้เขียน	ระบุจุดประสงค์ เจตนา และทัศนคติ แฝงของผู้เขียนได้ ลึกซึ้งและแม่นยำ	ระบุจุดประสงค์หลัก และทัศนคติได้ ถูกต้อง แต่ยังไม่ ครอบคลุมนัยสำคัญ	ระบุจุดประสงค์ ได้เพียงกว้างๆ หรือตาม ตัวอักษร ไม่เห็น เจตนาแฝง	ระบุจุดประสงค์ หรือทัศนคติของ ผู้เขียนผิดพลาด หรือไม่สอดคล้อง
3. การประเมินความ น่าเชื่อถือและความ สมเหตุสมผล	วิเคราะห์ความ สมเหตุสมผลของ ข้ออ้าง หลักฐาน สนับสนุน และความ น่าเชื่อถือของ แหล่งข้อมูลได้ชัดเจน	ประเมินความ น่าเชื่อถือได้ดี แต่ การเชื่อมโยงระหว่าง หลักฐานและข้อสรุป ยังไม่ชัดเจนนัก	ประเมินความ น่าเชื่อถือได้ เพียงบางส่วน มักใช้ความรู้สึก ส่วนตัวตัดสิน มากกว่า หลักฐาน	ไม่สามารถ วิเคราะห์ความ น่าเชื่อถือหรือ ความ สมเหตุสมผลของ เนื้อหาได้
4. การสรุปความและ การประยุกต์ใช้	สรุปประเด็นสำคัญ และข้อคิดที่ได้ พร้อม เสนอแนะการ นำไปใช้ในบริบทใหม่ ได้อย่างสร้างสรรค์	สรุปประเด็นสำคัญ ได้ครบถ้วน และ บอกแนวทางการ นำไปใช้ได้สอดคล้อง กับเรื่อง	สรุปประเด็นได้ บ้าง แต่ยังติดอยู่ กับเนื้อหาเดิม ไม่สามารถต่อ ยอดหรือ ประยุกต์ใช้ได้	สรุปความ ผิดพลาด หรือไม่ สามารถบอก ความสำคัญของ เรื่องที่อ่านได้

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ระดับคะแนน	คุณภาพ
17-20	ดีมาก
13-16	ดี
9-12	พอใช้
5-8	ปรับปรุง

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ชื่องาน : แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

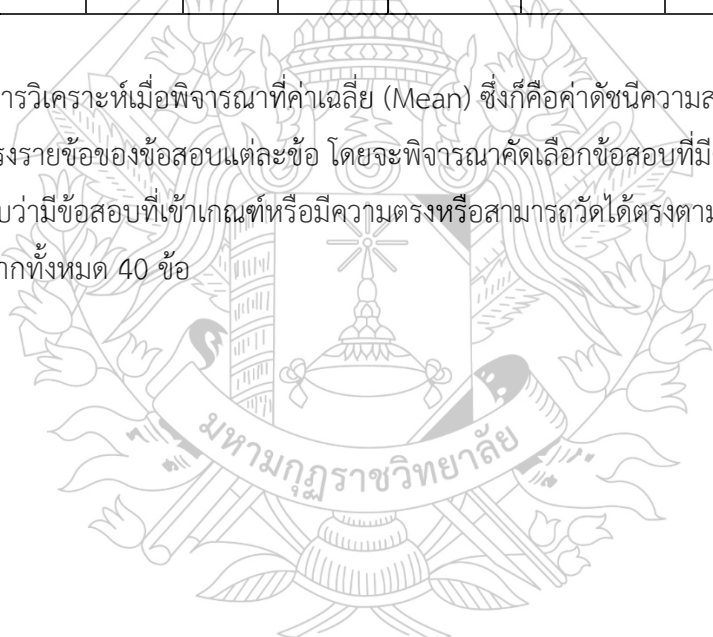
สำหรับผู้ประเมิน/ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ที่มีข้อสอบทั้งหมด จำนวน 40 ข้อ

สรุปผลจากการวิเคราะห์พบว่า มีข้อสอบที่ใช้ได้ จำนวน 38 ข้อ และมีข้อสอบที่ต้องตัดทิ้ง/ปรับปรุง จำนวน 2 ข้อ โดยมีรายละเอียดดังตารางดังต่อไปนี้

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ					ผลการวิเคราะห์		
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	ผลรวมคะแนน	ค่าIOC	แปลผล
1	1	1	1	1	0	4	0.80	ใช้ได้
2	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
5	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
6	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
7	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
8	1	1	0	1	0	3	0.60	ใช้ได้
9	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
10	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
11	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
12	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
13	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
14	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
15	1	1	0	0	1	3	0.60	ใช้ได้
16	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
17	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
18	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
19	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
20	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
21	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
22	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
23	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
24	1	1	0	0	0	2	0.40	ตัดทิ้ง/ปรับปรุง

25	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
26	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
27	1	1	1	1	0	4	0.80	ใช้ได้
28	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
29	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
30	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
31	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
32	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
33	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
34	1	1	0	0	0	2	0.40	ตัดทิ้ง/ปรับปรุง
35	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
36	1	1	1	1	0	4	0.80	ใช้ได้
37	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
38	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
39	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
40	1	1	0	0	1	3	0.60	ใช้ได้

จากผลการวิเคราะห์เมื่อพิจารณาที่ค่าเฉลี่ย (Mean) ซึ่งก็คือค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) หรือความเที่ยงตรงรายข้อของข้อสอบแต่ละข้อ โดยจะพิจารณาคัดเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป ดังนั้นจึงพบว่ามีข้อสอบที่เข้าเกณฑ์หรือมีความตรงหรือสามารถวัดได้ตรงตามจุดประสงค์ จำนวน 38 ข้อ จากทั้งหมด 40 ข้อ

สรุปผลจากการวิเคราะห์พบว่า มีข้อสอบที่ใช้ได้ จำนวน 38 ข้อ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางสำหรับเตรียมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ค่า IOC						ผลการวิเคราะห์		
ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม คะแนน	ค่าIOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	1	1	1	1	0	4	0.80	ใช้ได้
2	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
5	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
6	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
7	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
8	1	1	0	1	0	3	0.60	ใช้ได้
9	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
10	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
11	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
12	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
13	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
14	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
15	1	1	0	0	1	3	0.60	ใช้ได้
16	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
17	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
18	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
19	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
20	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
21	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
22	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
23	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
25	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
26	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
27	1	1	1	1	0	4	0.80	ใช้ได้
28	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
29	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
30	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

31	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
32	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
33	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
35	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
36	1	1	1	1	0	4	0.80	ใช้ได้
37	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
38	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
39	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
40	1	1	0	0	1	3	0.60	ใช้ได้

สรุปผลจากการวิเคราะห์พบว่า มีข้อสอบที่ต้องตัดทิ้ง/ปรับปรุง จำนวน 2 ข้อ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางสำหรับเตรียมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ค่า IOC						ผลการวิเคราะห์		
ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม คะแนน	ค่าIOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
24	1	1	0	0	0	2	0.40	ตัดทิ้ง/ปรับปรุง
34	1	1	0	0	0	2	0.40	ตัดทิ้ง/ปรับปรุง

แบบตรวจสอบความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจ
(Index of Item - Objective Congruence: IOC)

สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง

ในการทำวิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ผู้วิจัยได้สร้าง “แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐาน”

โดยแบบสอบถามความพึงพอใจดังกล่าว มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐาน

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ 5 ด้าน จำนวน 25 ข้อ

จึงใคร่ขอความกรุณาท่านโปรดพิจารณาแบบสอบถามความพึงพอใจข้างล่าง แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง +1 หรือ 0 หรือ -1 โดย

+ 1 หมายถึง ข้อคำถามสอดคล้องกับจุดประสงค์

0 หมายถึง ไม่แน่ใจในความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์การเรียนรู้

-1 หมายถึง ข้อคำถามไม่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

ใคร่ขอความกรุณาท่านโปรดให้ข้อเสนอแนะในแบบสอบถามความพึงพอใจที่เห็นว่าไม่เหมาะสม ว่าควรปรับปรุงแก้ไขเป็นอย่างไร

ผู้วิจัย

(นางสาวเทพธิดา ประดิษฐ์ผล)

ข้อที่	รายการประเมิน	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
ด้านที่ 1 ดานครูผู้สอน					
1.1	ครูมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาเป็นอย่างดี				
1.2	ครูสามารถอธิบายเนื้อหาได้ชัดเจนและเข้าใจง่าย				
1.3	ครูให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์				
1.4	ครูมีความกระตือรือร้นในการสอนและเป็นแบบอย่างที่ดีในการสื่อสาร				
1.5	ครูให้ความสนใจและช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล				
ด้านที่ 2 ด้านเนื้อหา					
2.1	เนื้อหามีความถูกต้องและเหมาะสมกับระดับชั้น				
2.2	เนื้อหามีความหลากหลายและครอบคลุมตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้				
2.3	เนื้อหามีความทันสมัยและเชื่อมโยงกับสถานการณ์ปัจจุบัน				
2.4	เนื้อหามีความชัดเจนและเข้าใจง่าย				
2.5	เนื้อหามีความน่าสนใจและช่วยกระตุ้นการเรียนรู้				
ด้านที่ 3 ด้านการจัดการเรียนการสอน					
3.1	ครูมีการเตรียมการสอนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง				
3.2	ครูสามารถอธิบายเนื้อหาได้อย่างชัดเจน เข้าใจง่าย				
3.3	ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน				
3.4	ครูมีวิธีการสอนที่หลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน				
3.5	ครูสามารถแก้ไขข้อสงสัยและตอบคำถามได้อย่างเหมาะสม				
ด้านที่ 4 ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน					
4.1	นักเรียนมีความสุขในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้				
4.2	ครูมีเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้				
4.3	นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นของตนเอง และยอมรับฟังความ				
4.4	ฝึกให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์และอ่านเชิงวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล				
4.5	นักเรียนสามารถนำกระบวนการอ่านเชิงวิเคราะห์ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้				
ด้านที่ 5 ด้านการวัดและประเมินผล					
5.1	การประเมินผลมีความยุติธรรมและเป็นธรรม				
5.2	เกณฑ์การประเมินมีความชัดเจนและเข้าใจง่าย				
5.3	การประเมินผลสอดคล้องกับการเรียนการสอน				
5.4	รูปแบบการประเมินมีความหลากหลาย				

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ชื่องาน : แบบประเมินความพึงพอใจ

สำหรับผู้ประเมิน/ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ที่มีข้อสอบทั้งหมด จำนวน 25 ข้อ

สรุปผลจากการวิเคราะห์พบว่า มีข้อสอบที่ใช้ได้ จำนวน 25 ข้อ และไม่มีข้อสอบที่ต้องตัดทิ้ง/ปรับปรุง

ตารางสำหรับเตรียมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ค่า IOC						ผลการวิเคราะห์		
ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม คะแนน	ค่าIOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	1	0	1	0	1	3	0.60	ใช้ได้
2	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
3	1	1	0	0	1	3	0.60	ใช้ได้
4	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
5	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
6	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
7	0	1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
8	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
9	1	1	1	1	0	4	0.80	ใช้ได้
10	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
11	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
12	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
13	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
14	1	0	1	1	0	3	0.60	ใช้ได้
15	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
16	1	1	1	0	0	3	0.60	ใช้ได้

17	0	1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
18	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
19	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
20	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
21	0	1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
22	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
23	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
24	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
25	1	1	1	1	0	4	0.80	ใช้ได้

จากผลการวิเคราะห์เมื่อพิจารณาที่ค่าเฉลี่ย (Mean) ซึ่งก็คือค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) หรือความเที่ยงตรงรายข้อของข้อสอบแต่ละข้อ โดยจะพิจารณาคัดเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป ดังนั้นจึงพบว่ามีข้อสอบที่เข้าเกณฑ์หรือมีความตรงหรือสามารถวัดได้ตรงตามจุดประสงค์ จำนวน 25 ข้อ จากทั้งหมด 25 ข้อ

สรุปผลจากการวิเคราะห์พบว่ามีข้อสอบที่ใช้ได้ จำนวน 25 ข้อ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางสำหรับเตรียมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ค่า IOC						ผลการวิเคราะห์		
ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม คะแนน	ค่าIOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	1	0	1	0	1	3	0.60	ใช้ได้
2	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
3	1	1	0	0	1	3	0.60	ใช้ได้
4	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
5	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
6	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้

7	0	1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
8	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
9	1	1	1	1	0	4	0.80	ใช้ได้
10	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
11	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
12	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
13	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
14	1	0	1	1	0	3	0.60	ใช้ได้
15	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
16	1	1	1	0	0	3	0.60	ใช้ได้
17	0	1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
18	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
19	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
20	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
21	0	1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
22	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
23	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
24	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
25	1	1	1	1	0	4	0.80	ใช้ได้

ภาคผนวก ง จริยธรรมในมนุษย์

AF 04-03

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดยะลา
 เลขที่ 91 ถนนเทศบาล 1 ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา 95000 โทรศัพท์ 0 7321 2863 ต่อ 131
 E-mail: scphyl.irb@yala.ac.th Website: http://www.yala.ac.th/IRB-SCPHYL/

หนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

ชื่อโครงการวิจัย	การพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1		
รหัสจริยธรรมการวิจัย	SCPHYLIRB-2568/623		
ผู้วิจัยหลัก	นางสาวเพ็ชดา ประดิษฐ์ผล		
สังกัด	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน		
วิธีการพิจารณา	Expedited		
วันที่ส่ง	25 สิงหาคม 2568	วันที่พิจารณา	27 สิงหาคม 2568
วันที่รับรอง	12 กันยายน 2568	วันหมดอายุ	12 กันยายน 2569

เอกสารที่รับรอง

1. โครงการวิจัยเพื่อขอรับพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. เอกสารชี้แจงข้อมูลอาสาสมัครวิจัย
4. เอกสารแสดงความยินยอมได้รับการบอกกล่าว
5. ประวัตินักวิจัย/คณะนักวิจัย

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดยะลา ได้พิจารณาโครงการวิจัยแล้ว ตามแนวทางหลักจริยธรรมการวิจัยในคนที่เป็นมาตรฐานสากล ตามระเบียบแนวทางและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

หมายเหตุ:

1. กำหนดส่งรายงานความก้าวหน้า 12 มีนาคม 2569 แบบฟอร์ม AF 03-19
2. กำหนดส่งรายงานสิ้นสุดโครงการ 12 ตุลาคม 2569 แบบฟอร์ม AF 03-20
3. หากมีการเปลี่ยนแปลงครั้งใดในการวิจัยหลังได้รับการรับรอง ให้นักวิจัยขออนุมัติปรับรายละเอียด และ AF 07-01 และ AF 07-02
4. หากดำเนินการวิจัยไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลารับรอง ให้นักวิจัยขออนุมัติขยายระยะเวลา แบบฟอร์ม AF 03-18

(นายอวิรุทธิ์ สิงห์กุล)

เลขาธิการคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

(ผศ.ดร.ภัคณัฐ วีระจร)

ประธานคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

(หนังสือรับรองมีป็นมุนตราสัญลักษณ์วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดยะลา)

ภาคผนวก จ

หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย

สรุปผลการวิเคราะห์คุณภาพข้อสอบปรนัยแบบอิงกลุ่ม

ข้อแบบทดสอบ แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (คัดเลือกข้อสอบใช้จริง)

จำนวนผู้สอบ 30 คน

จำนวนข้อสอบ 38 ข้อ

กำหนดกลุ่มสูง/กลุ่มต่ำ ร้อยละ 25

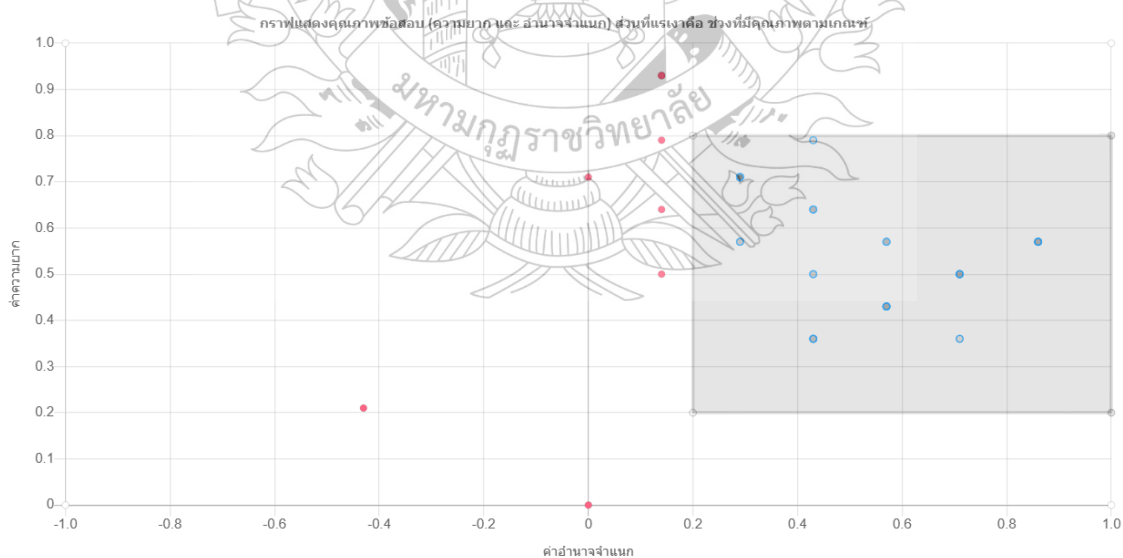
ผลการวิเคราะห์คุณภาพข้อสอบปรนัยแบบอิงกลุ่ม

ข้อ	ตัวเลือกที่ถูกต้อง	ความยาก (p)	อำนาจจำแนก (r)	การแปลความหมาย	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ
1	(1)	0.5	0.71	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
2	(1)	0.57	0.57	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
3	(2)	0.57	0.86	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
4	(1)	0.5	0.43	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
5	(2)	0.57	0.57	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
6	(3)	0.64	0.14	ค่อนข้างง่าย อำนาจจำแนกค่อนข้างต่ำ	ไม่ผ่าน
7	(4)	0.5	0.71	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
8	(4)	0.5	0.71	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
9	(1)	0.57	0.29	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
10	(3)	0.71	0.29	ค่อนข้างง่าย อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
11	(4)	0.71	0	ค่อนข้างง่าย ไม่มีอำนาจจำแนก	ไม่ผ่าน
12	(3)	0.64	0.43	ค่อนข้างง่าย อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน

13	(4)	0.36	0.43	ค่อนข้างยาก อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
14	(3)	0.64	0.43	ค่อนข้างง่าย อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
15	(2)	0.71	0.29	ค่อนข้างง่าย อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
16	(2)	0.93	0.14	ง่ายมาก อำนาจจำแนกค่อนข้างต่ำ	ไม่ผ่าน
17	(4)	0.36	0.43	ค่อนข้างยาก อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
18	(3)	0.43	0.57	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
19	(2)	0.57	0.86	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
20	(1)	0.57	0.86	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
21	(2)	0.71	0.29	ค่อนข้างง่าย อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
22	(3)	0.79	0.14	ค่อนข้างง่าย อำนาจจำแนกค่อนข้างต่ำ	ไม่ผ่าน
23	(3)	0.5	0.43	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
24	(4)	0.36	0.71	ค่อนข้างยาก อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
25	(4)	0.43	0.57	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
26	(2)	0.64	0.43	ค่อนข้างง่าย อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
27	(1)	0.43	0.57	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
28	(1)	0.71	0.29	ค่อนข้างง่าย อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
29	(3)	0.71	0.29	ค่อนข้างง่าย อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน

30	(3)	0	0	ยากมาก ไม่มีอำนาจจำแนก	ไม่ผ่าน
31	(2)	0.57	0.29	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
32	(1)	0.71	0.29	ค่อนข้างง่าย อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
33	(4)	0.71	0.29	ค่อนข้างง่าย อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
34	(2)	0.79	0.43	ค่อนข้างง่าย อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
35	(3)	0.5	0.14	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกค่อนข้างต่ำ	ไม่ผ่าน
36	(3)	0.21	-0.43	ค่อนข้างยาก อำนาจจำแนกใช้ไม่ได้	ไม่ผ่าน
37	(4)	0.57	0.57	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
38	(1)	0.93	0.14	ง่ายมาก อำนาจจำแนกค่อนข้างต่ำ	ไม่ผ่าน

สรุปผลการวิเคราะห์ความยาก และอำนาจจำแนกของข้อสอบจำนวน 38 ข้อ มีข้อสอบที่ผ่านเกณฑ์จำนวน 30 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 31, 32, 33, 34, 37 และไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 8 ข้อ ได้แก่ ข้อ 6, 11, 16, 22, 30, 35, 36, 38

ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (ด้วยวิธี KR20)

ข้อ	ความยาก (p)	อำนาจจำแนก (r)	การแปลความหมาย	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ
1	0.5	0.71	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
2	0.57	0.57	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
3	0.57	0.86	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
4	0.5	0.43	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
5	0.57	0.57	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
7	0.5	0.71	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
8	0.5	0.71	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
9	0.57	0.29	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
10	0.71	0.29	ค่อนข้างง่าย อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
12	0.64	0.43	ค่อนข้างง่าย อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
13	0.36	0.43	ค่อนข้างยาก อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
14	0.64	0.43	ค่อนข้างง่าย อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
15	0.71	0.29	ค่อนข้างง่าย อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
17	0.36	0.43	ค่อนข้างยาก อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
18	0.43	0.57	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
19	0.57	0.86	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
20	0.57	0.86	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
21	0.71	0.29	ค่อนข้างง่าย อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
23	0.5	0.43	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
24	0.36	0.71	ค่อนข้างยาก อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน

25	0.43	0.57	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
26	0.64	0.43	ค่อนข้างง่าย อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
27	0.43	0.57	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
28	0.71	0.29	ค่อนข้างง่าย อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
29	0.71	0.29	ค่อนข้างง่าย อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
31	0.57	0.29	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
32	0.71	0.29	ค่อนข้างง่าย อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
33	0.71	0.29	ค่อนข้างง่าย อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
34	0.79	0.43	ค่อนข้างง่าย อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
37	0.57	0.57	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน

สรุปผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นจากการคัดเลือกข้อสอบมาจำนวน 30 ข้อ
ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น ด้วยวิธี KR20 มีค่าเท่ากับ 0.85

ภาคผนวก ฉ
ผลการทดลองเครื่องมือในวิจัย

แบบทดสอบการวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (Try out)

แบบทดสอบการวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน

คำชี้แจง: ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์หรือข้อความที่กำหนด แล้วเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

3) ข้อใดเป็น “ข้อเท็จจริง” ที่มีปรากฏในข้อความโฆษณา (ความเข้าใจ)

- ก. สบู่ยี่ห้อนี้ผลิตจากวัตถุดิบนำเข้าจากประเทศฝรั่งเศส
- ข. สบู่ยี่ห้อนี้ดีที่สุดในโลก
- ค. สบู่ยี่ห้อนี้หอมกว่าทุกยี่ห้อ
- ง. สบู่ยี่ห้อนี้ทำให้คุณดูดีขึ้นแน่นอน

4) ข้อใดเป็น “ข้อคิดเห็น” ในข้อความโฆษณา (ความเข้าใจ)

- ก. โทรศัพท์รุ่นนี้ใช้แบตเตอรี่ความจุ 5,000 mAh
- ข. โทรศัพท์รุ่นนี้ผลิตโดยบริษัทชื่อดังระดับโลก
- ค. โทรศัพท์รุ่นนี้สวยที่สุดในตอนนี้
- ง. โทรศัพท์รุ่นนี้มีระบบกล้องหลัง 3 ตัว

5) หากนักเรียนพบข้อความโฆษณาว่า “ดื่มแล้วผิวขาวภายใน 7 วัน” ควรใช้วิธีใดในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (ด้านวิเคราะห์)

- ก. เชื่อทันทีเพราะเห็นในโทรทัศน์
- ข. ตรวจสอบข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งอื่นและผู้เชี่ยวชาญ
- ค. ลองซื้อใช้ก่อนแล้วค่อยตัดสินใจ
- ง. แשרต่อให้เพื่อนทันทีเพื่อให้รู้ข่าว

6) เหตุใดเราจึงควรอ่านโฆษณาอย่างมีวิจารณญาณ (ด้านการนำไปใช้)

- ก. เพื่อไม่เสียเวลาอ่านเนื้อหาที่ไม่จำเป็น
- ข. เพื่อเข้าใจเทคนิคการใช้ภาษาของผู้โฆษณา
- ค. เพื่อป้องกันการหลงเชื่อข้อมูลเกินจริงและตัดสินใจอย่างมีเหตุผล**
- ง. เพื่อให้โฆษณาได้รับความนิยมมากขึ้น

7) เมื่อนักเรียนพบโฆษณาที่กล่าวว่า “กินแล้วลดน้ำหนักได้ภายใน 3 วัน” นักเรียนควรทำอย่างไร (ด้านการนำไปใช้)

- ก. ชื้อทันทีเพราะเห็นผลไว
- ข. บอกต่อเพื่อนให้ลองใช้
- ค. ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญและตรวจสอบข้อมูลจากแหล่งอื่น**
- ง. ไม่สนใจและเลื่อนผ่านไปโดยไม่คิด

8) แนวคิดหลักของเรื่องสั้นหมายถึงข้อใด (ความเข้าใจ)

- ก. เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง
- ข. ลักษณะนิสัยของตัวละครเอก
- ค. ฉากที่เกิดเหตุในเรื่อง
- ง. ข้อคิดสำคัญที่ผู้เขียนต้องการสื่อให้ผู้อ่านได้รับ**

9) ข้อใดเป็น “ข้อเท็จจริง” ที่พบได้ในเรื่องสั้น (ด้านวิเคราะห์)

- ก. เด็กชายมานะเป็นคนเก่งที่สุดในโรงเรียน
- ข. เด็กชายมานะเป็นแบบอย่างที่ดีของเพื่อน ๆ
- ค. เด็กชายมานะควรได้รับรางวัลนักเรียนดีเด่น
- ง. เด็กชายมานะเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

10) . ข้อใดเป็น “ข้อคิดเห็น” จากเรื่องสั้น (ด้านวิเคราะห์)

- ก. นางเอกอาศัยอยู่ในหมู่บ้านบนภูเขา
- ข. นางเอกเป็นคนที่มึนใจดีและเสียสละ**
- ค. นางเอกทำงานเป็นครูประจำโรงเรียน

ง. นางเอกอายุ 25 ปี

11) เมื่อนักเรียนอ่านเรื่องสั้นแล้วพบว่า “ตัวละครเอกทำผิดแต่กลับได้รับคำชม” ควรใช้วิธีใดในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ (ด้านวิเคราะห์)

- ก. ยอมรับตามที่เรื่องเสนอโดยไม่ตั้งคำถาม
- ข. อ่านเฉพาะส่วนที่ชอบแล้วข้ามส่วนอื่นไป
- ค. สรุปทันทีว่าผู้เขียนลำเอียง

ง. พิจารณาเหตุผลและเจตนาของผู้เขียนว่าต้องการสื่อสิ่งใด

13) เมื่อนักเรียนอ่านเรื่องสั้นที่มีเนื้อหาชี้้นำให้ทำสิ่งไม่เหมาะสม ควรปฏิบัติอย่างไร (ด้านการนำไปใช้)

- ก. ปฏิบัติตามเพราะเป็นเรื่องที่อ่านมาจากหนังสือ
- ข. เลิกอ่านทันทีโดยไม่คิดวิเคราะห์
- ค. แשרต่อให้เพื่อนอ่านโดยไม่พิจารณา
- ง. วิเคราะห์และเลือกยึดถือเฉพาะสิ่งที่เป็นประโยชน์**

14) ข้อใดเป็นองค์ประกอบสำคัญของวรรณกรรมพื้นบ้าน (ด้านความรู้ความจำ)

- ก. โครงเรื่อง ตัวละคร และแนวคิดหลัก**
- ข. ผู้เขียน ผู้พิมพ์ และผู้อ่าน
- ค. เพลงประกอบและฉากละคร
- ง. คำศัพท์ยากและภาษาทางการ

15) แนวคิดหลักของวรรณกรรมพื้นบ้านหมายถึงข้อใด (ความเข้าใจ)

- ก. ข้อคิดหรือคุณค่าที่ผู้เล่าต้องการสื่อให้ผู้อ่านได้รับ**
- ข. เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบ
- ค. ชื่อตัวละครและบทสนทนาในเรื่อง
- ง. คำศัพท์โบราณที่ใช้ในเรื่อง

16) ข้อใดเป็น “ข้อเท็จจริง” ในวรรณกรรมพื้นบ้าน (ด้านความเข้าใจ)

- ก. พระสุธนเป็นคนรูปร่างที่สุดในเมือง

ข. พระสุธนเป็นบุคคลที่มีเมตตาและเสียสละ

ค. พระสุธนสมควรได้รับรางวัลความกล้าหาญ

ง. พระสุธนเป็นโอรสของพระราชาแห่งเมืองอินทร์ปัตน์

17) เมื่ออ่านวรรณกรรมพื้นบ้านที่มีเนื้อหาเชื่อมโยงกับความเชื่อทางศาสนา นักเรียนควรใช้วิธีใดในการวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ (ด้านวิเคราะห์)

ก. ปฏิเสธเรื่องทั้งหมดเพราะไม่ตรงกับยุคปัจจุบัน

ข. วิเคราะห์ความหมายและคุณค่าที่แฝงอยู่ในเรื่องโดยใช้เหตุผล

ค. อ่านเฉพาะส่วนที่ตนชอบและละส่วนอื่น

ง. ยอมรับทุกอย่างตามที่เรื่องกล่าวโดยไม่ตั้งคำถาม

18) หากนักเรียนต้องการเผยแพร่วรรณกรรมพื้นบ้านให้คนรุ่นใหม่เข้าใจง่าย ควรทำอะไร (ด้านสร้างสรรค์)

ก. เขียนสรุปเป็นคำย่อให้อ่านง่ายโดยไม่เปลี่ยนเนื้อหา

ข. ตัดแปลงเป็นการ์ตูนหรือคลิปวิดีโอที่สอดแทรกข้อคิดของเรื่อง

ค. ตัดตอนเฉพาะส่วนที่น่าสนใจโดยละข้อคิดท้ายเรื่อง

ง. คัดลอกข้อความเดิมทั้งหมดโดยไม่เรียบเรียงใหม่

20) เหตุใดนักเรียนจึงควรอ่านวรรณกรรมพื้นบ้านอย่างมีวิจารณญาณ (ด้านการนำไปใช้)

ก. เพื่อจำชื่อเรื่องและตัวละครให้ครบทุกเรื่อง

ข. เพื่อเข้าใจความเชื่อและค่านิยมของคนในอดีต และนำข้อคิดไปปรับใช้ในชีวิต

ค. เพื่ออ่านตามที่ครูกำหนดเท่านั้น

ง. เพื่อให้มีความรู้เรื่องประวัติศาสตร์มากขึ้น

21) “ข่าวสังคม” หมายถึงข้อใด (ด้านความรู้ความจำ)

ก. ข่าวที่เกี่ยวข้องกับการเมือง การปกครอง

ข. ข่าวที่เสนอเรื่องกีฬาและการแข่งขัน

ค. ข่าวที่เสนอเรื่องราวของบุคคล เหตุการณ์ หรือกิจกรรมในสังคม

ง. ข่าวที่เน้นความบันเทิงและศิลปวัฒนธรรม

23) หากนักเรียนพบข่าวเกี่ยวกับ “การจัดกิจกรรมปลูกป่าของนักเรียนในโรงเรียน”

ข้อใดเป็นการเข้าใจเนื้อหาข่าวได้ถูกต้อง (ด้านความเข้าใจ)

ก. ข่าวนี้ทำให้เห็นว่าโรงเรียนต้องการสร้างชื่อเสียงเท่านั้น

ข. ข่าวนี้สะท้อนให้เห็นถึงความร่วมมือของนักเรียนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ค. ข่าวนี้ไม่มีประโยชน์ต่อผู้อ่าน

ง. ข่าวนี้น่าสนใจเพราะมีภาพสวยงาม

24) เมื่อนักเรียนอ่านข่าวสังคมที่มีข้อมูลขัดแย้งกัน ควรทำอย่างไร (ด้านวิเคราะห์)

ก. เชื่อเฉพาะข่าวที่เพื่อนแชร์มา

ข. ปล่อยผ่านโดยไม่สนใจเนื้อหาข่าว

ค. ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของแหล่งข่าวและข้อมูลเพิ่มเติม

ง. แสดงความคิดเห็นโดยไม่ต้องตรวจสอบข้อเท็จจริง

25) หากข่าวสังคมเรื่อง “การช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วม” มีการเสนอภาพผู้ประสบภัยที่ดูน่าสงสารมาก

นักเรียนควรวิเคราะห์ข่าวอย่างไร (ด้านวิเคราะห์)

ก. เชื่อทันทีว่าเหตุการณ์รุนแรงมากโดยไม่ตรวจสอบ

ข. พิจารณาว่าสื่อใช้ภาพเพื่อกระตุ้นอารมณ์หรือสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง

ค. ตำนานสื่อว่าทำให้ผู้ชมรู้สึกเศร้าเกินไป

ง. มองว่าเป็นเรื่องปกติของข่าวทั่วไป

26) เมื่อนักเรียนอ่านข่าวเกี่ยวกับการรณรงค์ลดการใช้ถุงพลาสติก นักเรียนควรนำไปสร้างสรรค์สิ่งใด (สร้างสรรค์)

ก. แชร์ข่าวโดยไม่อ่านเนื้อหา

ข. เขียนบทความหรือทำสื่อประชาสัมพันธ์รณรงค์ลดถุงพลาสติกในโรงเรียน

ค. คัดลอกข้อความในข่าวมาโพสต์ต่อ

ง. อ่านข่าวแล้วไม่ทำอะไรต่อ

27) การอ่านข่าวสังคมอย่างมีวิจารณ์ญาณช่วยให้นักเรียนเกิดผลดีข้อใดมากที่สุด (ด้านการนำไปใช้)

ก. สามารถเล่าข่าวให้เพื่อนฟังได้ถูกต้องทุกคำ

ข. จดจำเนื้อหาข่าวได้มากขึ้น

ค. รู้เท่าทันสื่อและนำข้อคิดจากข่าวไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

ง. อ่านข่าวได้รวดเร็วและทันเหตุการณ์

28) ข้อใดกล่าวถึงลักษณะของ “บทความสารคดี” ได้ถูกต้องที่สุด (ด้านความรู้ความจำ)

ก. เรื่องที่น่าสนใจข้อเท็จจริง มีสาระ และให้ความรู้แก่ผู้อ่าน

ข. เรื่องแต่งที่มุ่งให้ความบันเทิง

ค. เรื่องราวสมมุติที่มีตัวละครดำเนินเรื่อง

ง. บทความที่แสดงความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียนเท่านั้น

30) เมื่อนักเรียนอ่านบทความสารคดีเรื่อง “การอนุรักษ์ป่าชายเลน” ข้อใดแสดงว่าเข้าใจเนื้อหาได้ถูกต้อง(ด้านความเข้าใจ)

ก. ผู้เขียนต้องการเสนอให้ใช้ประโยชน์จากป่าชายเลนมากขึ้น

ข. ผู้เขียนต้องการบอกว่าป่าชายเลนมีความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน

ค. ผู้เขียนเขียนเพื่อบันเทิงผู้อ่านเท่านั้น

ง. ผู้เขียนเขียนเพื่อขายผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับป่าชายเลน

31) การอ่านบทความสารคดีอย่างมีวิจารณ์ญาณควรทำอย่างไร (ด้านวิเคราะห์)

ก. เชื่อทุกอย่างที่ผู้เขียนกล่าว

ข. ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลและเจตนาของผู้เขียน

ค. อ่านผ่าน ๆ เพื่อจับใจความสำคัญเท่านั้น

ง. สนใจเฉพาะบทความที่ตรงกับความคิดของตนเอง

32) หากบทความสารคดีมีการใช้ถ้อยคำปลุกเร้าอารมณ์ เช่น “หากเรายังนิ่งเฉย โลกจะร้อนเกินกว่าจะอยู่ได้”

นักเรียนควรพิจารณาอย่างไร (ด้านวิเคราะห์)

- ก. เชื่อทันทีว่าข้อมูลถูกต้องแน่นอน
- ข. วิเคราะห์ว่าผู้เขียนใช้ถ้อยคำเพื่อสร้างอารมณ์หรือชักจูงผู้อ่าน**
- ค. มองว่าเป็นเพียงคำพูดธรรมดา
- ง. ปล່อยผ่านไม่ต้องพิจารณา

33) หลังอ่านบทความสารคดีเรื่อง “การลดขยะในโรงเรียน” นักเรียนควรสร้างสรรค์สิ่งใดต่อไป (สร้างสรรค์)

- ก. เขียนสรุปย่อบทความแล้วเก็บไว้คนเดียว
- ข. จัดทำโปสเตอร์หรือคลิปวิดีโอณรงค์ลดขยะในโรงเรียน**
- ค. แชรส์บทความโดยไม่อ่านเนื้อหา
- ง. แสดงความคิดเห็นในสื่อสังคมออนไลน์โดยไม่ตรวจสอบข้อมูล

34) การอ่านบทความสารคดีอย่างมีวิจารณญาณช่วยให้นักเรียนเกิดผลดีข้อใดมากที่สุด (ด้านการนำไปใช้)

- ก. อ่านบทความได้รวดเร็วมากขึ้น
- ข. มีความรอบคอบในการรับข้อมูลข่าวสาร และนำสาระไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน**
- ค. สามารถจำเนื้อหาได้ทุกย่อหน้า
- ง. เชื่อทุกอย่างที่ผู้เขียนกล่าวไว้ในบทความ

35) การอ่านบทความอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึงข้อใด (ด้านความเข้าใจ)

- ก. การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญเท่านั้น
- ข. การอ่านเพื่อเข้าใจและพิจารณาข้อเท็จจริงกับความคิดเห็นของผู้เขียนอย่างมีเหตุผล**
- ค. การอ่านเพื่อจำข้อมูลในบทความทั้งหมด
- ง. การอ่านเพื่อหาข้อผิดพลาดของผู้เขียน

36) หากผู้เขียนบทความกล่าวว่า “การอ่านหนังสือวันละ 10 นาทีช่วยเพิ่มพลังสมองได้” ผู้อ่านควรทำอย่างไร (ด้านวิเคราะห์)

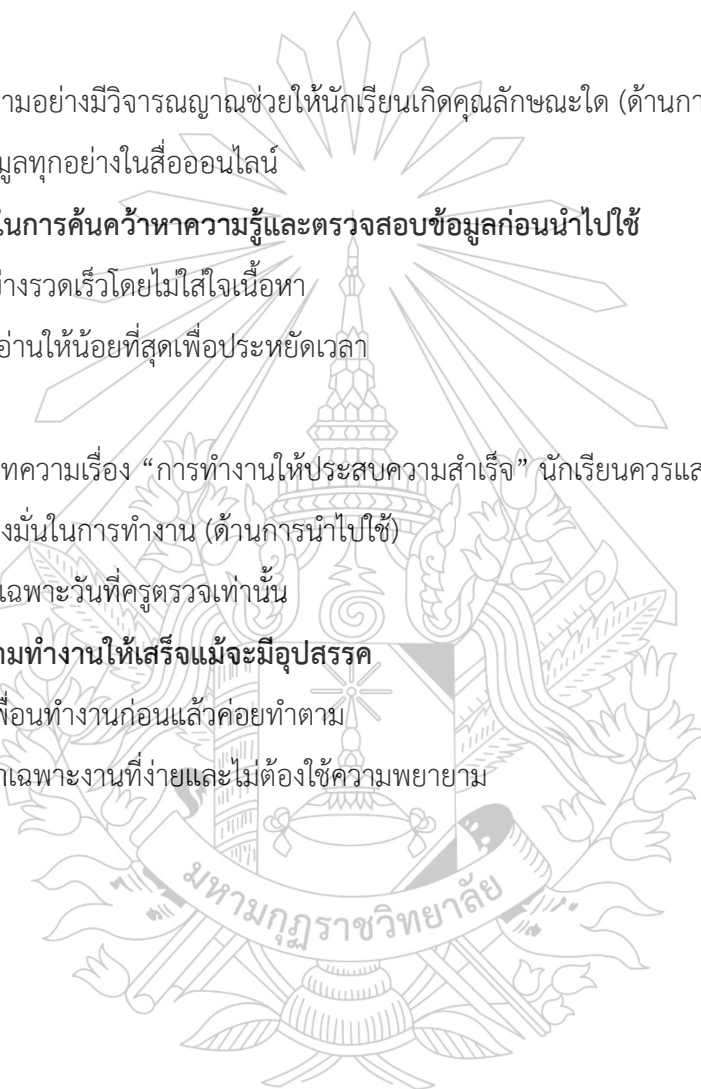
- ก. เชื่อทันทีเพราะเป็นข้อความในบทความ
- ข. ตรวจสอบว่ามีแหล่งข้อมูลหรือหลักฐานทางวิชาการสนับสนุนหรือไม่**
- ค. ปฏิเสธทันทีโดยไม่อ่านต่อ
- ง. แสร้งข้อความดังกล่าวต่อไปโดยไม่พิจารณา

39) การอ่านบทความอย่างมีวิจารณญาณช่วยให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะใด (ด้านการนำไปใช้)

- ก. เชื่อข้อมูลทุกอย่างในสื่อออนไลน์
- ข. มุ่งมั่นในการค้นคว้าหาความรู้และตรวจสอบข้อมูลก่อนนำไปใช้**
- ค. อ่านอย่างรวดเร็วโดยไม่ใส่ใจเนื้อหา
- ง. ใช้เวลาอ่านให้น้อยที่สุดเพื่อประหยัดเวลา

40) หลังจากอ่านบทความเรื่อง “การทำงานให้ประสบความสำเร็จ” นักเรียนควรแสดงพฤติกรรมใดเพื่อสะท้อนความมุ่งมั่นในการทำงาน (ด้านการนำไปใช้)

- ก. ทำงานเฉพาะวันที่ครูตรวจเท่านั้น
- ข. พยายามทำงานให้เสร็จแม้จะมีอุปสรรค**
- ค. รอให้เพื่อนทำงานก่อนแล้วค่อยทำตาม
- ง. เลือกทำเฉพาะงานที่ง่ายและไม่ต้องใช้ความพยายาม

สรุปผลการวิเคราะห์คุณภาพข้อสอบปรนัยแบบอิงกลุ่ม

ข้อแบบทดสอบ แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (คัดเลือกข้อสอบใช้จริง)

จำนวนผู้สอบ 30 คน

จำนวนข้อสอบ 38 ข้อ

กำหนดกลุ่มสูง/กลุ่มต่ำ ร้อยละ 50

ผลการวิเคราะห์คุณภาพข้อสอบปรนัยแบบอิงกลุ่ม

ข้อ	ตัวเลือกที่ถูกต้อง	ความยาก (p)	อำนาจจำแนก (r)	การแปลความหมาย	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ
1	(2)	0.93	0.13	ง่ายมาก อำนาจจำแนกค่อนข้างต่ำ	ไม่ผ่าน
2	(2)	0.97	-0.07	ง่ายมาก อำนาจจำแนกใช้ไม่ได้	ไม่ผ่าน
3	(1)	0.4	0.27	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
4	(3)	0.4	0.4	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
5	(2)	0.47	0.4	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
6	(3)	0.5	0.2	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
7	(3)	0.43	0.6	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
8	(4)	0.5	0.6	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
9	(4)	0.5	0.6	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
10	(2)	0.5	0.33	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
11	(4)	0.5	0.2	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
12	(4)	0.47	0.13	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกค่อนข้างต่ำ	ไม่ผ่าน

13	(4)	0.5	0.6	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
14	(1)	0.47	0.4	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
15	(1)	0.47	0.4	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
16	(4)	0.5	0.6	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
17	(2)	0.47	0.53	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
18	(2)	0.5	0.47	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
19	(1)	0.6	0.13	ค่อนข้างง่าย อำนาจจำแนกค่อนข้างต่ำ	ไม่ผ่าน
20	(2)	0.5	0.47	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
21	(3)	0.5	0.2	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
22	(4)	0.5	-0.07	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกใช้ไม่ได้	ไม่ผ่าน
23	(2)	0.77	0.47	ค่อนข้างง่าย อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
24	(3)	0.47	0.27	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
25	(2)	0.5	0.33	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
26	(2)	0.5	0.47	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
27	(3)	0.5	0.6	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน

28	(1)	0.5	0.2	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
29	(2)	0.63	0.07	ค่อนข้างง่าย อำนาจจำแนกต่ำ	ไม่ผ่าน
30	(2)	0.5	0.33	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
31	(2)	0.5	0.33	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
32	(2)	0.5	0.2	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
33	(2)	0.47	0.4	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
34	(2)	0.77	0.2	ค่อนข้างง่าย อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
35	(2)	0.77	0.33	ค่อนข้างง่าย อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
36	(2)	0.57	0.33	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
37	(3)	0.57	0.07	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกต่ำ	ไม่ผ่าน
38	(2)	0.6	0.13	ค่อนข้างง่าย อำนาจจำแนกค่อนข้างต่ำ	ไม่ผ่าน

สรุปผลการวิเคราะห์ความยาก และอำนาจจำแนกของข้อสอบจำนวน 38 ข้อ มีคิความยาก ตั้งแต่ 0.40 ถึง 0.77 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ถึง 0.60 และมีข้อที่ผ่านเกณฑ์จำนวน 38 ข้อ ไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 8 ข้อ

ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (ด้วยวิธี Cronbach/'s alpha coefficient หรือ KR20)

ข้อ	ความยาก (p)	อำนาจจำแนก (r)	การแปลความหมาย	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ
1	0.4	0.27	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
2	0.4	0.4	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
3	0.47	0.4	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
4	0.5	0.2	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
5	0.43	0.6	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
6	0.5	0.6	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
7	0.5	0.6	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
8	0.5	0.33	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
9	0.5	0.2	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
10	0.5	0.6	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
11	0.47	0.4	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
12	0.47	0.4	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
13	0.5	0.6	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
14	0.47	0.53	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
15	0.5	0.47	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
16	0.5	0.47	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
17	0.5	0.2	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
18	0.77	0.47	ค่อนข้างง่าย อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
19	0.47	0.27	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
20	0.5	0.33	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน

21	0.5	0.47	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
22	0.5	0.6	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
23	0.5	0.2	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
24	0.5	0.33	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
25	0.5	0.33	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
26	0.5	0.2	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
27	0.47	0.4	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
28	0.77	0.2	ค่อนข้างง่าย อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
29	0.77	0.33	ค่อนข้างง่าย อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน
30	0.57	0.33	ยากปานกลาง อำนาจจำแนกปานกลาง	ผ่าน

สรุปผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นจากการคัดเลือกข้อสอบมาจำนวน 30 ข้อ มีค่าความยากตั้งแต่ 0.40 ถึง 0.77 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ถึง 0.60 และมีข้อที่ผ่านเกณฑ์จำนวน 30 ข้อ ไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 8 ข้อ และข้อสอบปรนัยฉบับนี้มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89

แบบตรวจสอบความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจ
(Index of Item - Objective Congruence: IOC) (Try out)

สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง

ในการทำวิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ผู้วิจัยได้สร้าง “แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐาน”

โดยแบบสอบถามความพึงพอใจดังกล่าว มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้ปัญหาเป็นฐาน

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ 5 ด้าน จำนวน 25 ข้อ

จึงใคร่ขอความกรุณาท่านโปรดพิจารณาแบบสอบถามความพึงพอใจข้างล่าง แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง +1 หรือ 0 หรือ -1 โดย

+ 1 หมายถึง ข้อคำถามสอดคล้องกับจุดประสงค์

0 หมายถึง ไม่แน่ใจในความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์การเรียนรู้

-1 หมายถึง ข้อคำถามไม่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

ใคร่ขอความกรุณาท่านโปรดให้ข้อเสนอแนะในแบบสอบถามความพึงพอใจที่เห็นว่าไม่เหมาะสม ว่าควรปรับปรุงแก้ไขเป็นอย่างไร

ผู้วิจัย

(นางสาวเทพธิดา ประดิษฐ์ผล)

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ความเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อ เสนอ แนะ
		+1	0	-1	
ด้านที่ 1 ดานครูผู้สอน					
1.1	ครูมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาเป็นอย่างดี				
1.2	ครูสามารถอธิบายเนื้อหาได้ชัดเจนและเข้าใจง่าย				
1.3	ครูให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์				
1.4	ครูมีความกระตือรือร้นในการสอนและเป็นแบบอย่างที่ดีในการสื่อสาร				
1.5	ครูให้ความสนใจและช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล				
ด้านที่ 2 ด้านเนื้อหา					
2.1	เนื้อหามีความถูกต้องและเหมาะสมกับระดับชั้น				
2.2	เนื้อหามีความหลากหลายและครอบคลุมตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้				
2.3	เนื้อหามีความทันสมัยและเชื่อมโยงกับสถานการณ์ปัจจุบัน				
2.4	เนื้อหามีความชัดเจนและเข้าใจง่าย				
2.5	เนื้อหามีความน่าสนใจและช่วยกระตุ้นการเรียนรู้				
ด้านที่ 3 ด้านการจัดการเรียนการสอน					
3.1	ครูมีการเตรียมการสอนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง				
3.2	ครูสามารถอธิบายเนื้อหาได้อย่างชัดเจน เข้าใจง่าย				
3.3	ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน				
3.4	ครูมีวิธีการสอนที่หลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน				
3.5	ครูสามารถแก้ไขข้อสงสัยและตอบคำถามได้อย่างเหมาะสม				
ด้านที่ 4 ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน					
4.1	นักเรียนมีความสุขในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้				
4.2	ครูมีเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้				
4.3	นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นของตนเอง และยอมรับฟังความ				
4.4	ฝึกให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์และอ่านเชิงวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล				
4.5	นักเรียนสามารถนำกระบวนการอ่านเชิงวิเคราะห์ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้				
ด้านที่ 5 ด้านการวัดและประเมินผล					
5.1	การประเมินผลมีความยุติธรรมและเป็นธรรม				
5.2	เกณฑ์การประเมินมีความชัดเจนและเข้าใจง่าย				
5.3	การประเมินผลสอดคล้องกับการเรียนการสอน				
5.4	รูปแบบการประเมินมีความหลากหลาย				
5.5	การประเมินผลช่วยให้ทราบความก้าวหน้าในการเรียนรู้				

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

โปรดให้ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้น
ต่อไป

.....

.....

.....

.....

.....

ผู้ประเมินความพึงพอใจ เลขที่.....

ผลค่าวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามความพึงพอใจ

ความเชื่อมั่นแบบสอบถามความพึงพอใจ (Try out)																										
	ข้อที่1	ข้อที่2	ข้อที่3	ข้อที่4	ข้อที่5	ข้อที่6	ข้อที่7	ข้อที่8	ข้อที่9	ข้อที่10	ข้อที่11	ข้อที่12	ข้อที่13	ข้อที่14	ข้อที่15	ข้อที่16	ข้อที่17	ข้อที่18	ข้อที่19	ข้อที่20	ข้อที่21	ข้อที่22	ข้อที่23	ข้อที่24	ข้อที่25	เชื่อมั่น
เลขที่ 1	5	4	4	5	5	5	4	5	4	5	5	5	4	5	5	4	4	5	4	4	5	5	5	5	5	116
เลขที่ 2	5	4	5	4	5	4	4	4	4	4	4	4	5	5	4	4	4	5	4	4	5	4	4	4	4	107
เลขที่ 3	4	5	4	5	4	4	5	4	5	5	4	4	5	5	5	5	4	4	4	4	5	5	5	4	4	111
เลขที่ 4	4	5	4	4	5	5	5	4	5	4	4	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	118
เลขที่ 5	4	4	5	4	4	5	4	4	4	5	5	5	5	4	5	4	4	5	4	4	4	4	4	4	4	108
เลขที่ 6	5	5	5	4	4	5	5	5	5	5	5	4	5	4	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5	120
เลขที่ 7	4	5	4	5	5	4	5	4	4	5	4	5	5	5	4	5	4	5	4	4	4	4	4	4	4	110
เลขที่ 8	5	5	5	4	4	5	4	5	5	4	4	4	4	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	117
เลขที่ 9	4	4	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	4	4	5	4	4	5	5	5	5	5	5	5	118
เลขที่ 10	5	4	5	5	5	5	4	4	5	4	5	4	5	4	5	5	5	5	4	4	4	4	4	4	4	113
เลขที่ 11	4	4	4	4	4	4	5	5	4	4	5	4	4	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	114
เลขที่ 12	5	5	5	4	5	5	5	4	5	4	5	4	4	5	5	5	4	4	5	5	5	5	5	5	5	119
เลขที่ 13	5	5	4	4	4	4	4	5	4	4	5	5	4	4	5	4	5	5	4	4	4	4	4	4	4	108
เลขที่ 14	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	123
เลขที่ 15	4	5	4	5	4	5	4	4	4	5	4	4	4	4	5	5	4	4	5	5	5	5	4	4	5	111
เลขที่ 16	4	5	5	5	5	5	5	5	4	5	4	5	4	4	4	5	5	4	5	5	4	5	4	5	4	116
เลขที่ 17	5	5	5	4	4	5	5	5	5	5	5	4	5	4	5	5	5	5	5	5	4	5	5	4	5	119
เลขที่ 18	4	5	4	5	4	5	4	4	5	5	5	5	5	4	4	5	4	5	5	5	5	5	4	5	5	116
เลขที่ 19	4	5	5	5	5	4	5	5	5	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5	4	4	4	4	4	4	114
เลขที่ 20	4	5	4	4	4	4	5	4	4	4	5	5	4	4	5	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5	113
เลขที่ 21	5	4	5	5	4	4	4	4	5	5	5	4	4	4	4	5	5	4	4	4	4	4	4	4	4	108
เลขที่ 22	5	5	5	4	4	5	5	5	4	5	4	4	4	4	4	5	4	5	4	4	4	4	4	4	4	109
เลขที่ 23	4	5	4	5	5	5	5	5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5	114
เลขที่ 24	5	5	5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	5	4	4	4	4	4	4	4	4	104
เลขที่ 25	4	4	4	4	4	4	4	4	4	5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	101
เลขที่ 26	4	4	5	4	4	4	4	4	4	4	4	5	5	4	5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	104
เลขที่ 27	4	4	5	4	4	4	5	4	4	4	4	5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	103
เลขที่ 28	4	4	4	4	4	4	5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5	108
เลขที่ 29	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	100
เลขที่ 30	5	5	4	5	5	5	4	5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5	113
	0.25	0.25	0.25	0.25	0.24	0.25	0.25	0.24	0.25	0.25	0.24	0.25	0.25	0.21	0.25	0.25	0.22	0.25	0.25	0.25	0.25	0.25	0.25	0.25	0.25	6.11
																										34.01
																										0.86

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ใช้เครื่องมือเพื่อเก็บข้อมูลวิจัย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

เรื่อง การอ่านโฆษณาอย่างมีวิจารณญาณ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย รหัสวิชา ท 22102
 รายวิชา ภาษาไทยพื้นฐาน ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียน ชุมชนบ้านท่าพระ
 จำนวน 2 คาบ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568
 ชื่อผู้สอน นางสาวเทพธิดา ประดิษฐ์ผล สอนวันที่ 17,18 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2568

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด (Learning standards/ Indicators)

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ
 แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด ม.2/2 จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด (Concept)

การอ่านโฆษณาอย่างมีวิจารณญาณเป็นกระบวนการที่ช่วยให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์
 แยกแยะ และประเมินข้อมูลที่ได้รับอย่างรอบด้าน โดยใช้การตั้งคำถามจากปัญหาหรือประเด็นที่
 น่าสนใจเป็นตัวกระตุ้นให้คิดต่อยอด นักเรียนจะฝึกฝนการจับใจความสำคัญของเนื้อหา พิจารณา
 เจตนาของผู้เขียน รวมทั้งตรวจสอบความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล กระบวนการนี้ส่งเสริมให้เกิดการ
 คิดเชิงวิเคราะห์และแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
 และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสมและรอบคอบ

3. จุดประสงค์การเรียนรู้ (Learning Competencies)

1. นักเรียนสามารถอธิบายการอ่านโฆษณาอย่างมีวิจารณญาณได้ (K)
2. นักเรียนสามารถแยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากโฆษณาได้ (P)
3. นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านโฆษณาอย่างมีวิจารณญาณได้ (A)

4. สาระการเรียนรู้

ด้านองค์ความรู้ (Knowledge)

อธิบายการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ด้านทักษะ/วิธีการเรียนรู้ /กระบวนการ (Skills and, or Process)

แยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (Attribute)

ตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน (Competencies of learners)

- ความสามารถในการสื่อสาร
- ความสามารถในการคิด

6. ภาระ/ชิ้นงาน (Performance Tasks)

- ใบงานวิเคราะห์โฆษณา

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

(ชั่วโมงที่ 1)

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน (5 นาที)

- ครูเปิดคลิปโฆษณาสั้น ๆ 1 เรื่อง เรื่อง เครื่องดื่มบำรุงกำลัง

<https://www.facebook.com/share/v/17DPgRTHkE/>

- สนทนาซักถามนักเรียน เช่น

“นักเรียนคิดว่าโฆษณานี้มีจุดมุ่งหมายอย่างไร?”

“โฆษณานี้นำเชื่อถือทั้งหมดหรือไม่?”

- เชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนเรื่อง การอ่านโฆษณาอย่างมีวิจารณญาณ

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตาม PBL

1) ขั้นกำหนดปัญหา (15 นาที)

- ครูยกประเด็นปัญหา เช่น “ทำไมบางครั้งเราถึงตัดสินใจซื้อสินค้าตามโฆษณาแล้วรู้สึกผิดหวัง?”

- นักเรียนอภิปรายในกลุ่มเล็กเพื่อกำหนดปัญหาในการอ่านโฆษณา

2) ขั้นทำความเข้าใจกับปัญหา (15 นาที)

- นักเรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับการพบเจอโฆษณาที่เกินจริง

- ครูสรุปประเด็น เช่น ข้อเท็จจริง vs ข้อคิดเห็น, จุดมุ่งหมายของโฆษณา

3) ขั้นตอนการศึกษาค้นคว้า (25 นาที)

- นักเรียนแบ่งกลุ่ม (4-5 คน) เลือกตัวอย่างโฆษณาจากสื่อที่ครูจัดให้ (โปสเตอร์)
- ศึกษาข้อมูลโดยตอบคำถามในใบงาน ดังนี้
 - ข้อเท็จจริงที่พบในโฆษณาคืออะไร
 - ข้อคิดเห็นหรือการโน้มน้าวคืออะไร
 - เนื้อหาและภาพช่วยจูงใจผู้บริโภคอย่างไร
 - ถ้านักเรียนเป็นเจ้าของร้านอาหาร จะเลือกใช้สื่อโฆษณาใดในการโปรโมทร้าน
- อธิบายโทษหรือผลเสียที่อาจเกิดขึ้นจากการโฆษณาที่เกินจริง 2 ข้อ

เพราะเหตุใด

(ชั่วโมงที่ 2)

นักเรียนและครูร่วมกันทบทวนความรู้เดิม

4) ขั้นสังเคราะห์ความรู้ (15 นาที)

- แต่ละกลุ่มอภิปรายและเขียนสรุปผลการวิเคราะห์โฆษณาลงในแผ่นชาร์ต/ใบงาน

เตรียมการนำเสนอ

5) ขั้นสรุปและประเมินค่าของคำตอบ (15 นาที)

- กลุ่มนักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
- ครูชี้แนะเพิ่มเติมว่าการอ่านโฆษณาควรมีวิจารณญาณเพราะอะไร

6) ขั้นนำเสนอและประเมินผลงาน (20 นาที)

- แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลการวิเคราะห์โฆษณา
- นักเรียนและครูช่วยกันสะท้อนความคิดเห็น
- ครูให้ข้อเสนอแนะและประเมินตามเกณฑ์ เช่น การวิเคราะห์ถูกต้อง การทำงาน

กลุ่ม การนำเสนอ

ขั้นสรุป (10 นาที)

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปว่า
 - การอ่านโฆษณาต้องแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น
 - ต้องเข้าใจจุดมุ่งหมายและกลวิธีการโน้มน้าว
 - ต้องใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจ

- ครูมอบหมายการบ้านให้เขียน บันทึกสั้น ๆ เกี่ยวกับโฆษณาที่ตนเคยพบและการวิเคราะห์อย่างมีวิจารณ์ญาณ

8. สื่อ / แหล่งเรียนรู้

- คลิปวิดีโอโฆษณาสั้น
- โปสเตอร์/ใบปลิวโฆษณา
- ใบงานวิเคราะห์โฆษณา
- กระดาษฟลิปชาร์ต/ปากกาสี

9. การวัดและประเมินผล (Competency-Based Assessment)

สิ่งที่วัด	วิธีการประเมิน	เครื่องมือประเมิน	เกณฑ์การประเมิน
1. นักเรียนสามารถอธิบายการอ่านโฆษณาอย่างมีวิจารณญาณได้ (K)	การตอบคำถาม	คำถาม	3 = ดี 2 = พอใช้ 1 = ปรับปรุง
2. นักเรียนสามารถแยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากโฆษณาได้ (P)	ตรวจการวิเคราะห์จากโฆษณาที่กำหนดให้	การวิเคราะห์โฆษณาที่กำหนดให้	3 = ดี 2 = พอใช้ 1 = ปรับปรุง
3. นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านโฆษณาอย่างมีวิจารณญาณได้ (A)	การตอบคำถาม	คำถาม	3 = ดี 2 = พอใช้ 1 = ปรับปรุง

10. สะท้อนผลหลังการจัดการเรียนรู้

(Reflect the results of the learning management)

10.1 ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

นักเรียนในศตวรรษที่ 21 เน้นการจัดการเรียนรู้ ที่มีความสนใจในการเรียนรู้
ที่ได้ดี จึงจำเป็นต้องมีการผสมผสาน
สลับกันใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลายในการเรียนรู้

10.2 ปัญหาและอุปสรรคที่พบ

นักเรียนบางส่วนยังไม่คุ้นเคยกับการวิเคราะห์เชิงลึก
บางกลุ่มขาดทักษะการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน นักเรียนบางคน ยังต้องคอยคิดเห็นตามเพื่อน
ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นของตนเอง

10.3 แนวทางแก้ไข

จัดกิจกรรมฝึกการวิเคราะห์ชั้นเรียน เช่น ใช้ตารางเปรียบเทียบ ข้อเท็จจริง-ข้อคิดเห็น หรือจุดมุ่งหมาย-วิธีใหม่หัวใจ เพื่อให้นักเรียนทำได้เป็นระบบมากขึ้น
จัดบทบาทในกลุ่ม เช่น สันทักลุ่ม สัจจับันทัก สันทักเสนอ เพื่อให้เด็กเรียนทุกคนมีส่วนร่วม
สร้างกิจกรรมย่อยกระตุ้นความกล้าแสดงออก เช่น ให้นักเรียนเสนอความเห็นสั้นๆ ก่อนเริ่มงานกลุ่ม

ลงชื่อ

เทพธิดา

(นางสาวเทพธิดา ประดิษฐ์ผล)

ผู้วิจัย

ความคิดเห็นของผู้บริหาร

แผนมีความเหมาะสม เวิร์บร้อยดี ใช้สอนได้

ลงชื่อ

(นายสุพจน์ กองทุน)

ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ

มหาวิทยาลัย

คลิปวิดีโอโฆษณาเครื่องดื่มบำรุงกำลัง

<https://www.facebook.com/share/v/17DPgRTHkE/>

ตัวอย่างโฆษณา (โปสเตอร์)

ใบงานการอ่านโฆษณาอย่างมีวิจารณ์ญาณ

ชื่อ-สกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

กิจกรรม

ให้นักเรียนอ่าน/ดูโฆษณาที่กำหนด แล้ววิเคราะห์ตามคำถามต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

1. โฆษณานี้เกี่ยวกับสินค้า/บริการอะไร?

.....

2. จุดเด่นที่โฆษณานำเสนอคืออะไร?

.....

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์

3. ข้อเท็จจริงที่พบในโฆษณาคืออะไร?

.....

4. ข้อคิดเห็น/การโน้มน้าวที่พบในโฆษณาคืออะไร?

.....

5. จุดมุ่งหมายหลักของโฆษณานี้คืออะไร?

.....

6. นักเรียนคิดว่าโฆษณานี้มีการกล่าวเกินจริงหรือไม่? เพราะเหตุใด?

.....

ตอนที่ 3 การสรุป

7. นักเรียนได้บทเรียนหรือข้อคิดอะไรจากการวิเคราะห์โฆษณานี้?

.....

8. ถ้านักเรียนเป็นเจ้าของร้านอาหาร จะเลือกใช้สื่อโฆษณาใดในการโปรโมทร้าน เพราะเหตุใด

.....

เกณฑ์การให้คะแนนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

รายการประเมิน ความสามารถการอ่าน อย่างมีวิจารณญาณ	4 คะแนน	3 คะแนน	2 คะแนน	1 คะแนน
	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
1. การวิเคราะห์ ข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็น	แยกแยะ ข้อเท็จจริง และ ข้อคิดเห็นได้ ถูกต้องทั้งหมด พร้อมระบุเหตุผล ประกอบได้ชัดเจน	แยกแยะ ข้อเท็จจริงและ ข้อคิดเห็นได้ ถูกต้องเป็นส่วน ใหญ่ แต่เหตุผล ประกอบยังไม่ ชัดเจนบางจุด	แยกแยะข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นได้ ถูกต้องเพียงบางส่วน หรือสับสนในบาง ประเด็น	ไม่สามารถ แยกแยะ ข้อเท็จจริงและ ข้อคิดเห็นได้
2. การระบุจุดประสงค์ และน้ำเสียงของผู้เขียน	ระบุจุดประสงค์ เจตนา และ ทัศนคติแฝงของ ผู้เขียนได้ลึกซึ้ง และแม่นยำ	ระบุจุดประสงค์ หลักและทัศนคติ ได้ถูกต้อง แต่ยังไม่ครอบคลุม นัยสำคัญ	ระบุจุดประสงค์ได้ เพียงกว้างๆ หรือ ตามตัวอักษร ไม่เห็น เจตนาแฝง	ระบุจุดประสงค์ หรือทัศนคติของ ผู้เขียนผิดพลาด หรือไม่สอดคล้อง
3. การประเมินความ น่าเชื่อถือและความ สมเหตุสมผล	วิเคราะห์ความ สมเหตุสมผลของ ข้ออ้าง หลักฐาน สนับสนุน และ ความน่าเชื่อถือ ของแหล่งข้อมูลได้ ชัดเจน	ประเมินความ น่าเชื่อถือได้ดี แต่ การเชื่อมโยง ระหว่างหลักฐาน และข้อสรุปยังไม่ ชัดเจนนัก	ประเมินความ น่าเชื่อถือได้เพียง บางส่วน มักใช้ ความรู้สึกส่วนตัว ตัดสินมากกว่า หลักฐาน	ไม่สามารถ วิเคราะห์ความ น่าเชื่อถือหรือ ความ สมเหตุสมผลของ เนื้อหาได้
4. การสรุปความและ การประยุกต์ใช้	สรุปประเด็นสำคัญ และข้อคิดที่ได้ พร้อมเสนอแนะ การนำไปใช้ใน บริบทใหม่ได้อย่าง สร้างสรรค์	สรุปประเด็น สำคัญได้ครบถ้วน และบอกแนว ทางการนำไปใช้ ได้สอดคล้องกับ เรื่อง	สรุปประเด็นได้บ้าง แต่ยังติดอยู่กับ เนื้อหาเดิม ไม่ สามารถต่อยอดหรือ ประยุกต์ใช้ได้	สรุปความ ผิดพลาด หรือไม่ สามารถบอก ความสำคัญของ เรื่องที่อ่านได้

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ระดับคะแนน	คุณภาพ
17-20	ดีมาก
13-16	ดี
9-12	พอใช้
5-8	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงาน

ชั้น.....

ลำดับที่	พฤติกรรม	คุณภาพการปฏิบัติ		
		3	2	1
1	ความมีวินัย เรียนรู้มุ่งมั่นในการทำงาน			
2	ความมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อ เสียสละ			
3	การแสดงความคิดเห็น			
4	การรับฟังความคิดเห็น			
5	การร่วมมือทำงานส่วนรวม			
รวม				

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอให้ 3 คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้งให้ 2 คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้งหรือน้อยครั้งให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
ต่ำกว่า 8	ปรับปรุง

แบบประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

วิชา ภาษาไทย
กลุ่มที่

.....

ที่	รายการประเมิน	คะแนน			ข้อคิดเห็น
		๓	๒	๑	
๑.	การกำหนดเป้าหมายร่วมกัน				
๒.	การแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ				
๓.	การปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย				
๔.	การประเมินและปรับปรุงผลงาน				
	รวม				

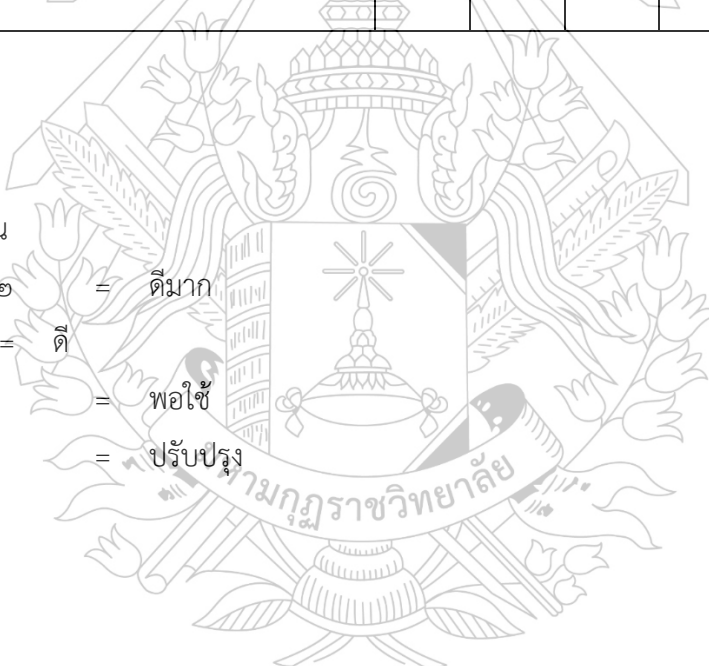
เกณฑ์การประเมิน

๑๑ - ๑๒ = ดีมาก

๘ - ๑๐ = ดี

๕ - ๖ = พอใช้

๐ - ๔ = ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

เรื่อง การอ่านเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย รหัสวิชา ท 22102

รายวิชา ภาษาไทยพื้นฐาน

ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียน ชุมชนบ้านท่าพระ

จำนวน 2 คาบ

ภาคเรียนที่ 2

ปีการศึกษา 2568

ชื่อผู้สอน นางสาวเทพธิดา ประดิษฐ์ผล

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด (Learning standards/ Indicators)

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ

แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด ม.2/2 จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด (Concept)

เรื่องสั้นเป็นวรรณกรรมที่สะท้อนแนวคิด ประสบการณ์ และมุมมองของผู้เขียน การอ่านเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณจะช่วยให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์ความหมาย แยกแยะข้อเท็จจริงและความคิดเห็น ตลอดจนตีความและสรุปข้อคิดได้อย่างรอบด้าน

3. จุดประสงค์การเรียนรู้ (Learning Competencies)

1. นักเรียนสามารถอธิบายโครงเรื่อง ตัวละคร และแนวคิดหลักของเรื่องสั้นได้ (K)
2. นักเรียนสามารถแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องสั้นที่อ่านได้ (P)
3. นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านเรื่องสั้น (A)

4. สาระการเรียนรู้

ด้านองค์ความรู้ (Knowledge)

อธิบายโครงเรื่อง ตัวละคร และแนวคิดหลักของเรื่องสั้น

ด้านทักษะ/วิธีการเรียนรู้/กระบวนการ (Skills and, or Process)

แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องสั้น

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (Attribute)

ทำงานกลุ่มเพื่อแก้ปัญหา และนำเสนอผลการวิเคราะห์ต่อชั้นเรียน

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน (Competencies of learners)

- ความสามารถในการสื่อสาร
- ความสามารถในการคิด

6. ภาระ/ชิ้นงาน (Performance Tasks)

- ใบงานวิเคราะห์โฆษณา

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

(ชั่วโมงที่ 1)

1) ขั้นกำหนดปัญหา (15 นาที)

- ครูยกประเด็น เช่น “เพราะเหตุใดเรื่องสั้นจึงมักมีข้อคิดแฝงไว้? แล้วเราจะรู้ได้อย่างไรว่าข้อคิดนั้นสมเหตุสมผลหรือไม่?”

- นักเรียนช่วยกันอภิปรายและกำหนด โจทย์ปัญหา เช่น “เราจะอ่านเรื่องสั้นให้เข้าใจทั้งข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นได้อย่างไร?”

2) ขั้นทำความเข้าใจกับปัญหา (15 นาที)

- นักเรียนอ่านเรื่องสั้นที่ครูกำหนด (1 เรื่อง)

- ครูชี้แนะแนวทาง เช่น การหาสาระสำคัญ จุดประสงค์ของผู้เขียน และการมองในแง่มุมต่าง ๆ

3) ขั้นดำเนินการศึกษาค้นคว้า (25 นาที)

- นักเรียนแบ่งกลุ่ม (4-5 คน)

- ศึกษาเรื่องสั้นจากใบงาน/หนังสือเรียน/เอกสารที่ครูแจก

- ค้นหาประเด็นตามคำถาม เช่น

ข้อเท็จจริงในเรื่องคืออะไร

ข้อคิดเห็นหรือมุมมองของผู้เขียนคืออะไร

ข้อคิดหรือสาระสำคัญที่สอดแทรกในเรื่องคืออะไร

(ชั่วโมงที่ 2)

นักเรียนและครูร่วมกันทบทวนความรู้เดิม

4) ขั้นสังเคราะห์ความรู้ (15 นาที)

- กลุ่มนักเรียนอภิปรายและเขียนสรุปการวิเคราะห์เรื่องสั้นลงในแผ่นชาร์ต/ใบงานเตรียมการนำเสนอ

5) ขั้นสรุปและประเมินค่าของคำตอบ (15 นาที)

- แต่ละกลุ่มแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับกลุ่มอื่น

- ครูชี้แนะเพิ่มเติม เช่น “เราจะรู้ได้อย่างไรว่าเรื่องสั้นนี้เสนอความจริงหรือความเห็น?”

6) ขั้นนำเสนอและประเมินผลงาน (20 นาที)

- ตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการวิเคราะห์ต่อชั้นเรียน

- เพื่อน ๆ แสดงความคิดเห็นและสะท้อนข้อคิดเพิ่มเติม

- ครูให้คำแนะนำและประเมินผลการทำงาน

ขั้นสรุป (5 นาที)

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปว่า

การอ่านเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณช่วยให้เข้าใจทั้งข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น
 ทำให้คิดวิเคราะห์รอบด้าน ไม่เชื่อหรือตัดสินตามเนื้อเรื่องเพียงอย่างเดียว
 ได้ข้อคิดที่สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตจริง

มอบหมายการบ้าน : เขียนบันทึกการอ่านเรื่องสั้นที่ตนชอบ 1 เรื่อง พร้อมวิเคราะห์ข้อคิด
 อย่างมีวิจารณญาณ

8. สื่อ / แหล่งเรียนรู้

เรื่องสั้นที่คัดเลือกเหมาะสมกับวัย ม.2

ใบงานวิเคราะห์เรื่องสั้น

ใบความรู้ วิธีการอ่านเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ

9. การวัดและประเมินผล (Competency-Based Assessment)

สิ่งที่วัด	วิธีการประเมิน	เครื่องมือประเมิน	เกณฑ์การประเมิน
1. นักเรียนสามารถ อธิบายโครงเรื่องตัว ละคร และแนวคิด หลักของเรื่องสั้นได้ (K)	การตอบคำถาม	คำถาม	3 = ดี 2 = พอใช้ 1 = ปรับปรุง
2. นักเรียนสามารถ แยกข้อเท็จจริงและ ข้อคิดเห็นจากเรื่องสั้น ที่อ่านได้ (P)	ตรวจการวิเคราะห์ จากเรื่องสั้นที่ กำหนดให้	การวิเคราะห์เรื่องสั้นที่ กำหนดให้	3 = ดี 2 = พอใช้ 1 = ปรับปรุง
3. นักเรียน ตระหนักถึง ความสำคัญของการ อ่านเรื่องสั้น (A)	การตอบคำถาม	คำถาม	3 = ดี 2 = พอใช้ 1 = ปรับปรุง

10. สะท้อนผลหลังการจัดการจัดการเรียนรู้

(Reflect the results of the learning management)

10.1 ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การให้นักเรียน อธิบายโครงเรื่อง ตัวละคร และแนวคิดหลัก ในช่วงโม่งที่ 1 และการทำแบบฝึกหัด/ศึกษาเรื่องสั้น น่าจะทำให้นักเรียนมีความเข้าใจพื้นฐานของเรื่องสั้นได้ดี

กิจกรรมการเรียนรู้มีการใช้คำถามนำ ("เพราะเหตุใดเรื่องสั้นจึงมักมีข้อคิดแฝงไว้?") และกิจกรรมกลุ่มที่ให้ สรุปและนำเสนอผลการวิเคราะห์ น่าจะช่วยส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์และการสื่อสารได้ดี การทำงานกลุ่มเพื่อแก้ปัญหาและนำเสนอผลการวิเคราะห์ สอดคล้องกับการสร้างคุณลักษณะ การทำงานเป็นทีม และความตระหนักถึงความสำคัญของการอ่าน

10.2 ปัญหาและอุปสรรค

การบริหารเวลาแต่ละกิจกรรมมีการกำหนดเวลาที่ค่อนข้างจำกัดและต่อเนื่อง เช่น การทำความเข้าใจกับครุ (15 นาที) หรือการศึกษาค้นคว้า (25 นาที) หากนักเรียนใช้เวลาในการทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งมากเกินไป (เช่น การอ่านเรื่องสั้นที่เลือกมา) อาจทำให้กิจกรรมอื่น ๆ ในแผนล่าช้าหรือต้องตัดออกไปได้

ความแตกต่างระหว่างบุคคล นักเรียนบางคนอาจมีทักษะการอ่านวิเคราะห์ที่ยังไม่แข็งแรงพอ ทำให้การแยกแยะข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นทำได้ยากลำบาก

นักเรียนที่มีทักษะการสื่อสารหรือการนำเสนออ่อนแอ อาจไม่กล้าแสดงความคิดเห็น หรือไม่สามารถนำเสนอผลการวิเคราะห์ที่ได้ชัดเจนตามที่ตั้งเป้าหมายไว้

ความเข้าใจในโม่งทัศน์ หากเรื่องสั้นที่ใช้มีความซับซ้อนมาก อาจทำให้นักเรียนไม่สามารถเข้าถึง "แนวคิด ประสพการณ์ และมุมมองของผู้เขียน" ได้ลึกซึ้งพอตามที่ระบุไว้ในสาระสำคัญ

10.3 แนวทางแก้ไข

การปรับกิจกรรมเพื่อยืดหยุ่นเวลา เน้นย้ำความสำคัญของเวลา ในแต่ละช่วงกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอหากพบว่ากิจกรรมศึกษาค้นคว้าใช้เวลานานเกินไป อาจมอบหมายการอ่านเรื่องสั้นเป็นภาระงานก่อนเรียน เพื่อให้นักเรียนมาถึงห้องเรียนพร้อมสำหรับการวิเคราะห์ในทันที

การสนับสนุนการเรียนรู้รายบุคคล จัดทำ "เครื่องมือช่วยคิด" เช่น ตารางเปรียบเทียบ/แบบฟอร์มการวิเคราะห์ง่าย ๆ เพื่อให้ นักเรียนที่มีทักษะอ่อนแอใช้เป็นแนวทางในการแยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น

ในระหว่างการทำงานกลุ่ม ครูควรสุ่มเข้ากลุ่มเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนที่เงียบแสดงความคิดเห็นหรือให้คำแนะนำโดยตรงเฉพาะราย

การเลือกสื่อและกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับชั้นเรียนที่เพิ่งเริ่มต้นการวิเคราะห์เรื่องสั้น ควรเลือกเรื่องสั้นที่มีความยาวไม่มาก และมีแก่นเรื่องที่ชัดเจน เพื่อให้ให้นักเรียนทำความเข้าใจโครงสร้างพื้นฐานได้ง่ายก่อน

ก่อนเริ่มกิจกรรมการวิเคราะห์ อาจใช้ ตัวอย่างประโยคสั้น ๆ ที่มีการแยกข้อเท็จจริง/ข้อคิดเห็นที่ชัดเจน เพื่อทบทวนความรู้พื้นฐาน ก่อนนำไปใช้กับเรื่องสั้นที่มีความซับซ้อนมากขึ้น

ความคิดเห็นของผู้บริหาร

ครูควรเน้นการให้ "ข้อเสนอแนะเชิงบวกและสร้างสรรค์" มากกว่าการประเมินตามเกณฑ์เพียงอย่างเดียว เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนพัฒนาความสามารถในการแสดงความคิดเห็นและการรับฟัง

ลงชื่อ.....

(นายสุพจน์ กองทูน)

ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ

มหาวิทยาลัย

ใบความรู้ วิธีการอ่านเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณ์ญาณ

1. การหาสาระสำคัญ

อ่านเนื้อเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบเพื่อจับประเด็นหลัก

สังเกต “ตัวละครหลัก” และ “เหตุการณ์สำคัญ” ที่ดำเนินเรื่อง

หาว่าผู้เขียนต้องการสื่ออะไร เช่น ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความสามัคคี

เทคนิค: ลองสรุปเรื่องสั้น ๆ ใน 2-3 ประโยค จะช่วยให้เห็นสาระสำคัญชัดเจน

2. การหาจุดประสงค์ของผู้เขียน

พิจารณาว่าผู้เขียนเขียนเพื่ออะไร

เพื่อสอนข้อคิดหรือคุณธรรม

เพื่อความบันเทิงแก่ผู้อ่าน

เพื่อสะท้อนสังคมหรือแสดงความคิดเห็น

ดูจากตอนจบหรือบทสนทนาของตัวละคร ซึ่งมักแฝงเจตนาของผู้เขียนเอาไว้

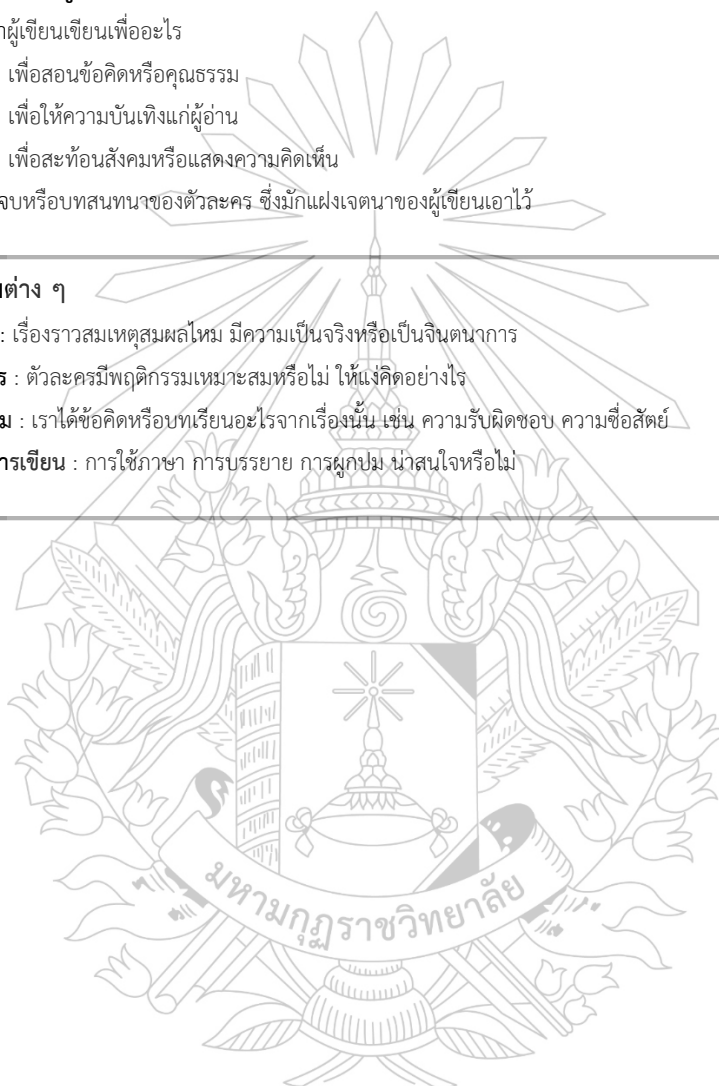
3. การมองในแง่มุมต่าง ๆ

แง่เนื้อหา : เรื่องราวสมเหตุสมผลไหม มีความเป็นจริงหรือเป็นจินตนาการ

แง่ตัวละคร : ตัวละครมีพฤติกรรมเหมาะสมหรือไม่ ให้แง่คิดอย่างไร

แง่คุณธรรม : เราได้ข้อคิดหรือบทเรียนอะไรจากเรื่องนั้น เช่น ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์

แง่ศิลปะการเขียน : การใช้ภาษา การบรรยาย การผูกปม นวนิยายหรือไม

เรื่องสั้น ดวงตะวันกับงานศิลปะ

ตะวันเป็นเด็กชายชั้น ม.2 ที่รักการวาดรูปเป็นชีวิตจิตใจ เขามีฝันว่าอยากเป็นจิตรกรชื่อดัง แต่สิ่งที่ตะวันขาดไปคือความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง โดยเฉพาะเรื่องการบ้านและการทำงานที่ได้รับมอบหมาย วันหนึ่ง อาจารย์ศิลปะประกาศว่าจะมีโครงการใหญ่คือการวาดภาพตามหัวข้อ "ความฝันของฉัน" ใครที่ทำผลงานได้ดีที่สุดจะได้รับรางวัลพิเศษ ตะวันตื่นเต้นมาก เขาเริ่มร่างภาพในหัวอย่างรวดเร็ว แต่พอเพื่อนๆ ชวนไปเล่นฟุตบอลที่สนาม เขาก็ทิ้งสมุดวาดภาพไว้ และออกไปเล่นสนุกทันที เมื่อกลับถึงบ้าน ดวงตะวันคิดว่ายังมีเวลาอีกเยอะ เลยไม่ได้รับทำการบ้าน เขาเอาเวลาไปดูการ์ตูน เล่นเกม จนเวลาล่วงเลยไป จนกระทั่งเหลือเวลาอีกเพียงสองวันก่อนวันส่งงาน เขาถึงนึกขึ้นได้ว่างานศิลปะชิ้นสำคัญยังทำไปไม่เยอะเลย ด้วยความตื่นตระหนก ตะวันรีบกลับไปทำงานที่ค้างไว้ แต่การรีบเร่งทำให้เขาไม่มีสมาธิเท่าที่ควร เขาลงสีไม่เรียบร้อย และรายละเอียดบางส่วนก็ดูยุ่งเหยิง เมื่อนำผลงานไปส่งในวันรุ่งขึ้น แม้ตะวันจะพยายามทำให้ดีที่สุดแล้ว แต่ผลงานที่ออกมาก็ไม่น่าพอใจนัก เมื่ออาจารย์เห็นผลงาน ตะวันอธิบายถึงปัญหาที่เกิดขึ้น อาจารย์ใจดีกล่าวว่า "ตะวัน ความฝันของคุณดี แต่การทำตามหน้าที่ก็สำคัญไม่แพ้กัน การรีบเร่งทำในเวลาจำกัดมักจะทำให้ผลงานออกมาไม่ดีเท่าที่ควร ลองคิดดูว่า ถ้าคุณมีความรับผิดชอบ ตั้งใจทำงานทีละขั้นตอน ผลงานของคุณจะดีกว่านี้มาก" คำพูดของอาจารย์ทำให้ตะวันได้คิด เขาเข้าใจแล้วว่า ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง ไม่ใช่แค่การทำสิ่งนั้นให้เสร็จ แต่คือการทำสิ่งนั้นให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ ตั้งแต่เริ่มต้นจนจบ เพื่อให้ผลงานออกมามีคุณภาพ และเขาจะจดจำบทเรียนนี้ไปใช้ในการทำงานอื่นๆ ต่อไปในอนาคต

ใบงานการอ่านเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ

ชื่อ-สกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

เรื่องสั้นที่อ่าน :

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เรื่องสั้นนี้มี ชื่อตอน หรือ ชื่องานเขียน ว่าอะไร?

.....

2. เรื่องนี้มีตัวละครสำคัญใครบ้าง? และมีบทบาทอย่างไร?

.....

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์

3. โครงเรื่องย่อของเรื่องสั้นนี้คืออะไร?

.....

4. ข้อเท็จจริง ที่พบในเรื่องสั้นคืออะไร?

.....

5. ข้อคิดเห็น/มุมมองของผู้เขียน ที่แฝงอยู่ในเรื่องคืออะไร?

.....

6. เรื่องนี้มี ข้อคิดหรือสาระสำคัญ อย่างไร?

.....

7. นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่กับแนวคิดที่เรื่องสั้นนำเสนอ? เพราะเหตุใด?

.....

ตอนที่ 3 การสรุป

8. นักเรียนได้เรียนรู้อะไรจากการอ่านเรื่องสั้นนี้ในมุมมองเชิงวิจารณ์?

.....

เฉลย (ใช้เรื่องสั้น “ดวงตะวันกับงานศิลปะ- ตัวอย่างสั้น”)

เรื่องสั้นที่อ่าน : ดวงตะวันกับงานศิลปะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เรื่องสั้นนี้มี ชื่อตอน หรือ ชื่องานเขียน ว่าอะไร?

→ ดวงตะวันกับงานศิลปะ

2. เรื่องนี้มีตัวละครสำคัญใครบ้าง? และมีบทบาทอย่างไร?

→

ดวงตะวัน : เด็กชาย ม.2 รักการวาดรูป มีความฝันอยากเป็นจิตรกร แต่ยังขาดความรับผิดชอบ

อาจารย์ศิลปะ : ผู้จัดโครงการวาดภาพ และเป็นผู้ชี้แนะให้ดวงตะวันเข้าใจคุณค่าของความรับผิดชอบ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์

3. โครงเรื่องย่อของเรื่องสั้นนี้คืออะไร?

→ ดวงตะวัน เด็กชายที่รักการวาดรูป ตื่นเต้นเมื่อมีโครงการวาดภาพความฝัน แต่เพราะขาดความรับผิดชอบมัวเล่นสนุก งานจึงทำไม่เสร็จสมบูรณ์ ผลงานออกมาไม่น่าพอใจ ครูศิลปะได้ดักเตือน ทำให้ดวงตะวันเรียนรู้ว่าความรับผิดชอบเป็นสิ่งสำคัญต่อการทำงานให้ประสบความสำเร็จ

4. ข้อเท็จจริง ที่พบในเรื่องสั้นคืออะไร?

→ ดวงตะวันชอบวาดรูป มีโครงการประกวดวาดภาพ “ความฝันของฉัน” แต่เขาใช้เวลาส่วนใหญ่ไปกับการเล่นเกม ดูการ์ตูน และเล่นฟุตบอล ทำให้งานศิลปะเร่งทำในนาทีสุดท้ายและผลงานไม่ดี

5. ข้อคิดเห็น/มุมมองของผู้เขียน ที่แฝงอยู่ในเรื่องคืออะไร?

→ ผู้เขียนเห็นว่าความรับผิดชอบต่อหน้าที่เป็นสิ่งจำเป็น หากทำงานอย่างเร่งรีบในเวลาจำกัดผลลัพธ์มักจะไม่สมบูรณ์ และควรจัดสรรเวลาให้เหมาะสม

6. เรื่องนี้มี ข้อคิดหรือสาระสำคัญ อย่างไร?

→ ความฝันจะสำเร็จได้ ต้องอาศัยความรับผิดชอบและความตั้งใจจริง ไม่ใช่แค่ความสามารถหรือพรสวรรค์เพียงอย่างเดียว

7. นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่กับแนวคิดที่เรื่องสั้นนำเสนอ? เพราะเหตุใด?

→ เห็นด้วย เพราะการมีความรับผิดชอบช่วยให้งานสำเร็จอย่างมีคุณภาพ และยังเป็นพื้นฐานของการทำงานทุกอย่างในชีวิตจริง

ตอนที่ 3 การสรุป

8. นักเรียนได้เรียนรู้อะไรจากการอ่านเรื่องสั้นนี้ในมุมมองเชิงวิจารณ์?

→ ได้เรียนรู้ว่า ความสามารถอย่างเดียวไม่เพียงพอ ความรับผิดชอบต่อหน้าที่เป็นสิ่งที่จะทำให้ผลงานออกมาดีและทำให้ความฝันเป็นจริงได้ การบริหารเวลาและการทำงานอย่างต่อเนื่องตั้งแต่แรกเริ่มจะช่วยให้งานสำเร็จสมบูรณ์มากกว่าเร่งทำในนาทีสุดท้าย

แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ชั้น.....

คำชี้แจง : ให้ครูผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างการจัดการเรียนรู้ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	รายการประเมิน/ตัวชี้วัด	ระดับคุณภาพ			
		ดีเยี่ยม (3)	ดี (2)	ผ่าน เกณฑ์ (1)	ไม่ผ่าน เกณฑ์ (0)
1. ความสามารถในการสื่อสาร	1.1 มีความสามารถในการรับ – ส่งสาร				
	1.2 มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเข้าใจของตนเองโดยใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสม				
	1.3 ใช้วิธีการสื่อสารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ				
	1.4 เจจจำต่อเรื่องเพื่อจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ ได้				
	1.5 เลือกรับและไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยเหตุผลและถูกต้อง				
	สรุปผลการประเมิน				
2. ความสามารถในการคิด	2.1 มีความสามารถในการคิด/วิเคราะห์				
	2.2 ทักษะในการคิดนอกกรอบอย่างสร้างสรรค์				
	2.3 สามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ				
	2.4 มีความสามารถในการสร้างองค์ความรู้				
	2.5 ตัดสินใจแก้ปัญหาเกี่ยวกับตนเองได้เหมาะสม				
	สรุปผลการประเมิน				

เกณฑ์คะแนนระดับคุณภาพ

ดีเยี่ยม หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจน สม่ำเสมอ (3 คะแนน)

ดี หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง (2 คะแนน)

ผ่าน หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นบางครั้ง (1 คะแนน)

ไม่ผ่าน หมายถึง ไม่เคยปฏิบัติพฤติกรรม (0 คะแนน)

เกณฑ์การสรุปผล ดีเยี่ยม = 13 – 15 คะแนน, ดี = 9 – 12 คะแนน, ผ่านเกณฑ์ = 1 – 8 คะแนน, ไม่ผ่านเกณฑ์ = 0 คะแนน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

เรื่อง การอ่านวรรณกรรมพื้นบ้านอย่างมีวิจารณญาณ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย
 รหัสวิชา ท 22102 รายวิชา ภาษาไทยพื้นฐาน
 ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียน ชุมชนบ้านท่าพระ
 จำนวน 2 คาบ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568
 ชื่อผู้สอน นางสาวเทพธิดา ประดิษฐ์ผล

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด (Learning standards/ Indicators)

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ
 แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด ม.2/2 จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด (Concept)

วรรณกรรมพื้นบ้านเป็นการอ่านด้วยความเข้าใจทั้งเนื้อหาและคุณค่าที่ซ่อนอยู่ในเรื่อง ไม่
 เพียงแต่เพลิดเพลีนกับถ้อยคำหรือเหตุการณ์ แต่ยังมองให้เห็นความหมายเชิงลึกและข้อคิดที่ผู้แต่ง
 ต้องการสื่อ การวิเคราะห์ควรมุ่งไปที่บริบททางสังคม วัฒนธรรม และภูมิปัญญาที่สะท้อนอยู่ใน
 วรรณกรรม เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สะท้อนความเชื่อ ประเพณี วิถีชีวิต และภูมิปัญญาของคนใน
 ท้องถิ่น ช่วยให้นักเรียนมองเห็นทั้งข้อเท็จจริงและความคิดเห็น สามารถแยกแยะข้อเท็จจริงจากความ
 เชื่อหรือจินตนาการ และประเมินว่าสาระที่ได้เหมาะสมต่อการนำมาใช้ในชีวิตจริงหรือไม่ เข้าใจคุณค่า
 ที่แท้จริง และสามารถนำข้อคิดไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ นอกจากนี้ยังช่วยส่งเสริมทักษะการคิด
 วิเคราะห์ การตีความ และการเชื่อมโยงประสบการณ์ของตนเองกับเรื่องที่อ่าน สุดท้าย การอ่าน
 ลักษณะนี้จะทำให้ผู้เรียนซาบซึ้งในคุณค่าของวรรณกรรมพื้นบ้าน เข้าใจรากเหง้าทางวัฒนธรรม
 และนำข้อคิดไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างมีเหตุผล

3. จุดประสงค์การเรียนรู้ (Learning Competencies)

1. นักเรียนสามารถอธิบายลักษณะและสาระสำคัญของวรรณกรรมพื้นบ้านได้ (K)
2. นักเรียนสามารถแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นในวรรณกรรมพื้นบ้านที่อ่านได้ (P)
3. นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงาน (A)

4. สาระการเรียนรู้

ด้านองค์ความรู้ (Knowledge)

อธิบายลักษณะและสาระสำคัญของวรรณกรรมพื้นบ้าน

ด้านทักษะ/วิธีการเรียนรู้/กระบวนการ (Skills and, or Process)

แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นในวรรณกรรมพื้นบ้านที่อ่าน

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (Attribute)

ความมุ่งมั่นในการทำงาน

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน (Competencies of learners)

- ความสามารถในการสื่อสาร
- ความสามารถในการคิด

6. ภาระ/ชิ้นงาน (Performance Tasks)

- ใบงานวิเคราะห์โฆษณา

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

(ชั่วโมงที่ 1)

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน (5 นาที)

ครูตั้งคำถามกระตุ้นคิด

“นักเรียนเคยฟังนิทานพื้นบ้านหรือตำนานในท้องถิ่นหรือไม่?”

“นิทานพื้นบ้านมีประโยชน์ต่อเราอย่างไร?”

เปิดคลิปสั้นนิทานพื้นบ้าน เรื่อง ปลาบู่ทอง

https://youtu.be/IAPVrJXD3Ow?si=CtI3_bUb7-LWxcCw

1) ขึ้นกำหนดปัญหา (10 นาที)

- นักเรียนอ่านใบความรู้เรื่อง วรรณกรรมพื้นบ้าน เรื่อง ก่องข้าวน้อยฆ่าแม่

2) ขึ้นทำความเข้าใจกับปัญหา (15 นาที)

- นักเรียนระบุสาระสำคัญ จุดมุ่งหมายของผู้แต่ง และคุณค่าที่แฝงอยู่

3) ขึ้นดำเนินการศึกษาค้นคว้า (25 นาที)

- นักเรียนทำงานกลุ่ม เปรียบเทียบข้อเท็จจริงกับจินตนาการ วิเคราะห์คุณค่าทางสังคมและ

วัฒนธรรม

(ชั่วโมงที่ 2)

- นักเรียนและครูร่วมกันทบทวนความรู้เดิม

4) ขึ้นสังเคราะห์ความรู้ (15 นาที)

- นักเรียนอภิปรายร่วมกันว่าเรื่องนี้สะท้อนอะไรต่อวิถีชีวิต ความเชื่อ และข้อคิดสอนใจ

5) ขึ้นสรุปและประเมินค่าของคำตอบ (15 นาที)

- นักเรียนและครูช่วยกันสรุปว่า การอ่านวรรณกรรมพื้นบ้านอย่างมีวิจารณญาณทำให้เราได้ทักษะการคิดวิเคราะห์และตระหนักถึงคุณค่าทางวัฒนธรรม

6) ชี้นำเสนอและประเมินผลงาน (20 นาที)

- ตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการวิเคราะห์ต่อชั้นเรียน
- เพื่อน ๆ แสดงความคิดเห็นและสะท้อนข้อคิดเพิ่มเติม
- ครูให้คำแนะนำและประเมินผลการทำงาน

ขั้นสรุป (5 นาที)

- ครูให้นักเรียนตอบคำถามว่า “วรรณกรรมพื้นบ้านเรื่องที่เราอ่านสอนให้เราเรียนรู้อะไร และนำไปปรับใช้ได้อย่างไร”

8. สื่อ / แหล่งเรียนรู้

สื่อวีดิทัศน์นิทานพื้นบ้าน เรื่อง ปลาบู่ทอง
 ใบงานใบงานการอ่านวรรณกรรมพื้นบ้านอย่างมีวิจารณญาณ
 ใบความรู้ วรรณกรรมพื้นบ้าน เรื่อง ก่องข้าวน้อยฆ่าแม่

9. การวัดและประเมินผล (Competency-Based Assessment)

สิ่งที่วัด	วิธีการประเมิน	เครื่องมือประเมิน	เกณฑ์การประเมิน
1. นักเรียนสามารถอธิบายลักษณะและสาระสำคัญของวรรณกรรมพื้นบ้านได้ (K)	การตอบคำถาม	คำถาม	3 = ดี 2 = พอใช้ 1 = ปรับปรุง
2. นักเรียนสามารถแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นในวรรณกรรมพื้นบ้านที่อ่านได้ (P)	ตรวจการวิเคราะห์จากวรรณกรรมพื้นบ้านที่กำหนดให้	การวิเคราะห์วรรณกรรมพื้นบ้านที่กำหนดให้	3 = ดี 2 = พอใช้ 1 = ปรับปรุง
3. นักเรียนทำงานกลุ่มและนำเสนอผลการวิเคราะห์ต่อชั้นเรียนได้ (A)	การตอบคำถาม	คำถาม	3 = ดี 2 = พอใช้ 1 = ปรับปรุง

10. สะท้อนผลหลังการจัดการจัดการเรียนรู้

(Reflect the results of the learning management)

10.1 ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การให้นักเรียน อธิบายลักษณะและสาระสำคัญของวรรณกรรมพื้นบ้าน รวมถึงการใช้คลิปวิดีโอ ("ปลาบู่ทอง") และการอ่านเรื่อง "ก่องข้าว น้อยฆ่าแม่" น่าจะช่วยให้ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวรรณกรรมพื้นบ้านได้

กิจกรรมเน้นการฝึกทักษะการวิเคราะห์อย่างชัดเจน โดยเฉพาะในขั้นตอน "ศึกษาค้นคว้า" ที่ให้นักเรียน เปรียบเทียบข้อเท็จจริงกับจินตนาการ วิเคราะห์คุณค่าทางสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ที่ต้องการให้นักเรียนแยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นได้ การอภิปรายร่วมกัน ในช่วงที่ 2 เพื่อสะท้อนวิถีชีวิต ความเชื่อ และข้อคิดสอนใจ จะช่วยพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ และทักษะการสื่อสาร/การทำงานกลุ่มไปพร้อมกัน

10.2 ปัญหาและอุปสรรค

ความแตกต่างทางภูมิหลังทางวัฒนธรรม: นักเรียนบางคนอาจมีพื้นฐานหรือความคุ้นเคยกับวรรณกรรมพื้นบ้านที่แตกต่างกัน ทำให้การตีความคุณค่าทางวัฒนธรรมที่แฝงอยู่ในเรื่อง "ก่องข้าว น้อยฆ่าแม่" อาจไม่ลึกซึ้งเท่ากัน

ความซับซ้อนของการวิเคราะห์: การวิเคราะห์ในระดับคุณค่าทางสังคมและวัฒนธรรม เป็นการคิดวิเคราะห์ขั้นสูง หากนักเรียนยังไม่แม่นยำในการแยก ข้อเท็จจริงออกจากข้อคิดเห็น/ค่านิยมก่อน อาจทำให้การวิเคราะห์ตีความผิดพลาดหรือผิวเผินได้

การจำกัดเวลา: ขั้นตอนการ ศึกษาค้นคว้า (25 นาที) ที่ต้องอ่านเรื่อง เปรียบเทียบ และ วิเคราะห์ คุณค่าหลายด้าน อาจมีเวลาที่กระชับเกินไป ทำให้นักเรียนไม่มีเวลาพอในการค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับบริบททางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้อง

ความน่าสนใจของสื่อ: มีเนื้อหารุนแรง/เศร้ากว่า อาจทำให้ ความต่อเนื่องของแรงจูงใจ ลดลงได้

10.3 แนวทางแก้ไข

การเสริมสร้างภูมิหลังทางวัฒนธรรม:

ก่อนเริ่มวิเคราะห์เรื่อง ให้ครู ให้ข้อมูลบริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมพื้นบ้านเรื่องนั้น ๆ อย่างย่อ ๆ (เช่น สภาพสังคมสมัยก่อน, ความเชื่อเรื่องบาปบุญ) เพื่อเป็นพื้นฐานในการตีความ

ให้เวลานักเรียน ค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับภูมิปัญญา/ค่านิยม ในท้องถิ่นเพิ่มเติม เพื่อเชื่อมโยงกับเรื่องที่อ่านได้ง่ายขึ้น

จัดกิจกรรมย่อย ๆ หรือใช้ ใบงาน/ตารางช่วยคิด ในขั้นตอน "ศึกษาค้นคว้า" โดยให้นักเรียน แยก ข้อเท็จจริง และ ข้อคิดเห็น/ค่านิยม ออกจากกันอย่างเป็นระบบก่อน จากนั้นจึงค่อยนำไปสู่การ วิเคราะห์คุณค่าทางสังคม

การจัดการเวลาและการมอบหมายงาน: พิจารณา มอบหมายการอ่านวรรณกรรมพื้นบ้าน ("ก่องข้าว น้อยฆ่าแม่") เป็นการบ้าน ก่อนเข้าสู่ชั่วโมงเรียน เพื่อให้เวลาในชั้นเรียน 25 นาที สามารถ เน้นที่การ วิเคราะห์เปรียบเทียบ ได้อย่างเต็มที่

อาจเพิ่มเวลาสำหรับขั้นตอน "สรุปและประเมินผล" อีกเล็กน้อย เพื่อให้มั่นใจว่านักเรียนทุกคนได้สะท้อนความคิด และครูได้ตรวจสอบความเข้าใจอย่างทั่วถึง

ความคิดเห็นของผู้บริหาร

ในชั้น ทำความเข้าใจปัญหา ควรกำหนดให้มีการทบทวนความรู้เกี่ยวกับ "ลักษณะเด่นของ วรรณกรรมพื้นบ้าน" (เช่น องค์ประกอบ, จุดมุ่งหมาย, ลักษณะภาษา) และบริบททางสังคมของเรื่อง ที่อ่านอย่างย่อ ๆ ก่อน เพื่อเป็นรากฐานให้นักเรียนทำการเปรียบเทียบและวิเคราะห์คุณค่าในชั้นถัดไป ได้ง่ายขึ้น

ลงชื่อ.....

(นายสุพจน์ กองทุน)

ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ

มหาวิทยาลัย

ใบความรู้ วรรณกรรมพื้นบ้าน เรื่อง ก่องข้าวน้อยฆ่าแม่

ครั้งหนึ่งนานมาแล้วในฤดูฝน มีการเตรียมปักดำกล้าข้าว ทุกครอบครัวจะออกไปไถนา เตรียมการเพาะปลูก มีครอบครัวของชายหนุ่มคนหนึ่งที่กำลังจะไปปักดำก็ออกไปปฏิบัติภารกิจเช่นเดียวกัน วันหนึ่งเขาไถนาอยู่นานจนสายตะวันขึ้นสูงแล้ว เขารู้สึกเหน็ดเหนื่อยอ่อนเพลียมากกว่าปกติและหิวข้าวมากกว่าทุกวัน ปกติแล้วแม่ผู้ชราจะมาส่งข้าวให้ทุกวัน แต่วันนี้กลับมาชำนิคมปกติเขา จึงหยุดไถนา เข้ามาพักผ่อนอยู่ใต้ต้นไม้พล่อยเจ้าทวยไปกินหญ้า สายตาเหมื่อนมองไปทางบ้านรอคอยแม่ที่จะมาส่งข้าวด้วยความรู้สึกกระวนกระวายใจ ยิ่งสายตะวันขึ้นสูงแดดยิ่งร้อนความหิวกระหายยิ่งทวีคูณขึ้น ทันใดนั้นเขามองเห็นแม่เดินเลียบมาตามคันนา พร้อมกับก่องข้าวน้อย เขารู้สึกไม่พอใจที่แม่เอาก่องข้าวน้อยนั้นมาชำนิคม ด้วยความหิวกระหายจนตาเลื่อมพลั่งพลาญ เขาคิดว่าในก่องข้าวน้อยนั้นคงกินไม่อิ่มเป็นแน่ จึงเอ่ยต่อว่าแม่ของตนว่า “อีแก้มึงไปทำอะไรอยู่ถึงมาส่งข้าวให้กูกินชำนิคม ก่องข้าวก็น่ามาแต่ก่องน้อยๆ กูจะกินอิมหรือ” ผู้เป็นแม่เอ่ยปากตอบลูกว่า “ถึงก่องข้าวน้อยแต่ก็ น้อยต่อนแต่แน่นอนใน ดอกลูกเอ๋ย ลองกินดูก่อน” ด้วยความหิว ความเหน็ดเหนื่อย ความโมโหหุ้อ้อตาลาย ไม่ยอมฟังเสียงใดๆเกิดบันดาลโทสะอย่างแรง จึงคว้าไม้เข้าตีแม่ที่แก่ชราล้มลงแล้วเดินไปกินข้าวจนอิม แต่แล้วข้าวยังไม่หมดก่อง จึงรู้สึกผิดชอบชั่วดีรีบไปดูอาการของแม่ และเข้ามาสวมกอดแม่ชายหนุ่มร้องไห้โฮ สำนึกผิดที่ฆ่าแม่ของตนด้วยอารมณ์เพียงชั่ววูบ เมื่อชายหนุ่มปลงศพแม่แล้วขอร้องซักขวนญาติมิตรชาวบ้าน ช่วยกันปั้นอิฐก่อเป็นธาตุเจดีย์บรรจุอัฐิแม่ไว้จึงให้ชื่อว่า “ธาตุก่องข้าวน้อยฆ่าแม่” จนตราบทุกวันนี้

ใบงานการอ่านวรรณกรรมพื้นบ้านอย่างมีวิจารณญาณ

ชื่อ-สกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

เรื่องวรรณกรรมพื้นบ้านที่อ่าน : ปลาบู่ทอง

คำชี้แจง : ให้นักเรียนอ่านเรื่อง ปลาบู่ทอง แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

1. เรื่อง ปลาบู่ทอง มีตัวละครสำคัญใครบ้าง และแต่ละคนมีบทบาทอย่างไร?

.....

2. เหตุการณ์สำคัญที่เป็นจุดเปลี่ยนของเรื่องคืออะไร?

.....

3. ข้อเท็จจริงที่พบในเรื่องมีอะไรบ้าง?

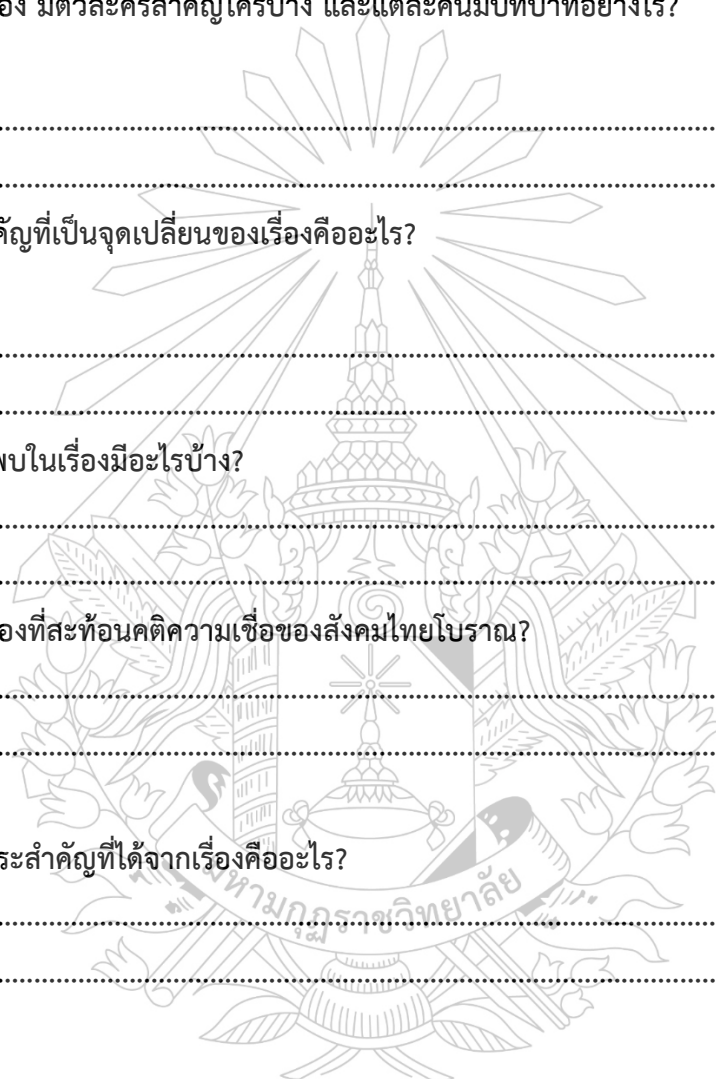
.....

4. ส่วนใดของเรื่องที่สะท้อนคติความเชื่อของสังคมไทยโบราณ?

.....

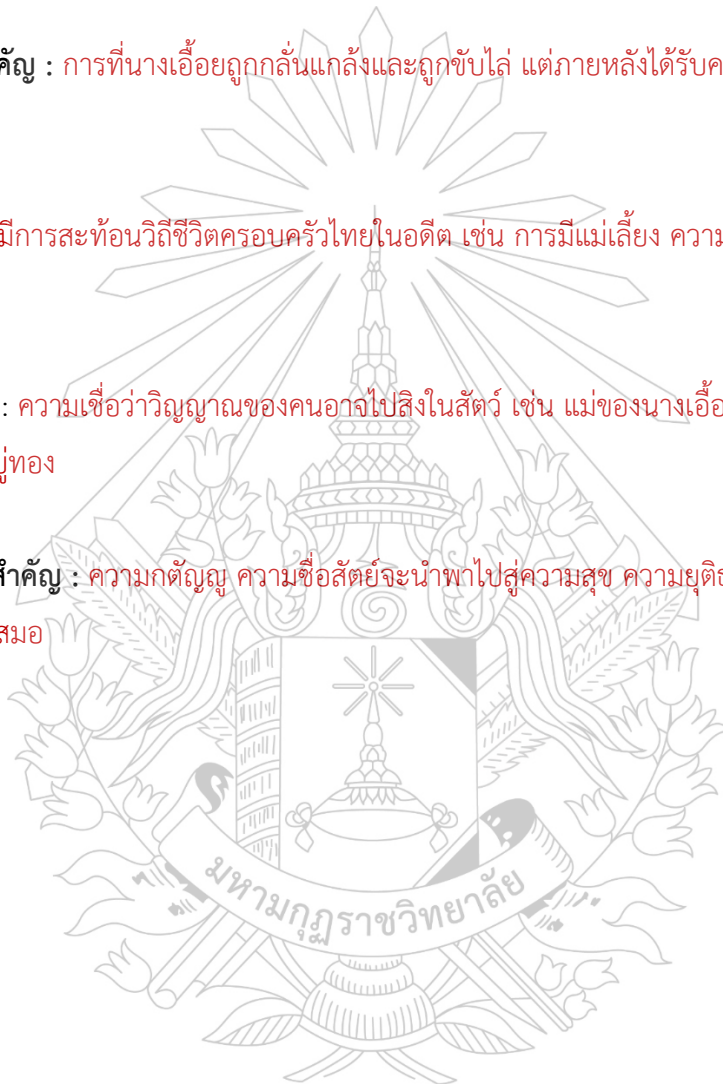
5. ข้อคิดหรือสาระสำคัญที่ได้จากเรื่องคืออะไร?

.....

เฉลยใบงาน (แนวคำตอบ)

1. ตัวละครสำคัญ : ปลาบู่ทอง (ตัวแทนความกตัญญูและความซื่อสัตย์)
นางเอื้อย (นางเอก ถูกกลั่นแกล้ง)
แม่เลี้ยงและน้องสาว (ตัวร้าย เป็นผู้กลั่นแกล้ง)
พระราชอา (ผู้ตัดสินและให้ความเป็นธรรม)
2. เหตุการณ์สำคัญ : การที่นางเอื้อยถูกกลั่นแกล้งและถูกขังไว้ แต่ภายหลังได้รับความยุติธรรมและสมหวัง
3. ข้อเท็จจริง : มีการสะท้อนวิถีชีวิตครอบครัวไทยในอดีต เช่น การมีแม่เลี้ยง ความเชื่อเรื่องสัตว์ศักดิ์สิทธิ์
4. คติความเชื่อ : ความเชื่อว่าวิญญาณของคนอาจไปสิงในสัตว์ เช่น แม่ของนางเอื้อยที่ตายไปแล้วกลับมาเป็นปลาบู่ทอง
5. ข้อคิด/สาระสำคัญ : ความกตัญญู ความซื่อสัตย์จะนำไปสู่ความสุข ความยุติธรรมย่อมชนะความอยุติธรรมเสมอ

แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ชั้น.....

คำชี้แจง : ให้ครูผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างการจัดการเรียนรู้ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	รายการประเมิน/ตัวชี้วัด	ระดับคุณภาพ			
		ดีเยี่ยม (3)	ดี (2)	ผ่านเกณฑ์ (1)	ไม่ผ่านเกณฑ์ (0)
1. ความสามารถในการสื่อสาร	1.1 มีความสามารถในการรับ - ส่งสาร				
	1.2 มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเข้าใจของตนเองโดยใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสม				
	1.3 ใช้วิธีการสื่อสารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ				
	1.4 เจจาะตอรองเพื่อจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ ได้				
	1.5 เลือกรับและไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยเหตุผลและถูกต้อง				
	สรุปผลการประเมิน				
2. ความสามารถในการคิด	2.1 มีความสามารถในการคิด/วิเคราะห์				
	2.2 ทักษะในการคิดนอกกรอบอย่างสร้างสรรค์				
	2.3 สามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ				
	2.4 มีความสามารถในการสร้างองค์ความรู้				
	2.5 ตัดสินใจแก้ปัญหาเกี่ยวกับตนเองได้เหมาะสม				
	สรุปผลการประเมิน				

เกณฑ์คะแนนระดับคุณภาพ

ดีเยี่ยม หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจน สม่าเสมอ (3 คะแนน)

ดี หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง (2 คะแนน)

ผ่าน หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นบางครั้ง (1 คะแนน)

ไม่ผ่าน หมายถึง ไม่เคยปฏิบัติพฤติกรรม (0 คะแนน)

เกณฑ์การสรุปผล ดีเยี่ยม = 13 - 15 คะแนน, ดี = 9 - 12 คะแนน, ผ่านเกณฑ์ = 1 - 8 คะแนน, ไม่ผ่านเกณฑ์ = 0 คะแนน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

เรื่อง การอ่านข่าวสังคมอย่างมีวิจารณญาณ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย รหัสวิชา ท 22102
 รายวิชา ภาษาไทยพื้นฐานระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียน ชุมชนบ้านท่าพระ จำนวน 2 คาบ
 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568
 ชื่อผู้สอน นางสาวเทพธิดา ประดิษฐ์ผล

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด (Learning standards/ Indicators)

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐานท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ
 แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด ท 1.1 ม.2/2 อ่านจับใจความสำคัญ วิเคราะห์และตีความสารที่อ่าน

ท 1.1 ม.2/3 แสดงความเห็นและวิพากษ์วิจารณ์สารที่อ่านอย่างมีเหตุผล

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด (Concept)

การอ่านข่าวสังคมอย่างมีวิจารณญาณ คือการอ่านที่ไม่เชื่อหรือปฏิเสธทันที แต่พิจารณา
 ข้อมูลอย่างรอบด้าน ผู้เรียนต้องตรวจสอบความถูกต้องของข้อเท็จจริง แหล่งที่มา และความน่าเชื่อถือ
 ของผู้เขียน การสังเกตถ้อยคำ น้ำเสียง และวิธีนำเสนอจะช่วยให้เข้าใจเจตนาหรือมุมมองที่แฝงอยู่ใน
 ข่าว การเชื่อมโยงข่าวกับความรู้หรือประสบการณ์เดิมเป็นการช่วยให้เห็นภาพที่กว้างขึ้น การคิด
 เปรียบเทียบหลาย ๆ แหล่งข่าวเป็นวิธีลดอคติและข้อผิดพลาด การตั้งคำถามว่า “ใครได้ประโยชน์
 ใครเสียประโยชน์” เป็นส่วนสำคัญของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การอ่านลักษณะนี้ยังช่วยพัฒนา
 ทักษะการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และมีภูมิคุ้มกันต่อข่าวปลอม นักเรียนจะเรียนรู้การใช้เหตุผล
 มากกว่าใช้อารมณ์ และสามารถแยกแยะสาระสำคัญจากรายละเอียดปลีกย่อยได้อย่างเหมาะสม
 สุดท้ายการอ่านข่าวอย่างมีวิจารณญาณนำไปสู่การเป็นพลเมืองที่รู้เท่าทันสื่อและสังคม

3. จุดประสงค์การเรียนรู้ (Learning Competencies)

1. นักเรียนสามารถอธิบายการอ่านข่าวสังคมได้ (K)
2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ข่าวสังคมได้ (P)
3. นักเรียนเห็นคุณค่าที่ได้จากข่าว (A)

4. สาระการเรียนรู้

ด้านองค์ความรู้ (Knowledge)

อธิบายการอ่านข่าวสังคม

ด้านทักษะ/วิธีการเรียนรู้ /กระบวนการ (Skills and, or Process)

วิเคราะห์ข่าวสังคม

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (Attribute)

เห็นคุณค่าที่ได้จากข่าว

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน (Competencies of learners)+

- ความสามารถในการสื่อสาร
- ความสามารถในการคิด

6. ภาระ/ชิ้นงาน (Performance Tasks)

- ใบงานวิเคราะห์โฆษณา

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

(ชั่วโมงที่ 1)

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้

1. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน (5 นาที)

- ครูฉายตัวอย่างข่าวสังคม พลิกปมข่าว - สังคมคน (เคย) ไร่บ้าน : ข่าวคำมิติใหม่ (10 มิ.ย.

65) https://youtu.be/UBr3ww75La8?si=veukBF7jeepZxm_X

พลิกปมข่าว - สังคมคน (เคย) ไร่บ้าน : ข่าวคำมิติใหม่ (10 มิ.ย. 65)

- ถามนักเรียนว่า “เวลาเราอ่านข่าว เรามักเชื่อทุกอย่างหรือไม่? ทำไม?”
- เชื่อมโยงไปสู่หัวข้อ “การอ่านข่าวสังคมอย่างมีวิจารณญาณ”

2. ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ใช้รูปแบบ PBL ตาม 6 ขั้นตอน

1. ชี้นำกำหนดปัญหา (10 นาที)

ครูตั้งคำถามปัญหา:

“ข่าวสังคมที่เราพบในสื่อต่าง ๆ น่าเชื่อถือจริงหรือไม่? เราจะใช้วิจารณญาณในการอ่านได้อย่างไร?”

2. ขั้นทำความเข้าใจกับปัญหา (20 นาที)

- นักเรียนร่วมกันอภิปรายว่า “การอ่านข่าวสังคม” หมายถึงอะไร มีประโยชน์อย่างไร
- ระบุปัญหาที่พบ เช่น ข่าวลวง ข่าวบิดเบือน ข่าวที่มีความคิดเห็นแฝง

3. ขั้นตอนการศึกษาค้นคว้า (20 นาที)

- นักเรียนแบ่งกลุ่ม 4-5 คน ศึกษาข่าวสังคมจากใบงานที่ครูกำหนด (หรือจากอินเทอร์เน็ต/หนังสือพิมพ์ที่ครูคัดเลือก)
- ค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อยืนยัน/ตรวจสอบความจริง

(ชั่วโมงที่ 2)

นักเรียนและครูร่วมกันทบทวนความรู้เดิม

4. ขั้นสังเคราะห์ความรู้ (20 นาที)

- แต่ละกลุ่มสรุปใจความสำคัญของข่าว แยก ข้อเท็จจริง กับ ความคิดเห็น
- ระบุความน่าเชื่อถือของข่าว พร้อมให้เหตุผล

5. ขั้นสรุปและประเมินค่าของคำตอบ (15 นาที)

- กลุ่มอภิปรายผลการวิเคราะห์ของตนเอง
- เปรียบเทียบข่าวจากหลายแหล่งว่าเหมือนหรือต่างกันอย่างไร
- สรุปหลักการอ่านข่าวสังคมอย่างมีวิจารณญาณ

6. ขั้นนำเสนอและประเมินผลงาน (15 นาที)

- แต่ละกลุ่มนำเสนอผลการวิเคราะห์หน้าชั้น
- เพื่อน ๆ และครูร่วมกันวิจารณ์และให้ข้อเสนอแนะ

3. ขั้นสรุป (5 นาที)

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปว่า การอ่านข่าวอย่างมีวิจารณญาณต้อง:

1. แยกแยะข้อเท็จจริงกับความคิดเห็น
2. ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล
3. ประเมินผลกระทบที่ข่าวมีต่อสังคม

ครูมอบหมายการบ้าน: ให้นักเรียนเลือกข่าวสังคม 1 ข่าวมาอ่านและวิเคราะห์ตามใบงานในคาบถัดไป

8. สื่อ / แหล่งเรียนรู้

- ข่าวสังคมจากหนังสือพิมพ์/เว็บไซต์ที่น่าเชื่อถือ
- ใบงานการวิเคราะห์ข่าว

9. การวัดและประเมินผล (Competency-Based Assessment)

สิ่งที่วัด	วิธีการประเมิน	เครื่องมือประเมิน	เกณฑ์การประเมิน
1. นักเรียนสามารถอธิบายการอ่านข่าวสังคมได้ (K)	การตอบคำถาม	คำถาม	3 = ดี 2 = พอใช้ 1 = ปรับปรุง
2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ข่าวสังคมได้ (P)	ตรวจการวิเคราะห์จากข่าวสังคมที่กำหนดให้	การวิเคราะห์ข่าวสังคมที่กำหนดให้	3 = ดี 2 = พอใช้ 1 = ปรับปรุง
3. นักเรียนเห็นคุณค่าที่ได้จากข่าว (A)	การตอบคำถาม	คำถาม	3 = ดี 2 = พอใช้ 1 = ปรับปรุง

10. สะท้อนผลหลังการจัดการจัดการเรียนรู้

(Reflect the results of the learning management)

10.1 ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

โดยรวมแล้ว กิจกรรมมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ (K, P, A) เนื่องจากมีการออกแบบที่เน้นการปฏิบัติและการคิดวิเคราะห์อย่างชัดเจน

ด้านความรู้ (K: อธิบายการอ่านข่าวสังคม): การที่ครูเริ่มต้นด้วยคำถามกระตุ้น ("เวลาเราอ่านข่าว เราเชื่อทุกอย่างหรือไม่?") และเชื่อมโยงไปสู่หัวข้อ "การอ่านข่าวสังคมอย่างมีวิจารณญาณ" เป็นการสร้างความเข้าใจพื้นฐานได้ดี ในขั้นที่ 4 (สังเคราะห์ความรู้) ผู้เรียนจะต้องสรุปหลักการออกมา ซึ่งเป็นการยืนยันความรู้ที่ได้รับ

ด้านทักษะ/กระบวนการ (P: วิเคราะห์ข่าวสังคม):

กิจกรรมมีการเน้นทักษะนี้อย่างเข้มข้น โดยเฉพาะใน ขั้นที่ 3 (ดำเนินการศึกษาค้นคว้า) ที่นักเรียนต้องศึกษาข่าวจากแหล่งที่ครูกำหนด และ ขั้นที่ 5 (สรุปและประเมินคำตอบ) ที่ต้องแยกข้อเท็จจริง/ความคิดเห็น, เปรียบเทียบข่าว, และตรวจสอบความน่าเชื่อถือ ซึ่งเป็นหัวใจของการวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ การนำเสนอผลงานใน ขั้นที่ 6 จะช่วยพัฒนาทักษะการสื่อสารและการใช้ภาษาเพื่ออธิบายการวิเคราะห์ของตนเอง

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A: เห็นคุณค่าที่ได้จากข่าว): การที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงในการตรวจสอบความจริง การเห็นผลกระทบของข่าว และการสรุปหลักการที่ถูกต้อง จะนำไปสู่การ

ตระหนักถึงความสำคัญของการคิดวิเคราะห์ ก่อนการเชื่อหรือแชร์ข้อมูล ซึ่งเป็นผลลัพธ์เชิงบวกที่สำคัญ

10.2 ปัญหาและอุปสรรค

การบริหารเวลาไม่เป็นไปตามแผน กิจกรรมมีหลายขั้นตอนที่ใช้เวลานาน (ขั้นที่ 2, 3, 4, 5, 6) โดยเฉพาะการค้นคว้าและวิเคราะห์กลุ่มอาจกินเวลาเกิน 20 นาที ที่กำหนดไว้ คุณภาพของแหล่งข่าว/ข้อมูลหากแหล่งข่าวที่นักเรียนเลือกมาศึกษาในขั้นที่ 3 มีความซับซ้อน/คลุมเครือมากเกินไป อาจทำให้นักเรียนวิเคราะห์ผิดพลาด หรือไม่ สามารถสรุปหลักการที่ชัดเจนได้ การมีส่วนร่วมในกลุ่มในการทำงานกลุ่ม อาจมีนักเรียนบางคนทำงานมากเกินไป หรือบางคนไม่ได้มีส่วนร่วมในการคิดวิเคราะห์อย่างแท้จริง ซึ่งส่งผลต่อความเข้าใจของรายบุคคล ความแตกต่างของพื้นฐานผู้เรียน นักเรียนบางคนอาจมีพื้นฐานในการอ่านและวิเคราะห์ข้อมูลที่แตกต่าง ทำให้การช่วยเหลือในกลุ่มเป็นไปได้ยาก และครูอาจดูแลได้ไม่ดี

10.3 แนวทางแก้ไข

แบ่งเนื้อหา: พิจารณาแบ่งกิจกรรมกลุ่มใหญ่ (ขั้นที่ 3-5) ออกเป็น 2-3 คาบเรียน หากเป็นไปได้ เพื่อให้มีเวลาเพียงพอสำหรับการ คิดวิเคราะห์อย่างลึกซึ้ง

กำหนดขอบเขตข่าว: ในขั้นที่ 3, ครูควรมีการคัดกรองหรือกำหนดประเภทของข่าวไว้ล่วงหน้าให้เหมาะสมกับระดับชั้นเรียน เพื่อไม่ให้เนื้อหาซับซ้อนเกินความสามารถในการวิเคราะห์

สำหรับการมีส่วนร่วมและคุณภาพการวิเคราะห์: กำหนดบทบาทที่ชัดเจนให้สมาชิกในกลุ่ม (เช่น ผู้ตรวจสอบแหล่งที่มา, ผู้แยกข้อเท็จจริง/ความคิดเห็น, ผู้นำเสนอ, ผู้บันทึก) เพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วมและสามารถ ประเมินผลการทำงานรายบุคคล ได้ง่ายขึ้น

การสุ่มถาม/สุ่มนำเสนอ: ในช่วงการสรุปและนำเสนอ ให้ครูใช้เทคนิคการ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนทุกคนเตรียมพร้อม และช่วยให้การนำเสนอไม่ใช้เวลานานเกินไป

สำหรับการสรุปความรู้: เน้นกรอบการสรุป: ในขั้นที่ 4 (สังเคราะห์ความรู้) ครูควรให้ กรอบแนวคิดในการสรุปผลการเรียนรู้ เช่น ใช้ตารางเปรียบเทียบหลักการอ่านข่าวอย่างมีวิจารณญาณกับตัวอย่างข่าวที่วิเคราะห์ เพื่อช่วยให้การสังเคราะห์เป็นระบบและได้ใจความครบถ้วน

สำหรับการวัดและประเมินผล: ประเมินระหว่างทาง เพิ่มการประเมินแบบไม่เป็นทางการ ในขณะที่นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่ม (ขั้นที่ 3-5) เช่น การเดินสำรวจ และให้คะแนนการทำงานร่วมกันทันที เพื่อให้ข้อเสนอแนะในขณะที่ผู้เรียนกำลังปฏิบัติงานจริง

ความคิดเห็นของผู้บริหาร

พิจารณาระยะเวลาในชั้นนำเข้า/กำหนดปัญหาแล้วเพิ่มเวลาให้ชั้นศึกษาค้นคว้า หรืออาจมอบหมายให้เป็นการค้นคว้าเบื้องต้นก่อนเรียน เพื่อให้เวลาในชั้นเรียนเน้นที่การวิเคราะห์และอภิปรายผล

ลงชื่อ.....

(นายสุพจน์ กองทุน)

ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ

ใบงาน: นักสืบข่าวสังคม

ชื่อ-นามสกุล: _____ ชั้น: _____ วันที่: _____

คำชี้แจง: วิเคราะห์ตามหัวข้อต่อไปนี้

ส่วนที่ 1: ข้อมูลเบื้องต้นของข่าว

หัวข้อข่าว:

แหล่งที่มา (สำนักข่าว/เพจ):

วันที่เผยแพร่:

ลิงก์ข่าว (ถ้ามี):

ส่วนที่ 2: วิเคราะห์เนื้อหา (5W1H)

- Who (ใคร): ใครคือบุคคลหลักในข่าว?

- What (อะไร): เกิดอะไรขึ้น?

- Where (ที่ไหน): เหตุการณ์เกิดขึ้นที่ไหน?

- When (เมื่อไหร่): ลำดับเวลาของเหตุการณ์คือช่วงไหน?

- Why & How (ทำไมและอย่างไร): สาเหตุและรายละเอียดเหตุการณ์

ส่วนที่ 3: ตรวจสอบความสมเหตุสมผล (Critical Thinking Checklist)

ให้นักเรียนขีดเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน

ประเด็นการตรวจสอบ	มี / ใช่	ไม่มี / ไม่ใช่	ข้อสังเกตเพิ่มเติม
1. ระบุแหล่งอ้างอิงชัดเจน (เช่น ชื่อบุคคล, หน่วยงาน)			
2. พาดหัวข่าวตรงกับเนื้อหา (ไม่เป็น Clickbait)			
3. มีการนำเสนอข้อมูลจากทั้งสองฝั่ง (Balance)			
4. มีการใช้คำที่แสดงอารมณ์รุนแรง (เช่น สุดสลด, ต่ำช้า)			

ส่วนที่ 4: แยก "ข้อเท็จจริง" vs "ความเห็น"

- ข้อเท็จจริง (สิ่งที่พิสูจน์ได้):

- ข้อคิดเห็น (สิ่งที่ผู้เขียน/แหล่งข่าวเติมเข้าไป):

ส่วนที่ 5: การประเมินและสรุป

1. ข่าวนี้นำเชื่อถือหรือไม่? (คะแนนเต็ม 10): _____ คะแนน
2. เหตุผลที่ตัดสินใจเช่นนั้น:

3. หากมีคนแชร์ข่าวนี้อีก นักเรียนจะอย่างไร?: () แชร์ต่อทันที () ตรวจสอบกับแหล่งข่าวอื่นก่อน () ลบทิ้ง/ไม่สนใจ

ข่าวสังคม: คีกริงถนน! เพื่อนบ้านมหากัวยางกระถางปิดทางสัญจร อ้างสิทธิ์หน้าบ้านตัวเอง

(สำนักข่าวไทยรัฐออนไลน์ – 22 ธันวาคม 2568)

กลายเป็นประเด็นร้อนแรงในโลกโซเชียลสงท้ายปี เมื่อสมาชิกในกลุ่มเฟซบุ๊กของหมู่บ้านจัดสรรชื่อดังแห่งหนึ่งในเขตอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ได้โพสต์ภาพความขัดแย้งระหว่างเพื่อนบ้านที่บานปลายจนถึงขั้นต้องเรียกเจ้าหน้าที่ตำรวจมาช่วยระงับเหตุ โดยชนวนเหตุเกิดจาก นายสมชาย (นามสมมติ) เจ้าของบ้านห้วยมถน ได้นำกระถางต้นไม้ขนาดใหญ่กว่า 10 กระถาง มาวางเรียงรายบนพื้นที่ถนนลาดยางหน้าบ้านของตนเอง กินพื้นที่ผิวจราจรไปกว่าครึ่งเลน ส่งผลให้รถยนต์ของลูกบ้านคันอื่นๆ ไม่สามารถขับสวนทางกันได้ และไม่สามารถกลับรถในบริเวณซอยดังกล่าวได้ตามปกติ สร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้พักอาศัยในซอยเดียวกันมานานกว่า 3 วัน จนเกิดการรวมตัวประท้วงที่หน้าบ้านต้นเหตุเมื่อช่วงเช้าที่ผ่านมา

จากการสอบถาม นายสมชาย เจ้าของบ้านที่วางกระถางต้นไม้ ได้ให้สัมภาษณ์ด้วยอารมณ์ฉุนเฉียวว่า พื้นที่ถนนบริเวณหน้าบ้านตน ตนเป็นคนกวาดและดูแลความสะอาดมาโดยตลอด อีกทั้งที่ผ่านมามีคนนอกแอบมาจอดรถขวางหน้าบ้านจนตนเข้าออกลำบาก การนำกระถางมาวางจึงเป็นสิทธิ์ที่ตนพึงกระทำเพื่อกันที่ไว้จอดรถของครอบครัวตนเอง "ใครจะเดือดร้อนผมไม่สน เพราะนี่คือหน้าบ้านผม ผมมีสิทธิ์ดูแล" นายสมชายกล่าว ขณะที่ทางฝั่งเพื่อนบ้านต่างมองว่าพฤติกรรมนี้เข้าข่าย "เพื่อนบ้านมหากัวย" และเห็นแก่ตัวอย่างรุนแรง เนื่องจากถนนในโครงการหมู่บ้านจัดสรรถือเป็นทางสาธารณประโยชน์ที่ลูกบ้านทุกคนจ่ายค่าส่วนกลางเพื่อใช้งานร่วมกัน ไม่ใช่ที่ดินส่วนตัวของใครคนใดคนหนึ่ง

เหตุการณ์เริ่มบานปลายเมื่อมีการโต้เถียงกันด้วยถ้อยคำที่รุนแรง จนประธานหมู่บ้านและเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ต้องเข้ามาเป็นกลางในการเจรจา เบื้องต้นประธานหมู่บ้านชี้แจงว่า ตามกฎหมายจัดสรรที่ดินและระเบียบของหมู่บ้าน ถนนเป็นพื้นที่ส่วนกลาง ห้ามบุคคลใดนำสิ่งของมาตั้งวางกีดขวางจราจร อย่างไรก็ตาม นายสมชายยังคงยืนยันกรานไม่ยอมขนย้ายกระถางออกไปโดยอ้างว่าขอคุยกับทนายความก่อน ทำให้สถานการณ์ยังคงตึงเครียดและไม่สามารถหาข้อสรุปได้ในขณะนี้ ทางนิติบุคคลจึงเตรียมรวบรวมหลักฐานเพื่อดำเนินคดีตามกฎหมายและส่งเรื่องให้ทางเทศบาลเข้าดำเนินการรื้อถอนตามขั้นตอนต่อไป ท่ามกลางเสียงวิพากษ์วิจารณ์ของชาวเน็ตที่จวกยับว่าพฤติกรรมเช่นนี้ทำให้สังคมหมู่บ้านน่าอยู่น้อยลง

ใบงาน (เฉลย)

ส่วนที่ 1: ข้อมูลเบื้องต้นของข่าว

หัวข้อข่าว: "เพื่อนบ้านมหาภัย! วางกระถางต้นไม้ปิดถนนหน้าบ้าน อ้างเป็นส่วนตัวประธานหมู่บ้าน รุดเคลียร์แต่ไม่จบ"

แหล่งที่มา: สำนักข่าวไทยรัฐออนไลน์

วันที่เผยแพร่: 22 ธันวาคม 2025 ลิงก์ข่าว: (สมมติ URL)

ส่วนที่ 2: วิเคราะห์เนื้อหา (5W1H)

Who (ใคร): นายสมชาย (เจ้าของบ้านที่วางกระถาง), เพื่อนบ้านที่เดือดร้อน, และประธานหมู่บ้าน

What (อะไร): เกิดความขัดแย้งเรื่องการนำกระถางต้นไม้ขนาดใหญ่มาวางบนถนนหน้าบ้านตนเอง ทำให้รถยนต์คันอื่นสวนทางหรือกลับรถไม่ได้

Where (ที่ไหน): หมู่บ้านจัดสรรแห่งหนึ่งในเขตอำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

When (เมื่อไหร่): เหตุการณ์เริ่มบานปลายในช่วง 3 วันที่ผ่านมา และมีการโต้เถียงกันรุนแรงเมื่อเช้านี้

Why & How: นายสมชายอ้างว่าถนนหน้าบ้านเป็นพื้นที่ที่เขาดูแล จึงมีสิทธิ์กันที่ไว้จอดรถตนเอง ส่วนเพื่อนบ้านรวมตัวกันประท้วงเพราะถือเป็นทางสาธารณะตามกฎหมายจัดสรรที่ดิน

ส่วนที่ 3: ตรวจสอบความสมเหตุสมผล (Critical Thinking Checklist)

ประเด็นการตรวจสอบ	มี / ใช้	ไม่มี / ไม่ใช่	ข้อสังเกตเพิ่มเติม
1. ระบุแหล่งอ้างอิงชัดเจน	/		มีสัมภาษณ์ประธานหมู่บ้านและตำรวจท้องที่
2. พาดหัวข่าวตรงกับเนื้อหา		/	พาดหัวใช้คำว่า "มหาภัย" ซึ่งเป็นการตัดสินคนในข่าว
3. มีการนำเสนอข้อมูลสองฝั่ง	/		มีทั้งมุมมองสมชายที่อ้างเหตุผลส่วนตัวและมุมมองเพื่อนบ้าน
4. มีการใช้คำแสดงอารมณ์รุนแรง	/		มีคำว่า "มหาภัย", "จวกยับ", "สันดาน" ในช่องคอมเมนต์

ส่วนที่ 4: แยก "ข้อเท็จจริง" vs "ความเห็น"

ข้อเท็จจริง: มีการวางกระถางต้นไม้บนถนนจริง, ถนนในหมู่บ้านจัดสรรตามกฎหมายเป็นทางสาธารณประโยชน์, ประธานหมู่บ้านมาตรวจสอบจริง

ข้อคิดเห็น: "นายสมชายเป็นคนนิสัยไม่ดี", "ทำแบบนี้เห็นแก่ตัวที่สุด", "หมู่บ้านนี้อยู่ยากขึ้นทุกวัน" (เหล่านี้เป็นอารมณ์และการตัดสินของบุคคล)

ส่วนที่ 5: การประเมินและสรุป

1. ข่าวนี้ น่าเชื่อถือหรือไม่? 8/10 คะแนน
2. เหตุผลที่ตัดสินใจเช่นนั้น: ข่าวมีหลักฐานเชิงประจักษ์ (ภาพถ่ายกระถาง) และมีบุคคลยืนยันตัวตนชัดเจน แต่หักคะแนนการใช้คำพาดหัวที่รุนแรงและชี้้นำให้คนเข้าไปรุมต่าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง
3. หากมีคนแชร์ข่าวนี้มาให้ นักเรียนจะอย่างไร?:

(/) ตรวจสอบกับแหล่งข่าวอื่นก่อน เพราะต้องการดูว่าผลทางกฎหมายหรือการเจรจาแล้วสุดเป็นอย่างไรก่อนจะวิพากษ์วิจารณ์

แบบสังเกตพฤติกรรมอันพึงประสงค์

วิชา.....ชั้น.....ภาคเรียนที่.....

ครูผู้สอน.....วันที่ประเมิน.....

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	มีวินัย (3)	มีความ มุ่งมั่นใน การ ทำงาน (2)	รวม (1)
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				
21				
22				
23				
24				
25				

แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ชั้น.....

คำชี้แจง : ให้ครูผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างการจัดการเรียนรู้ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	รายการประเมิน/ตัวชี้วัด	ระดับคุณภาพ			
		ดีเยี่ยม (3)	ดี (2)	ผ่านเกณฑ์ (1)	ไม่ผ่านเกณฑ์ (0)
1. ความสามารถในการสื่อสาร	1.1 มีความสามารถในการรับ – ส่งสาร				
	1.2 มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเข้าใจของตนเองโดยใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสม				
	1.3 ใช้วิธีการสื่อสารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ				
	1.4 เจจจำต่อเรื่องเพื่อจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ ได้				
	1.5 เลือกรับและไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยเหตุผลและถูกต้อง				
	สรุปผลการประเมิน				
2. ความสามารถในการคิด	2.1 มีความสามารถในการคิด/วิเคราะห์				
	2.2 ทักษะในการคิดนอกกรอบอย่างสร้างสรรค์				
	2.3 สามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ				
	2.4 มีความสามารถในการสร้างองค์ความรู้				
	2.5 ตัดสินใจแก้ปัญหาเกี่ยวกับตนเองได้เหมาะสม				
	สรุปผลการประเมิน				

เกณฑ์คะแนนระดับคุณภาพ

ดีเยี่ยม หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจน สม่ำเสมอ (3 คะแนน)

ดี หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง (2 คะแนน)

ผ่าน หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นบางครั้ง (1 คะแนน)

ไม่ผ่าน หมายถึง ไม่เคยปฏิบัติพฤติกรรม (0 คะแนน)

เกณฑ์การสรุปผล ดีเยี่ยม = 13 – 15 คะแนน, ดี = 9 – 12 คะแนน, ผ่านเกณฑ์ = 1 – 8 คะแนน, ไม่ผ่านเกณฑ์ = 0 คะแนน

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงาน

ชั้น.....

ลำดับที่	พฤติกรรม	คุณภาพการปฏิบัติ		
		3	2	1
1	ความมีวินัย เรียนรู้มุ่งมั่นในการทำงาน			
2	ความมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อ เสียสละ			
3	การแสดงความคิดเห็น			
4	การรับฟังความคิดเห็น			
5	การร่วมมือทำงานส่วนรวม			
รวม				

ลงชื่อ..... **เทพธิดา**ผู้ประเมิน

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอให้ ๓ คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้งให้ ๒ คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้งหรือน้อยครั้งให้ ๑ คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
ต่ำกว่า 8	ปรับปรุง

แบบประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

วิชา ภาษาไทย
กลุ่มที่

ที่	รายการประเมิน	คะแนน			ข้อคิดเห็น
		3	2	1	
1.	การกำหนดเป้าหมายร่วมกัน				
2.	การแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ				
3.	การปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย				
4.	การประเมินและปรับปรุงผลงาน				
	รวม				

ลงชื่อ

เทพธิดา

ผู้ประเมิน

(นางสาวเทพธิดา ประดิษฐ์ผล)

เกณฑ์การประเมิน

11 – 12 = ดีมาก

8 – 10 = ดี

5 – 6 = พอใช้

0 – 4 = ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

เรื่อง การอ่านบทความสารคดีอย่างมีวิจารณญาณ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย
 รหัสวิชา ท 22102 รายวิชา ภาษาไทยพื้นฐาน
 ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียน ชุมชนบ้านท่าพระ จำนวน 2 คาบ
 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568
 ชื่อผู้สอน นางสาวเทพธิดา ประดิษฐ์ผล

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด (Learning standards/ Indicators)

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ
 แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด ม.2/2 จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน
 ม.2/3 แสดงความเห็นและวิพากษ์วิจารณ์สารที่อ่านอย่างมีเหตุผล

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด (Concept)

การอ่านบทความสารคดีอย่างมีวิจารณญาณ คือการอ่านด้วยความเข้าใจทั้งข้อเท็จจริงและ
 แนวคิดที่ผู้เขียนต้องการสื่อ ไม่เพียงแต่รับข้อมูลเพียงผิวเผิน แต่ต้องวิเคราะห์แหล่งที่มา ความ
 น่าเชื่อถือ และความครบถ้วนของข้อมูล การตั้งคำถาม เช่น “ข้อมูลนี้จริงหรือไม่?” หรือ “ผู้เขียนมี
 มุมมองแบบใด?” ช่วยให้เข้าใจเจตนาและข้อจำกัดของบทความ การเชื่อมโยงเนื้อหากับประสบการณ์
 หรือความรู้เดิมช่วยให้เห็นความหมายเชิงลึก การเปรียบเทียบข้อมูลจากหลายบทความช่วยลดอคติ
 และข้อผิดพลาด นักเรียนจะสามารถแยกแยะความจริงจากความคิดเห็น ประเมินคุณค่าและ
 ความสำคัญของข้อมูล และนำความรู้ไปใช้แก้ปัญหาหรือวิเคราะห์สถานการณ์จริงได้อย่างเหมาะสม
 การอ่านเชิงวิจารณ์ยังช่วยพัฒนาทักษะคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจ และการสื่อสารด้วยเหตุผล
 อย่างมีประสิทธิภาพ

3. จุดประสงค์การเรียนรู้ (Learning Competencies)

1. นักเรียนสามารถอธิบายบทความสารคดีได้ (K)
2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์บทความสารคดีได้ (P)
3. นักเรียนสามารถประเมินคุณค่าจากการอ่านบทความสารคดีอย่างมีวิจารณญาณได้ (A)

4. สารการเรียนรู้

ด้านองค์ความรู้ (Knowledge)

อธิบายบทความสารคดี

ด้านทักษะ/วิธีการเรียนรู้/กระบวนการ (Skills and, or Process)

วิเคราะห์บทความสารคดี

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (Attribute)

ประเมินคุณค่าจากการอ่านบทความสารคดีอย่างมีวิจารณญาณ

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน (Competencies of learners)

- ความสามารถในการสื่อสาร
- ความสามารถในการคิด

6. ภาระ/ชิ้นงาน (Performance Tasks)

- ใบงานวิเคราะห์โฆษณา

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

(ชั่วโมงที่ 1)

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้

1. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน (10 นาที)

ครูเปิดบทความสารคดีสั้น ๆ “ป่าชายเลน แหล่งชีวิตของชุมชน” และอ่านให้ฟังบางตอน

https://youtu.be/CGoNtuBkEBw?si=m8ZaX94JdR_vdrLv

สารคดี สสารวจโลก ตอน สีสันแห่งป่าชายเลน (เต็มเรื่อง)

นักเรียนตอบคำถามว่า “เวลาเราอ่านหรือดูสารคดี เราจะรู้ได้อย่างไรว่าเรื่องไหนเป็นข้อเท็จจริง เรื่องไหนเป็นความคิดเห็นของผู้เขียน?”

ครูเกริ่นเข้าสู่บทเรียน “การอ่านบทความสารคดีอย่างมีวิจารณญาณ”

2. ชั้นการจัดการเรียนรู้ (50 นาที)

ใช้กระบวนการ PBL ตาม 6 ขั้นตอน

1) ขั้นกำหนดปัญหา (10 นาที)

ครูตั้งปัญหา:

“สารคดีที่เราอ่านมีข้อเท็จจริงน่าเชื่อถือหรือไม่ และเราจะอ่านอย่างไรให้เข้าใจและใช้วิจารณญาณได้ถูกต้อง?”

2) ขั้นทำความเข้าใจกับปัญหา (10 นาที)

นักเรียนอภิปรายร่วมกันว่าสารคดีคืออะไร แตกต่างจากบทความทั่วไปอย่างไร หาปัญหาที่อาจเกิดขึ้น เช่น สารคดีบางเรื่องแฝงความคิดเห็นของผู้เขียน ทำให้อ่านแล้วตีความผิดได้

3) ขั้นดำเนินการศึกษาค้นคว้า (30 นาที)

นักเรียนแบ่งกลุ่ม 4-5 คน แต่ละกลุ่มได้รับ บทความสารคดีสั้น (ครูเตรียมไว้) ศึกษาเนื้อหาตามใบงาน โดยแยกข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และเจตนาของผู้เขียน

(ชั่วโมงที่ 2)

นักเรียนและครูร่วมกันทบทวนความรู้เดิม

4) ขั้นสังเคราะห์ความรู้ (20 นาที)

นักเรียนในกลุ่มอภิปรายและเขียนสรุปใจความสำคัญ ระบุความน่าเชื่อถือ และข้อคิดที่ได้

5) ขั้นสรุปและประเมินค่าของคำตอบ (15 นาที)

นักเรียนแต่ละกลุ่มเปรียบเทียบคำตอบกับกลุ่มอื่น ครูเสริมหลักการอ่านสารคดีอย่างมีวิจารณญาณ

6) ขั้นนำเสนอและประเมินผลงาน (15 นาที)

กลุ่มนำเสนอผลการวิเคราะห์หน้าชั้น ครูและเพื่อนร่วมกันให้ข้อเสนอแนะ

3. ขั้นสรุป (5 นาที)

ครูสรุปหลักการอ่านบทความสารคดีอย่างมีวิจารณญาณ

จับใจความสำคัญให้ได้
แยกข้อเท็จจริงกับความคิดเห็น
พิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล
ประเมินคุณค่าและข้อคิดที่ได้

8. สื่อ / แหล่งเรียนรู้

เรื่องสั้นที่คัดเลือกเหมาะสมกับวัย ม.2
ใบงานวิเคราะห์เรื่องสั้น

9. การวัดและประเมินผล (Competency-Based Assessment)

สิ่งที่วัด	วิธีการประเมิน	เครื่องมือประเมิน	เกณฑ์การประเมิน
1. นักเรียนสามารถอธิบายบทความสารคดีได้ (K)	การตอบคำถาม	คำถาม	3 = ดี 2 = พอใช้ 1 = ปรับปรุง
2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์บทความสารคดีได้ (P)	ตรวจการวิเคราะห์จากบทความสารคดีที่กำหนดให้	การวิเคราะห์บทความสารคดีที่กำหนดให้	3 = ดี 2 = พอใช้ 1 = ปรับปรุง
3. นักเรียนสามารถประเมินคุณค่าจากการอ่านบทความสารคดีอย่างมีวิจารณญาณได้ (A)	การตอบคำถาม	คำถาม	3 = ดี 2 = พอใช้ 1 = ปรับปรุง

10. สะท้อนผลหลังการจัดการการเรียนรู้

(Reflect the results of the learning management)

10.1 ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K: อธิบายบทความสารคดี): การเริ่มต้นด้วยการเปิดบทความสารคดี "ป่าชายเลน" และการตั้งคำถามกระตุ้น ("เวลาเราอ่าน เราจะรู้ได้อย่างไรว่าเรื่องไหนเป็นข้อเท็จจริง เรื่องไหน

เป็นความคิดเห็นของผู้เขียน?) ช่วยสร้างความเข้าใจพื้นฐานและเชื่อมโยงสู่แนวคิดเรื่อง "การอ่าน บทความสารคดีอย่างมีวิจารณญาณ" ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านทักษะ/กระบวนการ (P: วิเคราะห์บทความสารคดี): แผนเน้นทักษะนี้อย่างเข้มข้น โดยเฉพาะใน ชั้นที่ 3 (ดำเนินการศึกษาค้นคว้า) ที่นักเรียนต้องลงมือปฏิบัติจริงในการแยกแยะ ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และเจตนาของผู้เขียน รวมถึงการระบุนำเชื่อถือ ซึ่งเป็นหัวใจของการอ่านเชิงวิจารณญาณ การเปรียบเทียบคำตอบกับกลุ่มอื่นใน ชั้นที่ 5 จะช่วยให้ผู้เรียนได้ทบทวนและปรับปรุงการวิเคราะห์ของตนเอง

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A: ประเมินคุณค่าจากการอ่าน): การที่ผู้เรียนได้ตรวจสอบ แหล่งข้อมูล ประเมินความน่าเชื่อถือ และวิพากษ์วิจารณ์สารอย่างมีเหตุผล จะนำไปสู่การตระหนักถึงความสำคัญของการคิดอย่างรอบด้าน และสามารถนำความรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหาหรือวิเคราะห์สถานการณ์จริงได้

คุณภาพของบทความสารคดี: หากบทความที่ครูเตรียมไว้ใน ชั้นที่ 3 มีความซับซ้อนหรือมี ข้อคิดเห็นแฝงอยู่มากเกินไป อาจทำให้นักเรียนในระดับ ม.2 หรือนักเรียนที่มีพื้นฐานการอ่านที่ แตกต่างกัน แยกแยะข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นได้ยาก

10.2 ปัญหาและอุปสรรค

การบริหารเวลาที่ไม่สมดุล: แผนจัดสรรเวลาให้ ชั้นที่ 2 (ทำความเข้าใจปัญหา) และ ชั้นที่ 3 (ศึกษาค้นคว้า) รวม 40 นาที ซึ่งอาจไม่เพียงพอสำหรับการอ่าน ทำความเข้าใจ และวิเคราะห์ บทความอย่างละเอียด โดยเฉพาะเมื่อต้องทำงานเป็นกลุ่ม

ความแตกต่างของผลการวิเคราะห์: เนื่องจากสารคดีมีความหลากหลายในการนำเสนอ อาจ มีกลุ่มที่วิเคราะห์ออกมาแตกต่างกันมาก ซึ่งอาจนำไปสู่ความสับสน หากครูไม่ได้มีหลักเกณฑ์หรือแนว ทิศทางการสรุปผลที่ชัดเจนใน ชั้นที่ 4 (สังเคราะห์ความรู้)

การมีส่วนร่วมในกลุ่ม: ในกิจกรรมกลุ่มที่ยาวนาน (30 นาที) อาจมีนักเรียนบางคนไม่ได้มีส่วนร่วม ในการวิเคราะห์อย่างเต็มที่ ทำให้ผลลัพธ์การเรียนรู้รายบุคคลไม่เท่ากัน

10.3 แนวทางแก้ไข

การเตรียมบทความสารคดี:

คัดกรองความเหมาะสม: ครูควรคัดเลือกบทความสารคดีที่มีเนื้อหา ชัดเจนและไม่ซับซ้อนเกินไป ในช่วงเริ่มต้นของการเรียนรู้ และค่อยๆ เพิ่มความซับซ้อนในบทความถัดไป

จัดทำกรอบการวิเคราะห์: เตรียม ตารางหรือแม่แบบการวิเคราะห์ ที่มีช่องสำหรับแยก ข้อเท็จจริง, ข้อคิดเห็น, ความน่าเชื่อถือ และเจตนาของผู้เขียน ให้นักเรียนกรอกใน ชั้นที่ 3 เพื่อให้การทำงานเป็นระบบมากขึ้น

การบริหารจัดการเวลา: ยืดหยุ่นเวลา หากเป็นไปได้ ควรกำหนดให้ ชั้นที่ 3 (ดำเนินการศึกษาค้นคว้า) เป็นการบ้านบางส่วน หรือเพิ่มเวลาให้เป็น 40-50 นาที โดยอาจลดเวลาในส่วนการนำเสนอ/สรุปเล็กน้อย (ถ้าจำเป็น) เพื่อให้การวิเคราะห์มีความละเอียด

การประเมินและการสรุปผล: กำหนดเกณฑ์การเปรียบเทียบ: ใน ชั้นที่ 5 (สรุปและประเมินคำตอบ) ครูควรให้ เกณฑ์มาตรฐาน บางส่วนที่ใช้ในการประเมินความน่าเชื่อถือของการอ่านสารคดี (เช่น ตรวจสอบแหล่งที่มา, วันที่เผยแพร่, การอ้างอิง) เพื่อให้นักเรียนมีหลักยึดในการเปรียบเทียบคำตอบของตนเอง

เน้นการสรุปรายบุคคล: ในช่วง ชั้นที่ 4 (สังเคราะห์ความรู้) ให้มีการมอบหมายให้นักเรียนเขียนสรุปหลักการอ่านสารคดี ลงในสมุดของตนเอง นอกเหนือจากการสรุปของกลุ่ม เพื่อให้มั่นใจว่าทุกคนได้รวบรวมความรู้ที่ถูกต้อง

ความคิดเห็นของผู้บริหาร

เวลาที่จัดสรรให้ในชั่วโมงแรกค่อนข้างจำกัดมากกว่ารวม 40 นาที สำหรับ 3 ชั้นตอนหลัก การศึกษาค้นคว้า 20 นาที อาจไม่เพียงพอต่อการวิเคราะห์หลักฐานและเหตุผลอย่างลึกซึ้ง

ลงชื่อ.....

(นายสุพจน์ กองทุน)

ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ

มหาวิทยาลัย

สื่อคลิปวิดีโอทัศน์ สารคดีสำรวจโลก

สารคดี สำรวจโลก ตอน สีสันแห่งป่าชายเลน (เต็มเรื่อง)

https://youtu.be/CGoNtuBkEBw?si=m8ZaX94JdR_vdrLy

ใบงาน

เรื่อง: การอ่านบทความสารคดีอย่างมีวิจารณญาณ

ชื่อเรื่องสารคดี:

1. ใจความสำคัญของสารคดีนี้คืออะไร

.....

2. ข้อเท็จจริงที่ปรากฏในบทความ (อย่างน้อย 3 ข้อ)

.....

3. ข้อคิดเห็น/ทัศนคติของผู้เขียนที่พบ

.....

4. ข่าว/สารคดีนี้ น่าเชื่อถือหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

5. คุณค่า/ข้อคิดที่ได้รับ

.....

เฉลยใบงาน (ตัวอย่างสารคดี: “ป่าชายเลน แหล่งชีวิตของชุมชน”)

1. ใจความสำคัญ

- ป่าชายเลนเป็นระบบนิเวศที่สำคัญและมีคุณค่าต่อชุมชนทั้งด้านสิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจ

2. ข้อเท็จจริง

- ป่าชายเลนช่วยป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง

3. เป็นแหล่งอนุบาลสัตว์น้ำหลายชนิด

- ชุมชนหลายแห่งพึ่งพาป่าชายเลนในการทำประมงพื้นบ้าน

4. ข้อคิดเห็น/ทัศนคติของผู้เขียน

- ผู้เขียนมองว่าคนรุ่นใหม่ควรหันมาสนใจอนุรักษ์ป่าชายเลนมากขึ้น

5. ความน่าเชื่อถือ

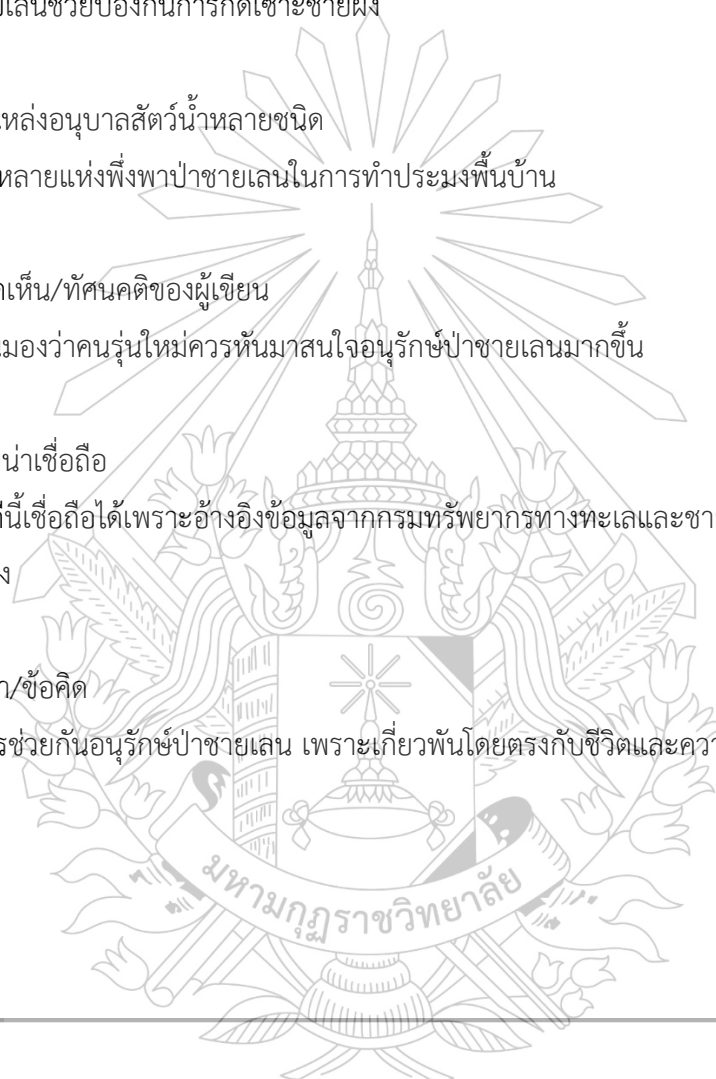
- สารคดีนี้เชื่อถือได้เพราะอ้างอิงข้อมูลจากกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และมี

ตัวอย่างชุมชนจริง

6. คุณค่า/ข้อคิด

- เราควรช่วยกันอนุรักษ์ป่าชายเลน เพราะเกี่ยวพันโดยตรงกับชีวิตและความเป็นอยู่ของ

มนุษย์

แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ชั้น.....

คำชี้แจง : ให้ครูผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างการจัดการเรียนรู้ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	รายการประเมิน/ตัวชี้วัด	ระดับคุณภาพ			
		ดีเยี่ยม (3)	ดี (2)	ผ่าน เกณฑ์ (1)	ไม่ผ่าน เกณฑ์ (0)
1. ความสามารถในการสื่อสาร	1.1 มีความสามารถในการรับ – ส่งสาร				
	1.2 มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเข้าใจของตนเองโดยใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสม				
	1.3 ใช้วิธีการสื่อสารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ				
	1.4 เจรจาต่อเรื่องเพื่อจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ ได้				
	1.5 เลือกรับและไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยเหตุผลและถูกต้อง				
	สรุปผลการประเมิน				
2. ความสามารถในการคิด	2.1 มีความสามารถในการคิด/วิเคราะห์				
	2.2 ทักษะในการคิดนอกกรอบอย่างสร้างสรรค์				
	2.3 สามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ				
	2.4 มีความสามารถในการสร้างองค์ความรู้				
	2.5 ตัดสินใจแก้ปัญหาเกี่ยวกับตนเองได้เหมาะสม				
	สรุปผลการประเมิน				

เกณฑ์คะแนนระดับคุณภาพ

ดีเยี่ยม หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจน สม่ำเสมอ (3 คะแนน)

ดี หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง (2 คะแนน)

ผ่าน หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นบางครั้ง (1 คะแนน)

ไม่ผ่าน หมายถึง ไม่เคยปฏิบัติพฤติกรรม (0 คะแนน)

เกณฑ์การสรุปผล ดีเยี่ยม = 13 – 15 คะแนน, ดี = 9 – 12 คะแนน, ผ่านเกณฑ์ = 1 – 8 คะแนน, ไม่ผ่านเกณฑ์ = 0 คะแนน

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงาน

ชั้น.....

ลำดับที่	พฤติกรรม	คุณภาพการปฏิบัติ		
		3	2	1
1	ความมีวินัย เรียนรู้มุ่งมั่นในการทำงาน			
2	ความมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อ เสียสละ			
3	การแสดงความคิดเห็น			
4	การรับฟังความคิดเห็น			
5	การร่วมมือทำงานส่วนรวม			
รวม				

ลงชื่อ..... **เทพธิดา**ผู้ประเมิน

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอให้ ๓ คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้งให้ ๒ คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้งหรือน้อยครั้งให้ ๑ คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
ต่ำกว่า 8	ปรับปรุง

แบบประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

วิชา ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

กลุ่มที่

ที่	รายการประเมิน	คะแนน			ข้อคิดเห็น
		3	2	1	
1.	การกำหนดเป้าหมายร่วมกัน				
2.	การแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ				
3.	การปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย				
4.	การประเมินและปรับปรุงผลงาน				
	รวม				

ลงชื่อ

เทพธิดา

ผู้ประเมิน

(นางสาวเทพธิดา ประดิษฐ์ผล)

เกณฑ์การประเมิน

11 - 12 = ดีมาก

8 - 10 = ดี

5 - 6 = พอใช้

0 - 4 = ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6

เรื่อง การอ่านบทความอย่างมีวิจารณญาณ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย รหัสวิชา ท 22102
 รายวิชา ภาษาไทยพื้นฐาน ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียน ชุมชนบ้านท่าพระ
 จำนวน 2 คาบ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568
 ชื่อผู้สอน นางสาวเทพธิดา ประดิษฐ์ผล

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด (Learning standards/ Indicators)

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ
 แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด ม.2/2 จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด (Concept)

การอ่านบทความอย่างมีวิจารณญาณ คือการอ่านที่ไม่ยอมรับข้อมูลทันที แต่ต้องพิจารณา
 ข้อเท็จจริง ความถูกต้อง และแหล่งที่มาอย่างรอบคอบ นักเรียนควรตั้งคำถามว่า “ผู้เขียนมีเจตนา
 อย่างไร?” และ “มีอคติหรือความลำเอียงแฝงอยู่หรือไม่?” การวิเคราะห์เชิงลึกช่วยให้เข้าใจมุมมอง
 และเหตุผลของผู้เขียน และสามารถเปรียบเทียบกับข้อมูลหรือประสบการณ์ของตนเอง การอ่านแบบ
 นี้ช่วยแยกแยะความจริงจากความคิดเห็นหรือการตีความส่วนตัวของผู้เขียน นักเรียนสามารถประเมิน
 คุณค่าและความสำคัญของข้อมูล พร้อมนำไปใช้ในการตัดสินใจ แก้ปัญหา และอภิปรายเชิงเหตุผล
 การอ่านบทความอย่างมีวิจารณญาณยังช่วยพัฒนาทักษะคิดวิเคราะห์ การสื่อสารด้วยเหตุผล
 และความสามารถในการรับมือกับข้อมูลจำนวนมากในโลกปัจจุบัน

3. จุดประสงค์การเรียนรู้ (Learning Competencies)

1. นักเรียนสามารถอธิบายเนื้อหาของความได้ (K)
2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์บทความอย่างมีวิจารณญาณได้ (P)
3. นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงาน (A)

4. สาระการเรียนรู้

ด้านองค์ความรู้ (Knowledge)

อ่านบทความและจับใจความสำคัญ

ด้านทักษะ/วิธีการเรียนรู้ /กระบวนการ (Skills and, or Process)

วิเคราะห์และตั้งคำถามต่อเนื้อหาของบทความอย่างมีวิจารณญาณ

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (Attribute)

ความมุ่งมั่นในการทำงาน

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน (Competencies of learners)

- ความสามารถในการสื่อสาร
- ความสามารถในการคิด

6. ภาระ/ชิ้นงาน (Performance Tasks)

- ใบงานโซ่เชยลมีเกี่ยวกับการใช้ชีวิตประจำวันของวัยรุ่น

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

(ชั่วโมงที่ 1)

ขั้นการจัดการเรียนรู้ (40 นาที)

ใช้กระบวนการ PBL 6 ขั้นตอน

1. ขั้นกำหนดปัญหา (10 นาที)

- ครูนำเสนอปัญหา: “บทความที่เผยแพร่ในสื่อออนไลน์มีทั้งข้อเท็จจริงและความคิดเห็น เรา จะรู้ได้อย่างไรว่า บทความใดน่าเชื่อถือและควรนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง?”

- นักเรียนระดมสมองเสนอแนวทางการหาคำตอบ

2. ขั้นทำความเข้าใจกับปัญหา (10 นาที)

- นักเรียนอ่านบทความที่กำหนด (แจกใบงานประกอบ)
- ครูช่วยชี้ให้นักเรียนวิเคราะห์เบื้องต้น เช่น ผู้เขียนเป็นใคร? บทความมุ่งเสนออะไร? มีอคติหรือไม่?

3. ขั้นดำเนินการศึกษาค้นคว้า (20 นาที)

- นักเรียนทำงานกลุ่ม ค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมจากหนังสือ/อินเทอร์เน็ต/ประสบการณ์
- จัดบันทึกในใบงาน เช่น การแยกแยะข้อเท็จจริง-ความคิดเห็น เหตุผล-หลักฐาน

(ชั่วโมงที่ 2)

4. ขั้นสังเคราะห์ความรู้ (15 นาที)

- นักเรียนกลุ่มสรุปคำตอบเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือและคุณค่าของบทความ
- เตรียมทำแผ่นสรุปเพื่อนำเสนอ

5. ขั้นสรุปและประเมินค่าของคำตอบ (15 นาที)

- แต่ละกลุ่มอภิปรายร่วมกันว่า “ข้อสรุปที่ได้ น่าเชื่อถือหรือยังมีข้อโต้แย้งใดบ้าง”
- ครูเสริมแนวทางการอ่านเชิงวิจารณ์ เช่น ใช้คำถาม Who / What / Why / How /

Evidence

6. ขั้นนำเสนอและประเมินผลงาน (10 นาที)

- กลุ่มนักเรียนนำเสนอผลการวิเคราะห์
- เพื่อนและครูร่วมกันประเมินและให้ข้อเสนอแนะ

7. ชั้นสรุปบทเรียน (10 นาที)

- ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณต้องอาศัย

การจับใจความสำคัญ

การแยกแยะข้อเท็จจริงและความคิดเห็น

การพิจารณาหลักฐานและเหตุผล

การตัดสินใจคุณค่าอย่างรอบคอบ

ย้ำว่า ทักษะนี้ช่วยให้นักเรียนเป็นผู้บริโภคสื่ออย่างชาญฉลาด

8. สื่อ / แหล่งเรียนรู้

บทความสั้น (เช่น บทความเกี่ยวกับ “โซเชียลมีเดียกับการใช้ชีวิตประจำวันของวัยรุ่น”) ในงานการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

9. การวัดและประเมินผล (Competency-Based Assessment)

สิ่งที่วัด	วิธีการประเมิน	เครื่องมือประเมิน	เกณฑ์การประเมิน
1. . นักเรียนสามารถอธิบายเนื้อหาบทความได้ (K)	การตอบคำถาม	คำถาม	3 = ดี 2 = พอใช้ 1 = ปรับปรุง
2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์บทความอย่างมีวิจารณญาณได้ (P)	ตรวจการวิเคราะห์จากบทความที่กำหนดให้	การวิเคราะห์บทความที่กำหนดให้	3 = ดี 2 = พอใช้ 1 = ปรับปรุง
3. นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงาน (A)	การตอบคำถาม	คำถาม	3 = ดี 2 = พอใช้ 1 = ปรับปรุง

10. สะท้อนผลหลังการจัดการจัดการเรียนรู้

(Reflect the results of the learning management)

10.1 ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ด้านความรู้ การให้นักเรียน อ่านบทความและจับใจความสำคัญ ในขั้นตอนที่ 2 และ 3 น่าจะทำให้
 ให้นักเรียนสามารถ อธิบายเนื้อหาของบทความได้ตามวัตถุประสงค์

กระบวนการ PBL เอื้อต่อการพัฒนาทักษะ การวิเคราะห์บทความอย่างมีวิจารณญาณ อย่าง
 ครบถ้วน ตั้งแต่การระบุปัญหา การศึกษาค้นคว้า การแยกแยะข้อเท็จจริง-ความคิดเห็น เหตุผล-
 หลักฐาน ไปจนถึงการตัดสินใจที่น่าเชื่อถือ

การทำงานกลุ่มในขั้นตอน สังเคราะห์ความรู้ สรุปและประเมินคำตอบ และ นำเสนอ ช่วย
 พัฒนากลุ่มการทำงานเป็นทีม การสื่อสาร และการใช้เหตุผล

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การที่ครูเน้นย้ำในขั้นสรุปว่าทักษะนี้จะช่วยให้นักเรียนเป็น
 ผู้บริโภคสื่ออย่างชาญฉลาด สอดคล้องกับการพัฒนาความมุ่งมั่นในการทำงาน และการนำไปปรับใช้
 ในชีวิตจริง

10.2 ปัญหาและอุปสรรค

การจัดการเวลา แผนการสอนแบ่งกิจกรรมออกเป็น 6-7 ขั้นตอน ภายใน 2 ชั่วโมง โดยมี
 เวลาจำกัดมากในแต่ละขั้น (เช่น ขั้นกำหนดปัญหา 10 นาที, ขั้นทำความเข้าใจ 10 นาที) ซึ่งอาจทำ
 ให้นักเรียนรีบร้อน โดยเฉพาะในขั้น ศึกษาค้นคว้า (20 นาที) ที่ต้องค้นหาข้อมูลและจัดบันทึกพร้อมกัน

การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของบทความ เป็นทักษะที่ต้องใช้เวลาและการฝึกฝน หาก
 บทความที่ครูกำหนดมีความซับซ้อน หรือมีข้อมูลปลอม/ข้อมูลลวง (Fake News) แทรกอยู่มาก
 เกินไป อาจทำให้นักเรียนขาดหลักฐานที่มากพอในการตัดสินใจอย่างรอบด้าน

การมีส่วนร่วมของนักเรียน: ในกิจกรรมกลุ่มและอภิปราย อาจมีนักเรียนบางคน พึ่งพาเพื่อน
 หรือ ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ในการประเมินคำตอบ/การนำเสนอ เนื่องจากเป็นประเด็นที่มีความ
 อ่อนไหว

ความหลากหลายของบทความ: หากครูกำหนดบทความเพียงบทความเดียวให้นักเรียน
 ทั้งห้องวิเคราะห์อาจทำให้การอภิปรายในชั้นเรียนขาดความหลากหลายของมุมมองและหลักฐาน
 เปรียบเทียบ

10.3 แนวทางแก้ไข

การเพิ่มความยืดหยุ่นในการจัดเวลา: รวมขั้นตอนที่ 1 และ 2 เข้าด้วยกัน (กำหนดปัญหาและ
 ทำความเข้าใจ) เพื่อประหยัดเวลา และเพิ่มเวลาให้ขั้นตอนที่ 3 (ศึกษาค้นคว้า) เป็น 30 นาที เพื่อให้
 นักเรียนมีเวลาวิเคราะห์และหาหลักฐานอย่างเพียงพอ

มอบหมายการอ่านบทความล่วงหน้า หรือเป็นการบ้านก่อนเข้าเรียน เพื่อให้นักเรียนมาถึงชั้น
 เรียนพร้อมสำหรับการวิเคราะห์ทันที

การเสริมสร้างทักษะการวิเคราะห์: ในขั้นที่ 3 เน้นย้ำให้ใช้เครื่องมือช่วยคิด หรือใบงานที่มี
 หัวข้อชัดเจนในการแยกแยะในขั้นสรุปและประเมินคำตอบ (ขั้นที่ 5) ครูควรใช้คำถามนำที่เจาะจงมาก

ขึ้น (เช่น ใครได้ประโยชน์จากบทความนี้? หลักฐานที่นำมาอ้างอิงเป็นขององค์กรใด?) เพื่อนำทางให้นักเรียนคิดอย่างลึกซึ้งตามแนวคิด Who/What/Why/How

การส่งเสริมการมีส่วนร่วม: ในขั้นนำเสนอและประเมินผลงาน (ขั้นที่ 6) ควรใช้เทคนิคเพื่อนประเมินที่มีเกณฑ์การให้คะแนนชัดเจน เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนทุกคนต้องเตรียมพร้อมและรับผิดชอบต่อการนำเสนอของตน

เตรียมบทความที่หลากหลาย ที่มีประเด็นใกล้เคียงกัน แต่มีระดับความน่าเชื่อถือที่ต่างกันไป เพื่อให้นักเรียนเปรียบเทียบและเกิดการถกเถียงอย่างมีเหตุผลมากขึ้น

ความคิดเห็นของผู้บริหาร

การประเมินผลระหว่างเรียน ในแผนยังขาดรายละเอียดของ เกณฑ์การประเมินผลในระหว่างการทำงานกลุ่ม และการอภิปราย

ข้อเสนอแนะ กำหนดเกณฑ์ที่ชัดเจนสำหรับการมีส่วนร่วม และเน้นการให้ข้อเสนอแนะเชิงสร้างสรรค์จากครูและเพื่อนมากกว่าการให้คะแนนอย่างเดียว เพื่อกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาทักษะการคิดอย่างต่อเนื่อง

ลงชื่อ.....

(นายสุพจน์ กองทุน)

ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านท่าพระ

มหาวิทยาลัย

หัวข้อ: สังคมกัมพูชา: เมื่อนิ้วมือพิพากษาคณอื่นไวกว่าความคิด (บทความโดย: ศุภย์
วิชาการด้านสื่อสารมวลชน - มกราคม 2568)

ในยุคที่ข้อมูลข่าวสารวิ่งไวพอกับความเร็วแสง เรากำลังก้าวเข้าสู่ยุคที่เรียกว่า "ศาลเตี้ยออนไลน์" อย่างเต็มตัว จากสถิติพบว่าคนไทยใช้งานโซเชียลมีเดียเฉลี่ยวันละ 3-5 ชั่วโมง และกว่าร้อยละ 60 มักจะกดแชร์ข่าวสารทันทีที่อ่านเพียงแค่ว่าพาดหัวข่าวที่เร้าอารมณ์ ปรากฏการณ์นี้สะท้อนให้เห็นว่าความอดทนในการกลั่นกรองข้อมูลของคนในสังคมกำลังลดต่ำลงอย่างน่าตกใจ หลายครั้งที่เราเห็นการรุมประณามบุคคลในข่าวผ่านช่องคอมเมนต์ด้วยถ้อยคำที่หยาบคายและรุนแรง ทั้งที่ความจริงยังไม่ปรากฏชัดเจน

ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือกรณีการแชร์ภาพพนักงานร้านอาหารปฏิเสธการให้บริการคุณลูกค้าหนึ่ง จนชาวเน็ตแห่กันไปถล่มรีวิวร้านจนเสียหายและตำหนิพนักงานว่า "ไร้มนุษยธรรม" หรือ "สารเลว" แต่ในวันต่อมาความจริงกลับปรากฏจากกล้องวงจรปิดว่าพนักงานเพียงแค่แจ้งว่าร้านปิดรับออเดอร์แล้วตามเวลาปกติ และคุณลูกค้านั้นก็ไม่ได้ตั้งใจเอาความใดๆ เหตุการณ์นี้สร้างความเสียหายให้แก่ร้านอย่างมหาศาล ซึ่งเป็นความเสียหายที่ค่าชอโทษผ่านเคียบอร์ดเพียงไม่กี่คำก็ไม่สามารถเยียวยาได้

นักจิตวิทยาระบุว่า การพิพากษาผู้อื่นในโลกออนไลน์ช่วยให้ผู้กระทำรู้สึกว่ามีอำนาจและเป็นคนดีเหนือกว่าผู้อื่น แต่ในโลกแห่งความเป็นจริง มันคือการขาดกรรมทางสังคมที่เลือดเย็นที่สุด ดังนั้นก่อนที่เราจะขยับนิ้วเพื่อ "กดแชร์" หรือ "ตำหนิ" ใครเพียงเพราะกระแสสังคม เราควรหยุดตั้งคำถามกับตัวเองว่า ข้อมูลนี้มีหลักฐานยืนยันหรือไม่? และเรากำลังตกเป็นเครื่องมือของการปั่นกระแสโดยไม่รู้ตัวหรือเปล่า? เพราะความจริงนั้นมีหลายด้านเสมอ และการมีวิจารณญาณคือเกราะป้องกันเดียวที่จะทำให้เราไม่ต้องตกเป็นเหยื่อของการกระทำที่ขาดสติ

ใบงานการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ชื่อ-นามสกุล: _____ ชั้น: _____ วันที่: _____

คำชี้แจง: ให้นักเรียนอ่านบทความที่กำหนดให้ แล้ววิเคราะห์ตามประเด็นดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์จุดมุ่งหมายของผู้เขียน ผู้เขียนมีวัตถุประสงค์หลักอย่างไรในการเขียนบทความนี้?

2. การแยกแยะข้อเท็จจริง (Fact) และข้อคิดเห็น (Opinion) ให้นักเรียนยกตัวอย่างจากบทความอย่างละ 2 ตัวอย่าง

- ข้อเท็จจริง: _____
- ข้อคิดเห็น: _____

3. การตรวจสอบความน่าเชื่อถือ บทความนี้ระบุแหล่งที่มาหรืออ้างอิงข้อมูลจากใครบ้าง? (ระบุนาม 2 แหล่ง)

1. _____
2. _____

4. การวิเคราะห์การใช้ภาษา นักเรียนพบการใช้ "คำที่เร้าอารมณ์" หรือ "คำที่แสดงการตัดสิน" ในบทความหรือไม่? (ยกตัวอย่าง 2 คำ)

5. การนำไปใช้และสรุปผล หากนักเรียนเห็นข่าวที่มีคนกำลังรุมด่าใครบางคนในโซเชียลมีเดีย นักเรียนจะมีวิธีการใช้ "วิจารณญาณ" อย่างไรก่อนที่จะตัดสินใจเชื่อหรือแชร์ข่าวนั้น?

ส่วนที่ 3: เฉลยใบงาน (สำหรับคุณครู)

1. จุดมุ่งหมาย: เพื่อเตือนสติผู้อ่านให้รู้จักตรวจสอบข้อมูลก่อนเชื่อหรือแชร์ และชี้ให้เห็นผลกระทบของการใช้อารมณ์ในโลกออนไลน์

2. แยกแยะ Fact vs Opinion:

- **ข้อเท็จจริง:** "คนไทยใช้งานโซเชียลมีเดียเฉลี่ยวันละ 3-5 ชั่วโมง", "กรมเจ้าท่าเตรียมเข้าตรวจสอบพิกัดที่ดิน" (หรือสถิติต่างๆ ในบทความ)
- **ข้อคิดเห็น:** "เป็นการฆาตกรรมทางสังคมที่เลวร้ายที่สุด", "ความอดทนในการกลั่นกรองข้อมูล...ลดต่ำลงอย่างน่าตกใจ"

3. แหล่งอ้างอิง:

1. ศูนย์วิชาการด้านสื่อสารมวลชน (ระบุในเครดิตบทความ)
2. นักจิตวิทยา (อ้างถึงในย่อหน้าสุดท้าย)

4. **การใช้ภาษา:** "ศาลเตี้ยออนไลน์", "จวกยับ", "ไร้มนุษยธรรม", "เลวร้าย"

5. **การนำไปใช้:** (คำตอบปลายเปิด) *แนวทาง:* ตรวจสอบแหล่งข่าวหลายๆ ที่, รอฟังคำชี้แจงจากทั้งสองฝ่าย, และไม่ใช่ถ้อยคำหยาบคายตัดสินใครหากข้อมูลยังไม่นิ่ง

เฉลยใบงาน: การอ่านบทความอย่างมีวิจารณญาณ

1. วิเคราะห์จุดมุ่งหมายของผู้เขียน

- **แนวคำตอบ:** เพื่อเตือนสติและกระตุ้นให้ผู้อ่านตระหนักถึงอันตรายของการด่วนตัดสินคนอื่นในโลกออนไลน์ (ศาลเตี้ยออนไลน์) และสนับสนุนให้คนในสังคมมีวิจารณญาณ ตรวจสอบข้อมูลก่อนแชร์ เพื่อลดผลกระทบและความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับผู้อื่น

2. การแยกแยะข้อเท็จจริง (Fact) และข้อคิดเห็น (Opinion)

- **ข้อเท็จจริง (สิ่งที่พิสูจน์ได้/มีสถิติรองรับ):**
 1. "คนไทยใช้งานโซเชียลมีเดียเฉลี่ยวันละ 3-5 ชั่วโมง"
 2. "กล้องวงจรปิดปรากฏภาพพนักงานแจ้งว่าร้านปิดรับออเดอร์แล้วตามเวลาปกติ"
- **ข้อคิดเห็น (การใส่ความรู้สึก/การตีความ):**
 1. "ความอดทนในการกลั่นกรองข้อมูลของคนในสังคมกำลังลดต่ำลงอย่างน่าตกใจ"
 2. "มันคือการฆาตกรรมทางสังคมที่เลือดเย็นที่สุด"

3. การตรวจสอบความน่าเชื่อถือ (แหล่งอ้างอิง)

บทความมีการอ้างอิงจาก 2 แหล่งหลัก คือ:

1. ศูนย์วิชาการด้านสื่อสารมวลชน (ระบุตอนต้นบทความว่าเป็นเจ้าของบทความ/ที่มาข้อมูล)
2. นักจิตวิทยา (มีการอ้างถึงความเห็นเชิงวิชาการในย่อหน้าสุดท้าย)

4. การวิเคราะห์การใช้ภาษา

ตัวอย่างคำที่เร้าอารมณ์หรือคำที่แสดงการตัดสิน (เลือกตอบอย่างน้อย 2 คำ):

- "ศาลเตี้ยออนไลน์": สื่อถึงการตัดสินโทษกันเองโดยไม่ใช้กฎหมาย
- "ไร้มนุษยธรรม" / "สารเลว": คำด่าทอที่รุนแรงเกินกว่าข้อเท็จจริงในตอนแรก
- "เลือดเย็น": การใช้คำเปรียบเปรยที่ดึงดูอารมณ์ความรู้สึกเชิงลบ

5. การนำไปใช้และสรุปผล (คำตอบปลายเปิด)

แนวทางคำตอบที่แสดงถึงวิจารณ์ญาณที่ดี:

- **หยุด (Stop):** เมื่อเห็นข่าวที่มีการรุมด่า จะไม่กดแชร์หรือร่วมด่าไปตามกระแสทันที
- **ตรวจสอบ (Check):** หาข้อมูลจากแหล่งข่าวอื่นที่น่าเชื่อถือมากกว่า 1 แหล่ง หรือรอฟังคำชี้แจงจากบุคคลที่ถูกกล่าวหา
- **ตั้งคำถาม (Question):** ถามตนเองว่าข้อมูลนี้มีหลักฐานเชิงประจักษ์ (เช่น คลิปฉบับเต็ม หรือเอกสาร) หรือเป็นเพียงความรู้สึกของคนโพสต์เพียงด้านเดียว

เกณฑ์การให้คะแนนเพิ่มเติมสำหรับคุณครู:

- **ข้อ 2:** หากนักเรียนแยก Fact ออกจาก Opinion ได้ถูกต้องชัดเจน ให้คะแนนเต็ม เพราะถือเป็นหัวใจสำคัญของวิจารณ์ญาณ
- **ข้อ 5:** เน้นที่กระบวนการ "คิดก่อนทำ" หากนักเรียนมีแนวโน้มว่าจะรอข้อมูลให้รอบด้านก่อนตัดสินใจ ถือว่าบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนครับ

แบบสังเกตพฤติกรรมอันพึงประสงค์

วิชา.....ชั้น.....ภาคเรียนที่.....

ครูผู้สอน.....วันที่ประเมิน.....

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	มีวินัย (3)	มีความ มุ่งมั่นใน การ ทำงาน (2)	รวม (1)
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				
21				
22				
23				
24				
25				

แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ชั้น.....

คำชี้แจง : ให้ครูผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างการจัดการเรียนรู้ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	รายการประเมิน/ตัวชี้วัด	ระดับคุณภาพ			
		ดีเยี่ยม (3)	ดี (2)	ผ่าน เกณฑ์ (1)	ไม่ผ่าน เกณฑ์ (0)
1. ความสามารถในการสื่อสาร	1.1 มีความสามารถในการรับ – ส่งสาร				
	1.2 มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเข้าใจของตนเองโดยใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสม				
	1.3 ใช้วิธีการสื่อสารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ				
	1.4 เจจจำต่อเรื่องเพื่อจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ ได้				
	1.5 เลือกรับและไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยเหตุผลและถูกต้อง				
	สรุปผลการประเมิน				
2. ความสามารถในการคิด	2.1 มีความสามารถในการคิด/วิเคราะห์				
	2.2 ทักษะในการคิดนอกกรอบอย่างสร้างสรรค์				
	2.3 สามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ				
	2.4 มีความสามารถในการสร้างองค์ความรู้				
	2.5 ตัดสินใจแก้ปัญหาเกี่ยวกับตนเองได้เหมาะสม				
	สรุปผลการประเมิน				

เกณฑ์คะแนนระดับคุณภาพ

ดีเยี่ยม หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจน สม่ำเสมอ (3 คะแนน)

ดี หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง (2 คะแนน)

ผ่าน หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นบางครั้ง (1 คะแนน)

ไม่ผ่าน หมายถึง ไม่เคยปฏิบัติพฤติกรรม (0 คะแนน)

เกณฑ์การสรุปผล ดีเยี่ยม = 13 – 15 คะแนน, ดี = 9 – 12 คะแนน, ผ่านเกณฑ์ = 1 – 8 คะแนน, ไม่ผ่านเกณฑ์ = 0 คะแนน

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงาน

ชั้น.....

ลำดับที่	พฤติกรรม	คุณภาพการปฏิบัติ		
		3	2	1
1	ความมีวินัย เรียนรู้มุ่งมั่นในการทำงาน			
2	ความมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อ เสียสละ			
3	การแสดงความคิดเห็น			
4	การรับฟังความคิดเห็น			
5	การร่วมมือทำงานส่วนรวม			
รวม				

ลงชื่อ..... **เทพธิดา**ผู้ประเมิน

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอให้ ๓ คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้งให้ ๒ คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้งหรือน้อยครั้งให้ ๑ คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
ต่ำกว่า 8	ปรับปรุง

แบบประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

วิชา ภาษาไทย
กลุ่มที่

ที่	รายการประเมิน	คะแนน			ข้อคิดเห็น
		3	2	1	
1.	การกำหนดเป้าหมายร่วมกัน				
2.	การแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ				
3.	การปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย				
4.	การประเมินและปรับปรุงผลงาน				
	รวม				

ลงชื่อ

เทพธิดา

ผู้ประเมิน

(นางสาวเทพธิดา ประดิษฐ์ผล)

เกณฑ์การประเมิน

11 – 12 = ดีมาก

8 – 10 = ดี

5 – 6 = พอใช้

0 – 4 = ปรับปรุง

ตัวอย่างใบงาน

ใบงานการอ่านวรรณกรรมพื้นบ้านอย่างมีวิจารณญาณ

ชื่อ-สกุล...เลขที่...และชื่อเรื่อง... ชั้น...วิชา... เลขที่...วิธี...

เรื่องวรรณกรรมพื้นบ้านที่อ่าน : ก่องข้าวน้อยฆ่าแม่

คำชี้แจง : ให้นักเรียนอ่านเรื่อง ปลาบู่ทอง แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

1. เรื่อง ก่องข้าวน้อยฆ่าแม่ มีตัวละครสำคัญใครบ้าง และแต่ละคนมีบทบาทอย่างไร?

บทกวี ๖ เป็นเนื้อเรื่อง ความรัก ความแค้น ความโกรธ เกิดจากความไม่เข้าใจและขาดสติจนฆ่าแม่
แม่ = เป็นผู้ที่ให้ลูกไปส่งลูกทำงาน มีระสังข = ฆ่าลูกในใจ

ชาวบ้าน = ผู้เล่าขานและสืบสานตำนาน

2. เหตุการณ์สำคัญที่เป็นจุดเปลี่ยนของเรื่องคืออะไร?

ลูกนางจันไปหาบุตรสาวที่วัดแล้วรักเขาจนกว่าจะตาย
จันก็ฆ่าแม่ เสียชีวิต

3. ข้อเท็จจริงที่พบในเรื่องมีอะไรบ้าง?

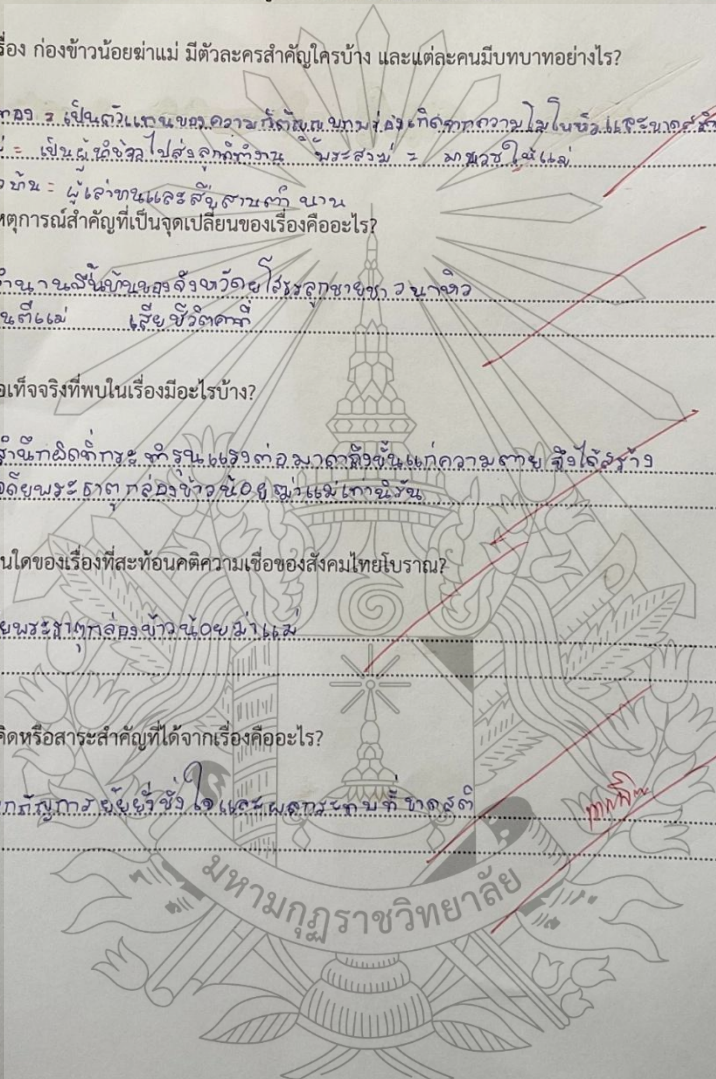
ลูกสาวที่ฆ่าแม่ได้แต่งงานใหม่แล้วมีความสุข
เจดีย์พระธาตุ ก่องข้าวน้อย แม่ ก่องข้าว

4. ส่วนใดของเรื่องที่สะท้อนคติความเชื่อของสังคมไทยโบราณ?

เจดีย์พระธาตุ ก่องข้าวน้อย แม่

5. ข้อคิดหรือสาระสำคัญที่ได้จากเรื่องคืออะไร?

ความกตัญญู ความซื่อสัตย์ใจดี และความรักที่บริสุทธิ์

ใบงานการอ่านวรรณกรรมพื้นบ้านอย่างมีวิจารณญาณ

ชื่อ-สกุล.....สุภัทสรุจา เหมะวงษ์..... ชั้น.....๗.๑..... เลขที่.....๒๑.....

เรื่องวรรณกรรมพื้นบ้านที่อ่าน : ก่องข้าวน้อยฆ่าแม่

คำชี้แจง : ให้นักเรียนอ่านเรื่อง ปลาปู่ทอง แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

- เรื่อง ก่องข้าวน้อยฆ่าแม่ มีตัวละครสำคัญใครบ้าง และแต่ละคนมีบทบาทอย่างไร?
นิก้า อจ = เป็นตัวแทนของดกหมักที่ดกหมักหรือเกิดจากดกหมักไปในช่วงและขาดสติจนฆ่าแม่
แม่ = เป็นผู้ขี้กลัว ไปสวรรค์ที่ทำงาน สวรรค์ = สวรรค์ให้แม่
ข้าวน้อย = ผู้เล่าขานและสืบสานตำนาน
- เหตุการณ์สำคัญที่เป็นจุดเปลี่ยนของเรื่องคืออะไร?
ตำนานพื้นบ้านของจังหวัดชลบุรีจากชายชานหิน
จนตีแม่ เสียชีวิตคาที่
- ข้อเท็จจริงที่พบในเรื่องมีอะไรบ้าง?
ลูกสาวนักผัดที่กระทำการในโรงโสมรดาเมืองขึ้นแก่ดกหมักวัย จึงได้สร้าง
เจดีย์ระฆังที่กล่อร่าวช่วยแม่จนสิ้น
- ส่วนใดของเรื่องที่สะท้อนคติความเชื่อของสังคมไทยโบราณ?
เจดีย์ระฆังระฆังกล่อร่าวช่วยแม่
- ข้อคิดหรือสาระสำคัญที่ได้จากเรื่องคืออะไร?
ความกตัญญูการข่มขู่ชั่วใจและพลังกระทำชั่วได้ดี เทพพิชิต

ตัวอย่างใบงาน

ใบงานการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ชื่อ-นามสกุล: สุวิมล ราช เลขที่: ราช ชั้น: ๑-๒ วันที่: ๓๑

คำชี้แจง: ให้นักเรียนอ่านบทความที่กำหนดให้ แล้ววิเคราะห์ตามประเด็นดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์จุดมุ่งหมายของผู้เขียน ผู้เขียนมีวัตถุประสงค์หลักอย่างไรในการเขียนบทความนี้?

ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมาย เพื่อ เตือนให้รู้ทัน จีอีเอ็ม ในการรับประทาน
ระวังสื่อสังคมออนไลน์

2. การแยกแยะข้อเท็จจริง (Fact) และข้อคิดเห็น (Opinion) ให้นักเรียนยกตัวอย่างจากบทความอย่างละ 2 ตัวอย่าง

- ข้อเท็จจริง: คนไทยใช้เวลาอยู่บนโซเชียลมีเดียเฉลี่ยวันละประมาณ 3-5 ชั่วโมง
- ข้อคิดเห็น: ผู้คร่ำครวญถึงอันตรายจาก (จีอีเอ็ม) โซเชียลมีเดียที่ไม่เป็นความจริง

3. การตรวจสอบความน่าเชื่อถือ บทความนี้ระบุแหล่งที่มาหรืออ้างอิงข้อมูลจากใครบ้าง? (ระบุมา 2 แหล่ง)

1. ข้อมูลจาก ทีวีดิจิทัล / ฐานวิจัย สสวท
2. จากสื่อออนไลน์ การไม่จริงเท็จขึ้นใน สื่อออนไลน์

4. การวิเคราะห์การใช้ภาษา นักเรียนพบการใช้ "คำที่เร้าอารมณ์" หรือ "คำที่แสดงการตัดสิน" ในบทความหรือไม่? (ยกตัวอย่าง 2 คำ)

การวิเคราะห์ในการใช้ภาษา นักเรียนพบการใช้คำที่เร้าอารมณ์ คำที่แสดงการตัดสิน
เช่น ระวัง สื่อสังคม คำที่เร้าอารมณ์ รวมแล้ว ระวัง จีอีเอ็ม

5. การนำไปใช้และสรุปผล หากนักเรียนเห็นข่าวที่มีคนกำลังรุมต่าใครบางคนในโซเชียลมีเดีย นักเรียนจะมีวิธีการใช้ "วิจารณญาณ" อย่างไรก่อนที่จะตัดสินใจเชื่อหรือแชร์ข่าวนั้น?

การทำให้ข่าวจริงเท็จจากแหล่งข่าว ข่าวจริงเท็จในโซเชียลมีเดีย
นักเรียนควร
ก่อนเชื่อข่าวแชร์
• ใช้เหตุผลและพิจารณาข้อมูล
• ไม่ควรแกล้งดราม่ากับใครเลยอีก

ภาคผนวก ช
ตารางวิเคราะห์ผลการพัฒนาความสามารถการอ่าน
อย่างมีวิจารณญาณ

ตารางวิเคราะห์ผลการพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ผลการพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ				
จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	ผ่านเกณฑ์
1	30	25	83.33	1
2	30	25	83.33	1
3	30	26	86.67	1
4	30	27	90.00	1
5	30	27	90.00	1
6	30	28	93.33	1
7	30	19	63.33	0
8	30	26	86.67	1
9	30	24	80.00	1
10	30	27	90.00	1
11	30	27	90.00	1
12	30	28	93.33	1
13	30	26	86.67	1
14	30	29	96.67	1
15	30	28	93.33	1
16	30	27	90.00	1
17	30	29	96.67	1
18	30	26	86.67	1
19	30	27	90.00	1
20	30	28	93.33	1
21	30	28	93.33	1
22	30	28	93.33	1
23	30	29	96.67	1
24	30	18	60.00	0
	30	26.33	87.78	22
	50	2.75	คะแนนผ่านเกณฑ์	91.67
				คนผ่านเกณฑ์

ภาคผนวก ฅ
ตารางผลการวิเคราะห์แบบประเมินความพึงพอใจ

ผลแบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้

แบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้																												
ข้อ/ด้าน	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7	คนที่ 8	คนที่ 9	คนที่ 10	คนที่ 11	คนที่ 12	คนที่ 13	คนที่ 14	คนที่ 15	คนที่ 16	คนที่ 17	คนที่ 18	คนที่ 19	คนที่ 20	คนที่ 21	คนที่ 22	คนที่ 23	คนที่ 24	คนที่ 24	ค่าเฉลี่ย	SD	
ด้านที่ 1 ด้านครูสอน																												
1	4	5	3	4	5	3	4	5	4	5	5	4	5	4	4	5	3	4	3	5	4	5	5	4	4	4.24	0.72	
2	5	4	5	3	5	4	5	4	5	4	5	3	5	4	4	3	3	3	5	5	4	4	5	3	5	4.20	0.82	
3	5	4	4	5	5	5	5	4	3	5	5	3	5	5	3	5	5	5	4	5	5	4	5	5	4	4.52	0.71	
4	5	3	3	4	5	5	5	3	4	4	5	5	4	4	5	4	5	3	5	3	4	5	3	4	3	4.12	0.83	
5	4	5	4	5	5	4	5	3	5	5	5	5	5	4	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	4.72	0.54	
																										4.36	0.73	
ด้านที่ 2 ด้านเนื้อหา																												
1	4	3	5	5	5	5	5	5	5	5	4	4	3	3	5	4	4	3	4	3	5	5	4	5	4	4.28	0.79	
2	5	4	3	5	5	5	5	5	4	4	5	5	5	5	5	4	4	5	4	3	4	5	4	3	5	4.44	0.71	
3	5	3	4	5	5	5	5	4	3	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	4	5	5	5	4.68	0.63	
4	5	4	5	5	5	4	4	5	5	4	5	5	4	5	3	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	4.68	0.56	
5	3	5	5	4	3	4	3	5	4	5	5	4	5	3	5	4	5	4	5	5	5	5	5	5	5	4.44	0.77	
																										4.50	0.69	
ด้านที่ 3 ด้านการจัดการเรียนการสอน																												
1	4	5	5	5	5	4	5	5	4	5	5	4	5	5	4	5	5	5	5	5	4	3	5	4	5	4.64	0.57	
2	3	5	5	5	4	5	3	4	5	3	4	5	4	5	5	4	5	5	4	5	5	5	3	4	4	4.36	0.76	
3	4	3	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	3	5	3	5	4	5	5	5	4	3	4.56	0.77	
4	5	4	5	3	5	4	5	5	3	5	5	5	4	4	5	5	4	5	5	5	4	5	3	5	4	4.48	0.71	
5	5	5	3	4	5	5	5	5	5	5	5	3	3	5	5	5	4	5	5	4	3	3	5	4	5	4.44	0.82	
																										4.50	0.73	
ด้านที่ 4 ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน																												
1	4	5	5	5	5	5	3	5	5	5	5	3	5	5	5	3	5	5	4	5	5	3	4	5	5	4.56	0.77	
2	5	3	5	4	5	4	5	5	4	5	4	4	5	5	4	5	3	5	5	5	5	5	5	5	4	4.56	0.65	
3	5	4	5	5	5	3	5	5	5	4	5	4	5	4	5	5	5	5	3	5	5	5	4	5	3	4.56	0.71	
4	4	5	5	4	4	5	3	5	4	4	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	4.64	0.57	
5	5	4	3	5	5	4	4	5	4	5	5	3	5	4	5	4	3	5	5	3	5	3	5	4	5	4.32	0.80	
																										4.53	0.70	
ด้านที่ 5 ด้านการวัดและประเมินผล																												
1	4	5	5	5	5	5	5	5	4	5	3	5	5	5	4	5	3	5	5	5	5	5	5	3	4	5	4.60	0.71
2	5	5	3	5	5	2	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	4	5	5	4	5	5	4	4.64	0.76	
3	5	4	5	5	5	5	4	5	3	5	5	4	5	3	5	5	5	4	5	5	5	4	5	5	3	4.56	0.71	
4	5	4	5	5	3	5	5	4	5	4	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	3	5	5	5	4	4.64	0.64	
5	5	3	5	4	5	5	5	3	4	5	3	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	4	3	5	4.52	0.77	
																										4.59	0.72	

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

ชื่อ นางสาวเทพธิดา ประดิษฐ์ผล

วัน เดือน ปี เกิด 7 พฤษภาคม 2543

สถานที่เกิด จังหวัดกาฬสินธุ์

ประวัติการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยมหา
มกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 34 หมู่ 1 บ้านโพน ตำบลโพน อำเภอดงคำมวง จังหวัด
กาฬสินธุ์ 46180

ผลงานตีพิมพ์

รางวัลที่ได้รับ

